

กลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทย

นางสาวจันทิมา สว่างลาภ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2556

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR) are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

IMPOLITENESS STRATEGIES IN THAI REALITY SHOWS

Miss Janthima Sawanglap

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts Program in Thai

Department of Thai

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2013

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

กลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทย

โดย

นางสาวจันทิมา สว่างลาภ

สาขาวิชา

ภาษาไทย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร ภัคดีผาสุข

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะอักษรศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพจน์ อัครวิรุฬหการ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพร พานโพธิ์ทอง)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร ภัคดีผาสุข)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ธีรนุช โชคสุวณิช)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(อาจารย์ ดร.ปณินดา เลอเลิศยุติธรรม)

CHULALONGKORN UNIVERSITY

จันทิมา สว่างลาภ : กลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตีโชว์ภาษาไทย.
(IMPOLITENESS STRATEGIES IN THAI REALITY SHOWS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
หลัก: ผศ. ดร.ศิริพร ภัคดีผาสุข, 143 หน้า.

งานวิจัยเรื่องนี้มุ่งศึกษาองค์ประกอบในการสื่อสารของการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตีโชว์ภาษาไทยตามแนวชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสารและวิเคราะห์กลวิธีความไม่สุภาพที่ผู้วิจารณ์ใช้ในรายการเรียลลิตีโชว์ ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยคือ การวิจารณ์ในรายการเรียลลิตีโชว์ 3 รายการ ได้แก่ รายการเดอะสตาร์คันไฟควอดาว ปีที่ 6 รายการทรูอะคาเดมีแฟนเทเชียร์ ปีที่ 6 และ รายการเดอะติไซน์เนอร์ฝันตามคิดชีวิตมีติไซน์ ปีที่ 1 ผู้วิจัยเก็บคำวิจารณ์ ในรายการซึ่งออกอากาศระหว่าง พ.ศ.2552 - พ.ศ.2553 ได้จำนวนทั้งสิ้น 498 ครั้ง ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบการสื่อสารที่เอื้อให้มีการใช้กลวิธีความไม่สุภาพคือ วัตถุประสงค์และบรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์และการตีความ ส่วนผลการวิจัย กลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตีโชว์ภาษาไทยทั้ง 3 รายการ แบ่งได้เป็น 4 กลุ่ม คือ กลวิธีความไม่สุภาพแบบตรง พบ 4 กลวิธีย่อย คือ 1) การตำหนิผู้ฟัง 2) การสั่งให้ผู้ฟังกระทำหรือหยุดการกระทำบางอย่าง 3) การย้าความผิด 4) การนำผู้ฟังไปเปรียบเทียบกับผู้อื่น กลวิธีความไม่สุภาพแบบอ้อม พบ 5 กลวิธีย่อย คือ 1) การแนะนำให้ผู้ฟังรู้ว่าตนเองมีข้อผิดพลาด 2) การประชดประชัน 3) การใช้สำนวนที่มีความหมายในทางลบ 4) การอุปโลกน์ให้เกิดความตลกขบขัน 5) การกล่าวโทษผู้อื่นหรือสิ่งอื่น กลวิธีความไม่สุภาพแบบยั่วล้อ พบ 4 กลวิธีย่อย คือ 1) การแนะนำข้อบกพร่องด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง 2) การกล่าวถึงการกระทำที่สื่อในเรื่องเพศ 3) การแสร้งพูดผิดด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง 4) การใช้คำหยาบด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง และกลวิธีเสริมความไม่สุภาพ พบเพียง 1 กลวิธี คือ การใช้คำอุทานที่แสดงความรู้สึกในทางลบ เมื่อวิเคราะห์กลวิธีข้างต้นจะพบว่า การใช้กลวิธีดังกล่าวมีหน้าที่หลัก 2 ประการ คือ 1) เพื่อชี้ให้ผู้เข้าแข่งขันเห็นข้อบกพร่องของตนและนำไปปรับปรุงแก้ไขและ 2) เพื่อสร้างสีสันในรายการให้ผู้ชมติดตามและวิพากษ์วิจารณ์ผู้วิจารณ์ แม้การใช้กลวิธีความไม่สุภาพต่างไปจากบรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์ของสังคมไทยที่เน้นเรื่อง “การรักษาความสัมพันธ์” และ “ความเกรงใจ” แต่เมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบในการสื่อสารและหน้าที่ของการสื่อสารแล้วพบว่า องค์ประกอบของรายการดังกล่าวเอื้อให้ผู้วิจารณ์ใช้กลวิธีความไม่สุภาพแต่อยู่ในบริบทเฉพาะ นอกจากนี้ในการวิจารณ์มีการใช้ความไม่สุภาพร่วมกับกลวิธีความสุภาพเพื่อไม่ให้ขัดกับบรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์ในสังคมไทยจนเกินไป ผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่า กลวิธีความไม่สุภาพมีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ที่ช่วยสร้างพลังในการสื่อสารและสร้างความน่าสนใจให้แก่รายการเรียลลิตีโชว์

ภาควิชา ภาษาไทย

ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา ภาษาไทย

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ปีการศึกษา 2556

5380109622 : MAJOR THAI

KEYWORDS: THAI REALITY SHOWS / IMPOLITENESS STRATEGIES

JANTHIMA SAWANGLAP: IMPOLITENESS STRATEGIES IN THAI REALITY SHOWS. ADVISOR:
ASST. PROF. SIRIPORN PHAKDEEHSOOK, Ph.D., 143 pp.

This thesis aims at investigating the communication components of commentary in Thai reality shows by adopting the Ethnography of Communication framework and analyzing the impoliteness strategies used by the commentators in these shows. The data used in this study were collected from three Thai reality shows broadcasted during 2009 to 2010: the Star (season 6) True Academy Fantasia (season 6) and The Designer (season 1). All commentaries, 498 in total, were collected.

It is found that the communicative components that allow the commentators to use impoliteness strategies in the shows are Ends (E) and Norms of interaction and interpretation (N). As for the impoliteness strategies adopted in these reality shows can be categorized into 4 groups. The first category is direct impoliteness with four sub-strategies: 1) reproaching or talking about the hearer in a negative fashion, 2) ordering the hearer to do or stop doing something, 3) reemphasizing the hearer's mistake, and 4) comparing the hearer with other person. The second category is indirect impoliteness with five sub-strategies: 1) using implication to signal the hearer's mistake, 2) using irony 3) using an expression with negative meaning, 4) using a metaphor which creates humor, and 5) blaming someone or something else. The third category is mock impoliteness with four sub-strategies: 1) pointing out the hearer's mistake in a half-joking manner, 2) implying something obscene, 3) pretending to misspeak using a half-joking tone, and 4) saying swear words half-jokingly. The fourth category is strategy emphasizing impoliteness. The only one strategy found is using exclamation signaling negative feeling. These impoliteness strategies have been adopted for two main objectives namely 1) to point out the contestants' mistakes in order for them to improve themselves and 2) make the shows appealing to the audience.

The frequent use of impoliteness strategies in these shows seems to be against the norms of interaction of Thai society which underlines the significance of maintaining smooth interpersonal relationship and *khwam krongjai* 'being considerate'. However, the communicative components of the reality shows allow the commentators to utilize impoliteness strategies in this specific context. Moreover, in some cases impoliteness strategies were adopted together with politeness strategies in order that the shows do not go against the norms of interaction in Thai society too much. The findings demonstrate that impoliteness strategies can create impact upon the hearers and make the reality shows more interesting.

Department: Thai

Student's Signature

Field of Study: Thai

Advisor's Signature

Academic Year:2013

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร ภักดีผาสุก อาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งกรุณาให้แนวคิดและคำแนะนำอันทรงคุณค่า ตลอดจนเสียสละเวลาตรวจทาน แก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อย่างละเอียดถี่ถ้วน ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง รวมทั้งความห่วงใยเอาใจใส่ และเป็นกำลังใจงามทุกซอกทุกซอญให้ผู้วิจัยตลอดมา ด้วยความกรุณาของอาจารย์ถือเป็นส่วนสำคัญยิ่งที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ ศิษย์ซาบซึ้งในพระคุณของ "ครู" อย่างหาที่สุดมิได้จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพร พานโพธิ์ทอง ซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้ด้านวจนปฏิบัติศาสตร์โดยเฉพาะแนวคิดเรื่องความไม่สุภาพอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์นี้ และให้คำแนะนำที่ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถพัฒนาหัวข้อวิทยานิพนธ์นี้ได้อย่างชัดเจน อาจารย์ ดร.ธีรนุช โชคสุวณิช ซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยแก่ผู้วิจัยและอาจารย์ ดร.ปณันดา เลอเลิศยุติธรรม ที่ได้กรุณาชี้ข้อบกพร่องต่างๆ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์เพิ่มเติม ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ทุกระดับที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาการต่างๆ ทั้งจากโรงเรียนอนุบาลประจวบคีรีขันธ์ โรงเรียนประจวบวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ขัดเกลาและหล่อหลอมแนวทางแห่งการศึกษาและครูจินตนา ประสงค์สุข ผู้ชี้แนะแนวทางในวิชาภาษาไทยที่ทำให้ศิษย์ได้มุ่งศึกษาต่อในสาขานี้ ซึ่งศิษย์สำนึกในพระคุณดังกล่าวอย่างมิรู้ลืม

ในระหว่างทำวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้รับทุนสนับสนุนจาก "ทุนสมเด็จพระสมเด็จพระปรมาภิไธยชิโนรส ระดับปริญญาตรีและปริญญาโท" ที่เสมือนเป็นแรงผลักดันและแรงบันดาลใจให้ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเพื่อตอบแทนในพระมหากรุณาธิคุณด้านภาษาไทยที่ทรงให้การสนับสนุน และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ผู้พิจารณาคัดเลือกผู้วิจัยเพื่อรับเข้ารับทุนนี้อย่างสูงด้วย

ขอขอบพระคุณคุณพ่อสุรพันธ์ สว่างลาภ และคุณแม่วรรณา สว่างลาภ ที่ดูแลลูกด้วยความรักปรารถนาดีและสนับสนุนในด้านการศึกษเล่าเรียน ตลอดจนคุณยายและญาติพี่น้องทุกคนที่เป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณกัลยาณมิตรทุกคน พี่ๆ น้องๆ เพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมชั้นเรียนทุกระดับที่อยู่เคียงข้างและมอบมิตรภาพที่ดีตลอดระยะเวลาในการทำวิจัย

ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณทุกความปรารถนาดีของผู้มีพระคุณทุกคนทุกท่านและกัลยาณมิตรทุกคนที่คอยให้กำลังใจซึ่งผู้วิจัยซาบซึ้งอยู่ในทุกตัวอักษรของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
1.3 สมมติฐาน.....	6
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย	6
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	13
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
1.8 ข้อตกลงเบื้องต้น	15
บทที่ 2 แนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	16
2.1 แนวคิดเรื่องชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสารหรือ Ethnography of Communication	16
2.2 แนวคิดเรื่องวัจนกรรม	18
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความสุภาพ	20
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความไม่สุภาพ	21
2.5 แนวคิดเรื่องความหมายเป็นนัย.....	24
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
บทที่ 3 การวิเคราะห์บริบทของการวิจัยในรายการเรียลิตี้โชว์ภาษาไทยตามกรอบทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร	35
3.1 บริบทของการวิจัยในรายการเรียลิตี้โชว์ภาษาไทยตามกรอบ ทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร.....	35
3.1.1 ฉากหรือกาลเทศะ (Setting หรือ Scene).....	35
3.1.2 ผู้ร่วมเหตุการณ์ (Participants).....	38

3.1.3 จุดมุ่งหมาย (Ends).....	43
3.1.3.1 จุดประสงค์ในเชิงการสื่อสาร	43
3.1.3.2 จุดประสงค์ในเชิงพาณิชย์.....	49
3.1.4 ลำดับวัจนกรรม (Act sequence).....	53
3.1.5 น้ำเสียง (Key).....	60
3.1.6 เครื่องมือหรือลักษณะภาษาที่ใช้ (Instrumentalities)	61
3.1.7 บรรทัดฐานของการปฏิสัมพันธ์และการตีความ (Norm of Interaction & Interpretation).....	63
3.1.8 ประเภทของปริจเฉท (Genre).....	66
บทที่ 4 กลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตีโชว์ภาษาไทย	68
4.1 กลวิธีความไม่สุภาพที่ปรากฏในรายการเรียลลิตีโชว์	68
4.1.1 กลวิธีความไม่สุภาพแบบตรง	70
4.1.1.1 การตำหนิผู้ฟัง.....	70
4.1.1.2 การสั่งให้ผู้ฟังกระทำหรือหยุดการกระทำบางอย่าง.....	82
4.1.1.3 การย้าความผิด.....	87
4.1.1.4 การนำผู้ฟังไปเปรียบเทียบกับผู้อื่น.....	91
4.1.2 กลวิธีความไม่สุภาพแบบอ้อม	91
4.1.2.1 การแนะนำให้ผู้ฟังรู้ว่าตนเองมีข้อผิดพลาด.....	92
4.1.2.2 การประชดประชัน	100
4.1.2.3 การใช้สำนวนที่มีความหมายในทางลบ	102
4.1.2.4 การอุปโลกน์ให้เกิดความตลกขบขัน	103
4.1.2.5 การกล่าวโทษผู้อื่นหรือสิ่งอื่น.....	107
4.1.3 ความไม่สุภาพแบบยั่วล้อ	108
4.1.3.1 การแนะนำข้อบกพร่องด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง	109
4.1.3.2 การกล่าวถึงการกระทำที่สื่อในเรื่องเพศ.....	112
4.1.3.3 การสร้างพุดผิดด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง	113
4.1.3.4 การใช้คำหยาบด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง	115
4.1.3.4.1 การใช้คำบริภาษด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง	115

4.1.3.4.2 การใช้บุรุษสรรพนามที่เป็นคำหยาบด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง ...	116
4.1.3.4.3 การใช้คำนำหน้านามที่เป็นคำหยาบด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง	117
4.1.3.4.4 การใช้คำลงท้ายแสดงความไม่สุภาพด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง ...	118
4.1.4 กลวิธีเสริมความไม่สุภาพ.....	119
4.1.4.1 การใช้คำอุทานที่แสดงความรู้สึกในทางลบ	119
4.2 หน้าที่ของกลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตี้โชว์	121
4.3 การปรากฏร่วมของกลวิธีความไม่สุภาพ.....	124
4.3.1 การปรากฏร่วมของกลวิธีความไม่สุภาพแบบต่างๆ.....	124
4.3.2 การปรากฏร่วมของกลวิธีความไม่สุภาพกับการลดน้ำหนักความรุนแรง.....	126
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล	129
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	129
5.1.1 การวิเคราะห์บริบทของการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ตามแนวชาติพันธุ์วรรณา แห่งการสื่อสาร.....	129
5.1.2 กลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทย	131
5.1.3 หน้าที่ของกลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตี้โชว์	133
5.1.4 การปรากฏร่วมของกลวิธีความไม่สุภาพ.....	133
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	134
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	139
รายการอ้างอิง	140
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	143

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 1 แสดงทางเลือกของกลวิธีต่างๆ ที่ใช้เมื่อจะทำวัจนกรรมที่เสี่ยงต่อการทำให้คู่สนทนา เสียหน้า	20
แผนภาพที่ 2 แสดงลำดับเหตุการณ์การสื่อสารในรายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทย	54
แผนภาพที่ 3 แสดงลำดับการสื่อสารการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทย	60
แผนภาพที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่กับกลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตี้โชว์	123

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตั้งแต่ปี พ.ศ.2543 ที่ทางโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ออกอากาศรายการ “เกมชีวิต” ทำให้คนไทยได้รู้จักกับ “รายการเรียลลิตี้” หรือ “รายการเรียลลิตี้โชว์” (reality show) มากขึ้น รายการประเภทนี้เป็นรายการที่ให้ผู้เข้าแข่งขันทำกิจกรรมต่างๆ ตามสถานการณ์จริงซึ่งผู้จัดรายการระบุว่าไม่มีการเขียนบท (script) ไว้ล่วงหน้า โดยคัดเลือกผู้เข้าแข่งขันจากผู้ชมทางบ้านให้มาอยู่ร่วมกัน ในเวลา สถานที่และภายใต้กฎระเบียบเดียวกัน (บ้านเมือง, (ผู้จัดทำ), 2551; อรยา จินตพานิชการ, 2548) ปัจจุบันรายการเรียลลิตี้โชว์ในประเทศไทยมีผู้ชมให้ความสนใจอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทำให้รายการประเภทนี้ได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องและผลิตรายการในรูปแบบต่างๆ เพิ่มมากขึ้น (พิชญานี ภูตระกูล, 2546; ภูรินทร์ แดงนุ้ย, 2552)

ในปี พ.ศ.2546 รายการเดอะสตาร์ ค้นฟ้าคว้าดาวเป็นรายการเรียลลิตี้โชว์รายการแรกทีนอกจากการจัดประกวดร้องเพลงแล้ว ยังมีช่วงหนึ่งที่ให้ผู้วิจารณ์ (commentator) ซึ่งเป็นผู้มีชื่อเสียงและผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ มากล่าววิจารณ์ผู้เข้าแข่งขันหลังจากการแสดงผลงานจบลง ซึ่งผู้วิจารณ์ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของรายการที่มีความสำคัญเพราะทำให้รายการเรียลลิตี้โชว์เป็นเพียงการประกวดแข่งขัน แต่ช่วงของการวิจารณ์นั้นยังช่วยสร้างความน่าสนใจให้แก่รายการมากขึ้นด้วย

ผู้วิจัยพบว่าผู้วิจารณ์นอกจากกล่าวข้อดีข้อเสียของผู้เข้าแข่งขันแล้ว บางรายการผู้วิจารณ์สามารถแสดงทัศนคติของตนเองออกมาได้ค่อนข้างอิสระ ร่วมกับบุคลิกการพูดเฉพาะตัวของผู้วิจารณ์ แต่ละคนยังช่วยเพิ่มให้การวิจารณ์มีความสนุกสนานมากขึ้น จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นผู้วิจัยพบว่าการใช้ภาษาในการวิจารณ์ของผู้วิจารณ์มีลักษณะที่น่าสนใจแตกต่างไปจากการใช้ภาษาโดยทั่วไปในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ความไม่สุภาพในการแสดงความคิดเห็น ตัวอย่าง

(1) แหม ! รูปลักษณ์ดีมากเลย แสงพอจับไปที่ริทปีบนะ พรึบมาปีบนะ รัศมีออกปู้บ !
ทันทีเลย ! (ผู้วิจารณ์ยิ้ม) แล้วพอเริ่มอ้าปากร้องเพลงปีบนะ (ผู้วิจารณ์ทำหน้าบึ้ง)
ทุเรศทันทีเลย โอ้ย ! เป็นอะไรจ๊ะ ควบคุมสติไม่ได้หรือจ๊ะ แต่บอกรูปลักษณ์ดีมาก
รูปลักษณ์ดีมาก ๆ แต่ก็มันน่าจะทำให้เรามีความหวังไปจนกระทั่งเต็มร้อย ไม่ใช่แบบ
ว่า โห้ย ! (ผู้วิจารณ์ทำสีหน้าผิดหวัง) เรื่องร้องนะมาฟังคุณทั้งสองดีกว่านะฮะ ขนาด
ดิฉันชาวบ้านฟังแล้วยัง เฮอะ ! (ผู้วิจารณ์ถอนหายใจ) ทุเรศ

(มา-อรนภา กฤษณี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 6, เพลง รัก)

(2) ภาพรวมของทีมของคุณ ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่น่าเบื่อหน่าย การออกแบบชุดที่ไม่ได้ให้อะไรใหม่กับคณะกรรมการ พวกเราคาดหวังกับยังดีไซเนอร์ (young designer) ที่จะมาประดับวงการที่จะมีอะไรที่ สร้างสรรค์กว่านี้ แต่ทีมคุณภาพรวมกับเพลย์เซฟ (play safe) สร้างความปลอดภัย อยู่บนพื้นฐานเรียบง่าย แต่คุณภาพความประณีต ความเรียบง่ายของคุณก็เลยดู ชีพ (cheap) แยก ไม่น่าประทับใจ มะเมียว มิวสิค แบนด์ ก้าวออกมาข้างหน้าคะ ที่เหลือทั้งสามท่านพวกคุณได้อยู่ต่อคะ เชิญกลับไปที่ดีไซเนอร์ เซ็นเตอร์คะ

(อาร์ท-อารยา อินทรา, เดอะดีไซเนอร์, สัปดาห์ที่ 2)

(3) ผ้าที่คุณเลือกมานี้คุณแบงค์ ลักษณะคล้ายกับผ้าซับใน ราคาถูก นอกจากผ้าจะดูถูกแล้ว แบบและวิธีการตัดเย็บ ก็ยิ่งทำให้ดูถูกลงไปอีก

(หมู-พลพัฒน์ อัศวะประภา, เดอะดีไซเนอร์, สัปดาห์ที่ 2)

(4) เมื่อกี้เห็นพอดิพูดเรื่องนักร้องอะไรเนี่ยนะครับ พี่จะอธิบายให้ฟัง นักร้อง คือ ผู้ใช้เสียงผู้มีความชำนาญในการใช้เสียง ศิลปินคือ ผู้ที่จะถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกตัวตนของตัวเอง ผ่านทักษะ ก็คือการใช้เสียงอันนั้นอะนะครับ เพราะฉะนั้นพื้นฐานแรกก็คือการใช้เสียงก่อน นะครับ เออ น้องแอน มีพื้นฐานการใช้เสียงที่ดี พี่จัดว่าเป็นนักร้อง แต่เออ เรื่องอารมณ์และความรู้สึกไม่มี นะครับ น่าเสียดาย แต่ ณ ตอนนี้ แต่ยังเป็นยังเป็นสัปดาห์แรกนะครับ

(ไก่อ-สุธีร์ แสงเสรีชน, AF6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง ไม่ยอมหมดหวัง)

จากตัวอย่าง ผู้วิจารณ์ใช้กลวิธีความไม่สุภาพในการวิจารณ์ซึ่งอาจทำให้ผู้ฟังคือ ผู้เข้าแข่งขันอาจรู้สึกเสียหน้า โกรธ เกลียด หรือไม่พอใจได้ กล่าวคือ กลวิธีความไม่สุภาพ จากตัวอย่างที่ (1) การใช้คำบริภาษ คำว่า “ทุเรศ” เป็นการกล่าวแสดงความรู้สึกเมื่อประสบสิ่งที่ขัดหูขัดตาหรือเป็นที่น่าสมเพชเป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 578) ตัวอย่างที่ (2) การแสดงความเห็นเชิงลบแบบตรงไปตรงมา เช่น การใช้คำว่า “น่าเบื่อหน่าย” “แย” “ไม่ประทับใจ” ตัวอย่างที่ (3) การย่ำความผิด จากตัวอย่าง “นอกจากผ้าจะดูถูกแล้ว แบบและวิธีการตัดเย็บ ก็ยิ่งทำให้ดูถูกลงไปอีก” ตัวอย่างที่ (4) การกล่าวลดความสามารถของผู้ฟัง จาก “น้องแอนมีพื้นฐานการใช้เสียงที่ดีจัดว่าเป็นนักร้องแต่ เออ เรื่องอารมณ์และความรู้สึกไม่มีนะครับน่าเสียดาย” เป็นต้น

ลักษณะการใช้กลวิธีความไม่สุภาพที่พบในรายการเหล่านี้ สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องความไม่สุภาพของ โจนาทาน คัลเปเปอร์ (Culpeper, 1996) คัลเปเปอร์ได้เขียนบทความเรื่อง

“Toward an anatomy of impoliteness” และกล่าวถึงการใช้ความไม่สุภาพเพื่อจงใจสื่อเจตนาหรือวัตถุประสงค์บางอย่างกับผู้ฟัง ในงานวิจัยได้ศึกษาการใช้ความไม่สุภาพในการฝึกทหารและพบว่าครูฝึกทหารเลือกใช้ถ้อยคำแสดงความไม่สุภาพเพื่อปรับสภาพจิตใจให้ทหารรู้จักความอดทนทั้งร่างกายและจิตใจและปฏิบัติตามคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัดและเพื่อทำลายอัตตา (ego) ของทหารใหม่ที่มีความหยิ่งในตัวเอง

การใช้ภาษาแสดงความไม่พอใจหรือกล่าวถึงข้อบกพร่องของผู้ฟังนี้เป็นลักษณะการแสดง ความไม่สุภาพที่พบได้ในการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ซึ่งต่างจากการปฏิสัมพันธ์โดยทั่วไป เพราะสังคมไทยเป็นสังคมที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล คนไทยเป็นคนรักชาน้ำใจกัน เกรงใจผู้อื่น ไม่ก้าวร้าว สุภาพ และรู้จักรักษามิตรจิต (ทรงธรรม อินทจักร, 2553) หรือจากการที่เรามีสำนวน “น้ำขุ่นไว้ในน้ำใสไว้นอก” แม้เราจะไม่พอใจเราก็ไม่แสดงออกมาให้ผู้อื่นได้รู้ (รุ่งอรุณ ใจชื่อ, 2549) ดังนั้นจึงไม่กล่าววิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่นด้วยถ้อยคำที่รุนแรงและตรงไปตรงมา

จากการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยพบว่า ส่วนใหญ่คนในวัฒนธรรมไทยจะหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้า หลีกเลี่ยงการแสดงออกให้เห็นความโกรธ ความไม่พอใจ ดังตัวอย่างงานวิจัยของ สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัดน์ (2549) ศึกษาวัฒนธรรมการตักเตือนในภาษาไทย : กรณีศึกษาครูกับศิษย์ พบว่าครูมีสถานภาพที่สามารถอบรมสั่งสอนศิษย์ได้แต่ครูเลือกการแนะนำเพื่อลดน้ำหนักค่าความรุนแรงของถ้อยคำมากกว่าการตักเตือน (สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัดน์, 2549 : 1-2) งานวิจัยของ นุชนารถ เพ็งสุริยา (2549) ศึกษาเรื่อง “การใช้ภาษาเพื่อแสดงการตำหนิของคนไทย” พบว่าคนไทยนิยมใช้ความสุภาพในการตำหนิโดยจะเลือกวัจนกรรมอ่อนมากกว่าวัจนกรรมตรง

งานวิจัยข้างต้นจะเห็นว่าคนไทยเลือกวิธีประนีประนอมเพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนจิตใจของกันและกันมากนัก โดยกลวิธี “ความสุภาพ” ถือเป็นเรื่องปกติในการปฏิสัมพันธ์ เพราะการตักเตือนหรือตำหนิผู้ฟัง ตามแนวคิดของบราวน์และเลวินสัน (Brown and Levinson, 1978, 1987) ถือเป็นวัจนกรรมที่คุกคามหน้า (Face-threatening act หรือ FAT) ของผู้ฟังซึ่งตรงกันข้ามกับการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ที่ปรากฏการใช้ “ความไม่สุภาพ” เพื่อวัตถุประสงค์บางประการในฐานะกลวิธีที่จะพบในบริบทเฉพาะหรือบริบทบางแบบเท่านั้น และสอดคล้องกับ ญัฐพร พานโพธิ์ทอง (2555) ที่กล่าวว่า “งานวิจัยเรื่องความไม่สุภาพยังมีน้อยหากเทียบกับงานที่ศึกษาเรื่องความสุภาพในภาษาต่างๆ ดังกล่าวแล้วว่า ในบางสถานการณ์หรือบริบทบางชนิด ความไม่สุภาพอาจถูกใช้เป็นกลวิธีเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์บางประการ การศึกษาประเด็นนี้นับว่าน่าสนใจไม่น้อยกว่าเรื่องความสุภาพ” (ญัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2555 : 100) กลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตี้โชว์จึงเป็นกลวิธีการใช้ภาษาที่น่าสนใจและเป็นการปฏิสัมพันธ์รูปแบบใหม่ในสื่อโทรทัศน์ไทยที่กำลังเป็นที่นิยม

กลวิธีความไม่สุภาพที่พบในการวิจารณ์รายการเรียลลิตี้โชว์จึงเป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งของสังคมไทยที่ควรค่าแก่การศึกษาวิจัยทำให้เห็นว่า “คำวิจารณ์” มิใช่เพียงแค่การพูดแสดงความคิดเห็นแต่เป็น “พลังขับเคลื่อน” อย่างหนึ่งที่มีผลต่อตัวผู้เข้าแข่งขันและผู้ฟังทางบ้านที่ติดตามชมรายการเรียลลิตี้โชว์ด้วย ตัวอย่าง การวิพากษ์วิจารณ์ในกระทู้ของผู้ชมทางบ้าน

(1) เป็นอีกคนที่วิจารณ์ได้ดุเดือดเลือดพล่าน อันที่จริงชื่นชมพี่ม้ามาตลอด แต่เมื่อคืนบอกตรงๆ ว่าแรงไปมาก “ร้องไปเหนื่อยไป เป็นอะไร” นี่หรือคำพูดของผู้ใหญ่เห็นได้ชัดว่าพี่ม้าไม่เคยให้กำลังใจกับเด็กคนนึงเลย ท่าหนักแบบแรงมาก ผมฟังยังอยากจะกระโดดจากเวที กลับบ้านดีกว่า

(กระทู้วิจารณ์ ม้า-อรณภา, 2553 : The Star Web board)

(2) อาจไม่เข้ากระแสเนื่องจากเห็นว่ากระทู้เรื่อง คอมเมนต์เตเตอร์มีคนตั้งไปแล้วตั้งแต่วันเสาร์หลัง CC แต่เนื่องจากเพิ่งได้ไปอ่านบทสัมภาษณ์ของพี่ไก่ สุธี จากนิตยสารเล่มหนึ่งเกี่ยวกับการมาเป็น คอมเมนต์ให้กับ AF มาถึง 3 ปี อยากบอกพี่ไกว่า นอกจากครูเปิด (มนต์ชีพ)...แล้วคอมเมนต์ AF ที่ดูจะเป็นกลางและพูดเพื่อให้น้องๆ ได้พัฒนาจริงๆ ก็มีพี่ไก่เนี่ยแหละคะ

ส่วนตัวชอบการคอมเมนต์ของพี่ไก่อมากเวลาพี่ไก่อบอกว่าตรงไหนไม่ดีก็จะแนะนำทางแก้และกล้าจะบอกสิ่งที่ไม่ดีจริงๆ ยกตัวอย่าง เรื่องสำเนียงจะเห็นว่าคอมเมนต์อีกท่านบอกว่า “เรื่องสำเนียงเอาไว้ไปฝึกอีกทีตอนนี้เวลาน้อยไม่ต่างกัน” อยากถามมากเลยอันนี้ขอล่าวถึงบุคคลที่ 3 หน่อยนะคะ จำได้มั๊ยที่พี่ตุ้ยได้เพลงฝรั่งของ pussy cat หนะภาษาก็ยากเพราะเป็นเพลงเก่าที่นำมาเรียบเรียงใหม่ให้เป็นเพลงผู้หญิงอีกต่างหาก แต่พี่ตุ้ยก็ยังร้องได้สำเนียงดีถึงจะไม่ดีมากแต่ไม่แย่อแล้วเราก็มั่นใจว่าพี่ตุ้ยต้องจำทั้งหมดเพราะบางคำไม่รู้คำแปล (ไม่ได้ว่านะคะแต่อยากชื่นชม) จนได้รับคำชมเรื่องสำเนียงจากครูเปิดและพี่ไก่อแต่เอาเถอะคะเรื่องนี้แค่ยกตัวอย่างว่าถ้าตั้งใจจะฝึกเราว่าอาทิตย์นึงก็ทันถึงไม่ดีก็ไม่ต้องดีกว่านั้น...

(กระทู้วิจารณ์ ไก่-สุธี, 2551 : เว็บไซต์ ฟันทิปดอทคอม ห้อง เฉลิมไทย)

3) ดูเหมือนนางมาดนางพญาตลอดเวลา นิ่ง เชิด พูดจาห้วนๆ (แม้จะมีทางเสียว่าคะ) ไม่น่าฟัง หาเหตุตำหนิได้ทุกเรื่อง จนเหมือนกับว่า ทันทที่นางเดินกริดกรายเข้ามา ทุกคนจะหมดความสุขในการทำงาน หาเรื่องได้ตลอด กลุ่มที่ถามน้อยก็คิดว่าเค้าไม่ยอมถาม กลุ่มที่ถามมากก็คิดว่าถามแล้วไม่เอามาใช้

ปล. ไม่แม่นเสื้อผ้า หน้าผม เพราะคงเป็นสไตลที่นางอยากโดดเด่นตั้งแต่ที่
สงสัยคือ ครูอาร์ทเค้าเป็นใคร มาจากไหน มีผลงานเด่นๆ อะไรมาบ้างครับและถ้า
เทียบกะป้าม้า อรณภาเนี่ย ใครเก๋ากว่ากัน เพราะสายงานก็น่าจะมาทาง
เดียวกันเนอะ...

(กระตุ้วิจารณ์ อาร์ท-อารยา, 2553 : เว็บไซต์ พันทิปดอทคอมห้อง เกลิมไทย)

ผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นที่น่าสนใจศึกษาหลายประเด็นเกี่ยวกับการใช้กลวิธีความไม่สุภาพของ
ผู้วิจารณ์รายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทยในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาจากรายการเรียลลิตี้โชว์
3 รายการคือ รายการทรูอะคาเดมีแฟนเทเชียร์ (True Academy Fantasia) ปีที่ 6 รายการ
เดอะสตาร์คันฟ้าควัดาว (The Star) ปีที่ 6 และรายการเดอะดีไซน์เนอร์ (The Designer) ปีที่ 1 ซึ่ง
ผู้ชมให้ความสนใจต่อถ้อยคำวิจารณ์จนเกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์อย่างมากในช่วงที่รายการ
ออกอากาศ ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น

ผู้วิจัยเห็นว่าทั้งสามรายการจึงเป็นรายการที่เหมาะสมต่อการศึกษาคำวิจารณ์ซึ่งมีผู้ชมให้
ความสนใจและได้รับความนิยมอย่างมาก ผลของการวิพากษ์วิจารณ์ต่างๆ ในรายการย่อมมีผลต่อผู้ชม
เพราะแม้การแข่งขันแต่ละครั้งจบลงแล้ว แต่ผู้วิจารณ์ยังเป็นคนเดิม ผู้วิจารณ์จึงทำให้รายการเป็นที่
กล่าวถึงและอาจติดตามรายการต่อไปจากการติดตามการวิจารณ์ของผู้วิจารณ์ด้วย จะเห็นได้จากข่าว
ในสื่อต่างๆ ทำให้รายการมีผู้ชมจำนวนมากและเป็นที่กล่าวถึงโดยเฉพาะในสื่ออินเทอร์เน็ตที่มีผู้แสดง
ความเห็นต่อคำวิจารณ์ของผู้วิจารณ์กันอย่างแพร่หลาย ทั้งในบล็อก เว็บบอร์ด ข่าวออนไลน์ และ
เว็บไซต์ดังที่ได้ยกตัวอย่างไปแล้วข้างต้น จนเกิดการรวมตัวกันเป็นกลุ่มสังคมออนไลน์ที่ติดตาม
คำวิจารณ์ของผู้วิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ซึ่งมีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า กลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทยเป็นประเด็นที่สำคัญ
และน่าสนใจยิ่ง เนื่องจากการวิจารณ์ในลักษณะที่ใช้ความไม่สุภาพนี้ยังไม่มีผู้ใดศึกษาไว้โดยตรง ดังนั้น
ผู้วิจัยจึงสนใจและมีคำถามในการวิจัยว่า องค์ประกอบในการสื่อสารตามแนวชาติพันธุ์วรรณาแห่ง
การสื่อสารเอื้อต่อการใช้ความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตี้โชว์อย่างไรซึ่งช่วยทำให้เห็นภาพรวม
การวิจารณ์ของผู้วิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้นและสัมพันธ์กับกลวิธีความไม่สุภาพใน
รายการเรียลลิตี้โชว์ว่ามีวิธีการใช้อย่างไรบ้าง

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) ศึกษาองค์ประกอบการสื่อสารของการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ตามแนวชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร
- 2) ศึกษากลวิธีความไม่สุภาพที่ผู้วิจารณ์ใช้ในรายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทย

1.3 สมมติฐาน

- 1) องค์ประกอบการสื่อสารของการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทยเอื้อให้ผู้วิจารณ์ใช้กลวิธีความไม่สุภาพเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร
- 2) ผู้วิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์มีการใช้กลวิธีหลากหลายเพื่อแสดงความไม่สุภาพ เช่น การใช้คำบริภาษ การนำข้อผิดพลาดมากล่าวซ้ำเพื่อย้ำความผิดเดิม การกล่าวถึงการกระทำของผู้อื่นในฐานะเรื่องตลก การประชดประชัน การใช้อุปลักษณ์ การใช้คำที่มีความหมายกำกวม เป็นต้น

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

- 1) ศึกษาเฉพาะข้อมูลส่วนที่เป็นการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ ไม่ศึกษาข้อมูลส่วนอื่นๆ
- 2) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลการวิจารณ์ในรายการที่ออกอากาศเฉพาะวันเสาร์เพียงวันเดียวเพราะรายการเดอะสตาร์คันฟ้าคว้าวาด ปีที่ 6 เป็นรายการเดียวที่ออกอากาศสดทั้งวันเสาร์และวันอาทิตย์ ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 ซึ่งผู้วิจัยจะเลือกเก็บข้อมูลเฉพาะวันเสาร์ ซึ่งเป็นวันประกวดแข่งขันและมีการวิจารณ์การแข่งขัน ส่วนวันอาทิตย์จะเป็นวันประกาศผลผู้เข้ารอบ ซึ่งผู้วิจารณ์ไม่ได้กล่าวเกี่ยวข้องกับการแข่งขัน เพื่อจะได้เหมือนกับรายการทรูอะคาเดมีแฟนเทเชียร์ ปีที่ 6 และรายการเดอะดีไซน์เนอร์ ฝันตามคิด ชีวิตมีดีไซน์ ปีที่ 1 ที่มีการแข่งขันและประกาศผลในวันเดียวกัน
- 3) ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลจากรายการเดอะดีไซน์เนอร์ ในปีที่ 1 ซึ่งต่างจากรายการเดอะสตาร์คันฟ้าคว้าวาด และรายการทรูอะคาเดมีแฟนเทเชียร์ที่เก็บในปีที่ 6 เพราะผู้วิจัยเลือกจากช่วงเวลาออกอากาศในช่วงเวลาเดียวกันคือในปี พ.ศ. 2552 - พ.ศ. 2553

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษากลวิธีความไม่สุภาพในการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทยนี้ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัย โดยแบ่งเป็น 6 ส่วน ได้แก่ 1. สรรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. สร้าง

เกณฑ์ในการเลือกถ้อยคำแสดงความไม่สุภาพ 3. เก็บข้อมูลจากเกณฑ์ที่สร้างขึ้น 4. การวิเคราะห์ข้อมูล 5. เรียบเรียงผลการวิเคราะห์ 6. เขียนสรุปผลการศึกษาและอภิปรายผลการศึกษามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.5.1 สํารวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สํารวจ รวบรวมและศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณา แห่งการสื่อสาร แนวคิดเรื่องวัจนกรรม แนวคิดเกี่ยวกับความไม่สุภาพ แนวคิดเกี่ยวกับเรื่อง ความหมายเป็นนัย งานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสารบทความวิชาการ วิทยานิพนธ์ และหนังสือต่างๆ

1.5.2 เกณฑ์ในการเลือกถ้อยคำแสดงความไม่สุภาพ

เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกถ้อยคำวิจารณ์ที่แสดงความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตีโชว์มีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

แนวคิดที่ผู้วิจัยใช้เพื่อพิจารณาเรื่อง “ความไม่สุภาพ” นั้น ผู้วิจัยได้พิจารณาตามคัลเปเปอร์ (Culpeper, 1996) ซึ่งพัฒนาขึ้นจากทฤษฎีของบราวน์และเลวินสัน (Brown and Levinson, 1978, 1987 อ้างถึงใน ญัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2555) ที่เชื่อว่าคนในสังคมหรือผู้ร่วมสนทนาทุกคนมี “หน้า” 2 ด้าน คือ

1. หน้าด้านบวก (Positive Face) หมายถึง ความต้องการที่จะเป็นที่ยอมรับในสังคม
2. หน้าด้านลบ (Negative Face) หมายถึง ความต้องการที่จะมีอิสระ ไม่ขึ้นอยู่กับใคร

“ในการสนทนาของเรานั้นเป็นการยากที่จะรักษาหน้าทั้งสองด้านนี้ไว้ได้โดยตลอด เพราะอาจมีบางครั้งที่การสนทนาอาจมีบางอย่างที่ทำให้คู่สนทนาเสียหน้า เรียกว่า “การกระทำที่คุกคามหน้า” (Face-Threatening Act หรือ FTAs) ซึ่ง บราวน์และเลวินสัน จำแนกไว้ 4 ประเภทโดยใช้เกณฑ์เรื่องหน้าด้านลบและหน้าด้านบวกและเกณฑ์ที่ว่าวัจนกรรมนั้นคุกคามหน้าผู้พูดหรือผู้ฟัง วัจนกรรมที่คุกคามหน้า 4 ประเภท มีดังนี้

1) วัจนกรรมที่คุกคามหน้าด้านลบของผู้ฟัง คือ วัจนกรรมที่คุกคามความต้องการเป็นอิสระของผู้ฟัง วัจนกรรมประเภทนี้ได้แก่

- วัจนกรรมที่ผู้พูดกำหนดให้ผู้ฟังกระทำบางสิ่ง ทำให้ผู้ฟังรู้สึกถูกบังคับหรือกดดัน เช่น การสั่ง การขอร้อง การแนะนำ การเตือน การขู่ ฯลฯ

- วัจนกรรมที่ผู้พูดกระทำบางสิ่ง ทำให้ผู้ฟังถูกบังคับให้ต้องรับหรือปฏิเสธ เช่น การเสนอให้ การสัญญา ฯลฯ

- วัจนกรรมที่ผู้พูดแสดงความปรารถนาบางสิ่ง ทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่าต้องกระทำบางสิ่งเพื่อสนองตอบผู้พูด เช่น การชม การแสดงความยินดี การแสดงความโกรธ ฯลฯ

2) วัจนกรรมที่คุกคามหน้าด้านบวกของผู้ฟัง คือ วัจนกรรมที่คุกคามความต้องการเป็นที่ยอมรับจากสังคมของผู้ฟัง วัจนกรรมประเภทนี้ได้แก่

- วัจนกรรมที่แสดงว่าผู้พูดประเมินค่าผู้ฟังในด้านลบ เช่น การวิจารณ์ การแสดงความเห็นแย้ง การแสดงความไม่พอใจ การด่า ฯลฯ

- วัจนกรรมที่แสดงว่าผู้พูดไม่ให้ความสำคัญกับหน้าของผู้ฟัง เช่น การบอกข่าวร้าย การพูดขัด การคุยอวดเรื่องของตนเอง ฯลฯ

3) วัจนกรรมที่คุกคามหน้าด้านลบของผู้พูด คือ วัจนกรรมที่คุกคามความต้องการเป็นอิสระของผู้พูด เช่น การกล่าวขอบคุณ (การแสดงวัจนกรรม การขอบคุณเท่ากับผู้พูดยอมรับว่าตนเป็นหนี้บุญคุณผู้ฟัง) การตอบรับคำขอบคุณ การตอบรับคำขอโทษ (ในกรณีวัจนกรรมทั้งสองนี้ ผู้พูดถูกบังคับให้ต้องแสดงว่าหนี้บุญคุณหรือความผิดที่เกิดขึ้นไม่ใช่เรื่องสำคัญ) ฯลฯ

4) วัจนกรรมที่คุกคามหน้าด้านบวกของผู้พูด คือ วัจนกรรมที่คุกคามความต้องการเป็นที่ยอมรับจากสังคมของผู้พูด เช่น การขอโทษ การยอมรับผิด การสารภาพ การแสดงวัจนกรรมทั้งสามนี้เท่ากับผู้พูดยอมรับว่าตนเองทำสิ่งที่ "ไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นที่ยอมรับ" (Brown and Levinson, 1978, 1987 อ้างถึงใน ธีรพร พานโพธิ์ทอง, 2555: 90-91)

จากการศึกษาข้างต้นผู้วิจัยเห็นว่า ตามทฤษฎีของบราวน์และเลวินสัน (Brown and Levinson, 1978, 1987) จะเชื่อว่า โดยทั่วไปผู้พูดจะพยายามลดความเสี่ยงในการคุกคามหน้าของผู้ฟัง เช่น การพูดอ้อมหรือการใช้ถ้อยคำแสดงการลดน้ำหนัก เป็นต้น ส่วนแนวคิดของคัลเปปเปอร์จะเชื่อว่าแม้ผู้พูดจะพยายามใช้ถ้อยคำที่พูดอ้อมค้อมหรือพยายามใช้ถ้อยคำแสดงการลดน้ำหนักแล้วก็ตามก็ยังถือว่าเป็นการแสดงความไม่สุภาพ

“The notion of inherent impoliteness irrespective of contexts only holds for a minority of acts. For example, acts which draw attention to the fact that the target is engaged in some anti-social activity (e.g. picking nose or ears, farting) seem to be inherently impolite. It is difficult to think of politeness work or a change of context that can easily remove the impoliteness from an utterance such as "Do you think you could possibly not pick your nose"?-2 The reason why these acts may be described as inherently impolite is as follows.” (Culpeper , 1996 : 351)

จากข้อความที่ยกมาจะเห็นว่า คัลเปเปอร์ ได้ยกตัวอย่าง กรณีที่ผู้พูดใช้ถ้อยคำลดน้ำหนัก ในวันกิจกรรมที่ผู้พูดแสดงการคุกคามหน้าผู้ฟัง แต่อย่างไรก็ตามผู้พูดก็ยังแสดงความไม่สุภาพออกไป ผู้วิจัยจะใช้เกณฑ์นี้เป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการเลือกถ้อยคำที่แสดงความไม่สุภาพด้วยเพราะในบางกรณีผู้วิจารณ์เลือกใช้ถ้อยคำลดน้ำหนักหรือเลี่ยงการกล่าวตำหนิแบบตรงไปตรงมา บางคนอาจมองว่าผู้พูดพยายามใช้ความสุภาพ แต่ด้วยแนวคิดของคัลเปเปอร์ที่ผู้วิจัยยึดถืออยู่นี้จะพิจารณาที่ผลของการใช้ภาษาว่าแสดงการคุกคามหน้าผู้ฟังถือว่าเป็นการใช้กลวิธีความไม่สุภาพ เป็นเกณฑ์การเลือกเก็บตัวอย่าง เมื่อใดพบว่าผู้วิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ใช้ภาษาที่แสดงการคุกคามหน้าผู้ฟัง ผู้วิจัยก็จะเลือกเก็บมาเป็นตัวอย่างและวิเคราะห์จัดกลุ่มข้อมูลต่อไป

1.5.3 เก็บข้อมูลจากเกณฑ์ที่สร้างขึ้น

ผู้กำหนดรายการเรียลลิตี้โชว์ที่ใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษา โดยเก็บข้อมูลการใช้ภาษาในการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ที่มีผู้วิจารณ์ในรายการที่มีผู้ชมให้ความนิยมสูงสุดและเป็นรายการที่มีกระแสเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ในปี พ.ศ. 2552 – พ.ศ. 2553 โดยเก็บถ้อยคำวิจารณ์จากผู้วิจารณ์ที่เริ่มพูดตั้งแต่รายการเริ่มออกอากาศในสัปดาห์แรกจนสัปดาห์สุดท้ายที่ประกาศผลผู้ชนะการแข่งขัน จาก 3 รายการ คือ รายการเดอะสตาร์ ค้นฟ้าคว้าดาว ปีที่ 6 รายการทรูอะคาเดมีแฟนเทเชีย ปีที่ 6 และรายการเดอะดีไซน์เนอร์ ฝันตามคิด ชีวิตมีดีไซน์ ปีที่ 1 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) รายการเดอะสตาร์ ค้นฟ้าคว้าดาว ปีที่ 6 การแข่งขันแบ่งเป็น 7 สัปดาห์ ผู้วิจัยจึงเก็บถ้อยคำวิจารณ์จากกรรมการประจำทั้งหมด 3 คน รวมเก็บคำวิจารณ์ทั้งสิ้น 204 ครั้ง รายการเดอะสตาร์ ค้นฟ้าคว้าดาว ปีที่ 6 มีผู้เข้าแข่งขัน 8 คน ดังนี้ หมายเลข 1 ลูกเกด-จิณภัค เปียกลิน

หมายเลข 2 ไอซ์-ณัฐภัทร์ ธนนนท์กิตติยศ หมายเลข 3 กัน-ณภัทร อินทรใจเอื้อ หมายเลข 4 เก่ง-วาโย อัครรุ่งเรือง หมายเลข 5 เซน-ปฎิภาณ หล่อเสถียร หมายเลข 6 โตนโน้-ภาคิน คำวิสัยศักดิ์ หมายเลข 7 เกรซ-นวกชมน ชื่นครองธรรม หมายเลข 8 ริท-เรืองฤทธิ์ ศิริพานิชย์ โดยเก็บจากเว็บไซต์ www.youtube.com เก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2553 ถึงวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2553

2) รายการทรูอะคาเดมีแฟนเทเชียร์ ปีที่ 6 การแข่งขันแบ่งเป็น 12 สัปดาห์ ผู้วิจัยเก็บคำวิจารณ์จากกรรมการที่มาตัดสินการประกวดมีทั้งกรรมการประจำและกรรมการที่เปลี่ยนไปแต่ละสัปดาห์ซึ่งทุกสัปดาห์จะมีสัปดาห์ละ 3 คน รวมเก็บคำวิจารณ์ทั้งสิ้น 238 ครั้ง รายการทรูอะคาเดมีแฟนเทเชียร์ ปีที่ 6 มีผู้เข้าแข่งขัน 12 คน ดังนี้ V1 อิชค์-กัลยพรรณ ชูวงษ์ V2 ออฟ-ชาญณรงค์ หอมชิด V3 กุญแจซอล-ปานทอง บุญทอง V4 นิวตี้-นิรันท์ ฉายชัยเชียร์ V5 ที-ทีปชลิต พรหมชนะ V6 ซานี-นิภาภรณ์ ฐิตินาการ V7 กฤษ-กฤษมงคล ศิลป V8 แม็ค-วีรตนย์ หวังเจริญ V9 นุกนิกันท์สินี นามวงศ์ V10 แอน-ศิริพรรณ นำเจริญสมบัติ V11 แท็บบี้-รฐา โกลิลาณนท์ V12 อิชย์-อิชย์ ศรีว่องไทย โดยเก็บจากเว็บไซต์ www.youtube.com เก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 ถึงวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2552

3) รายการเดอะดีไซน์เนอร์ ฝันตามคิด ชีวิตมีดีไซน์ ปีที่ 1 การแข่งขันแบ่งเป็น 12 สัปดาห์ ผู้วิจัยเก็บคำวิจารณ์จากกรรมการประจำทั้งหมด 4 คน โดยเก็บจากคำวิจารณ์จากผู้วิจารณ์ทั้งสิ้น 56 ครั้ง รายการเดอะดีไซน์เนอร์มีผู้เข้าแข่งขัน ดังนี้ ทีมสกุดี (skudy) คือ อัน-วรารุณี วิศพันธ์ุ เกียรติ-เกียรติ เจริญพานิชย์ สู่ย-อภิสราร สารคุณประดิษฐ์ ดุ๊กดีก-วรรณกร อุ่นวิเศษ หยินมี-นภัสนเพชร สนั่นณกิตต์นกุล ทีมเฟมเฟม (fame fame) วัช-วัชรดล อริยมะทกุล แบงค์-สุทร เศรษฐมังกกร แมนดี้-ชนะพล เล็กประเสริฐ เปียร์-เฉลิม อินทลักษณ์ มิวสิค-พิทวัส จันทสร โดยเก็บจากเว็บไซต์ www.youtube.com เก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2553 ถึงวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553

รวมถ้อยคำวิจารณ์ที่เก็บได้จากทั้ง 3 รายการ มีจำนวนทั้งสิ้น 498 ครั้ง

1.5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลปริบทและกลวิธีของการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทยตามขั้นตอนและมีรายละเอียด

2. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลและถ่ายทอดถ้อยคำวิจารณ์ของผู้วิจารณ์รายการเรียลลิตี้โชว์ ทั้ง 3 รายการ ได้แก่ รายการทรูอะคาเดมีแฟนเทเชียร์ ปีที่ 6 รายการเดอะสตาร์คันท้าดาว ปีที่ 6 และรายการเดอะดีไซน์เนอร์ ฝันตามคิดชีวิตมีดีดีไซน์ ปีที่ 1 ที่ออกอากาศในปี พ.ศ. 2552 - พ.ศ. 2553 และเก็บบริบทของรายการและเก็บข้อมูลคำวิจารณ์ทั้ง 3 รายการจากการชมรายการย้อนหลังและเว็บไซต์ www.youtube.com โดยดัดแปลงจากงานวิจัยของ ประไพพรรณ พิงฉิม (2542) และปัญญพร สีลาชีวิตสิทธิ์ (2549) และมีสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลดังนี้

อัศจรรย์ (!)

แสดงการจบหรือการสิ้นสุดหน่วยย่อยในผลัด ด้วยทำนองเสียงสูงมากเป็นพิเศษ มักจะปรากฏเมื่อผู้พูดต้องการแสดงอารมณ์ความรู้สึก หรือทัศนคติอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นพิเศษ เช่น ประหลาดใจ ตกใจ หรือไม่เชื่อ เป็นต้น

วงเล็บ ()

ข้อความในวงเล็บเป็นข้อความเสริมนอกเหนือจากถ้อยคำ แสดงอาการปฏิกิริยาของผู้พูดหรืออาการอย่างใดอย่างหนึ่ง ใช้ประกอบกับถ้อยคำในบางช่วงของ ปริจเฉทการสนทนาเพื่อจะช่วยให้เข้าใจการสนทนานั้นๆ ได้ดียิ่งขึ้น

ปรศนียในวงเล็บ (??)

แสดงถ้อยคำที่ไม่สามารถถอดเป็นตัวอักษรได้เนื่องจากได้ยินไม่ชัดเจน

ข้อความพิมพ์ตัวหนา

แสดงข้อความที่ผู้พูดเน้นเสียงเป็นพิเศษ

3. ผู้วิจัยนำเสนอชื่อเล่นของผู้ร่วมเหตุการณ์การสื่อสารไว้ด้วยเพราะการปฏิสัมพันธ์ในรายการที่ศึกษาอยู่นี้ จะใช้ชื่อเล่นเป็นสำคัญ จึงทำให้ง่ายต่อการเข้าใจและการจดจำว่าเป็นรายการใดตามชื่อของผู้วิจารณ์ เช่น อาร์ท-อารยา อินทรา ม้า-อรนภา กฤษฎี ไก่-สุธิ์ แสงเสรีชน เป็นต้น

4. วิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ

4.1 ศึกษาองค์ประกอบการสื่อสารของการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ตามกรอบทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร

4.2 ศึกษากลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตี้โชว์โดยเกณฑ์ในการตัดสินว่ากลวิธีใดเป็นกลวิธีความไม่สุภาพซึ่งคัดเลือกเฉพาะข้อมูลถ้อยคำวิจารณ์ที่แสดงความไม่สุภาพ โดยจัด

ประเภทข้อมูลตามกลวิธีการใช้ความไม่สุภาพโดยประยุกต์จากแนวคิดของคัลเปปเปอร์ (Culpeper, 1996 : 349-367) ในเรื่องการใช้ความไม่สุภาพนั้น ผู้วิจัยได้พิจารณาจากตัวอย่างที่คัลเปปเปอร์กล่าวไว้ในบทความและนำมาเป็นเกณฑ์การเลือกถ้อยคำที่แสดงความไม่สุภาพดังนี้

1) ผู้พูดกล่าวถ้อยคำใดๆ ก็ตามไม่ว่าจะใช้รูปภาษาตรงกับความหมายหรือต้องตีความและถ้อยคำนั้นทำให้ผู้ฟังรู้สึกเสียหน้าถือว่าเป็นการใช้ภาษาแสดงความไม่สุภาพ

ตัวอย่างสถานการณ์ ผู้พูดกล่าวกับคนขับรถแท็กซี่ซึ่งลืมปิดที่ปัดน้ำฝนว่าซึ่งขณะนั้นฝนไม่ได้ตกว่า
“Is it raining?” (Culpeper , 1996 : 351) ฝนกำลังตกหรือ?

เมื่อพิจารณาจากบริบทแล้วจะเห็นว่า ผู้พูดไม่ได้มีเจตนาถาก แต่ต้องการชี้ให้เห็นว่าผู้ฟังไม่ได้ทำสิ่งที่ควรกระทำคือ ปิดที่ปัดน้ำฝน แม้ว่าผู้พูดจะไม่ได้ตำหนิผู้ฟังโดยตรงแต่การกล่าวเช่นนี้ก็ทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้เพราะถูกตั้งคำถามเกี่ยวกับการทำงานของตน

2) การใช้ภาษาที่ผู้พูดตั้งใจหรือจงใจใช้เพื่อให้ผู้ฟังทำพฤติกรรมหรือหยุดทำพฤติกรรมบางอย่างที่ไม่เหมาะสม ไม่ว่าถ้อยคำนั้นจะมีการพูดอ้อมหรือตรงแต่ให้ลดความรุนแรงเพียงใด ผลที่เกิดขึ้นก็อาจทำให้ผู้ฟังเสียหน้าหรือไม่พอใจได้

ตัวอย่างสถานการณ์ เมื่อคุณอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องพูดเพื่อให้ผู้ฟังหยุดแคะจมูกว่า

“Do you think you could possibly not pick your nose” (Culpeper , 1996 : 351)

คุณคิดว่า...พอจะเป็นไปได้ไหมที่คุณจะไม่แคะจมูก

ในสถานการณ์นี้ แม้ผู้พูดจะใช้คำที่ช่วยลดทอนความรุนแรงลงไปบ้าง แต่ถ้อยคำนี้ก็ยังคงแสดงความไม่สุภาพเพราะมีเจตนาให้ผู้ฟังหยุดการกระทำที่ไม่เหมาะสม

3) ผู้พูดมีเจตนาให้ผู้ฟังทำพฤติกรรมหรือไม่ทำพฤติกรรมบางอย่างที่ผู้พูดมีการใช้อำนาจกำหนดให้ผู้ฟังทำ

ตัวอย่างสถานการณ์ แม่พูดกับลูกให้รีบกินข้าวว่า

“Go on, eat up” (Culpeper , 1996 : 351) กินๆ เข้าไปให้หมด

คัลเปปเปอร์เห็นว่า แม้ผู้พูดจะมีเจตนาหวังดีต่อผู้ฟัง แต่การกล่าวเช่นนี้เป็น การบังคับใจผู้ฟังให้กระทำตามความต้องการของผู้พูดซึ่งผู้ฟังอาจไม่ยินดีทำตามหรือไม่พอใจก็ได้ ผู้วิจัยนำเกณฑ์นี้

มาพิจารณาในการใช้ภาษาของผู้วิจารณ์รายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทยด้วยเพราะผู้วิจารณ์ล้วนมีเจตนาหวังดีต่อผู้ฟัง แต่การสั่งหรือการเตือนให้ผู้ฟังเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบางอย่างที่ผู้พูดเห็นว่าไม่ดีต้องแก้ไข การกล่าวเช่นนี้ถือเป็นการใช้ความไม่สุภาพเช่นกัน

จากที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า ตามแนวคิดของคัลเปเปอร์ (Culpeper, 1996) นั้น เกณฑ์ที่จะใช้ในการตัดสินว่าถ้อยคำใดเป็นการใช้ความไม่สุภาพจะพิจารณาจากการตีความและผลของการสื่อสารที่ทำให้ผู้ฟังเสียหายเป็นสำคัญมากกว่าจะพิจารณารูปภาษาที่ใช้ นอกจากนี้ผู้วิจัยจะพิจารณาความไม่สุภาพโดยตัดสินจากภาษาที่แสดงการคุกคามหน้าผู้ฟังเป็นสำคัญ แม้ว่าผู้พูดอาจใช้ถ้อยคำลดน้ำหนักความรุนแรงเพื่อเลี่ยงการกล่าวคุกคามหน้า หรือ ในบางกรณี มีผู้กล่าวว่าการพูดอ้อมโดยใช้การแนะนำความเป็นกลวิธีหนึ่งของการแสดงความสุภาพที่ผู้พูดตกแต่งข้อความหรือเลี่ยงที่จะกล่าวความไม่สุภาพโดยตรงไปตรงมาแล้วก็ตาม แต่อย่างไรก็ตามแนวคิดของคัลเปเปอร์นั้นเชื่อว่าผู้พูดกล่าวถ้อยคำที่กระทบหน้าผู้ฟัง กล่าวคือ ผู้ฟังรู้ว่าตนมีข้อเสีย ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นซึ่งนับว่าเป็นการแสดงการคุกคามหน้าผู้ฟัง ดังนั้นผู้วิจัยจึงจัดว่าเป็นการใช้ภาษาเพื่อแสดงความไม่สุภาพ

1.5.5 เรียบเรียงผลการวิเคราะห์

เมื่อผู้วิจัยจัดระเบียบและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดเรียบร้อยแล้ว จึงนำผลการวิเคราะห์มาเรียบเรียง ออกเป็น 3 ส่วนคือ 1. กลวิธีแสดงความไม่สุภาพ 2. หน้าที่ของกลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตี้โชว์ 3. การปรากฏร่วมกันของกลวิธีความไม่สุภาพของการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทย

1.5.6 เขียนสรุปผลการศึกษาและอภิปรายผลการศึกษา

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วัจนกรรม (speech act) หมายถึง การกระทำโดยใช้คำพูดซึ่งเกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขของการกระทำหรือวัจนกรรมนั้น (Searle, 1969)
2. ถ้อยคำ (utterance) หมายถึง ส่วนหนึ่งของการพูด ในสถานการณ์หนึ่งๆ และเป็นส่วนที่อยู่ระหว่างจังหวะหยุดในการพูดนั้น (Hurford and Heasley, 1983 อ้างถึงใน สิทธิธรรม อ่องวุฒิวินน์, 2549)
3. กลวิธีทางภาษา หมายถึง วิธีการใช้ภาษาเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ใน การวิจารณ์

4. กลวิธีความสุภาพ หมายถึง วิธีการทางภาษาที่ผู้พูดใช้เพื่อความสุภาพ (Brown and Levinson, 1978, 1987)
5. กลวิธีความไม่สุภาพ หมายถึง การใช้กลวิธีทางภาษาที่แสดงการคุกคามหน้าซึ่งอาจทำให้ผู้ฟังอาจรู้สึกเสียหน้า ได้แก่ โกรธ เกลียด หรือไม่พอใจได้ ในทางวัจนปฏิบัติศาสตร์กลวิธีทางภาษาที่คุกคามหน้าผู้ฟัง ได้แก่ การใช้คำบริภาษ การแสดงความเห็นเชิงลบอย่างตรงไปตรงมา การย่ำความผิด ฯลฯ
6. การวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์

พจนานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556 : 1117) ได้ให้นิยามของคำว่า “วิจารณ์” หมายถึง “ให้คำตัดสินสิ่งที่เป็นศิลปกรรมหรือวรรณกรรม เป็นต้น โดยผู้มีความรู้ ควรเชื่อถือได้ว่ามีค่าความงาม ความไพเราะ คืออย่างไร หรือมีข้อขาดตกบกพร่องอย่างไรบ้าง เช่น เขาวิจารณ์ว่าหนังสือเล่มนี้แสดงปัญหาในปัจจุบันได้ดีมากสมควรได้รับรางวัล, ดิชม มักใช้เต็มคำว่า วิพากษ์วิจารณ์ เช่น คนคูหนึ่งวิพากษ์วิจารณ์ว่า “หนังสือเรื่องนี้ดำเนินเรื่องซ้ำทำให้คนดูเบื่อ”

การวิจารณ์ในงานวิจัยนี้จึงหมายถึง การกล่าวชมหรือตำหนิผู้เข้าแข่งขันของผู้วิจารณ์จากรายการเรียลลิตี้โชว์ ซึ่งเป็นการประเมินค่าหรือการให้ความเห็นของผู้วิจารณ์ที่มีความรู้ความสามารถในด้านนั้นๆ ที่รายการเชิญมาเพื่อให้คำติชมบุคคลหรือพฤติกรรมของผู้เข้าแข่งขัน หลังจากชมผลงานหรือการแสดงของผู้เข้าแข่งขันในสัปดาห์นั้นๆ

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ทำให้ทราบการใช้ความไม่สุภาพในฐานะกลวิธีการสื่อสาร
- 2) ทำให้ทราบการใช้ภาษาในรายการเรียลลิตี้โชว์ซึ่งเป็นสถานการณ์การสื่อสารที่ได้รับ
ความสนใจในวัฒนธรรมไทย
- 3) เป็นแนวทางการศึกษาความไม่สุภาพในภาษาไทย

1.8 ข้อตกลงเบื้องต้น

การตีความเจตนาของผู้พูดหรือผู้วิจารณ์ในงานวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์โดยอาศัยกรอบทฤษฎีทางวัฒนธรรมปฏิบัติศาสตร์และปริบทแวดล้อม ไม่ได้มาจากการสอบถามผู้วิจารณ์โดยตรง ผลการวิจัยในครั้งนี้จึงเป็นการวิเคราะห์ตามหลักวิชาการ อย่างไรก็ตามผู้พูดหรือผู้วิจารณ์อาจมีมุมมองที่แตกต่างไปจากผลการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 2 แนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิธีใช้ภาษาของผู้วิจารณ์รายการเรียลลิตีโชว์นี้ จากการสืบค้นของผู้วิจัยเท่าที่ผ่านมายังไม่มีผู้วิจัยท่านใดศึกษาเรื่องนี้มาโดยตรง แต่ก็มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการใช้ภาษาในการวิจารณ์ในภาษาไทยและการใช้ภาษาไม่สุภาพของต่างประเทศ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ โดยใช้แนวคิดทางทฤษฎีดังต่อไปนี้ รวมถึงการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐานในการวิจัย

1. แนวคิดเรื่องชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร ของ เดลล์ ไฮเมส (Dell Hymes, 1974)
2. แนวคิดเรื่องวัจนกรรม (speech act) ของ ออสติน (Austin, 1962) และ เซิร์ล (Searle, 1969)
3. แนวคิดเกี่ยวกับความสุภาพ (politeness) ของ บราวน์และเลวินสัน (Brown and Levinson, 1978, 1987)
4. แนวคิดเกี่ยวกับความไม่สุภาพ (impoliteness) ของ โจนาทาน คัลเปเปอร์ (Culpeper, 1996)
5. แนวคิดเรื่องความหมายเป็นนัยสนทนา (implicature) ของ ไกรซ์ (Grice, 1975)
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเรื่องชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสารหรือ Ethnography of Communication

แนวคิดเรื่องชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสารหรือ Ethnography of Communication แต่เดิมใช้ว่า “ชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการพูด” (Ethnography of Speaking) แนวคิดนี้ศึกษาการใช้ภาษาในวัฒนธรรมต่างๆ เช่น การศึกษาหน้าที่และการใช้วัจนลีลา รวมทั้งภาษาย่อยและภาษาต่างๆ ตลอดจนการวิเคราะห์ศิลปะในการพูดและวัจนกรรมในแต่ละสังคม (Dell Hymes, 1974, อ้างใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสิทธิ์, 2550) แนวคิดนี้กล่าวถึงการวิเคราะห์ภาษาที่มีใช้การมองแต่เพียงรูปภาษา และวิเคราะห์ตัดสินลงไปแต่ต้องศึกษาปัจจัยแวดล้อม เช่น ชุมชน บริบทในสังคม ซึ่งต้องสังเกตว่าการสื่อสารที่ศึกษานั้นเกิดในบริบทอย่างไรจึงจะทำให้เห็นข้อมูลต่างๆ ของสื่อสารว่ามีวัตถุประสงค์อย่างไรในการสื่อสารตลอดจนใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสำเร็จในการสื่อสารหรือไม่ การศึกษาองค์ประกอบของการสื่อสารจึงมีบทบาทสำคัญที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจตัวสาร พฤติกรรมของการสื่อสารได้เป็นอย่างดี

เดลล์ ไฮม์ส์ (Dell Hymes, 1974, อ้างใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสิทธิ์ , 2550) ได้เสนอกรอบที่ใช้วิเคราะห์บริบทแวดล้อมภาษาตามแนวชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสารโดยสรุปเป็นคำว่า SPEAKING กล่าวคือ

S ย่อมาจาก Setting หรือ Scene (กาลเทศะ หรือ ฉาก) หมายถึง สถานที่และเวลาที่เกิดเหตุการณ์การสื่อสารซึ่งถือเป็นปัจจัยแวดล้อมทางกายภาพว่าเหตุการณ์การสื่อสารนั้นเกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไร

P ย่อมาจาก Participants (ผู้ร่วมเหตุการณ์) หมายถึง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสื่อสาร ซึ่งได้แก่ผู้พูด-ผู้ฟัง ผู้ส่งสาร-ผู้รับสาร ในการสื่อสาร บางครั้งอาจนับรวมผู้อื่นที่อยู่ในสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์การสื่อสารด้วย ในกรณีที่บุคคลนั้นมีอิทธิพลต่อสถานการณ์ การสื่อสารที่กำลังดำเนินอยู่ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

E ย่อมาจาก Ends (จุดมุ่งหมาย) หมายถึง วัตถุประสงค์ที่ผู้ร่วมเหตุการณ์ตั้งไว้ใน การสื่อสารแต่ละครั้ง กล่าวได้ว่า เป็นเป้าประสงค์ของผู้ร่วมเหตุการณ์ การสื่อสารในครั้งนั้นๆ ว่าต้องการให้เกิดสิ่งใดขึ้น

A ย่อมาจาก Act sequence (การลำดับวัจนกรรม) หมายถึง การลำดับวัจนกรรมในการสื่อสารว่าใช้วัจนกรรมใดในการเริ่มต้น ดำเนินการสื่อสาร ปิดท้ายการสื่อสารนั้น ๆ

K ย่อมาจาก Key (น้ำเสียง) หมายถึง น้ำเสียงหรือท่วงทำนองในการสื่อสารอันเป็นกุญแจไขไปสู่ความเข้าใจความหมายที่ชัดเจนยิ่งขึ้นของสารที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อ น้ำเสียงหรือท่วงทำนองอาจเป็นไปในลักษณะจริงจัง หรือเป็นแบบเป็นกันเอง ถ้อยที่ถ้อยอาศัย มีการหยอกล้อกันอย่างสนิทสนม หรือเป็นการเสียดสีเหน็บแนม เป็นต้น

I ย่อมาจาก Instrumentalities (เครื่องมือ) หมายถึง เครื่องมือในการสื่อสาร เช่น การพูด ปากเปล่า การใช้เครื่องมือแบบต่างๆ เช่น โทรศัพท์ โทรเลข จดหมาย อิเล็กทรอนิกส์เมลล์ (e-mail) เป็นต้น นอกจากนี้ยังรวมถึงลักษณะภาษาที่ใช้ การเลือกใช้ถ้อยคำ การใช้ความเปรียบ การใช้ภาษาถิ่น รวมถึงการสลับภาษาหรือการใช้วัจนภาษาเพื่อสื่อความหมายในลักษณะต่างๆ เช่น อากัปกริยาท่าทาง การหัวเราะ การขยิบตา การแสดงสีหน้า การใช้ระดับเสียงที่แตกต่างกัน เหล่านี้ เป็นต้น

N ย่อมาจาก Norm of interaction & Interpretation (บรรทัดฐานของปฏิสัมพันธ์และการตีความ) หมายถึง ข้อตกลงอันเป็นที่ทราบและยอมรับกันเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของผู้ร่วมเหตุการณ์ระหว่างการสื่อสารและข้อตกลงเกี่ยวกับการตีความหมายของสารที่สื่อในเหตุการณ์แบบต่าง ๆ ซึ่งแต่ละวัฒนธรรมหรือเหตุการณ์ของการสื่อสารอาจแตกต่างกัน กฎเหล่านี้ต้องตีความด้วยความรู้ในวัฒนธรรมของคนในสังคมนั้น ๆ เช่น ความดั่ง/ค้อยของการพูด ความเงิบ การใช้ภาษาท่าทาง การมองตาผู้ฟัง การใช้มือประกอบ

G ย่อมาจาก Genre (ประเภทการสื่อสาร) หมายถึง ประเภทของปริจเฉท เช่น การสวด การหาเสียง การพูดบรรยาย การแสดงความคิดเห็น หรือการสัมภาษณ์ ซึ่งมักมีชื่อเรียกเฉพาะที่ต่างกันไป

ผู้วิจัยได้ใช้กรอบทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสารนี้ เป็นแนวทางวิเคราะห์ปริบทในการวิจารณ์ของผู้วิจารณ์รายการเรียลลิตีโชว์ภาษาไทย และได้ผลสรุปดังจะกล่าวต่อไปในหัวข้อ 3.1

2.2 แนวคิดเรื่องวัจนกรรม

ออสติน (Austin, 1962 อ้างถึงใน ญัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2555 : 22) ชี้ให้เห็นว่า การกล่าวถ้อยคำของเราไม่ใช่เพียงเพื่อบอกเล่าสิ่งที่เป็นจริงหรือเป็นเท็จเท่านั้น แต่เรายังใช้ถ้อยคำเพื่อกระทำสิ่งต่างๆ มากมาย ซึ่งเมื่อกล่าวแต่ละครั้ง จะมีการกระทำเกิดขึ้น 3 อย่างด้วยกัน ได้แก่

1) การสื่อเนื้อความหรือความหมายตามรูปภาษา (locutionary act) กล่าวคือ ในการกล่าวถ้อยคำ สิ่งหนึ่งที่เราสื่อไปสู่ผู้ฟังก็คือความหมายตามรูปภาษาและการอ้างถึง (sense and reference)

2) การสื่อเจตนาหรือวัจนกรรม (illocutionary act) นอกจากสื่อความตามรูปภาษาแล้ว ผู้พูดยังสื่อเจตนาของตนไปสู่ผู้ฟังด้วย เช่น ขออนุญาต อนุญาต ขอร้อง บ่น ชม ตำหนิ ปลอดภัย ฯลฯ การสื่อเจตนาถือเป็นเรื่องของทฤษฎีวัจนกรรม

3) การสื่อผลของถ้อยคำหรือวัจนผล (perlocutionary act/effect) ตามแนวคิดของออสติน การกล่าวถ้อยคำแต่ละครั้งจะมีผลบางอย่างเกิดแก่ผู้ฟังด้วย

ตัวอย่างเช่น เมื่อผู้พูดกล่าวว่า เดือนขอให้พี่เจเข้าใจเดือนบ้าง สิ่งที่เกิดขึ้นคือ

- ผู้พูดคือเดือนสื่อความหมายตามรูปภาษาหรือเนื้อความไปสู่ผู้ฟัง ความหมายนี้มาจากกริยาขอ และชื่อเฉพาะ เดือน และ พี่เจ ที่อ้างถึงผู้พูดและผู้ฟัง
- ผู้พูดสื่อเจตนาขอร้องให้ผู้ฟังทำตามทีบอกในเนื้อความ คือ ขอร้องให้เข้าใจผู้พูด
- ถ้อยคำที่กล่าวก่อให้เกิดผลบางอย่างแก่ผู้ฟัง เช่น ผู้ฟังอาจทำตามทีผู้พูดขอ ผู้ฟังอาจโกรธ เพราะรู้สึกถูกรังแก ผู้ฟังอาจรู้สึกลำบากใจ ฯลฯ

นอกจากประเด็นข้างต้นแล้วยังมีแนวคิดเรื่องวัจนกรรมอ้อม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เรื่องวัจนกรรมอ้อม เซิร์ล (Searle, 1975 อ้างถึงใน ญัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2555 : 30) กล่าวว่า ผู้พูดอาจกล่าวถ้อยคำที่สื่อความหมายตามรูปภาษาไปพร้อมกับสื่อเจตนาหนึ่งที่มีเนื้อความต่างออกไปด้วย บางครั้งผู้ฟังต้องอาศัยปริบทและข้อมูลทีผู้พูดและผู้ฟังมีร่วมกันเพื่อ “ตีความ” หรือ “อนุมาน” เจตนาหลักของผู้พูด ทั้งนี้โดยยึดแนวคิดที่ว่าคู่สนทนามีความร่วมมือร่วมกัน (หมายถึง หลักการความ

ร่วมมือในการสนทนา ซึ่งจะกล่าวถึงในหัวข้อต่อไป) เซิร์ล (Searle, 1975) ได้ยกตัวอย่างพร้อมทั้งอธิบายขั้นตอนการตีความของผู้ฟังไว้

Student X: Let's go to the movie tonight. (คืนนี้ไปดูหนังกัน)

Student Y: I have to study for an exam. (ฉันต้องอ่านหนังสือสอบ)

ในตัวอย่างข้างต้น Y เลือกปฏิเสธคำชวนของ X โดยวิธีอ้อม เซิร์ลชี้ให้เห็นว่าถ้อยคำที่ Y ใช้ไม่มีสิ่งใดบอกว่าเป็นการปฏิเสธ I have to study for an exam. อยู่ในรูปประโยคบอกเล่าแต่เหตุใด X จึงทราบว่า Y กำลังปฏิเสธคำชวน

เซิร์ลอธิบายขั้นตอนที่ X ตีความถ้อยคำของ Y ได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 เราได้กล่าวชวน Y และ Y ได้ตอบว่าเขาต้องดูหนังสือเตรียมสอบ

ขั้นที่ 2 เรามีสมมติฐานว่า Y ให้ความร่วมมือในการสนทนา (ทฤษฎีความร่วมมือในการสนทนา ของ Grice) ดังนั้นคำตอบของ Y จึงสัมพันธ์กับคำชวน

ขั้นที่ 3 คำตอบที่สัมพันธ์กับคำชวนอาจเป็นการตอบรับ การปฏิเสธ การเสนออย่างอื่นแทน การตกลงรายละเอียด (ทฤษฎีวิัจจนกรรม)

ขั้นที่ 4 แต่ความหมายตามรูปของถ้อยคำที่ Y กล่าวไม่ใช่คำตอบที่สัมพันธ์กับคำชวน

ขั้นที่ 5 ดังนั้น Y จะต้องตอบความหมายมากกว่าความหมายตามรูปของถ้อยคำ จากสมมติฐานที่ว่า Y ให้คำตอบที่สัมพันธ์กับคำชวน เจตนาที่ให้คำตอบที่สัมพันธ์กับคำชวน เจตนาของ Y ต้องการสื่อต้องต่างไปจากเจตนาที่ดูจากความหมายตามรูป

ขั้นที่ 6 เราว่าการอ่านหนังสือเตรียมสอบต้องใช้เวลามากและต้องกินเวลาตลอดคำและเรารู้ว่าการไปดูหนังก็ต้องใช้เวลามากและต้องกินเวลาตลอดคำ (ความรู้พื้นฐาน)

ขั้นที่ 7 ดังนั้น Y คงไม่สามารถทำสองอย่างได้พร้อมๆ กัน (อนุมานจากข้อ 6)

ขั้นที่ 8 เงื่อนไขเบื้องต้นของวิัจจนกรรมการตอบรับคำชวนคือความสามารถที่จะทำตามคำชวนนั้นๆ ได้ (ทฤษฎีวิัจจนกรรม)

ขั้นที่ 9 ดังนั้นเรารู้ว่า สิ่งที่ Y กล่าวมีผลคือเขาไม่สามารถรับคำชวนได้ (อนุมานจากข้อ 1, 7 และ 8)

ขั้นที่ 10 ดังนั้นเจตนาหลัก (primary illocutionary point) ของ Y ก็คือ การปฏิเสธคำชวน (สิ่งที่เป็นเจตนารอง (secondary illocutionary act) ก็คือ การบอกเล่าว่าต้องดูหนังสือเตรียมสอบ)

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดด้านวิัจจนกรรมเพื่อใช้ในการจำแนกกลวิธีการแสดง ความไม่สุภาพของการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตีโชว์ภาษาไทย

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความสุภาพ

นอกจากแนวคิดเรื่องวัจนกรรมแล้ว แนวคิดเรื่อง “ความสุภาพ” ของบราวน์และเลวินสัน (Brown and Levinson, 1978, 1987) ยังใช้เป็นแนวคิดหนึ่งที่ถูกวิจัยเห็นว่ามีผลสำคัญและเกี่ยวข้องในการศึกษาการแสดงความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตี้โชว์ เนื่องจากแนวคิดเรื่องความไม่สุภาพที่ถูกวิจัยใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์นั้น เกี่ยวโยงกับแนวคิดสำคัญคือเรื่องหน้า (Face) ซึ่งเป็นแนวคิดที่สำคัญของเรื่องความสุภาพ

บราวน์และเลวินสัน (Brown and Levinson, 1978, 1987 อ้างถึงใน ญัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2555 : 88) ได้ชี้ให้เห็นว่า ความสุภาพไม่ใช่เพียงแค่การทำตามมารยาททางสังคม แต่เป็นพื้นฐานของชีวิต ความสุภาพเป็นวิถีหรือกลวิธีทางภาษาที่ช่วยลดความตึงเครียดหรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในขณะที่เราสื่อเจตนาต่างๆ คนในสังคมหรือผู้ร่วมสนทนาทุกคนมีหน้าด้านบวก (positive face) และหน้าด้านลบ (negative face) ผู้ร่วมสนทนาต่างรักษาหน้าของคู่สนทนา โดยหวังให้คู่สนทนารักษาน้ำหน้าของตนเช่นกัน แต่อย่างไรก็ตามอาจมีบางการกระทำที่ทำให้คู่สนทนาเสียหน้า เรียกว่าเป็น “การกระทำที่คุกคามหน้า” (Face-Threatening Act ; FTAs) ยิ่งการกระทำนั้นเสี่ยงต่อการคุกคามหน้าของผู้ฟังมากเท่าใด ผู้พูดก็ยิ่งเลือกกลวิธีที่ช่วยลดความเสี่ยงมากขึ้นเท่านั้น ดังแผนภูมิของบราวน์และเลวินสัน (Brown and Levinson, 1987) ต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 แสดงทางเลือกของกลวิธีต่างๆ ที่ใช้เมื่อจะทำวัจนกรรมที่เสี่ยงต่อการทำให้คู่สนทนาเสียหน้า

จากแผนภาพที่ 1 แสดงทางเลือกของกลวิธีต่างๆ ที่ใช้เมื่อจะทำวัจนกรรมที่เสี่ยงต่อการทำให้คู่สนทนาเสียหน้า และอาจอธิบายได้ว่า เมื่อผู้พูดอยู่ในสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการคุกคามหน้าของผู้ฟัง (Strategies for doing FTAs) ผู้พูดอาจเลือก วิธีตรงไปตรงมา (Bold on record) เพื่อให้ผู้ฟังทราบเจตนาของผู้พูดได้อย่างชัดเจน หรืออาจเลือก วิธีรักษาหน้าด้านบวก (Positive Politeness) หรือความต้องการที่จะเป็นที่ยอมรับในสังคมของผู้ฟัง เช่น การแสดงความเป็นกลุ่มหรือพวกเดียวกัน

การแสดงความเป็นห่วง การแสดงความยกย่องผู้ฟัง เป็นต้น หรืออาจเลือกใช้วิธีรักษาหน้าด้านลบ (Negative Politeness) หรือความต้องการที่จะมีอิสระ ไม่ขึ้นอยู่กับใครของผู้ฟัง เช่น การกล่าวกลบเกลื่อนเพื่อลดน้ำหนักการล่วงละเมิดสิทธิส่วนตัวของผู้ฟัง การขอโทษเมื่อต้องก้าวกายเรื่องของผู้ฟัง เป็นต้น หรืออาจเลือกใช้วิธีอ้อม (off record) ซึ่งได้แก่ การที่ผู้พูดเลือกที่จะไม่สื่อความตั้งใจของตนอย่างตรงไปตรงมา แต่เลือกกล่าวถ้อยคำที่ตีความได้หลายแบบ โดยผู้พูดจะใช้กลวิธีอ้อมนี้ก็ต่อเมื่อเห็นว่าสถานการณ์การสื่อสารนั้นเป็นสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการคุกคามหน้าของผู้ฟังมากที่สุด เช่น การใช้อุปลักษณ์ การใช้รูปประโยคคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ เป็นต้น

ทั้งนี้ บราวน์และเลวินสัน กล่าวว่า การที่ผู้พูดจะเลือกใช้กลวิธีใดในการกระทำวัจนกรรมนั้น ผู้พูดจะต้องพิจารณาถึงปัจจัยแวดล้อม 3 ประการ ได้แก่ สถานภาพของผู้พูดและผู้ฟัง ความสนิทสนมระหว่างคู่สนทนา และระดับของสถานการณ์ เช่น ความยากง่ายของเรื่อง น้ำหนัก ความผิด เป็นต้น

แนวคิดเรื่องความสุภาพนี้สามารถนำมาใช้อธิบายเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องความไม่สุภาพที่อ้างถึงในเรื่องหน้าและการใช้วัจนกรรมที่แสดงการคุกคามหน้าผู้ฟังเพราะการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์เป็นวัจนกรรมที่คุกคามหน้า (Face-Threatening Act ; FTAs) ของผู้ฟัง เพราะเป็นการกล่าวถึงความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องของผู้ฟัง ซึ่งทำให้ผู้ฟังไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ดังนั้นการเชื่อในแนวคิดเรื่องหน้าจากทฤษฎีความสุภาพนี้จึงสัมพันธ์กับการวิเคราะห์เชื่อมโยงแนวคิดเรื่องความไม่สุภาพด้วย

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความไม่สุภาพ

แนวคิดเรื่องความไม่สุภาพที่ผู้วิจัยจะใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแนวคิดที่เสนอโดย โจนาทาน คัลเปปเปอร์ (Culpeper, 1996) ได้เขียนบทความเรื่อง “Toward an anatomy of impoliteness” งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทฤษฎี ความไม่สุภาพที่เกิดโดยธรรมชาติและความไม่สุภาพที่เกิดจากการยั่วล้อและปัจจัยบริบทที่เกี่ยวข้องกับความไม่สุภาพ โดยผู้วิจัยได้เสนอแนวคิดเรื่องความไม่สุภาพที่เป็นแนวคิดที่ขนานไปกับความสุภาพของ บราวน์และเลวินสัน (Brown and Levinson, 1978, 1987) และได้วิจัยโดยนำทฤษฎีนี้มาวิเคราะห์บทสนทนาของครูฝึกสอนทหารและบทสนทนาในการแสดงละครว่ามีการใช้ความไม่สุภาพในบริบทใดและเกิดผลอย่างไรบ้าง

จากทฤษฎีของ บราวน์และเลวินสัน (Brown and Levinson, 1987) เรื่องความสุภาพเป็นการให้ความสำคัญ หรือ คำนึงถึงการรักษาหน้า หรือ “เสี่ยงการคุกคามหน้า” ของผู้ฟังซึ่ง คัลเปปเปอร์ (Culpeper, 1996) ได้แสดงทัศนะว่า ในความจริงแล้วเป็นเรื่องยากที่ผู้ใช้ภาษาจะเลือกใช้ภาษาสุภาพตลอดเวลา

สอดคล้องกับ ลีช (Leech, 1983) ที่กล่าวว่าในบางครั้งการสนทนานั้น ผู้พูดก็อาจกล่าววัจนกรรมที่ไม่สุภาพคู่กับความสุภาพด้วย และจากงานของ ฟาสเซอร์และโนลาน (Fraser and

Nolan, 1981) ที่ว่า ประโยคที่เกิดขึ้นจริงนั้นมีทั้งสุภาพและไม่สุภาพ ซึ่งในการพูดจะต้องมีสำนวน บางสำนวนที่ไม่สุภาพ แต่อาจไม่แสดงออกด้วยคำที่ไม่สุภาพโดยตรง ต้องพิจารณาเงื่อนไขต่างๆ มาตัดสินร่วมด้วย

ความไม่สุภาพนี้อาจจะเกิดจากการขาดความระมัดระวังในการพูด เช่น ในสถานการณ์ที่ผู้พูด รับผิดชอบต่อคำหรือภาษาที่กล่าวออกไปขาดการประติขันธ์ให้สละสลวย เมื่อมองรูปภาพแล้วอาจ ทำให้เกิดความไม่สุภาพได้ ต่างจากความไม่สุภาพที่ใช้เป็นกลวิธี เช่น ในกรณีทนายความในประจํา การถามซักและการถามติงของคู่สนทนาที่เป็นฝ่ายตรงข้ามกันเพื่อผลในการตัดสินคดีเพราะไม่ได้ เกิดจากการขาดความระมัดระวังแต่เป็นการจงใจใช้ความไม่สุภาพ

ในการสนทนาที่แสดงความไม่สุภาพแม้จะใช้ถ้อยคำภาษาที่สุภาพแล้วก็ตาม แต่ก็ถือว่าเป็น ความไม่สุภาพได้เช่นกัน ตัวอย่าง เมื่อผู้พูดกล่าวว่า “Do you think you could possibly not pick your nose?” ซึ่งผู้พูดแม้จะใช้ถ้อยคำที่สุภาพมากในการพูดแต่ถ้อยคำที่พูดออกไปก็แสดงความ ไม่สุภาพเพราะไปคุกคามหน้าผู้ฟัง กอฟแมน (Goffman, 1971 : 138) เรียกว่า virtual offense

อีกตัวอย่างหนึ่งที่คัลเปปเปอร์ยกมาจากสถานการณ์ที่เขาต้องการกล่าวให้คนขับรถที่ลิมปิดที่ ปิดน้ำฝนซึ่งขณะนั้นฝนไม่ได้ตก แม้ว่าเขาจะใช้ภาษาสุภาพหรือกล่าวอ้อมแล้วก็ตาม แต่การกล่าว ลักษณะนี้เป็นการใช้ความไม่สุภาพกับผู้ฟังเพราะอาจทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้ การกล่าวโดยใช้ถ้อยคำ สุภาพเหล่านี้จึงไม่สามารถเรียกว่า “ความสุภาพ” ได้

คัลเปปเปอร์ (อ้างถึงใน Leech, 1983) ที่กล่าวว่า การยั่วล้อนี้เป็นการโต้ตอบการสนทนา ของผู้ที่มีความสนิทสนมกัน ผู้ที่สนิทสนมกันนั้นใช้ความไม่สุภาพสนทนากันเพื่อให้เกิดความใกล้ชิดกัน มากขึ้น ซึ่งต่างจากมุมมองของ บราวน์และเลวินสันที่ว่า ความไม่สุภาพเป็นตัวทำให้เกิด ความขัดแย้ง สอดคล้องกับคัลเปปเปอร์ ที่ว่าการยั่วล้อนี้ จะไม่เกิดความขัดแย้งแต่จะเกิดขึ้นได้กับ เฉพาะคนที่ไม่สนิท เช่น การพูดต่อรองราคาที่อาจทำให้ผู้ฟังไม่พอใจได้

แนวคิดเรื่องความไม่สุภาพเป็นการแสดงการคุกคามหน้าผู้ฟัง เช่น วจนกรรมการสั่ง “Stop complaining” เข้ามาสิ! นั่งลง! ซึ่งเป็นวจนกรรมที่ใช้เมื่อผู้มีสถานภาพสูงกล่าวกับผู้ มีสถานภาพต่ำกว่า เช่น พ่อแม่สอนลูก เป็นการคุกคามที่ผู้พูดไม่ได้มีเจตนาร้าย เป็นการคุกคามหน้า เช่นกัน แต่ความรุนแรงน้อยกว่ากล่าวโดยสรุปแล้ว คัลเปปเปอร์ได้จำแนกกลวิธีแสดงความไม่สุภาพ เป็น 5 ข้อ ได้แก่

1) การแสดงความไม่สุภาพอย่างตรงไปตรงมา (bald on record impoliteness)¹ หรือ การพูดตรงๆ โดยปราศจากการตกแต่ง กล่าวคือ พูดแสดงเจตนาอย่างตรงไปตรงมาที่สุดในกรณีถูกเชิญหรือน้ำหนักความผิคน้อยเช่นเดียวกับที่บราวน์และเลวินสันกล่าวไว้ คัลเปปเปอร์เสริม ไว้ว่า การพูดตรงๆ เช่นนี้ ผู้พูดมักไม่ได้ตั้งใจหักหน้าผู้ฟัง

¹ ผู้วิจัยเรียกและกำหนดชื่อกลวิธีความไม่สุภาพข้างต้นตาม ญัฐพร พานโพธิ์ทอง (2555)

2) การคุกคามหน้าด้านบวกของผู้พูด (positive impoliteness) เช่น ไม่ทักทาย ไม่แสดงความสนใจ ไม่เห็นใจ ใช้คำเรียกที่ไม่เหมาะสม แสดงความไม่เห็นด้วย เป็นต้น

3) การคุกคามหน้าด้านลบของผู้ฟัง (negative impoliteness) เช่น ทำให้ผู้ฟังตกใจ ถูกเยาะเย้ย หรือย่ำสิ่งที่ผู้ฟังเป็นหนี้ผู้พูด เป็นต้น

4) การยั่วล้อ (sarcasm or mock politeness) หรือการใช้ถ้อยคำที่ “ดูเหมือน” ไม่สุภาพ เพื่อแสดงความสนิทสนมหรือเป็นกลุ่มเดียวกัน

5) การไม่แสดงความสุภาพ (withhold politeness) ในบริบทที่ต้องการความสุภาพ หากเราไม่แสดงความสุภาพก็เท่ากับเป็นความไม่สุภาพลักษณะหนึ่ง เช่น ไม่กล่าวขอบคุณเมื่ออีกฝ่ายให้ความช่วยเหลือ

นอกจากการใช้ภาษาแล้วการแสดงออกที่ไม่สุภาพนี้ยังรวมถึงการใช้สายตา สีหน้าของผู้พูด ที่แสดงความไม่สุภาพด้วย

งานวิจัยเรื่องความไม่สุภาพ คัลเปปเปอร์ได้นำแนวคิดนี้มาวิจัยจากการเก็บข้อมูลการใช้ภาษาของครูฝึกทหารและเห็นความไม่สุภาพของครูฝึกที่ต้องใช้ความไม่สุภาพนี้เพื่อวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ ประการแรกเพื่อปรับสภาพจิตใจให้ทหารรู้จักความอดทนทั้งร่างกายและจิตใจและปฏิบัติตามคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด ประการที่สอง เพื่อทำลายอัตตา (ego) ของทหารใหม่ที่มีความหยิ่งในตัวเอง จากภาพยนตร์สารคดีเรื่อง *Soldier Girl* ทำให้ผู้เขียนเห็นการใช้ภาษาของครูฝึกที่แสดงความไม่สุภาพคุกคามหน้า คัลเปปเปอร์ ได้ยกตัวอย่างการใช้ภาษาของทหารจากตัวละครหญิงชื่อว่า เอเวส (Alves) ซึ่งเป็นทหารหญิงในกองทัพ

จากบทสนทนาที่เก็บได้พบว่า เอเวส (Alves) จะถูกนายทหารชายพูดจาตู่ตักอยู่เสมอ เช่น “little mouth” “little act” “little ass” “little body” และเธอจะถูกตักตบไม่ให้พูดอยู่เสมอ ทำเหมือน เอเวส (Alves) ไม่มีตัวตนด้วยการไม่สนใจ ทั้งหมดนี้เป็นการกระทำที่ไม่สุภาพ

การเก็บข้อมูลบทสนทนาในละคร คัลเปปเปอร์พบความไม่สุภาพที่นำมาใช้ในห้องพิจารณาคดีของทนายที่ใช้ความไม่สุภาพทำให้จำเลยเสียการควบคุมและกล่าวความจริงออกมา

ความไม่สุภาพนี้พบในตัวอย่างจากภาพยนตร์เรื่อง *Macbeth* ที่ คัลเปปเปอร์พบว่าความไม่สุภาพเป็นการใช้เพื่ออธิบายบุคลิกลักษณะของตัวละคร ผลของการวิจัยพบว่า เลดี้ แม็กเบท (Lady Macbeth) กล่าวกับ แม็กเบท (Macbeth) พระราชาผู้เป็นสามีว่า “เธอเป็นผู้ชายหรือเปล่า” คำพูดนี้เป็นการใช้ความไม่สุภาพและทำให้ผู้ฟังชายหน้าแต่เป็นการพูดเพื่อเตือนสติให้ผู้ฟังกลับมาเป็นปกติอีกครั้งและมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป

ผู้วิจัยจึงสนใจในทฤษฎีนี้และนำมาเป็นแนวทางหลักในการทำวิจัยและพิจารณาความสัมพันธ์ของสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความไม่สุภาพที่เกิดขึ้นจริงในการใช้ภาษานั้นแต่ละสถานการณ์ เกิดได้จากปัจจัยใดที่ผู้พูดจะใช้ความไม่สุภาพ จากงานของคัลเปปเปอร์จึงเป็นแนวทางสำคัญและเป็น

แนวคิดใหม่ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ามาในภาษาไทยยังไม่มีผู้วิจัยคนใดศึกษามาก่อน แนวคิดความไม่สุภาพนี้จึงสามารถนำมาวิเคราะห์วัจนกรรมการใช้ภาษาของผู้วิจารณ์ได้อย่างน่าสนใจ

2.5 แนวคิดเรื่องความหมายเป็นนัย

ไกรซ์ (Grice, 1975 อ้างถึงใน ญัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556 : 89-98) ได้เขียนบทความที่มีชื่อว่า “Logic and Conversation” ได้กล่าวถึง ความหมายในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ผู้พูดไม่ได้หมายความว่าตามรูปภาษาที่สื่อสารเพียงอย่างเดียว แต่ความหมายของภาษาขึ้นอยู่กับตัวผู้ใช้ภาษาว่าจะเลือกใช้อย่างไรก็ได้ ด้วยเหตุนี้ ถ้อยคำๆ เดียวกันอาจใช้ได้หลายความหมายขึ้นอยู่กับผู้พูดและปัจจัยแวดล้อมต่างๆ เป็นตัวกำหนด

ตัวอย่างจากสถานการณ์ เกี่ยวกับกำลังพูดกับคนรู้จักคือ ซี ซึ่งไปทำงานธนาคาร เอถามซีว่า “ซีไปทำงานเป็นยังไงบ้าง” ซีตอบว่า “เขาก็น่าดี ยังอยู่ดี เขายังไม่ติดคุก”

จากประโยคเดียวกันนี้สามารถแปลความได้ว่าในอดีตเขาก็เคยทำงานแล้วติดคุกมาก่อนแล้วก็เปลี่ยนงานใหม่ ตอนนี้อยู่ดีไม่ติดคุก ผู้ฟังก็จะรู้ว่าสิ่งที่ซีตอบไม่ได้หมายความว่าตามรูป แต่อาจหมายความว่า “เขามีแนวโน้มที่จะทำความผิด” เพราะอาชีพเขาเปิดโอกาสให้ทำแบบนั้น หรือบอกว่าเพื่อนร่วมงานเป็นคนไม่ดีคอยหาเรื่อง ทำให้เขาต้องเป็นคนไม่ดีไปด้วย หรือ เขาเคยทำงานเกือบจะติดคุกมาก่อน ซึ่งอาจเป็นคนไม่ดีอยู่แล้วจึงมีโอกาสดูดูก จากตัวอย่างข้างต้นเห็นว่าการสนทนานั้นดูเหมือนว่าคู่สนทนาจะไม่ได้เป็นความหมายตามรูปแต่ผู้พูดต้องการแนะนำความหมายบางอย่างกับผู้ฟัง

ไกรซ์ (Grice, 1975) ได้ตั้งข้อสังเกตว่าการสนทนาที่เกิดขึ้นจริงนั้นมีอะไรที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งเรียกการแนะนำความเช่นนี้ว่า “Implicature”

การแนะนำความในลักษณะนี้ขึ้นอยู่กับบริบทเป็นอย่างยิ่ง เช่น การสนทนาในศาล หรือในสถานการณ์เฉพาะ เช่น สองฝ่ายอยากร่วมมือแต่พินความรู้ต่างกัน เช่น หมอกับคนไข้ คนไข้จะมาด้วยสมมติฐานบางอย่าง เช่น ความวิตกกังวลกับโรคของตนเอง แต่หมอก็ต้องมีวิธีการถามตามลำดับเพื่อตัดโรคที่ไม่ใช่ออกไป

บทสนทนาของเราจะเป็นไปได้ก็ต้องมีความร่วมมือระดับหนึ่งซึ่งไกรซ์เรียกความร่วมมือนี้ว่า หลักความร่วมมือในการสนทนา (the cooperative principle” เรียกย่อว่า CP หรือ the maxims of conversation)

หลักการความร่วมมือในการสนทนาของไกรซ์ประกอบด้วยหลักหรือข้อตกลง 4 ข้อ ได้แก่

1) หลักปริมาณ² : ให้ข้อมูลครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการสนทนานั้นๆ ไม่ให้สาระข้อมูล
ที่มากเกินไปจนความจำเป็น

2) หลักคุณภาพ : ไม่พูดในสิ่งไม่จริง หรือไม่มีหลักฐานเพียงพอ

3) หลักสัมพันธ : พูดแต่สิ่งที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการสนทนา

4) หลักคุณลักษณะ : หลีกเลี่ยงความกำกวม พูดให้กระชับและให้เนื้อความเป็นไปตามลำดับ
อย่างไรก็ตาม การสื่อสารในชีวิตประจำวันนั้นก็ได้ไม่ได้เป็นไปตามหลักการนี้เสมอไปเพราะ
การปฏิสัมพันธ์ของบุคคลนั้นต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ มากมาย บางครั้งหลักการสนทนาที่ต้องยึด
หลักการพูดให้ชัดเจน เราก็ใช้คำพูดแบบวาทศิลป์หรือใช้เพื่อเรียกร้องความสนใจ หรือ การกำกวม
เพื่อหลีกเลี่ยง คำหยาบคายซึ่งมีผลกระทบ เช่น กลัวการฟ้องร้องหรือผู้พูดอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่อยาก
ให้คนอื่นรู้นอกจากผู้ฟัง

ไกรซ์ (Grice, 1975 อ้างถึงใน ญัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556 : 47) ได้ชี้ให้เห็นว่า การที่ผู้ร่วม
สนทนาไม่ทำตามหลักการความร่วมมือในการสนทนามีอยู่หลายลักษณะ อาจละเมิดหลักการ
ดังต่อไปนี้

1) การละเมิด (violating a maxim) ได้แก่ การที่ผู้ร่วมสนทนาละเมิดหลักการข้อใดข้อหนึ่ง
เช่น การที่ผู้พูดจงใจโกหกเพื่อทำให้ผู้ฟังรู้สึกดี การทำให้คู่สนทนาเข้าใจผิด

2) การไม่ให้ความร่วมมือ (opting out) ได้แก่ การที่ผู้ร่วมสนทนาสื่อว่าไม่อยากให้ความร่วม
มือ เช่น ผู้พูดปฏิบัติตามหลักคุณภาพเลือกที่จะไม่พูดหรือปฏิเสธการให้ความเห็นหรือตอบคำถาม
เพื่อไม่ต้องโกหก

3) การยอมละเมิดหลักการข้อหนึ่งเพื่อไม่ให้ละเมิดอีกข้อหนึ่ง (being faced by a clash)
เช่น ผู้พูดเคารพในหลักคุณภาพแต่ละเมิดหลักปริมาณโดยเลือกที่จะตอบน้อยกว่าความเป็นจริงเพราะ
อาจไม่แน่ใจและไม่มีหลักฐานเพียงพอเพราะไม่อยากพูดผิดหรือให้ข้อมูลเท็จ

4) การไม่เคารพหลักการเพื่อสื่อความหมายเป็นนัยบางอย่าง (flouting a maxim) ได้แก่
การที่ผู้พูด “ใช้” การไม่เคารพหลักการเพื่อวัตถุประสงค์ในการสื่อสารบางอย่าง หรือก็คือ การสื่อ
ความหมายเป็นนัยสนทนา

จากการศึกษาหลักในการสนทนาและการละเมิดหลักการสนทนาของไกรซ์นี้ ทำให้ผู้วิจัย
เห็นว่า ผู้วิจารณ์มีการหลีกเลี่ยงการละเมิดหรือจงใจละเมิดหลักการบางอย่างเพื่อแนะความหมายเพื่อ
บอกถึงข้อผิดพลาดของผู้ฟังซึ่งผู้วิจัยถือว่าเป็นกลวิธีหนึ่งของการแสดงความไม่สุภาพด้วยซึ่งจะ
กล่าวถึงในวิทยานิพนธ์ต่อไป

² ผู้วิจัยเรียกและกำหนดชื่อกฎการสนทนาข้างต้นตาม ญัฐพร พานโพธิ์ทอง (2556 : 91)

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่าม้งงานวิจัยที่เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นอยู่หลายเรื่อง แต่ยังไม่ม้งงานวิจัยเรื่องใดศึกษากลวิธีความไม่สุภาพในการแสดงความคิดเห็นมาก่อน ดังนี้

ดิยุ ศรีนราวัฒน์ (2544) เรื่อง “วจนกรรมการสื่อสารด้วยการพูดอ้อมของคนไทย” งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษารูปแบบและหน้าที่ของการพูดอ้อมในภาษาไทย และ 2) ศึกษาการเลือกใช้กลวิธีสื่อสารด้วยการพูดอ้อมของตัวอย่างประชากรว่ามีมากน้อยเพียงใดเมื่อเปรียบเทียบกับ การพูดตรง ตามแนวคิดเกี่ยวกับการใช้ภาษาแสดงความสุภาพ (linguistic politeness) และการพูดอ้อม (indirectness) อ้างอิงหลักการของ Grice (1975), Leech (1983), Brown and Levinson (1987), Tannen (1986) และ Thomas (1995)

การเลือกข้อมูลด้านภาษาสำหรับการวิเคราะห์รูปแบบ (form) และหน้าที่ (function) ของภาษาอ้อมในภาษาไทยจากบทสนทนาในหนังสือนวนิยาย 5 เล่ม ซึ่งเป็นหนังสือที่ได้รับรางวัลนวนิยายดีเด่นประจำปี ได้แก่ นวนิยายเรื่อง ตุ๊กตามนุษย์ (2534) ปีกความฝัน (2535) เวลา (2537) ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน (2538) และนิรมิต (2539)

ในส่วนของการสำรวจการเลือกใช้กลวิธีสื่อสารว่าคนไทยนิยมใช้ภาษาตรงหรือภาษาอ้อมนั้น คัดเลือกตัวอย่างประชากรที่มีความหลากหลายตามปัจจัยด้านอาชีพ เพศ การศึกษา และอายุ โดยสุ่มตัวอย่างแบบจัดชั้นและได้จำนวนตัวอย่างประชากรทั้งหมด 475 คน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาการเลือกใช้กลวิธีสื่อสารของตัวอย่างประชากรได้แก่ แบบสอบถาม 1 ชุด ประกอบด้วยบทสนทนาในสถานการณ์ต่างๆ จำนวน 5 บทสนทนา พร้อมด้วยคำถามแบบให้เลือกตอบแบบปลายเปิด

ผลจากการวิเคราะห์บทสนทนาหนังสือนวนิยาย 5 เล่ม พบรูปแบบและหน้าที่ของการใช้ภาษาอ้อม ดังนี้คือ

1. รูปแบบประโยคที่แสดงวจนกรรมอ้อมตามที่ปรากฏในหนังสือทั้ง 5 เล่มมีจำนวนทั้งหมด 105 ประโยค แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ ประโยคคำถาม ประโยคบอกเล่า และประโยคคำสั่ง โดยรูปประโยคคำถามเป็นประเภทที่พบมากที่สุด รองลงมาคือประโยคบอกเล่า และประโยคคำสั่งตามลำดับ

2. ถ้อยคำที่เป็นภาษาอ้อมมีหน้าที่ทั้งหมด 5 ประการคือ การประชดประชัน การพูดเป็นนัย การหยั่งความคิดของผู้อื่น การปกป้องตนเอง/เลี้ยงผูกมัดตนเอง และการแสดงความคิดเห็น โดยมีการประชดประชันเป็นหน้าที่ทางการสื่อสารที่พบมากที่สุด

ผลจากการศึกษาการเลือกใช้ภาษาตรงหรือภาษาอ้อมของตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นการวิเคราะห์จากการแบบสอบถาม พบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างเลือกวิธีสื่อสารด้วยวิธีพูดตรงและพูดอ้อมในอัตราที่ใกล้เคียงกัน โดยเลือกวิธีพูดตรงร้อยละ 49.47 และเลือกวิธีพูดอ้อมร้อยละ 50.53
2. การใช้ภาษาอ้อมหรือภาษาตรงมีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง กล่าวคือ กลุ่มที่มีการศึกษาสูงจะใช้ภาษาอ้อมมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาต่ำกว่า โดยเป็นการใช้ภาษาอ้อมมากขึ้นลดหลั่นตามระดับการศึกษา
3. เมื่อเปรียบเทียบการเลือกใช้ภาษาอ้อมตามการสื่อสารแต่ละหน้าที่ ผลปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกพูดอ้อมเพื่อเน้นความรู้สึกมากที่สุด รองลงมาคือการภาษาอ้อมเพื่อปกป้องตนเอง หรือเลี่ยงการผูกมัดตนเอง ตามด้วยการเลี่ยงผลในทางลบ/การรักษาหน้า การประชดประชัน และอันดับสุดท้ายคือ การพูดอ้อมเพื่อแสดงนัย เป็นที่น่าสังเกตว่าตัวอย่างประชากรไม่ได้เลือกใช้ภาษาอ้อมเพื่อการประชดประชันเป็นอันดับแรก แต่เลือกพูดอ้อมเพื่อเน้นความรู้สึกเป็นอันดับแรก ซึ่งสะท้อนให้เห็นค่านิยมในเรื่องความรู้สึกของคนไทย

อิศเรศ ดลเพ็ญ (2544) ศึกษา “วจนกรรมการให้คำแนะนำในภาษาไทย” งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการแสดงการให้คำแนะนำในภาษาไทย และปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ภาษาไทยในการให้คำแนะนำ โดยใช้ข้อมูลจากการบันทึกการสนทนาจากวิทยุคลื่น 99.5 คลื่นหญิงพลังหญิง เป็นเวลา 1 เดือน จำนวน 542 เรื่อง ซึ่งแต่ละเรื่องแสดงวจนกรรมการให้คำแนะนำอย่างน้อย 1 ครั้ง

ผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างวจนกรรมการให้คำแนะนำในภาษาไทยมีส่วนประกอบ 2 ส่วน คือ ส่วนที่แสดงเจตนาของผู้พูด และส่วนที่เป็นเนื้อหาของคำแนะนำ คนไทยที่พูดภาษาไทยมาตรฐานมีวิธีการให้คำแนะนำ จำแนกตามลักษณะการปรากฏของโครงสร้างวจนกรรมการให้คำแนะนำ ได้ 2 แบบ คือ แบบที่ 1 ปรากฏทั้งส่วนที่แสดงเจตนาของผู้พูด และส่วนที่เป็นเนื้อหาของคำแนะนำ แบบที่ 2 ปรากฏเฉพาะส่วนที่เป็นเนื้อหาของคำแนะนำ การให้คำแนะนำในภาษาไทยสามารถแสดงได้ทั้งโดยวิธีตรงและโดยวิธีอ้อม

การศึกษาครั้งนี้ พบว่า ส่วนที่แสดงเจตนาของผู้พูด สามารถปรากฏได้ทั้งคำกริยาแสดงเจตนา “แนะนำ” เพื่อแสดงการให้คำแนะนำโดยวิธีตรง และคำกริยาอื่นอีก 6 คำ คือ เรียน เสนอ เสนอแนะ ว่า บอกและคิด เพื่อแสดงการให้คำแนะนำโดยวิธีอ้อม ในส่วนนี้เป็นเนื้อหาของคำแนะนำ สามารถใช้รูปประโยคแจ้งให้ทราบ ถามให้ตอบ และบอกให้ทำ เพื่อแสดงการให้แนะนำโดยวิธีอ้อมได้

การศึกษาครั้งนี้ พบว่า วิธีการใช้ภาษาให้คำแนะนำที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยเรื่องที่ถูกและความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง

วิสันต์ สุขวิสิทธิ์ (2547) ศึกษา “วจนกรรมการบริภาษในภาษาไทย” งานนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการบริภาษในภาษาไทยและผลกระทบที่มีต่อผู้ถูกบริภาษ โดยใช้ข้อมูลจากบทสนทนาในนวนิยาย และบทสนทนาในชีวิตจริง ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ร่วมเหตุการณ์และผู้สังเกตการณ์

ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริภาษในภาษาไทยใช้กลวิธีการบริภาษ 3 กลวิธี คือ 1) กลวิธีการบริภาษแบบตรงไปตรงมา ซึ่งได้แก่ การบริภาษด้วยคำหยาบ และการบริภาษด้วยคำที่มีความหมายทางลบ 2) กลวิธีการบริภาษแบบอ้อม ซึ่งประกอบด้วย 5 วิธี คือ การใช้ถ้อยคำนัยผกผัน การใช้ความเปรียบ การใช้คำรีนหุ การบริภาษแบบไม่เจาะจงเป้าหมาย และการสร้างบริภาษสิ่งอื่น และ 3) กลวิธีเสริมการบริภาษ ซึ่งได้แก่ การใช้คำหยาบที่มีนัยเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง การใช้คำอุทานเพื่อแสดงความรู้สึกทางลบ ถ้อยคำบริภาษสะท้อนให้เห็นค่านิยมบางประการในสังคมไทย เช่น การไม่เคารพเชื่อฟังผู้อาวุโส การว่าร้ายผู้อื่น เป็นพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ การมีสติปัญญาน้อยหรือผิวคล้ำถือว่าด้อยในสังคมไทย เป็นต้น

ส่วนผลของการบริภาษที่เกิดขึ้นกับผู้ถูกบริภาษนั้นพบว่า กลวิธีการบริภาษต่างๆ นั้นสามารถส่งผลกระทบต่อผู้ถูกบริภาษใน 3 ลักษณะ คือ การแสดงว่าผู้ถูกบริภาษไม่ได้รับความเคารพจากผู้บริภาษ แสดงว่าผู้ถูกบริภาษเป็นผู้ที่สังคมไม่ยอมรับ และกีดกันผู้ถูกบริภาษออกจากกลุ่ม

สุภาสิณี โพธิวิทย์ (2547) ศึกษา “วจนกรรมการแสดงความคิดเห็นโต้แย้งในภาษาไทย” งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษากลวิธีการแสดงความคิดเห็นโต้แย้งในภาษาไทย 2) เพื่อศึกษาการใช้ภาษาการแสดงความคิดเห็นโต้แย้งในวจนกรรมประเภทต่างๆ 4 ประเภท คือ การกล่าวแข่งขัน การกล่าวแสดงความเป็นมิตร การกล่าวแถลง และการกล่าวขัดแย้ง โดยศึกษาว่าประเภทของวจนกรรมทั้ง 4 นี้จะส่งผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารของผู้ส่งสารหรือไม่ อย่างไร และ 3) เพื่อศึกษาว่าตัวแปร เพศ อายุ และการศึกษาของผู้ส่งสาร มีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีแสดงความคิดเห็นโต้แย้งหรือไม่ อย่างไร ในการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากบทสนทนาในละครทางโทรทัศน์ 3 เรื่อง และการตอบแบบสอบถามปลายเปิดของกลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวน 80 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ อัตราส่วนร้อยละ และการทดสอบ ความมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยค่าไคร้สแควร์

ผลการศึกษาพบว่ากลวิธีการแสดงความคิดเห็นโต้แย้งในภาษาไทยแบ่งเป็น 12 กลวิธี คือ 1) การปฏิเสธ 2) การแก้ไขคำพูด 3) การให้เหตุผล 4) การถามกลับ 5) การแสดงความไม่แน่ใจ 6) การกล่าวท้าทาย 7) การให้ทางเลือก 8) การพูดประชด 9) การผัดผ่อน 10) การกล่าวบั่นทอนกำลังใจ 11) การกล่าวโทษตนเอง และ 12) การต่อว่า นอกจากนี้ประเภทของวจนกรรมยังมีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการแสดงความคิดเห็นโต้แย้ง ดังจะเห็นว่าวจนกรรมแต่ละประเภท ต่างมีการเลือกใช้กลวิธีการแสดงความคิดเห็นโต้แย้งที่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการแสดงความคิดเห็นโต้แย้งพบว่า ปัจจัยเพศ และอายุของผู้ใช้ภาษามีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการแสดงความคิดเห็นโต้แย้งในภาษาไทย

สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ (2549) ศึกษา “วจนกรรมการโต้เถียงในภาษาไทย : กรณีศึกษาครู กับศิษย์” งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาที่ครูใช้เพื่อโต้เถียงศิษย์ในภาษาไทย ตามแนวคิดเรื่องความสุภาพของบราวน์และเลวินสัน (Brown and Levinson, 1978, 1987)

การโต้เถียงเป็นการที่ผู้พูดกล่าวถึงความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องในการกระทำ หรือพฤติกรรมบางอย่างของผู้ฟัง ซึ่งผู้พูดเชื่อว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม เนื่องจากการโต้เถียงแต่ละครั้ง ผู้พูดจึงจำเป็นต้องชั่งน้ำหนักเพื่อเลือกระหว่างการแสดงวจนกรรมการโต้เถียง ด้วยกลวิธีตรงไปตรงมา เพื่อสื่อเจตนาของตนอย่างชัดเจนกับการแสดงวจนกรรมการโต้เถียง ด้วยกลวิธีความสุภาพ ซึ่งอาจสื่อเจตนาไม่ชัดเจนแต่เป็นการรักษาหน้าและสัมพันธภาพอันดีระหว่างตนกับผู้ฟัง การศึกษาพบว่าสมมติฐานของกลวิธีทางภาษาที่ครูใช้โต้เถียงศิษย์ในภาษาไทยเป็นกลวิธี ความสุภาพมากกว่ากลวิธีตรง ผู้วิจัยได้วิจัยจากการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ครูและอาจารย์ระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายและอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ และจังหวัดประจวบฯ โดยใช้แบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบกลวิธีทางภาษาที่กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้ในวจนกรรมการโต้เถียงทั้งหมด 29 กลวิธี ดังนี้ 1) การอ้างกฎหรือสิ่งอื่นหรือบุคคลอื่นเพื่อแสดงว่าการกระทำนั้นไม่ถูกต้องไม่เหมาะสม 2) การใช้ถ้อยคำลดน้ำหนักความรุนแรง 3) การบอกว่าการกระทำนั้นไม่ดี ไม่เหมาะสม 4) การแสดง การถาม 5) การบอกผลร้ายหรืออันตรายของการกระทำนั้น 6) การเสนอแนะ 7) การยกตัวอย่าง เหตุการณ์ให้เป็นอุทาหรณ์ 8) การแสดงความเป็นห่วง 9) การกล่าวลงโทษ 10) การสั่งให้เลิกหรือ แก้ไขการกระทำนั้น 11) การเล่าหรือการถามถึงเรื่องอื่นเพื่อแสดงว่าการกระทำนั้นไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม 12) การขอร้องให้เลิกหรือแก้ไขการกระทำนั้น 13) การแสดงความสงสัยหรือประหลาดใจ 14) การแสดงความผิดหวังต่อการกระทำนั้น 15) การใช้ถ้อยคำนัยผกผัน 16) การโทษสิ่งอื่นหรือผู้อื่น 17) การใช้สำนวน 18) การใช้อุปลักษณ์ 19) การใช้คำแสดงความไม่พอใจ 20) การแสดงความไม่เห็น ด้วยกับการกระทำนั้น 21) การแสดงว่าไม่ชอบการกระทำนั้น 22) การแสดงการชม 23) การให้ โอกาสเลิกหรือแก้ไขการกระทำเดิม 24) การปลอบผู้ฟัง 25) การเสนอความช่วยเหลือ 26) การแสดง ความสงสารหรือเห็นใจ 27) การแสดงความตระหนักในสิทธิของผู้ฟัง 28) การแสดงความคาดหวังต่อ ผู้ฟัง 29) การพูดตลก

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์กลวิธีทางภาษาทั้ง 29 กลวิธีตามวัตถุประสงค์ในการสื่อสารพบว่า นอกจากการใช้ภาษาเพื่อการโต้เถียงแล้ว ยังพบวัตถุประสงค์อื่นๆ ด้วย 1) การใช้ภาษาเพื่อการรักษา หน้าของผู้ฟัง 2) กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อรักษาหน้าของผู้พูด (เพื่อหลีกเลี่ยงความไม่พอใจจากผู้ฟัง) 3) กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อโน้มน้าวให้ผู้ฟังเชื่อถือหรือคล้อยตามวจนกรรมการโต้เถียง 4) กลวิธีทาง

ภาษาที่ใช้เพื่อให้ผู้ฟังเห็นภาพอย่างเป็นรูปธรรม 5) กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อประชดประชัน และ 6) กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อลดความตึงเครียดในการสนทนา

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในวัจนกรรมการตักเตือนกับสถานการณ์การกระทำผิดพบว่า สถานการณ์การกระทำผิดมีผลต่อความเลือกใช้กลวิธีตรงหรือกลวิธี ความสุภาพของกลุ่มตัวอย่าง ครูจะคำนึงถึงความสุภาพในการแสดงวัจนกรรมการตักเตือน กลวิธี ความสุภาพด้านลบที่พบมาก ได้แก่ การบอกผลร้ายหรืออันตรายของการกระทำนั้น เพื่อแสดงความหวังดี และการแสดงความเป็นห่วง ทั้งนี้ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการสื่อสารในภาษาไทย สะท้อนให้เห็นความสุภาพทั้งสองด้าน

นุชนารถ เพ็งสุรียา (2549) ศึกษาเรื่อง “การใช้ภาษาเพื่อแสดงการตำหนิของคนไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบและกลวิธีการใช้ภาษาเพื่อแสดงการตำหนิของคนไทยและ ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการใช้ภาษาเพื่อแสดงการตำหนิของคนไทยกับระดับค่าความรุนแรงของ ความผิด

ในการศึกษาของผู้วิจัยได้มีการรวบรวมการใช้ภาษาเพื่อแสดงการตำหนิที่ปรากฏในกลุ่ม ตัวอย่าง นวนิยายไทย จำนวน 4 เรื่อง เพื่อศึกษารูปแบบ และกลวิธีการใช้ภาษาเพื่อแสดง การตำหนิของคนไทย แล้วนำสถานการณ์และถ้อยคำที่แสดงการตำหนิที่ปรากฏในกลุ่มตัวอย่าง นวนิยายมาเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถาม จำนวน 60 ชุด โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปและมีอายุระหว่าง 20 – 60 ปี เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธี การใช้ภาษาเพื่อแสดงการตำหนิของคนไทยกับระดับค่าความรุนแรงของความผิด สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษารูปแบบการใช้ภาษาเพื่อแสดงการตำหนิ พบว่ารูปประโยคที่คนไทยนิยมใช้มากที่สุด ได้แก่ ประโยคบอกเล่า รองลงมาได้แก่ ประโยคคำถาม ประโยคคำสั่ง ประโยคปฏิเสธและ ประโยคขอร้อง ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าคนไทยนิยมใช้วัจนกรรมอ้อมมากกว่าวัจนกรรมตรง สำหรับผลการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาเพื่อแสดงการตำหนิ พบว่ากลวิธีที่คนไทยนิยมใช้มากที่สุด ได้แก่ การใช้ภาษาอ้อม รองลงมาได้แก่ การใช้ความสุภาพเชิงบวก การใช้ภาษาแบบตรงไปตรงมา และการใช้ความสุภาพเชิงบวก จากผลการศึกษาพบว่าระดับค่าความรุนแรงของความผิดไม่มีผลต่อ การเลือกใช้กลวิธีการใช้ภาษาเพื่อแสดงการตำหนิของคนไทย

รุ่งอรุณ ใจชื่อ (2549) ศึกษาเรื่อง “วัจนกรรมการแสดงความไม่พอใจในภาษาไทย: กรณีศึกษา นิสิตนักศึกษา” งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแสดงความไม่พอใจของผู้พูดภาษาไทยที่เป็น นิสิตนักศึกษาในสถานการณ์ไม่พึงประสงค์ 8 สถานการณ์ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทาง ภาษาในการแสดงความไม่พอใจกับปัจจัยความสนิทสนมของคู่สนทนา โดยเก็บข้อมูลจาก

แบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง 150 คน ซึ่งเป็นนิสิตนักศึกษาจากวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย 27 แห่งทั่วประเทศ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้พูดเลือกแสดงความไม่พอใจมากกว่าการทำเฉยๆ หรือทำอย่างอื่น ผลการวิจัยพบว่า ผู้พูดภาษาไทยเลือกใช้กลวิธีแบบอ้อมมากกว่ากลวิธีแบบตรงในการแสดงความไม่พอใจ สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยและค่านิยมเรื่อง “ความเกรงใจ” ของคนไทย

ผู้พูดภาษาไทยส่วนใหญ่เลือกแสดงความไม่พอใจต่อผู้ละเมิด ส่วนผู้พูดที่เลือกไม่แสดงความไม่พอใจ เลือกทำเฉยๆ และทำอย่างอื่น โดยส่วนใหญ่เป็นการเลือกทำเฉยๆ มี 7 เหตุผลเรียงตามลำดับมากไปน้อย ได้แก่ เป็นเรื่องเล็กน้อย โกรธแต่เฉย คิดว่ามีเหตุผลจำเป็น เป็นเพื่อนกัน ไม่อยากมีเรื่อง เป็นสิทธิ์ของเขา เคยทำเหมือนกันและไม่ได้ระบุ ส่วนผู้พูดที่เลือกการทำอย่างอื่นพบการทำอย่างอื่นเรียงตามลำดับมากไปน้อย ดังนี้ การแก้ไข การแสดงสีหน้าท่าทาง การแก้แค้น การส่งสัญญาณบางอย่าง การเขียนโน้ต และการประชด

ส่วนกลวิธีการแสดงความไม่พอใจนั้น สามารถจำแนกได้ 3 ลักษณะ คือกลวิธีการแสดงความไม่พอใจแบบตรง 7 กลวิธี กลวิธีการแสดงความไม่พอใจแบบอ้อม ซึ่งจำแนกได้เป็น 2 แบบ ได้แก่ แบบที่ผู้พูดกล่าวถ้อยคำต่อหน้าผู้ฟัง 13 กลวิธี และแบบที่ผู้พูดไม่กล่าวถ้อยคำต่อหน้าผู้ฟัง 4 กลวิธีและกลวิธีสุดท้ายคือ กลวิธีเสริมการแสดงความไม่พอใจพบจำนวน 2 กลวิธี ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐาน คือ ผู้พูดภาษาไทยเลือกใช้กลวิธีทางอ้อมมากกว่ากลวิธีทางตรงในการแสดงความไม่พอใจ

ส่วนในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษาในการแสดงความไม่พอใจกับปัจจัยความสนิทสนมของคู่สนทนานั้นพบว่า ปัจจัยความสนิทสนมไม่มีผลต่อการเลือกหรือไม่เลือกแสดงความไม่พอใจด้วยถ้อยคำของผู้พูดภาษาไทย แต่มีผลต่อการเลือกกลวิธีการแสดงความไม่พอใจ โดยผู้พูดมีแนวโน้มจะเลือกใช้กลวิธีการแสดงความไม่พอใจแบบตรงกับเพื่อนสนิทมากกว่าเพื่อนที่ไม่สนิท ทั้งนี้เพราะผู้พูดไม่คิดว่าเพื่อนจะโกรธ อีกทั้งการแสดงความไม่พอใจกับเพื่อนสนิทยังเป็นการเรียนรู้อุปนิสัยของกันและกัน แต่กับเพื่อนไม่สนิทผู้พูดเกรงว่าเพื่อนที่ไม่สนิทอาจจะโกรธหรือทำร้ายผู้พูดกลับ ผู้พูดจึงมักเลือกใช้กลวิธีการแสดงความไม่พอใจแบบอ้อมและสุภาพมากกว่า

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า การศึกษาวิจัยการแสดงความไม่พอใจของผู้ใช้ภาษาไทยนั้น ทำให้เห็นลักษณะบางประการที่สะท้อนออกมาจากวัฒนธรรมทางภาษาซึ่งสอดคล้องกับวัฒนธรรมของคนไทย ทำให้เห็นว่าความสนิทหรือไม่สนิทมีผลต่อการเลือกกลวิธีแสดงวัฒนธรรมแสดงความไม่พอใจเพราะคนไทยเลือกที่จะเกรงใจคนไม่สนิทมากกว่าคนสนิทที่รู้จักนิสัยใจคอกันและรู้ว่าการกล่าวแบบตรงนั้นจะไม่ทำให้คนที่สนิทถือโทษหรือโกรธเคืองได้

โศรยา วิลลสถิตพงษ์ (2549) ศึกษา “วัจนกรรมการวิจารณ์การเมืองทางอ้อมในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในหนังสือพิมพ์ไทย” งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการสื่อสารของบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในหนังสือพิมพ์ไทย พร้อมทั้งวิเคราะห์องค์ประกอบของปริเฉทอันได้แก่ ลักษณะโครงสร้างและเนื้อหา และเพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาในการวิจารณ์การเมืองทางอ้อมในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง โดยเก็บข้อมูลจากบทความในหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ 2 ฉบับ คือ บทความชื่อ X คลุชีพ ในมติชนสุดสัปดาห์ และบทความของโสภณ องค์การณ ในเนชั่นสุดสัปดาห์ และหนังสือพิมพ์รายวัน 2 ฉบับ คือ บทความชื่อ คนปลายซอย ในไทยโพสต์ และบทความชื่อ หมายเหตุประเทศไทย ในไทยรัฐ เป็นระยะเวลา 1 ปี คือ ตั้งแต่ มกราคม – ธันวาคม พ.ศ. 2548 รวมจำนวนข้อมูลที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ทั้งสิ้น 199 บทความ

จากการศึกษาองค์ประกอบในการสื่อสารโดยใช้กรอบทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสารพบว่า องค์ประกอบการสื่อสารที่บทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในหนังสือพิมพ์ไทยมีร่วมกันคือ ฉาก ผู้ร่วมเหตุการณ์ จุดมุ่งหมาย เครื่องมือ การลำดับวัจนกรรม บรรทัดฐานของปฏิสัมพันธ์และการตีความและประเภทการสื่อสาร องค์ประกอบในการสื่อสารที่แตกต่างกันคือ ฉาก ผู้ร่วมเหตุการณ์ และน้ำเสียง ส่วนองค์ประกอบในการสื่อสารที่สัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการวิจารณ์การเมืองทางอ้อมคือ ฉาก ผู้ร่วมเหตุการณ์ และบรรทัดฐานของปฏิสัมพันธ์และการตีความ

เมื่อศึกษาองค์ประกอบของปริเฉทประเภทนี้ซึ่งได้แก่ ลักษณะโครงสร้างและเนื้อหาก็พบว่าด้านโครงสร้างนั้นมี 2 แบบ คือ โครงสร้างแบบ 3 ส่วน คือ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และส่วนสรุป และโครงสร้างแบบ 2 ส่วน คือ ส่วนนำ และส่วนเนื้อหา ด้านเนื้อหาก็มีประเด็นทางการเมืองที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นเรื่องการบริหารประเทศของรัฐบาล พฤติกรรมของนักการเมือง การทำงานของนักการเมือง เหตุการณ์ทางการเมือง รวมไปถึงผู้ที่มีความสัมพันธ์หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับนักการเมือง นอกจากเนื้อหาทางการเมืองแล้ว ผู้วิจัยพบว่าบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองยังมีประเด็นด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และเรื่องเบ็ดเตล็ดทั่วไปอีกด้วย

ส่วนผลการศึกษากลวิธีทางภาษาในการวิจารณ์การเมืองทางอ้อมในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองพบว่าทั้งหมด 9 กลวิธี ได้แก่ การใช้ถ้อยคำนัยแฝง การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ การใช้อุปลักษณ์ การใช้คำที่มีความหมายแฝง การใช้สำนวน การใช้คำเรียกบุคคล การใช้การเล่นทางภาษา การยกคำกล่าวของบุคคล และการแนะนำความหมาย โดยกลวิธีทางภาษาในการวิจารณ์การเมืองทางอ้อมเหล่านี้มีหน้าที่ในการสื่อสารที่แตกต่างกันออกไป อาทิ เพื่อหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบต่อการวิจารณ์ เพื่อแสดงทัศนคติในเชิงลบของผู้เขียน และเพื่อชี้ให้เห็นข้อบกพร่องของรัฐบาลหรือนักการเมือง นอกจากนี้ยังพบว่ามีการใช้กลวิธีการเสริมการวิจารณ์การเมืองทางอ้อมเพื่อเพิ่มน้ำหนักหรือความน่าเชื่อถือ

อรวิ บุณนาค (2550) ที่ศึกษา “กลวิธีการใช้ภาษาแสดงความผิดหวังต่อผู้ฟังที่มีสถานภาพต่างกันในประเทศไทย : กรณีนิสิตนักศึกษา” งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ กลวิธีการใช้ภาษาแสดงความผิดหวังของนิสิตนักศึกษาต่อผู้มีสถานภาพต่างกันในประเทศไทย วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการใช้ภาษาแสดงความผิดหวังกับปัจจัยด้านสถานภาพของผู้ฟังและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการใช้ภาษาแสดงความผิดหวังกับปัจจัยด้านเพศของผู้พูด ข้อมูลที่ใช้ในการทำวิจัยได้จากคำตอบแบบสอบถามของผู้พูดภาษาไทยที่เป็นนิสิตนักศึกษา จำนวน 200 คน เป็นผู้พูดเพศชาย จำนวน 100 คน และเป็นผู้พูดเพศหญิง จำนวน 100 คน แบบสอบถามประกอบด้วยสถานการณ์การแสดงความผิดหวังต่อผู้พูดที่มีสถานภาพต่างกัน 3 สถานภาพ ได้แก่ ผู้ฟังที่มีสถานภาพสูงกว่าผู้พูด ผู้ฟังที่มีสถานภาพเท่ากันกับผู้พูดและผู้ฟังที่มีสถานภาพต่ำกว่าผู้พูด

โดยสรุปแล้วกลวิธีที่ผู้พูดใช้กล่าวแสดงความผิดหวังจากผู้ฟังทุกสถานภาพ คือ กลวิธีการถามเหตุผล ทั้งนี้ผู้พูดไม่ได้มีเจตนาหลักเพื่อต้องการถามผู้ฟังจริงๆ แต่เพื่อกล่าวโดยอ้อมให้ผู้ฟังทราบว่าการกระทำของผู้ฟังเป็นต้นเหตุให้ผู้พูดรู้สึกผิดหวัง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า กลวิธีการถามเหตุผลจากผู้ฟังจัดเป็นลักษณะเด่นในการกล่าวถ้อยคำแสดงความผิดหวังของผู้พูดภาษาไทยที่เป็นนิสิตนักศึกษา

กลวิธีการใช้ภาษาแสดงความผิดหวังกับปัจจัยด้านเพศของผู้พูด พบว่าเพศหญิงและเพศชายมีการใช้กลวิธีที่แตกต่างกัน ลักษณะเด่นของกลวิธีเพศชาย คือ การไม่คิดเล็ก คิดน้อย การเก็บอารมณ์ ส่วนผู้พูดเพศหญิงจะเลือกใช้กลวิธีที่แสดงให้เห็นความจุกจิกหยาบหยาบ ไม่เก็บอารมณ์และไม่มั่นใจ

กลวิธีการแสดงความผิดหวังก็เป็นกลวิธีการหนึ่งของการใช้ภาษาในการวิจารณ์ซึ่งผู้เป็นผูวิจารณ์ย่อมมีความคาดหวังผู้เข้าแข่งขันที่ตนคิดว่าควรมีการแสดงผิดไปจากที่คาดไว้ก็จะแสดงความผิดหวัง

สุธาสนี พลอยขาว (2551) ศึกษา “วัฒนธรรมการแสดงความไม่พอใจในกระดานสนทนาทางอินเทอร์เน็ต” มีลักษณะเด่นที่ผู้ส่งสารมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องราวต่างๆ ด้วยรูปแบบกระดานสนทนาที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารไม่ต้องเห็นหน้าหรือเผชิญหน้ากันจึงทำให้การแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องราวต่างๆ ในสังคมได้อย่างเต็มที่

งานวิจัยนี้ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสื่อสารของการแสดงความไม่พอใจในกระดานสนทนาทางอินเทอร์เน็ตตามกรอบทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสารและศึกษากลวิธีในการแสดงความไม่พอใจในกระดานสนทนาทางอินเทอร์เน็ต ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้จากกระดานสนทนาของเว็บไซต์ 2 กลุ่ม คือ เว็บไซต์ของผู้ให้บริการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต และเว็บไซต์อื่นๆ ที่ไม่ได้ให้บริการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต แต่เปิดโอกาสให้บุคคลสามารถแสดงความไม่พอใจในบริการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต

ในการเก็บข้อมูลใช้วิธีการสุ่มเก็บข้อมูลจากทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างละ 100 ข้อความ รวมทั้งสิ้น 200 ข้อความ (เฉพาะข้อความที่ 1 ของแต่ละกระทู้เท่านั้น) ซึ่งเป็นข้อมูล ที่โพสต์ (post) ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2549 – 31 ธันวาคม 2550

ผลการศึกษาเปรียบเทียบการสื่อสารของการแสดงความไม่พอใจในกระดานสนทนาทางอินเทอร์เน็ตตามกรอบทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสารพบว่า การแสดงความไม่พอใจในกระดานสนทนาทางอินเทอร์เน็ตโดยทั่วไปมีลักษณะคล้ายการสื่อสารประเภทอื่นๆ แต่มีลักษณะเด่นที่ การแสดงความไม่พอใจในกระดานสนทนาทางอินเทอร์เน็ตนั้นจะมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั่วโลกเป็นผู้รับสารนอกเหนือจากผู้ให้บริการ จึงทำให้จุดมุ่งหมายของการแสดงความไม่พอใจในครั้งนี้แฝง การประจานความผิดของผู้ให้บริการไว้ด้วย นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ส่งสารมักนำรูปภาพและสัญลักษณ์ ต่างๆ มาใช้เพื่อช่วยแสดงอารมณ์ความไม่พอใจให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ผลการศึกษาพฤติกรรมการแสดงความไม่พอใจในกระดานสนทนาทางอินเทอร์เน็ตพบว่า สามารถ จำแนกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ กลวิธีแบบตรง กลวิธีแบบอ้อม และกลวิธีแบบเสริม โดยกลวิธีแบบตรง และกลวิธีแบบอ้อมจะปรากฏลำพังน้อยมาก ส่วนใหญ่จะเป็นการปรากฏร่วมกันระหว่างกลวิธี แบบตรงและกลวิธีแบบอ้อม ส่วนกลวิธีแบบเสริมจะไม่ปรากฏตามลำพังเลย

การที่เปรียบเทียบการสื่อสารของการแสดงความไม่พอใจในกระดานสนทนาทางอินเทอร์เน็ตใช้ กลวิธีแบบตรงร่วมกับกลวิธีแบบอ้อม แสดงให้เห็นว่าคนไทยยังรักษาความสุภาพและมารยาท ในการสื่อสาร แม้ว่าปรับทของการสนทนาทางอินเทอร์เน็ตจะเอื้อต่อการแสดงความคิดเห็นอย่าง ตรงไปตรงมาก็ตาม แต่ผู้ส่งสารก็ยังไม่นิยมแสดงความไม่พอใจด้วยกลวิธีแบบตรงอย่างเดียว ส่วนใหญ่จะแสดงความไม่พอใจด้วยกลวิธีแบบตรงร่วมกับแบบอ้อม

งานของ ดิยุ ศรีนราวัฒน์ อิศเรศ ดลเพ็ญ วิสันต์ สุขวิสิทธิ์ สุภาสินี โพธิวิทย์ สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ นุชนารถ เพ็งสุริยา ไศรยา วิมลสถิตพงษ์ และอรวิ บุนนาค ทำให้ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าใน งานวิจัยที่ผู้พูดแสดงวิจารณ์ที่ตอกคุกคามหน้าผู้ฟังซึ่งจะต้องคำนึงถึงคุณภาพในการใช้ คำลดน้ำหนักหรือพูดอ้อม เพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่แสดงการคุกคามหน้าผู้ฟังอีกทั้งยังต้องคำนึงถึง สถานภาพทางสังคมของผู้พูดและผู้ฟังด้วยซึ่งมีผลต่อเจตนาและวัตถุประสงค์ของการสื่อสารด้วยและ งานของ รุ่งอรุณ ใจซื่อ และสุธาสินี พลอยขาว ทำให้ผู้วิจัยสังเกตว่าการเผชิญหน้าหรือไม่เผชิญหน้า กันมีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีแสดงความไม่พอใจของผู้ใช้ภาษา จากการศึกษาวิจัยขั้นต้นเป็น ประโยชน์และเป็นแนวทางสำคัญในการวิเคราะห์กลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทย ต่อไป

บทที่ 3

การวิเคราะห์ปริบทของการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตีโชว์ภาษาไทยตามกรอบทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร

การวิเคราะห์ภาษานอกจากจะต้องทำความเข้าใจตัวภาษาแล้ว การเข้าใจปริบทของการใช้ภาษาก็มีความจำเป็นเพราะเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้ภาษา ในแต่ละสถานการณ์ทำให้ใช้ภาษาแตกต่างกันไป ผู้ใช้ภาษาเองมักทราบดีว่าตนกำลังใช้ภาษาอยู่กับใคร ที่ไหน เมื่อไรและอย่างไร ซึ่งบางครั้งก็เป็นเองตามธรรมชาติ แต่บางครั้งก็ถูกควบคุมอย่างตั้งใจโดยผู้ใช้ภาษา (ประไพพรรณ พิงฉิม, 2542 : 31) ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงศึกษาปริบทการวิจารณ์ที่ในรายการเรียลลิตีโชว์ภาษาไทยในรายการทรูอะคาเดมีแฟนเทเชียร์ (True Academy Fantasia) ปีที่ 6 รายการเดอะสตาร์คันท้าคว่าดาว (The Star) ปีที่ 6 และรายการเดอะดีไซน์เนอร์ (The Designer) ปีที่ 1 ด้วยเพื่อให้เห็นภาพรวมของเหตุการณ์การสื่อสารซึ่งจะช่วยให้การวิเคราะห์กลวิธีความไม่สุภาพที่ใช้ในการวิจารณ์ให้เป็นไปอย่างสมบูรณ์ โดยใช้การศึกษาตามแนวชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสารของ Dell Hymes (1974)

3.1 ปริบทของการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตีโชว์ภาษาไทยตามกรอบทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร

3.1.1 ฉากหรือกาลเทศะ (Setting หรือ Scene)

ฉากหรือสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์การวิจารณ์ของรายการทรูอะคาเดมีแฟนเทเชียร์ (True Academy Fantasia) ปีที่ 6 รายการเดอะสตาร์คันท้าคว่าดาว (The Star) ปีที่ 6 และรายการเดอะดีไซน์เนอร์ (The Designer) ปีที่ 1 สามารถแยกได้เป็น 2 ระดับ คือ 1) ฉากของการวิจารณ์ในห้องบันทึกรายการและ 2) ฉากของการวิจารณ์ผ่านการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์ 3) ฉากความเป็นรายการเรียลลิตีโชว์

3.1.1.1 ฉากของการวิจารณ์ในห้องบันทึกรายการ คือ ห้องบันทึกรายการทั้งสามรายการจัดเตรียมฉากไว้อย่างตายตัวและใช้ตั้งแต่ต้นจนจบการแข่งขัน ดังนี้

1) ฉากของรายการทรูอะคาเดมีแฟนเทเชียร์ (True Academy Fantasia) ปีที่ 6 จัดขึ้นที่ธันเดอร์โดม เมืองทองธานี ยกเว้นสัปดาห์สุดท้ายย้ายไปถ่ายทอดสดที่อิมแพคอารีนา เมืองทองธานี เวทีการแข่งขันมีทางเดินยื่นออกมา โดยเวทีมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าและมีไฟสีแดง

บริเวณขอบทางเดินทั้งสองข้าง ฉากด้านหลังของเวทีเป็นจอโทรทัศน์ขนาดใหญ่ บางครั้งมีฉากสีฟ้า (blue screen) เลื่อนลงมาใช้สำหรับการแสดงภาพสามมิติในบางช่วงการแสดงของผู้เข้าแข่งขัน ด้านหน้าและด้านข้างเวทีประดับดวงไฟโดยรอบเปิดตลอดการแข่งขันเพื่อเพิ่มสีสันต่างๆ

ตำแหน่งของผู้ชมจะอยู่บริเวณโดยรอบของเวที พื้นที่นั่งของผู้ชมส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณอัฒจันทร์โดยรอบเวทีแนวรูปตัวยูและบริเวณด้านหน้าที่มีเก้าอี้พลาสติกเรียงกันเป็นแถวมีตัวอักษรและตัวเลขกำกับไว้ซึ่งผู้ชมต้องนั่งให้ตรงกับหมายเลขตามบัตรของตนเอง นอกจากนี้ยังมีผู้ชมส่วนหนึ่งที่สามารถยืนชมการแสดงในบริเวณหน้าเวทีซึ่งจัดเป็นพื้นที่ว่างติดกับเวที

ตำแหน่งของผู้วิจารณ์นั่งในบริเวณพื้นที่ที่จัดเตรียมไว้เฉพาะ ผู้วิจารณ์จะนั่งประจำที่เดิมทุกสัปดาห์ซึ่งมีเก้าอี้จัดเตรียมไว้ 3 ตัว สีแดงมีพนักพิงไม่มีที่รองแขน สามารถหมุนได้รอบตัวและโต๊ะยาว 1 ตัว สีดำแดงประจำอยู่ด้านหน้าเวที มีแผ่นป้ายสีขาวเขียนชื่อโลโก้ (logo) ว่า “true vision” อยู่ด้านหน้าโต๊ะในส่วนที่หันเข้าหาเวที บนโต๊ะมีไมโครโฟน 3 ตัว น้ำอัดลมและน้ำเปล่าของบริษัทที่เป็นผู้สนับสนุนรายการปิดฝาวางอยู่ตรงหน้า ด้านหลังมีฉากกั้นระหว่างผู้วิจารณ์กับผู้ชมที่นั่งแถวหน้าสุดประมาณ 2 เมตร

2) ฉากของรายการเดอะสตาร์คันฟ้าควาดาว (The Star) ปีที่ 6 จัดขึ้นที่ห้องบันทึกรายการ ยกเว้นสัปดาห์สุดท้ายย้ายไปถ่ายทอดสดที่ อิมแพคอารีนา เมืองทองธานี เวทีการแข่งขันมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า ฉากด้านหลังสีดำประดับไฟเป็นรูปดวงดาว ด้านหน้าและด้านข้างเวทีประดับไฟโดยรอบเพื่อเปิดสร้างสีสันตลอดรายการ

ตำแหน่งของผู้ชมอยู่บริเวณด้านหน้าของเวทีที่มีเก้าอี้วางเรียงต่อกันเป็นแถวตามหมวดอักษรและตัวเลขให้ผู้ชมนั่งให้ตรงตามหมายเลข พื้นของห้องบันทึกการเป็นพื้นยกสูงลดหลั่นกันลงมาคล้ายอัฒจันทร์เพื่อให้ผู้ที่อยู่ด้านหลังสามารถมองเห็นได้ในระยะไกล

ตำแหน่งของผู้วิจารณ์อยู่ในบริเวณที่จัดไว้เฉพาะ ผู้วิจารณ์นั่งประจำตำแหน่งเดิมทุกครั้งซึ่งจัดเตรียมไว้จำนวน 3 ตัว ระยะห่างจากเวทีประมาณ 3 เมตร โดยมีเก้าอี้สีเทามีพนักพิงไม่มีที่รองแขน หมุนได้รอบตัวและโต๊ะยาวสีดำ 1 ตัว บนโต๊ะมีไมโครโฟน 3 ตัว มีกระป๋องน้ำอัดลมของผู้สนับสนุนรายการใส่หลอดวางประจำไว้ เก้าอี้ของผู้วิจารณ์จะสูงกว่าเก้าอี้ของผู้ชมเล็กน้อยมีฉากกั้นด้านหลังประดับดวงไฟและป้ายโฆษณาผู้สนับสนุนรายการ

3) ฉากของรายการเดอะดีไซน์เนอร์ (The Designer) จัดขึ้นที่ห้างสรรพสินค้าที่มีชื่อเสียงในประเทศไทย ซึ่งจะเปลี่ยนไปเรื่อยๆ ในแต่ละสัปดาห์ เวทีการแข่งขันมีลักษณะเป็นทางเดินยาวสีขาวสำหรับเดินแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย (cat walk) มีฉากหลังสีขาวประดับชื่อรายการอยู่กึ่งกลาง ตำแหน่งของผู้ชมสามารถนั่งในบริเวณที่จัดไว้รอบเวทีและบริเวณชั้นบนของห้างสรรพสินค้า บริเวณด้านหน้าและด้านข้างของเวทีประดับไฟโดยรอบแต่จะเน้นไฟสีขาวเพื่อให้เวทีสว่างและเห็นผลงานของผู้เข้าแข่งขันได้ชัดเจน

ตำแหน่งที่นั่งของผู้วิจารณ์อยู่ในบริเวณที่จัดไว้เฉพาะ บริเวณด้านซ้ายระดับเดียวกับเวที มีเฉพาะเก้าอี้ที่นั่งไม่มีโต๊ะ ผู้วิจารณ์นั่งบนเก้าอี้สีขาวไม่มีพนักพิงและที่รองแขน

ฉากของทั้งสามรายการเห็นได้ว่า ตำแหน่งของผู้วิจารณ์อยู่ด้านหน้าใกล้กับเวทีทำให้เห็น การแข่งขันได้อย่างชัดเจน และตำแหน่งการนั่งที่อยู่ในบริเวณที่จัดไว้เฉพาะ แยกออกจากผู้ชม โดยมีฉากกั้นด้านหลังเพื่อไม่ให้ผู้ชมเข้ามาชิดหรือแอบดูการให้คะแนนตัดสินซึ่งอาจทำให้เสียสมาธิ ในการวิจารณ์ได้ ผู้วิจารณ์นั่งอยู่ในสถานที่ที่เกิดของเหตุการณ์การสื่อสารทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้ชม ที่จะรับชมผลงานการแสดงและเข้าใจถึงอารมณ์ความรู้สึกในการแข่งขัน จนสามารถแสดง ความคิดเห็นสะท้อนข้อดีข้อเสียของการแสดงหรือผลงานที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน

ภาพรวมของฉากของทั้งสามรายการเห็นได้ว่า ฉากและสถานที่มีผลต่อรูปแบบการแข่งขัน กล่าวคือ รายการทรูอะคาเดมีแฟนเทเชียร์ ปีที่ 6 และรายการเดอะสตาร์ ปีที่ 6 จัดในห้องบันทึก รายการหรือสถานที่จัดงานแสดงคอนเสิร์ตซึ่งมีพื้นที่กว้างขวาง ส่วนรายการเดอะดีไซน์เนอร์จะเน้น ฉากสีขาวและเวทีที่เรียบง่าย เพื่อให้ผลงานการออกแบบเสื้อผ้าที่นางแบบสวมใส่สะดุดตาและการจัด รายการอยู่บริเวณห้างสรรพสินค้าในเวลากลางวัน เพื่อให้ผู้คนที่ผ่านไปมาได้เห็นและสามารถเข้ามา นั่งชมรายการได้ง่ายเหมาะกับรูปแบบรายการที่เกี่ยวกับการออกแบบเสื้อผ้าเพราะห้างสรรพสินค้า เป็นสถานที่โชว์เสื้อผ้าชั้นนำต่างๆ และผู้คนที่มาในห้างส่วนใหญ่มีความสนใจเรื่องเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายทำให้สามารถเข้ามาร่วมรับชมรายการการแสดงผลงานออกแบบเสื้อผ้าได้ง่าย ซึ่งช่วยประชาสัมพันธ์รายการให้เป็นที่รู้จักเพิ่มขึ้น

หน้าที่สำคัญของการแบ่งพื้นที่ในห้องบันทึกรายการ ระหว่างผู้เข้าแข่งขัน ผู้วิจารณ์และผู้ชม บอกเป็นส่วนๆ ก็เพื่อแบ่งบอกตำแหน่งและหน้าที่ของผู้ร่วมเหตุการณ์การสื่อสาร กล่าวคือ การจัดแบ่ง พื้นที่อย่างเป็นสัดส่วนสัมพันธ์กับการแบ่งบทบาทการสื่อสารของผู้ร่วมเหตุการณ์การสื่อสาร ในรายการทำให้เห็นบทบาทหน้าที่การสื่อสารในรายการได้อย่างชัดเจน ผู้เข้าแข่งขันอยู่บนเวทีมี หน้าที่ประกวดร้องเพลง เต้น หรือแสดงผลงานของตนเอง ผู้วิจารณ์อยู่ตำแหน่งที่นั่งพิเศษด้านหน้าสุด ของเวทีมีหน้าที่ให้คำวิจารณ์ และผู้ชมนั่งอยู่บริเวณโดยรอบเวทีการแสดงทำหน้าที่รับชมและส่งเสียง ให้กำลังใจผู้เข้าแข่งขัน เป็นต้น

3.1.1.2 ฉากของการรับชมรายการผ่านการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์

นอกจากฉากของการวิจารณ์ในห้องบันทึกรายการแล้ว ทั้งสามรายการยังมีฉาก ในการรับชมผ่านการถ่ายทอดภาพส่งไปยังผู้ชมทางบ้านที่ติดตามผ่านเครื่องรับโทรทัศน์ ทำให้ผู้ชม ทางบ้านเสมือนมีส่วนร่วมรับรู้การสื่อสารด้วย ดังนั้นการรับชมรายการทางบ้านจึงเป็นฉากหรือพื้นที่ที่

เกิดการสื่อสาร การที่ฉากในส่วนผู้ชมที่ติดตามรับชมผ่านทางโทรทัศน์นั้นทำให้ขอบเขตของการสื่อสารของรายการส่งผ่านไปไกลครอบคลุมทุกภูมิภาคในประเทศไทย การสื่อสารของผู้วิจารณ์จึงมิใช่เพียงการกล่าววิจารณ์เพื่อให้ผู้ฟังที่เป็นผู้เข้าแข่งขันหรือผู้ชมในห้องบันทึกรายการฟังเท่านั้น เพราะผู้วิจารณ์ยังต้องคำนึงถึงผู้ฟังที่เป็นผู้ชมที่รับชมอยู่ทั่วประเทศด้วย ทำให้การวิจารณ์ในรายการเรียลลิตีโชว์นี้ เกิดขึ้นในสังคมไทยและมีกรอบการปฏิสัมพันธ์กำกับอยู่ซึ่งผู้วิจัยจะได้กล่าวในหัวข้อบรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์และการตีความ

3.1.1.3 ฉากความเป็นรายการเรียลลิตีโชว์

ฉากความเป็นรายการเรียลลิตีโชว์ของทั้งสามรายการพบว่า ความเป็นรายการเรียลลิตีโชว์อาจมีผลต่อการใช้ภาษาในการวิจารณ์กล่าวคือ รายการเรียลลิตีโชว์เป็นรายการที่เปิดโอกาสและเน้นการให้ผู้ชมมีส่วนร่วมในรายการ ในกรณีนี้ที่ผู้วิจัยศึกษารายการทั้งสามเน้นให้ผู้ชมทางบ้านร่วมติดตาม ให้กำลังใจและโหวตให้คะแนนผู้เข้าแข่งขัน การใช้ความไม่สุภาพก็มีส่วนกระตุ้นให้เกิดความสนใจจากผู้ชม อาทิ บางครั้งผู้วิจารณ์เลือกใช้คำพูดที่รุนแรงและตรงไปตรงมากล่าวตำหนิผู้เข้าแข่งขัน เพื่อเรียกคะแนนความสนใจจากผู้ชม หรือสร้างสีสันให้แก่รายการเพราะความเป็นรายการเรียลลิตีโชว์ทำให้ผู้วิจารณ์ในรายการรู้ว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของรายการ นอกจากนี้รายการเหล่านี้ต้องการสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้ชมดังนั้นการกล่าววิจารณ์แต่ละครั้งนอกจากกล่าวข้อดีข้อเสียของผู้เข้าแข่งขันแล้วผู้วิจารณ์อาจสร้างบุคลิกภาพรวมถึงการใช้ภาษาที่ช่วยให้การกล่าววิจารณ์เกิดความสนุกสนานให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกอยากติดตามฟังคำวิจารณ์ตั้งแต่ต้นจนจบ และทำให้รายการน่าสนใจเพิ่มมากขึ้น

3.1.2 ผู้ร่วมเหตุการณ์ (Participants)

ผู้ร่วมเหตุการณ์ในรายการทรูอะคาเดมีแฟนเทเชียร์ (True Academy Fantasia) ปีที่ 6 รายการเดอะสตาร์คันท้าดาว (The Star) ปีที่ 6 และรายการเดอะดีไซน์เนอร์ (The Designer) ปีที่ 1 ประกอบด้วย ผู้วิจารณ์ ผู้เข้าแข่งขันซึ่งเป็นผู้รับฟังคำวิจารณ์โดยตรง พิธีกร ผู้ชมในห้องบันทึกรายการและผู้ชมทางบ้าน

1) ผู้วิจารณ์ คือ ผู้เชี่ยวชาญในอาชีพนั้นๆ ซึ่งได้รับเชิญจากทางรายการมาทำหน้าที่ให้คำวิจารณ์ เช่น การประกวดร้องเพลง ผู้วิจารณ์เป็นอดีตนักร้องที่มีชื่อเสียงหรือนักแต่งเพลงมืออาชีพ บางสัปดาห์ผู้เข้าแข่งขันแสดงละคร ทางรายการเชิญผู้วิจารณ์ที่เป็นผู้กำกับหรือผู้จัดมาให้คำวิจารณ์ด้วย เช่น รายการทรูอะคาเดมีแฟนเทเชียร์ สัปดาห์ที่ 11 เชิญ ต้อ-มารุต สาโรวิท ผู้กำกับ

ละครทางช่อง 3 มาเป็นผู้วิจารณ์ และในรายการเดอะดีไซน์เนอร์ได้เชิญผู้เชี่ยวชาญในเรื่องเสื้อผ้า ซึ่งเป็นดีไซน์เนอร์ชั้นนำในประเทศไทยและมีแบรนด์เสื้อผ้าที่มีชื่อเสียง เช่น การแข่งขันออกแบบชุดชั้นในสตรี ทางรายการเชิญ บี-อลิน สุวรรณตระกูล นักออกแบบชุดชั้นในสตรีมืออาชีพ มาร่วมวิจารณ์ผลงานของผู้เข้าแข่งขัน

รายการทรูอะคาเดมีแฟนเทเชียร์ ปีที่ 6 มีผู้วิจารณ์ ดังนี้ ปัง-ประกาศิต โบสุวรรณ ตีต-โสฬส ปุณกะบุตร ไก่-สุธีร์ แสงเสรีชน เอก-อภิสิทธิ์ พงษ์ชัยสิริกุล พอร์ด-สบชัย ไกรยูรเสน ตึกซีโร-ศิริศักดิ์ นันทเสน หนุ่ม-ศรธรรม เทพพิทักษ์ ต้อ-มารุต สาโรวาท โดยสลับเปลี่ยนกันมาสัปดาห์ละ 3 คน

รายการเดอะสตาร์ ปีที่ 6 มีผู้วิจารณ์ ดังนี้ เพชร มาร์ ม้า-อรนภา กฤษฎี ใจ้-สุธีศักดิ์ ภัคดี เทวา ทั้ง 3 คน เป็นผู้วิจารณ์ประจำ

รายการเดอะดีไซน์เนอร์ มีผู้วิจารณ์ ดังนี้ จ่อม-ศิริชัย ทหรานนท์ พล-พลพัฒน์ อัศวะประกา อาร์ท-อารยา อินทรา เคท-เนตรปรียา ชุมไชโย ออม-ดิษยา สรไกรกิติกุล ตุ่ม-เมตตา สันติสังธรรม ช่า-มาช่า วัฒนพานิช บี-อลิน สุวรรณตระกูล ลูกเกต-เมทนี กิ่งโพยม พอร์ด-กุลวิทย์ เลาสุขศรี ลี-ชนิตา ปรีชาวิทยากุล รong-จิตต์สิงค์ สมบุญ แต่ละสัปดาห์มีจำนวนผู้วิจารณ์ ไม่แน่นอนเพราะมีแขกรับเชิญซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านของการแข่งขันในสัปดาห์นั้นๆ มาร่วมกล่าววิจารณ์ด้วย

นอกจากการเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการประกวดแข่งขันแล้ว ผู้วิจัยพบว่าบุคลิกภาพรวมถึงลีลาภาษาเฉพาะตัวของผู้วิจารณ์แต่ละคนก็มีส่วนสำคัญในการสร้างความสนุกสนานและจุดสนใจให้แก่รายการ เช่น ม้า-อรนภา กฤษฎี นักวิจารณ์ในรายการเดอะสตาร์ คั้นฟ้าคว้าวามีบุคลิกภาพเป็นคนเปิดเผย พูดตรงไปตรงมา ซึ่งบางครั้งอาจพูดส่อไปในทางสองแง่สองง่ามกับผู้เข้าแข่งขันผู้ชาย ผู้วิจัยเห็นว่าการที่ ม้า-อรนภา กฤษฎี สามารถพูดเช่นนี้ในรายการได้ เพราะด้วยบุคลิกลักษณะเฉพาะตัวเอื้อให้การพูดที่ส่อไปในเรื่องเพศกับผู้เข้าแข่งขันซึ่งเป็นผู้ชายเป็นสิ่งที่สร้างความสนุกสนานให้แก่ผู้ชมได้ เมื่อเทียบกับการกล่าวในลักษณะเช่นเดียวกันนี้ ในกรณีของผู้วิจารณ์ที่เป็นผู้หญิงซึ่งอาจทำให้มองว่าเป็นการพูดที่ไม่เหมาะสม นอกจากนี้ ปัง-ประกาศิต โบสุวรรณ ผู้วิจารณ์รายการทรูอะคาเดมีแฟนเทเชียร์ก็มักจะกล่าววิจารณ์ที่จะแทรกปนการพูดสองแง่สองง่ามหรือพูดหยอกเล่นผู้เข้าแข่งขันที่เป็นผู้หญิงในรายการซึ่งอาจเป็นเพราะบุคลิกเฉพาะตัวหรือเป็นภาพลักษณ์ของผู้วิจารณ์คนนี้ จากตัวอย่างข้างต้นทำให้เห็นว่า ผู้วิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ที่ทางรายการเลือกทำหน้าที่วิจารณ์ในรายการ นอกจากจะมีความสามารถในด้านต่างๆ แล้ว คนเหล่านี้อาจมีบุคลิกเฉพาะตัวบางอย่างในการวิจารณ์ให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกทำให้รายการมีสีสันความน่าสนใจ

2) ผู้เข้าแข่งขัน เป็น ผู้รับฟังคำวิจารณ์โดยตรงจากผู้เข้าแข่งขันในรายการเรียลลิตี้โชว์ทั้งสามรายการเป็นบุคคลที่ทางรายการเลือกเข้ามาร่วมประกวดและฝึกฝนพัฒนาทักษะความสามารถต่างๆ รายการ ทรูอะคาเดมีแฟนเทเชียร์ ปีที่ 6 รายการและเดอะสตาร์คั้นฟ้าคว้าวามี ปีที่ 6 เป็นรายการ

ประกวดร้องเพลง ผู้เข้าแข่งขันมีหมายเลขประจำตัวเพื่อให้ผู้ชมทางบ้านส่งคะแนนโหวต คนที่มีคะแนนน้อยสุดในแต่ละสัปดาห์จะไม่ผ่านเข้ารอบ เมื่อถึงสัปดาห์สุดท้ายจะมีการโหวตรอบสุดท้าย ผู้ที่ได้คะแนนมากที่สุดเป็นผู้ชนะ ส่วนรายการเดอะดีไซน์เนอร์ ปีที่ 1 เป็นรายการแข่งออกแบบเสื้อผ้า ผู้เข้าแข่งขันจะจับสลากแบ่งทีม มี 2 ทีม คือ ทีมสกุตี้ (skudy) และทีมเฟมเฟม (fame fame) ซึ่งแต่ละทีมมาแข่งขันกัน และสัปดาห์สุดท้ายจะแข่งเป็นรายบุคคลซึ่งคณะกรรมการเป็นผู้ตัดสินหาผู้ชนะ

รายการทรูอะคาเดมีแฟนเทเชียร์ ปีที่ 6 มีผู้เข้าแข่งขันดังนี้ V1 อิชค์-กัลยพรรณ ชูวงศ์ V2 อ้อฟ-ชาญณรงค์ หอมชิด V3 กุญแจซอล-ปานทอง บุญทอง V4 นิวตี้-นิธินันท์ ฉายัษเฐียร V5 ที-ทีปชลิติ พรหมชนะ V6 ชานี-นิภาภรณ์ ฐิติธนาการ V7 กฤษ-กฤษมมงคล ศิลป V8 แม็ค-วีรคณย์ หวังเจริญ V9 นุกนิก-นันท์สินี นามวงศ์ V10 แอน-ศิริพรรณ นำเจริญสมบัติ V11 แท้บี้-รฐา โกลิลาพันธ์ V12 อิชย์-อิชย์ ศรีว่องไทย

รายการเดอะสตาร์คันไฟคว่ำดาว ปีที่ 6 มีผู้เข้าแข่งขันดังนี้ หมายเลข 1 ลูกเกต-จิณภัค เปียกลิ่น หมายเลข 2 ไช้-ณัฐภัทร์ ธนนนท์กิตติยศ หมายเลข 3 กัน-ณภัทร อินทรใจเอื้อ หมายเลข 4 เก่ง-วาโย อัครรุ่งเรือง หมายเลข 5 เซน-ปฎิภาณ หล่อเสถียร หมายเลข 6 โดน-ภาคิน คำวิลัยศักดิ์ หมายเลข 7 เกรซ-นวกชมณ ชื่นครองธรรม หมายเลข 8 ริท-เรื่องฤทธิ์ ศิริพานิชย์

รายการเดอะดีไซน์เนอร์ ปีที่ 1 มีผู้เข้าแข่งขันดังนี้ ทีมสกุตี้ (skudy) คือ อั้น-วรารุณี วิศพันธ์ เกียรติ-เกียรติ เจริญพานิชย์ สู่-อภิสร่า สารคุณประดิษฐ์ ตุ๊กตีก-วรรณกร อุ่นวิเศษ หยีนมี-นภัสน เพชร สนณณกิตตน์กุล ทีมเฟมเฟม (fame fame) วิช-วัชรดล อริยมเทกุล แบงค์-สุทร เศรษฐมั่งกร แมนดี้-ชนะพล เล็กประเสริฐ เปียร์-เฉลิม อินทลักษณ์ มิวสิค-พิทวัส จันทศร

3) พิธีกร คือ ผู้ที่ทำหน้าที่ดำเนินรายการหลักเป็นผู้อนุญาตให้ผู้วิจารณ์มีสิทธิ์พูดในแต่ละช่วงของรายการและทำหน้าที่สัมภาษณ์ความรู้สึกของผู้เข้าแข่งขันก่อนและหลังแข่งขัน ตลอดจนเชิญกล่าวคำวิจารณ์เมื่อผู้เข้าแข่งขันร้องเพลงจบ

รายการทรูอะคาเดมีแฟนเทเชียร์ ปีที่ 6 พิธีกร คือ ต้อย-เศรษฐา ศิระฉายา

รายการเดอะสตาร์ คันไฟคว่ำดาว ปีที่ 6 มีพิธีกร 2 คน คือ แฟรงค์-ภคชนก โวอ่อนศรี เอก-เอกชัย เอื้อสังคมเศรษฐ์

รายการเดอะดีไซน์เนอร์ ปีที่ 1 พิธีกร คือ ซินดี้-สิรินยา วินศิริ

4) ผู้ชมในห้องบันทึกรายการ คือ ผู้ที่เข้าร่วมรับชมการแข่งขันอยู่ในห้องบันทึกรายการ ส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลทั่วไปที่สนใจผู้เข้าแข่งขันและมาร่วมรับชมการแข่งขัน บางกลุ่มรวมกันเป็น

กลุ่มแฟนคลับ (fan club) มาคอยให้กำลังใจ บางคนมีป้ายไฟหรือสวมเสื้อแสดงชื่อและหมายเลขของ
ผู้เข้าแข่งขัน ผู้วิจัยถือเป็นองค์ประกอบด้วยเพราะมีผลต่อใช้ภาษาของผู้วิจารณ์ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1 สำหรับพี่น้องกัญญาแจซอลถือว่าทำได้ดี เนื่องจากว่าเราได้รับโจทย์แบบนี้เนี่ย ใครเป่า
นกหวีด ขอเจียบนิดหนึ่ง (ผู้วิจารณ์หันหน้าไปทางผู้ชมที่อยู่ในห้องบันทึกรายการ) เวลา
เราเดินมาบ็อกกิ้ง (blocking) สามารถเป็นตัวกำหนดเราอันนี้เป็นสิ่งที่ตึนะครับ แต่ถ้า
ไม่มีเราต้องวางเองว่า ทำเป็นยังงั๊วแล้วร้องงั๊ว ตรงนี้เป็นจุดที่ดี ดูดีมากวันนี้เปิดตัวตีเซ็ก
ซ์มาก พี่ขอยืนยัน

(ไก่อ-สุธีร์ แสงเสรีชน, AF6, สัปดาห์ที่ 5, เพลง El ninyo)

จากตัวอย่างที่ 1 ผู้วิจารณ์สั่งให้ผู้ชมในห้องบันทึกรายการหยุดเป่านกหวีดเพราะทำให้
เสียสมาธิในขณะพูดและรบกวนการฟังคำวิจารณ์ของผู้เข้าแข่งขัน แม้บางครั้งผู้ชมไม่ได้มีส่วนร่วม
ในการโต้ตอบหรือเป็นผู้ฟังคำวิจารณ์โดยตรง ผู้วิจัยก็จัดให้ผู้ชมเป็นผู้ร่วมเหตุการณ์ด้วยเพราะถือเป็น
องค์ประกอบที่เห็นชัดเจนในการสื่อสาร

ตัวอย่างที่ 2 จุดแรกที่สังเกตคือ หน้าตาตึนะครับ หน้าตาอินเทรนด์ (in trend) ตึคัล้ายๆ พี่
(ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ดและหัวเราะ)

(ไก่อ-สุธีร์ แสงเสรีชน, AF6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง ใจกลางความเจ็บปวด)

จากตัวอย่างที่ 2 ผู้ชมในห้องบันทึกรายการส่งเสียงแสดงความรู้สึกถูกใจที่ผู้วิจารณ์กล่าวชม
ผู้เข้าแข่งขันที่ตนชื่นชอบว่าเป็นคนหน้าตาดีทำให้เห็นว่า การส่งเสียงหรือปรบมือของผู้ชมระหว่าง
การวิจารณ์มีความสำคัญและมีส่วนช่วยสร้างให้บรรยากาศในห้องบันทึกรายการมีชีวิตชีวาและ
สนุกสนานมากขึ้น

ตัวอย่างที่ 3 จริงๆ แล้วอยากจะโหวตให้คนอยู่ในหลุมข้างหน้า (หลุมที่พูดถึงคือ ที่ยืนสำหรับผู้ชม
ชิดหน้าเวที) ด้วยนะครับ เค้าช่วยได้เยอะเลยนะฮะ (ผู้ชมช่วยกันโบกมือไปทาง
เดียวกัน)

(ฟอร์ด-สบชัย ไกรยูรเสน, AF6, สัปดาห์ที่ 2, เพลง ซินเดอเรลลา)

จากตัวอย่างที่ 3 ผู้ชมในห้องบันทึกรายการช่วยผู้เข้าแข่งขันแสดงกิจกรรมบนเวทีและ
ผู้วิจารณ์กล่าวชื่นชมเพราะผู้ชมที่ช่วยกันโบกมือตามจังหวะเพลงทำให้การแสดงน่าสนใจมากขึ้น

จากตัวอย่างที่ 2 และตัวอย่างที่ 3 จะเห็นว่า การแสดงอวัจนภาษา เช่น การหัวเราะ การปรบมือและกิจกรรมต่างๆ เป็นการสะท้อนความรู้สึกต่อผลงานของผู้เข้าแข่งขันและปฏิกริยาในการฟังคำวิจารณ์ได้เป็นอย่างดี ผู้ชมในห้องบันทึกการจึงมีความสำคัญกับรายการเป็นอย่างมากและเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ขาดไม่ได้

5) ผู้ชมที่บ้าน คือ ผู้ชมที่รับชมรายการผ่านทางโทรทัศน์ ซึ่งเป็นผู้รับสารทางอ้อมจากการชมการถ่ายทอดสดออกอากาศ ผู้วิจัยจัดให้บุคคลเหล่านี้เป็นผู้ร่วมเหตุการณ์ของการวิจัยด้วย แม้จะไม่ได้มีส่วนร่วมโต้ตอบโดยตรง แต่ผู้วิจารณ์ก็อาจต้องคำนึงถึงและมักเป็นเป้าหมายในการสื่อสาร ทั้งนี้เพราะผู้วิจารณ์ต้องการให้ผู้ชมที่บ้านสนับสนุนรายการและผู้เข้าแข่งขัน ซึ่งผู้ชมที่บ้านมีส่วนสำคัญในการตัดสินลงคะแนนด้วยวิธีการโหวต (vote) ให้คะแนนผู้เข้าแข่งขันผู้ที่ได้คะแนนโหวตมากที่สุดเป็นผู้ชนะและผู้ได้คะแนนโหวตน้อยที่สุดเป็นผู้แพ้ที่ต้องออกจากการแข่งขันในสัปดาห์นั้น ตลอดจนการแสดงความคิดเห็นที่มีต่อผู้เข้าแข่งขันและรายการโดยส่งข้อความขนาดสั้นผ่านทางโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือเอสเอ็มเอส (sms = Short Message Service) ดังนั้นแม้จะไม่ได้ปรากฏตัวในห้องบันทึกการแต่ก็มีความสำคัญต่อการสื่อสาร

ตัวอย่างที่ 4 ผมอยากจะวิจารณ์รวมๆ ทั้งสองคนเลยนะครับ ไม่ว่าน้องแอนหรือซานิ ผมใช้คำว่า ทะลุเพดาน เพดานมันมีอยู่สูง แต่อันนี้เลยมาแล้ว ถ้าผมเป็นคนที่ต้องโหวต ผมคงเลือกไม่ถูกเลย คนหนึ่งมีเอกลักษณ์ชัดเจน อีกคนหนึ่งมีความสามารถรอบด้าน ทำอะไรก็ดีไปหมด อยู่ที่ว่าชอบใครก็เลือกเอาเลยนะครับ
(ตีต -โสฬส ปุณกะบุตร, AF6, สัปดาห์ที่ 12)

จากตัวอย่างที่ 4 ผู้ชมที่บ้านมีผลต่อการตัดสินอนาคตของผู้เข้าแข่งขัน ผู้วิจารณ์จึงเน้นย้ำว่าการแสดงในครั้งนี้นักตบต้องเป็นผู้ชมที่บ้านอาจตัดสินใจได้ยากว่าจะเลือกใครเพื่อสร้างกำลังใจให้ผู้เข้าแข่งขันและให้ผู้ชมเป็นผู้ “โหวต” เพื่อลงความเห็นว่าคุณเข้าแข่งขันคนไหนแสดงได้ดีที่สุดและเป็นผู้ชนะในสัปดาห์

นอกจากนี้ ผู้ชมที่บ้านยังสำคัญต่อผู้เข้าแข่งขันและรายการ เมื่อรายการได้ผู้ชนะเลิศแล้วย่อมเป็นจุดเริ่มต้นของผู้เข้าแข่งขันได้ทำงานที่ต้องการและได้รับกำลังใจจากผู้ชมสนับสนุนต่อไป เมื่อผู้เข้าแข่งขันประสบความสำเร็จรายการก็จะได้รับความนิยมและสามารถจัดการประกวดต่อไปได้ดังจะเห็นได้จาก รายการทรูอะคาเดมีแฟนเทเชียร์และรายการเดอะสตาร์ ที่จัดต่อเนื่องติดต่อกันในปัจจุบัน (พ.ศ.2557) เป็นปีที่ 10 และรายการเดอะดีไซน์เนอร์จัดเป็นปีที่ 2 เห็นได้ว่าผู้ชมที่บ้าน คือ ผู้ร่วมเหตุการณ์ที่มีความสำคัญในฐานะที่มีส่วนแสดงความคิดเห็นและเป็นเสียงสะท้อนความนิยมของรายการด้วย

3.1.3 จุดมุ่งหมาย (Ends)

รายการทระอคาเดมีแพนเทเชียร์ รายการเดอะสตาร์และรายการเดอะดีไซน์เนอร์ เป็นรายการเรียลลิตี้โชว์ที่จัดขึ้นเพื่อการประกวดแข่งขัน กล่าวคือ รายการทระอคาเดมีแพนเทเชียร์ และรายการเดอะสตาร์ เป้าหมายเพื่อสร้างนักร้องศิลปิน ส่วนรายการเดอะดีไซน์เนอร์ มีเป้าหมายเพื่อหาคอกแบบเสื้อผ้า ทั้งสามรายการจึงมีวัตถุประสงค์ที่สัมพันธ์กันคือ การค้นหาบุคคลที่ได้รับความนิยมนสูงสุดและมีความสามารถ เพื่อรับรางวัลจากทางรายการ พร้อมโอกาสที่จะได้ก้าวเข้าสู่การทำงานในอาชีพที่ตนใฝ่ฝัน การวิจารณ์ที่เกิดในรายการจึงมุ่งสร้างแรงขับเคลื่อนให้ผู้เข้าแข่งขันรับรู้ความผิดพลาดและเกิดความตั้งใจปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้ผลงานหรือการแสดงออกมาดี และกลายเป็นทักษะความสามารถที่จะติดตัวผู้เข้าแข่งขันเมื่อก้าวสู่การทำงานอาชีพ ทั้งนี้ ผู้วิจารณ์ไม่ได้วิจารณ์เพื่อตำหนิหรือกล่าวถึงข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากผลงานการแสดงของผู้เข้าแข่งขันเท่านั้น แต่มีจุดมุ่งหมายอื่นด้วย ดังที่ศุภชัย เจียรนวนนท์ กล่าวถึงรายการอะคาเดมีแพนเทเชียร์ที่จะมอบอะไรให้กับสังคมไทย สิ่งแรก คือ ความบันเทิงที่สอดแทรกการเรียนรู้ชีวิตจริงคือ การสร้างแฟนคลับที่รักในตัวศิลปิน รักดนตรี สร้างการติดตามชมไม่ว่าจะเป็นทางโทรทัศน์หรือทางเว็บไซต์สร้างการมีส่วนร่วมกับผู้ชมด้วยการโหวตโดยมีการคืนกำไรด้วยการคืนค่าโทรและสุดท้ายคือเป็นช่องทางโปรโมทกิจกรรมให้กับสังคม (พัฒนาพันธุ์ วงษ์พันธุ์, 2551 : 178-179) นับเป็นสิ่งยืนยันได้ว่ารายการประเภทเรียลลิตี้โชว์นั้นนอกจากการสร้างศิลปินหรือบุคคลที่เข้ามาทำงานในสาขาอาชีพนั้นๆ แล้ว ยังมีเจตนาอื่นที่แฝงอยู่ด้วย ผู้วิจัยขอแบ่งจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการวิจารณ์ออกเป็นสองลักษณะคือ

3.1.3.1 จุดประสงค์ในเชิงการสื่อสาร

จากการศึกษาข้อมูลที่ใช้ในการทำวิจัย 498 ครั้ง พบว่า รายการทระอคาเดมีแพนเทเชียร์ ปีที่ 6 รายการเดอะสตาร์ คันท้าคว้าวดาว ปีที่ 6 รายการเดอะดีไซน์เนอร์ ปีที่ 1 มีจุดประสงค์ในเชิงการสื่อสารสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ลักษณะ คือ

- 1) การให้คำวิจารณ์ข้อดีข้อเสียของผลงาน
- 2) การแสดงความคิดเห็นเฉพาะแต่ละบุคคล
- 3) การสร้างแรงขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้าแข่งขัน
- 4) การสร้างความบันเทิง
- 5) การกระตุ้นให้ผู้ชมเข้ามามีส่วนร่วมในรายการ
- 6) การให้กำลังใจผู้เข้าแข่งขัน

- 1) การให้คำวิจารณ์ข้อดีข้อเสียของผลงาน

รายการเรียลลิตี้โชว์ทั้งสามรายการ คือ รายการทระอคาเดมีแพนเทเชียร์ ปีที่ 6 รายการเดอะสตาร์ คันท้าคว้าวดาว ปีที่ 6 รายการเดอะดีไซน์เนอร์ ปีที่ 1 เป็นรายการประกวดแข่งขัน

ของผู้ชมจากทางบ้านที่ไม่ได้เป็นมืออาชีพของการทำงานด้านนั้นมาก่อน ดังนั้นผลงานที่ออกมาจึงมีทั้งข้อดีและข้อเสียให้ผู้วิจารณ์กล่าววิจารณ์ในผลการหรือการแสดงได้อย่างเต็มที่เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องหรือพัฒนาจุดที่ดีอยู่แล้วให้ดีขึ้น

ตัวอย่างที่ 5 โจทย์วันนี้เราไม่ได้ซ้อมด้วยกันใช่ไหมครับซึ่งก็เป็นอุปสรรคจริงๆ ที่ศิลปินต้องเจอ เพลงแรก I turn to you เพลงนี้เราใช้ทักษะได้ดีนะครับ I turn to you ในการเอื้อนเสียงหรือว่าอะไรก็ได้ดี จะมีข้อเสียอย่างหนึ่งที่จังหวะนะครับ เพลงนี้ไม่ค่อยได้เน้นอาร์แอนด์บี (R&B) สักเท่าไร มัวไปเน้นที่การร้องนะครับ เพลงที่สองนะครับ อย่าทำให้ฉันรักเธอร้องคู่กับน้องอ้อฟ แขกรับเชิญของเราส่งเสริมกันได้ดีนะครับ อยากให้เราจำวันนี้ด้วย ที่เราพัฒนาขึ้นนะครับ ขอขอบคุณครับ

(ไก่อ-สุธีร์ แสงเสรีชน, AF6, สัปดาห์ที่ 9, เพลง I turn to you และอยากรู้แต่ไม่อยากถาม)

จากตัวอย่างที่ 5 ผู้วิจารณ์กล่าวถึงข้อดีของผู้เข้าแข่งขัน คือ ในการเอื้อนเสียงและกล่าวถึงข้อเสีย คือ ในเรื่องของจังหวะที่ไม่เน้นการร้องแบบอาร์แอนด์บี (R&B) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของเพลงที่ต้องนำไปแก้ไข

ตัวอย่างที่ 6 รูปลักษณ์ดีแล้วมาร้องแบบเนี้ย โห! เรื่องร้องนะมาฟังคุณทั้งสองดีกว่านะฮะ ขนาดดิฉันชาวบ้านฟังแล้วยัง เฮอะ! (ผู้วิจารณ์ถอนหายใจ) ทุเรศ

(ม้า-อรนภา กฤษฎี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 6, เพลง รัก)

จากตัวอย่างที่ 6 ผู้วิจารณ์กล่าววิจารณ์แสดงความคิดเห็นในการร้องเพลงของผู้เข้าแข่งขันคำว่า “ทุเรศ” หมายถึง ลักษณะที่ขัดหูขัดตา น่ารังเกียจหรือน่าสมเพช เป็นต้น, (ปาก) คำที่เปล่งออกมาแสดงการไม่ยอมรับหรือแสดงความรังเกียจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 578) แสดงให้เห็นว่า ผู้เข้าแข่งขันว่าร้องเพลงได้ไม่ไพเราะอย่างยิ่ง ซึ่งควรปรับปรุงแก้ไขอย่างยิ่ง

ตัวอย่างที่ 7 คุณยอดโยโกะครับ (ผู้วิจารณ์ทำมือชี้) ด้วยรูปทรงที่คุณทำเนี้ย วัสดุที่คุณเลือกมาเนี้ย มันตอบโจทย์ในเรื่องของการปล่อยรูปร่าง อะไรร้อยอย่างเนี้ยอะครับ ก็ถือเป็นอะไรที่ดูร่วมสมัย แต่คุณก็อย่าลืมว่าการตัดเย็บเนี้ย ก็เป็นสิ่งสำคัญในการทำให้เสื้อคุณเนี้ยส่งในการดีไซ์นะครับ ตรงนี้ขอฝากด้วย

(จ่อม-ศิริชัย ทหรานนท์, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 1)

จากตัวอย่างที่ 7 ผู้วิจารณ์กล่าววิจารณ์แสดงความคิดเห็นต่อผลงานของผู้เข้าแข่งขันว่ายังเลือกวัสดุที่ไม่ดีพอและการตัดเย็บยังทำได้ไม่ดีทำให้ผลงานไม่สวย ซึ่งผู้เข้าแข่งขันจะต้องให้

ความสำคัญและแก้ไขเรื่องการตัดเย็บให้มากขึ้น ผู้วิจารณ์กล่าวเช่นนี้เพื่อหวังให้ผลงานของผู้เข้าแข่งขันออกมาในครั้งต่อไปดีขึ้นและไม่ผิดพลาดอีก

2) การสร้างแรงขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้าแข่งขัน

การประกวดแข่งขันในแต่ละสัปดาห์ ผู้เข้าแข่งขันจะต้องแสดงความสามารถในการสร้างผลงานให้ออกมาดีที่สุดเพื่อให้ถูกใจผู้ชมหรือคณะกรรมการตัดสินการประกวด หากผู้เข้าแข่งขันยังไม่สามารถพัฒนาตนเองหรือปรับปรุงข้อบกพร่องของตนเอง อาจมีผลทำให้ผู้เข้าแข่งขันตกกรอบได้ ดังนั้นการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นส่วนสำคัญแสดงให้ผู้ชมและผู้วิจารณ์เห็นถึงความตั้งใจ ความมุ่งมั่นของผู้เข้าแข่งขัน กลวิธีความไม่สุภาพที่เกิดในรายการประเภทนี้จึงมีส่วนช่วยสร้างแรงขับเคลื่อนให้แก่ผู้เข้าแข่งขันเพื่อปรับปรุงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น

ตัวอย่างที่ 8 สวัสดิ์ศรีรับน้องทีนะครีบ โจทย์สัปดาห์นี้ถือว่าหินมากนะฮะ เรื่องเต็นท์ผมมโนโลมให้ผมไม่ถึงก็แล้วกัน ปัญหาหลักก็คือ ของที่ตั้งเต็นท์แรกที่ผมเห็นก็ยังเป็นอยู่คือยังร้องเพี้ยน เปไปเปมา ไม่ค่อยถึงโน้ตทุกตัวทีเดียวทุกอัน แต่จุดที่น่าเป็นห่วงคือ การพัฒนาที่ ควรจะพัฒนาขึ้นได้แล้วนะฮะ จากสามอาทิตย์ที่ผ่านมา จุดนี้เป็นจุดหนักที่มากกว่าร้องเพี้ยน คือต้องรู้ว่าตัวเองว่าจุดที่ควรพัฒนายังไงแล้วนะครีบ ขอบคุณครับ

(เอก-อภิสิทธิ์ พงษ์ชัยสิริกุล, AF6, สัปดาห์ 3, เพลง Beat It)

จากตัวอย่างที่ 8 ผู้วิจารณ์กล่าวว่า “ควรจะพัฒนาขึ้นได้แล้วนะฮะ” และ “ต้องรู้ตัวเองว่าจุดที่ควรพัฒนายังไงแล้วนะครีบ” เพื่อให้ผู้เข้าแข่งขันนำส่วนที่เป็นข้อผิดพลาดที่ผู้วิจารณ์กล่าวนี้ไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาตัวเองให้ดีขึ้นต่อไป เพื่อให้ประชาชนยอมรับในความสามารถถ้าอยากจะทำต่อไปในรายการและเป็นผู้ชนะ

ตัวอย่างที่ 9 ต้องบอกว่าไอซ์เป็นคนที่ยุ่่น้อยที่สุดและก็มีคุณค่าของเดอะสตาร์มากที่สุด เด็กเหล่านี้พัฒนาได้ ไอซ์เหมือนอะไรู่มั้ย เวลาที่คนไปซื้อของบริโภค มักอยากได้ของสด คุณเป็นผลไม้และผักสดที่ดีที่สุดครับของประชาชน

(ใจ้-สุธีศักดิ์ ภัคดีเทวา, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์เปิดตัว, เพลง บังเอิญ โลกกลม พรหมลิขิต)

จากตัวอย่างที่ 9 ผู้วิจารณ์กล่าวว่า “เด็กเหล่านี้พัฒนาได้” หมายถึงตัวผู้เข้าแข่งขันสามารถพัฒนาความสามารถของตนเองต่อไปได้ในอนาคตและจะกลายเป็นผู้ที่ประชาชนชื่นชอบ ผู้วิจารณ์เห็นการพัฒนาตนเองของผู้เข้าแข่งขันแล้วและอยากให้พัฒนาต่อไป เพื่อให้การแสดงผลออกมาดีขึ้นเรื่อยๆ

ตัวอย่างที่ 10 คะแนนเสียงส่วนใหญ่ของเราพบว่า พวกคุณยังใช้เวลาสี่สิบสี่ชั่วโมงได้ไม่พอ ฝีมือในการตัดเย็บของพวกคุณพัฒนาขึ้น แต่ความประณีตของพวกคุณกับหายไป

(อาร์ท-อารยา อินทรา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 3)

จากตัวอย่างที่ 10 ผู้วิจารณ์กล่าวถึงความสามารถของผู้เข้าแข่งขันที่ยังมีไม่พอแม้ว่าฝีมือการตัดเย็บจะพัฒนาขึ้น แต่ความประณีตยังขาดหายไปซึ่งเป็นทักษะสำคัญของนักออกแบบที่ต้องสร้างขึ้นให้ได้

4) การสร้างความบันเทิง

รายการเรียลลิตีโชว์ทั้งสามรายการเป็นรายการที่สร้างความบันเทิงให้แก่ผู้ชม เมื่อผู้ชมได้ฟังคำวิจารณ์จะต้องไม่เกิดความรู้สึกน่าเบื่อหน่ายหรือเน้นเนื้อหาทฤษฎีมากเกินไป ดังนั้นผู้วิจารณ์จึงต้องมีทักษะความสามารถเฉพาะตัวในการใช้ภาษาเพื่อสร้างอารมณ์ขันเพื่อให้ผู้ชมรู้สึกสนุกสนานและอยากฟังคำวิจารณ์ตั้งแต่ต้นจนจบ นอกจากนี้ผู้วิจารณ์ยังใช้ภาษาที่รุนแรงในการวิพากษ์วิจารณ์ผู้เข้าแข่งขันเพื่อสร้างอารมณ์และสีสันให้แก่รายการก็นับว่าเป็นการสร้างความบันเทิงอีกรูปแบบหนึ่งที่นำเสนอใจของรายการเรียลลิตีโชว์

ตัวอย่างที่ 11 สวัสดิศร์บน้องแอน น้องแอนเป็นคนที่มีเสียงใสมากนะครั้บ เป็นคนที่มีพลังร้องเพลงแล้วมีแรงร้องดีมาก อีกอย่างหนึ่ง เวลาร้องออกมา ถ่ายทอดออกมาแล้วมีความสุข แม้ว่าท่อนแรกอาจจะมีเพี้ยนไปบ้าง ท่อนแรกท่อนเดียวนะครั้บจะร้องไม่ถึงโน้ตนะครั้บ บางตัวก็ไม่มีไร ทั้งหมดแล้ววันนี้ทำได้ดีมากนะครั้บ แต่ขอนอกเรื่องนิดหนึ่งนะครั้บ เดี่ยวจะไม่ใช้โลโก้ผมนะครั้บ (ผู้ชมหัวเราะ) คือผมทรงนี้นะครั้บ พี่บิ่งขอตั้งชื่อผมขอตั้งชื่ออีกแล้วกันหน้าม้าจุ่ม (ผู้เข้าแข่งขันและผู้ชมในห้องบันทึกรายการหัวเราะ) เหมาะกับช่วงนี้มาก อาจจะมีฝนตกบ้าง หน้าเราจะไม่โดนฝนเลย ถ้าเกิดเรามีผมทรงนี้ ขอเสียงปรบมือดังๆ ให้กับน้องแอนหน้าม้าจุ่มครั้บ

(บิ่ง-ประกาศิต โปสุวรรณ, AF6, สัปดาห์ที่ 2, เพลง I'll be there)

จากตัวอย่างที่ 11 ผู้วิจารณ์คิดชื่อเรียกทรงผมของผู้เข้าแข่งขันว่า “หน้าม้าจุ่ม” ทำให้ผู้เข้าแข่งขันและผู้ชมในห้องส่งเกิดอารมณ์ขันส่งเสียงหัวเราะทำให้บรรยากาศการฟังคำวิจารณ์ไม่เครียดจนเกินไปช่วยสร้างสีสัน ความสนุกสนานในรายการ ทำให้ทั้งผู้ชมในห้องบันทึกรายการและผู้ชมที่บ้านที่ติดตามฟังคำวิจารณ์ก็เกิดอารมณ์ขันและอยากชมการกล่าววิจารณ์จนจบ

ตัวอย่างที่ 12 อยู่บ้านนอกแท้ๆ ยังไม่ได้เรื่องเลย เอ้อ เอาเป็นว่าวันนี้เราไม่ฟังโตโน่ร้องเพลงลูกทุ่ง เอาเป็นโตโน่ออกมาเต้นแรงเต้นกา (ผู้ชมหัวเราะ) มันก็โอเคสนุกดี เออ เมื่อกี้ ป.3 ไซ่มะ อันนี้อนุบาลเลยแหละแก (ผู้ชมเสียงกรี๊ด) แต่ท่าทางจะหวานนะอนุบาลเนี่ยแก เอ้อ

(ม้า-อรนภา กฤษณี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 4, เพลง สาวเกาหลี)

จากตัวอย่างที่ 12 ผู้วิจารณ์กล่าวสพประมาทผู้เข้าแข่งขันว่าเป็น “คนบ้านนอกแท้ๆ” ยิ่งร้องเพลงลูกทุ่งได้ไม่ไพเราะซึ่งถือว่าเป็นถ้อยคำวิพากษ์วิจารณ์ที่รุนแรงเกี่ยวกับประวัติส่วนตัว ไม่ควรนำมากล่าวถึงในการวิพากษ์วิจารณ์นอกจากนี้ยังเปรียบผู้เข้าแข่งขันว่ามีความสามารถเท่ากับเด็กอนุบาล การกล่าวเช่นนี้เป็นการใช้ถ้อยคำที่รุนแรงเพราะสพประมาทความสามารถของผู้เข้าแข่งขัน แต่จากบริบทที่เกิดขึ้นนี้ จะเห็นว่าผู้ชมส่งเสียงหัวเราะขึ้นมาทำให้เห็นว่าการวิพากษ์วิจารณ์ด้วยถ้อยคำที่รุนแรงต่อผู้เข้าแข่งขัน ช่วยสร้างอารมณ์ขันให้แก่การวิจารณ์ได้อีกด้วย

ตัวอย่างที่ 13 ในสายตาของพี่ ณ เวลานี้เนี่ย ถ้าพี่อยู่ในทีมนี้เนี่ย พี่ว่า ส่วยกำลังถ่วงความเจริญ ของทีมส่วยอยู่

(หมู-พลพัฒน์ อัศวะประภา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 2)

จากตัวอย่างที่ 13 คำว่า “ถ่วง” หมายถึง ทำให้ช้า เช่น ถ่วงเวลา ถ่วงความเจริญ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 525) “ถ่วงความเจริญ” จากบริบทนี้หมายถึง การที่ผู้หนึ่งดึงหรือรั้งเวลาให้ผู้อื่นช้าหรือไม่เจริญก้าวหน้า การที่ผู้วิจารณ์กล่าวถึงผู้เข้าแข่งขันว่าเป็นคนเช่นนี้ ทำให้เห็นว่าตัวผู้เข้าแข่งขัน คนนั้นทำผลงานไม่ดี ทำให้เพื่อนเดือดร้อนและทำให้ทีมได้คะแนนน้อยซึ่งอาจทำให้ตกรอบได้ การวิพากษ์วิจารณ์ โดยใช้ถ้อยคำที่มีความหมายรุนแรงที่มีต่างจากการปฏิสัมพันธ์โดยทั่วไปในสังคมไทย จึงทำให้รายการเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์และอาจทำให้ผู้ชมเพิ่มความรู้สึกรอคอยจะรับชมรายการมากขึ้นได้

5) การกระตุ้นให้ผู้ชมเข้ามามีส่วนร่วมในรายการ

รายการเรียลลิตีโชว์ทั้งสามรายการ เป็นรายการที่เน้นให้ผู้ชมทางบ้านมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นการลงคะแนนโหวต (vote) การส่งข้อความให้กำลังใจผู้เข้าแข่งขันหรือติชมรายการ โดยเฉพาะการร่วมโหวตซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้รายการดำเนินต่อไปได้เพราะคะแนนจากประชาชนใช้เป็นคะแนนตัดสินผลการแข่งขัน โดยวัดจากคะแนนโหวตของผู้ชมรายการเดอะคาเดมีแฟนเทเชียร์ และรายการเดอะสตาร์ตัดสินหาผู้ชนะการประกวดร้องเพลง ผู้ชนะจะได้ทำสัญญากับค่ายเพลงและสร้างสรรค์ผลงานของตัวเอง ส่วนรายการเดอะดีไซน์เนอร์มุ่งหานักออกแบบที่จะได้ไปอบรมการออกแบบในต่างประเทศพร้อมโอกาสการทำงานในอนาคต การตัดสินจากคะแนนโหวตของกรรมการ นอกจากนี้ผู้ชมมีผลต่อการทำงานของผู้เข้าแข่งขันและรายการเป็นอย่างดีเพราะประชาชนคือผู้สนับสนุนที่จะคอยติดตามเพลงหรือผลงานอื่นๆ ของผู้เข้าแข่งขันที่จะเข้าสู่วงการบันเทิง และรายการก็จะได้รับการยอมรับว่าสร้างศิลปินที่มีชื่อเสียง รายการก็จะเป็นที่นิยมมีประชาชนสนใจสมัครเข้าเข้าร่วมประกวดเพราะมีความต้องการมีชื่อเสียงเช่นเดียวกับรุ่นอื่นที่มาแข่งขันในปีที่ผ่านมาและทำให้รายการมีผู้ชมเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งจะคอยติดตามศิลปินที่ชื่นชอบและรับชมรายการต่อไป

ตัวอย่างที่ 14 ถ้าน้องหนึ่งในแปดคนนี้มีหนึ่งคนไม่ผ่านในวันพรุ่งนี้ ดังนั้นประชาชนช่วยกันโหวตๆ ให้กันหน่อยหน่อย นะทั้งแปดคนจะได้ผ่านกันไปให้ได้ พี่ว่าการที่คุณเอาทุกอย่าง

ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์นะ ถ้าพี่เป็นคนแต่งเพลง พี่จะแต่งให้มันสามร้อยหกสิบห้า วัน จะดูสิมันจะเอาอะไรมาโชว์ได้ โชคดีนะริท

(โจ้-สุธีศักดิ์ ภัคดีเทวา, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 2, เพลง 7 วันที่ฉันทงา)

จากตัวอย่างที่ 14 ผู้วิจารณ์เชิญชวนให้ผู้ชมทางบ้านโหวตลงคะแนนเพื่อช่วยให้ผู้เข้าแข่งขันคนนั้นจะสามารถเข้าไปยังรอบต่อไปได้ จะเห็นได้ว่าผู้ชมทางบ้านเป็นส่วนสำคัญของรายการเรียลลิตี้โชว์ที่จัดประกวดแข่งขันที่ต้องตัดสินผู้แพ้ชนะซึ่งผู้ชนะนอกจากจะเป็นผู้ที่มีความสามารถแล้วยังต้องถูกใจผู้ชมทางบ้านหรือประชาชนทั่วไปอีกด้วย

ตัวอย่างที่ 15 รักใครชอบใคร อยากให้ใครได้ไปต่อบนเวทีแห่งนี้ละก็ส่งคะแนนของคุณมาได้ทาง เอสเอ็มเอส โดยกด *4998 ครับ...อย่าลืมนะครับเส้นทางของพวกเค้าทั้งแปดคนจะสั้นหรือยาวขึ้นอยู่กับคุณคนไทยทั่วประเทศ ช่วยกันส่งคะแนนโหวตมาเยอะๆ นะครับ

(แฟรงค์-ภคชนก โวอ่อนศรี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์เปิดตัว)

จากตัวอย่างที่ 15 พิธีกรที่ชื่อแฟรงค์-ภคชนก โวอ่อนศรี กล่าวว่า “อย่าลืมนะครับ” เพื่อกล่าวเชิญชวนให้ผู้ชมส่งคะแนนโหวตผ่านทางเอสเอ็มเอส และย้ำผู้ชมเห็นความสำคัญของการโหวตที่มีผลทำให้ผู้เข้าแข่งขันได้ประกวดในสัปดาห์ต่อไป

6) การให้กำลังใจผู้เข้าแข่งขัน

ผู้วิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ทั้งสามรายการ นอกจากกล่าวข้อดีข้อเสียของผลงานของผู้เข้าแข่งขันแล้ว ในช่วงท้ายของการวิจารณ์ยังมีการฝากข้อคิดและการให้กำลังใจผู้เข้าแข่งขันด้วย เพื่อให้ผู้เข้าแข่งขันมีกำลังใจที่จะนำข้อผิดพลาดที่ผู้วิจารณ์แนะนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นในสัปดาห์ต่อไปได้

ตัวอย่างที่ 16 สวัสดิ์ศรีบ๋องนุกนิก สวัสดิ์ศรีบ๋องแพนๆ เอเอฟทุกคน ผมขออนุญาตบอกความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงเพลงนะฮะ เพลงแรกพี่หนุ่มรู้สึกว่าเป็นความรู้สึกที่ดีมาก เพลงนี้อาจจะเหมือนสถานการณ์จริงที่น้องอาจเคยทะเลาะกับนิวที่บ้านแล้ววันนี้นิวก็กลับคืนมา พี่ชอบตอนที่เรารับมือกัน พี่รู้สึกว่าเราไม่ได้ร้องเพลงแข่งกันและความเป็นมิตรภาพ I Turn to you มันกลับมาสู่จิตใจเรา ส่วนเพลงที่สองพี่อยากจะพูดถึง position พี่อยากให้นุกนิกยืนด้วยความมั่นใจและยึดตัวให้เต็มที่ วันนี้บ๋องออฟกลับมาเป็นตัวเสริม บ๋องออฟวันนี้ position ดีมาก ให้จังหวะกับเพลง อาจเป็นว่าเราอาจจะเหนื่อยก็ได้เพราะเราต้องร้องสองเพลง ที่เป็นกำลังใจให้เสมอครับ

(หนุ่ม-ศรธรรม เทพพิทักษ์, AF6, สัปดาห์ที่ 9, เพลง I turn to you และอยากรู้แต่ไม่อยากถาม)

จากตัวอย่างที่ 16 ผู้วิจารณ์กล่าวถึงท้ายด้วยการให้กำลังใจแก่ผู้เข้าแข่งขันที่อาจจะต้องเหนื่อยจากการร้องเพลงแต่ก็อย่าท้อแท้และพยายามทำให้ได้ดีทุกครั้งที่มีโอกาส

ตัวอย่างที่ 17 วันนี้พี่ใส่หูฟังตลอดเลย และวันนี้พี่ค่อนข้างทรมาณ พี่ค่อนข้างจะคาดหวังกับกัน โอเคเพลงร็อกเป็นสิ่งที่กันไม่ถนัดพี่คิดว่าความสามารถแบบกันที่ได้ทำให้พวกพี่ๆเห็นเนี่ย น่าจะเอาอยู่ แต่วันนี้เอาไม่อยู่ เอออะ เอออะ จะเป็นกำลังใจให้เสมอนะ พ่อร็อกนำหวาน

(เพชร มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 3, เพลง โปรดส่งใครให้มารักฉันที)

จากตัวอย่างที่ 17 ผู้วิจารณ์รู้ว่าแนวเพลงร็อกเป็นแนวเพลงที่ผู้เข้าแข่งขันไม่ถนัด ซึ่งผู้เข้าแข่งขันจะต้องฝึกฝนให้มากขึ้น และตนเองจะเป็นกำลังใจให้

ตัวอย่างที่ 18 แม้ว่าวันนี้ทุกคนจะไม่ได้รับรางวัลก็ตาม ยังไงพี่ก็ขอเป็นกำลังใจและให้ทุกคนโชคดี ขอบคุณครับ

(จ่อม-ศิริชัย ทหรานนท์, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 7 รอบตัดสิน)

จากตัวอย่างที่ 18 ผู้วิจารณ์รู้ว่าจะต้องมีผู้เข้าแข่งขันบางคนที่ไม่ได้รับรางวัลในการแข่งขันครั้งนี้ แต่ถึงอย่างไรก็ตามผู้วิจารณ์ก็ขอเป็นกำลังใจให้คนที่ไม่ได้รับรางวัลเพื่อให้มีกำลังใจที่จะพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จในโอกาสต่อไป

3.1.3.2 จุดประสงค์ในเชิงพาณิชย์

จากการศึกษาเนื้อหาและรูปภาพที่ปรากฏทั้งสามรายการ รายการทรูอะคาเดมี แฟนเทเชีย ปีที่ 6 รายการเดอะสตาร์ ค้นฟ้าคว้าดาว ปีที่ 6 รายการเดอะดีไซน์เนอร์พบว่าทางรายการได้ให้ความสำคัญกับจุดประสงค์ในเชิงพาณิชย์ ซึ่งเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ เพื่อหาผลทางการตลาด ทั้งนี้การโฆษณา หมายถึง การเผยแพร่หนังสือออกไปยังสาธารณชน การป่าวประกาศ เช่น โฆษณาสินค้า เป็นต้น การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การติดต่อสื่อสารเพื่อส่งเสริมความเข้าใจถูกต้องต่อกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) ดังนั้นในที่นี้การโฆษณาประชาสัมพันธ์เพื่อผลทางการตลาด คือ การชักจูงให้ผู้ชมคล้อยตามและปฏิบัติตามที่ผู้ดำเนินรายการชี้แนะ เพื่อให้บริษัทที่เป็นเจ้าของรายการโทรทัศน์มีรายได้ และทำให้รายการเป็นที่นิยมของผู้ชมจนสามารถผลิตรายการต่อเนื่องกันไปได้ทุกปี จากการศึกษานี้เนื้อหาและรูปภาพที่ปรากฏ ในข้อมูลการวิจัย แบ่งจุดประสงค์เชิงพาณิชย์ได้ 3 ลักษณะ คือ

- 1) การหารายได้
- 2) การสร้างความนิยมให้รายการเป็นที่จดจำ
- 3) เพื่อหาบุคลากรเข้ามาอยู่ในสังกัด

1) การหารายได้

วิธีการหนึ่งที่ใช้สำหรับการหารายได้ของรายการเรียลตี้โชว์ทั้งสามรายการ คือ การให้ผู้ชมส่งข้อความสั้น (Short Message Service หรือ SMS) เพื่อโหวตลงคะแนนให้ผู้เข้าแข่งขัน ได้มีโอกาสเข้ารอบในแต่ละสัปดาห์

1.1 การให้ผู้ชมส่งข้อความสั้น (Short Message Service หรือ SMS) เพื่อลงคะแนนและแสดงความคิดเห็นในรายการ

การส่ง เอสเอ็มเอส เป็นการหารายได้ที่ได้รับความนิยมมากในปัจจุบันด้วยการใช้โทรศัพท์ ซึ่งเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สะดวกและทันสมัย แต่ละรายการก็จะมีกติกาและเงื่อนไขการส่งเอสเอ็มเอส ที่ไม่เหมือนกันแต่ทุกวัตถุประสงค์จะเน้นให้ผู้ชมส่งให้มากที่สุดและทางรายการก็อาจจะมีการมอบของรางวัล ซึ่งอาจเป็นบัตรเข้าชมการแสดงหรือของที่ระลึก เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 19 หนึ่งในความคิดเห็นจากเซเล็บของเราครับ แล้วผู้ชมที่บ้านเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยครับ ถ้าขอบริท พิมพ์เครื่องหมายดอกจันแล้วตามด้วย หมายเลข 8 แล้วส่งมาที่ 4242899 หรือ กด *4998 ตามด้วยหมายเลข 8 แล้วกดโทรออก ขอบคุณริทมากครับ

(แพรงค์-ภคชนก โวอ่อนศรี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 12, มินิคอนเสิร์ต)

จากตัวอย่างที่ 19 พิธีกรกล่าวให้ผู้ชมที่บ้านส่งเอสเอ็มเอส โหวตให้คะแนนผู้เข้าแข่งขัน เพื่อแสดงความรู้สึกว่าผู้เข้าแข่งขันผู้นี้มีความสามารถเพื่อให้ได้เป็นเดอะสตาร์หรือผู้ชนะการแข่งขันในสัปดาห์นี้

ตัวอย่างที่ 20 ขอเชิญผู้ชมที่บ้านนะคะ ส่งความคิดเห็นของคุณมาได้ที *4221123 ที่ขึ้นอยู่ข้างล่างนี้เพื่อเป็นกำลังใจให้ผู้เข้าแข่งขันที่ท่านชื่นชอบ

(ซินดี้ สิริทยา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 3)

จากตัวอย่างอย่างที่ 20 พิธีกรกล่าวเชิญชวนผู้ชมที่บ้านให้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นกำลังใจให้ผู้เข้าแข่งขันในรายการ

1.2 การหารายได้จากการโฆษณา

รายการโทรทัศน์ทั้งสามรายการ เป็นรายการที่ถ่ายทอดผ่านสื่อสาธารณะ รายได้หลักของรายการมาจากการโฆษณาสินค้าที่เข้ามาให้การสนับสนุนรายการ แต่ละรายการจึงต้องกล่าวแสดงชื่อผู้สนับสนุนเพื่อสร้างความนิยมให้กับผู้ชมจนเกิดการเลือกซื้อหรือรับบริการสินค้านั้นๆ มากขึ้น

ตัวอย่างที่ 21 นอกจากนี้ยังมีรางวัลพิเศษจากสปอนเซอร์มอบให้นักล่าฝันทั้ง 12 คนด้วยนะครับ Seven Eleven มอบบัตร Seven Eleven value card พร้อมเติมเงินหนึ่งพันบาท นะครับ ธนาคารกรุงศรีอยุธยาจำกัดมหาชน มอบบัตรบัตรกรุงศรีรีซ่าเดบิตพร้อม แต้ม Yellow Points 5,000 แต้มให้กับน้องๆ ล่าฝัน AF6 ทั้ง 12 คนนะครับ
(ต๋อย-เศรษฐา ศิระฉายา พิธีกร, AF6)

จากตัวอย่างที่ 21 จะเห็นว่า พิธีกรกล่าวรายชื่อผู้สนับสนุนซึ่งเป็นผู้ให้เงินรางวัลสำหรับผู้ชนะการประกวด ทำให้ผู้ชมรู้จักสินค้าและบริการดังกล่าวมากขึ้น จนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อภาพลักษณ์ของสินค้านั้นๆ และอาจสนใจเลือกซื้อสินค้าหรือรับบริการจากโฆษณาดังกล่าว

ตัวอย่างที่ 22 และผู้ชมสามารถติดตามข่าวสารของรายการได้ที่เว็บไซต์เดอะสตาร์ตอทจีเอ็มเบอร์ ดอทคอม (www.thestar.gmember.com) และร่วมส่งกำลังใจได้ที่เว็บไซต์ ไอโค๊กดอทซีไอดอททีเอช (www.icoke.co.th)
(เอก-เอกชัย เอื้อสังคมเศรษฐ์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 3)

จากตัวอย่างที่ 22 พิธีกรได้กล่าวถึงเว็บไซต์ของบริษัทที่เป็นผู้สนับสนุนรายการว่า “ที่เว็บไซต์ ไอโค๊กดอทซีไอดอททีเอช (www.icoke.co.th)” จากการเข้าชมเว็บไซต์ดังกล่าวเป็นการช่วยโฆษณา ประชาสัมพันธ์สินค้าหรือผลิตภัณฑ์อีกช่องทางหนึ่งด้วย

2) การสร้างความนิยมให้รายการเป็นที่จดจำ

รายการเรียลลิตีโชว์ทั้งสามรายการ สร้างความนิยม สร้างกระแสทำให้รายการเป็นที่สนใจและจดจำของผู้ชมและกล่าวถึงรายการ การวิจารณ์ผู้เข้าแข่งขันไม่เพียงแต่วิจารณ์การแสดงหรือผลงานเท่านั้น แต่การใช้ภาษายังสร้างความน่าสนใจด้วย คำวิจารณ์กลายเป็นที่กล่าวถึงของผู้ชมและเกิดการวิพากษ์วิจารณ์ตัวผู้วิจารณ์กันอย่างแพร่หลายในสังคม โดยเฉพาะสังคมออนไลน์ (social online) เช่น ในเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์หรือตั้งกระทู้ในเว็บไซต์ต่างๆ เว็บไซต์อ้างอิง ดังต่อไปนี้
(<http://webboard.gmember.com>, <http://zonezeed.com>,
<http://topicstock.pantip.com>, <https://th.facebook.com/TheStarClub>)

ตัวอย่างที่ 23 เป็นอีกคนที่วิจารณ์ได้ดูเดือดเลือดพล่าน อันที่จริงชื่นชมที่ม้ามามากตลอด แต่เมื่อคินบอกตรงๆ ว่าแรงไปมาก “ร้องไปเหนื่อยไป เป็นอะไร” นี่หรือคำพูดของผู้ใหญ่เห็นได้ชัดว่าพี่ม้าไม่เคยให้กำลังใจกับเด็กคนนึงเลย ต่าหนิแบบแรงมากกกก ผมฟังยังอยากจะกระโดดจากเวที กลับบ้านดีกว่า

(กระทู้วิจารณ์ คุณม้า-อรณา, 2553 : The Star Web board)

ตัวอย่างที่ 24 เนื่องจากเพิ่งได้ไปอ่านบทสัมภาษณ์ของพีโก้ สุธี จากนิตยสารเล่มหนึ่งเกี่ยวกับการมาเป็นคอมเม้นท์ให้กับ AF มาถึง 3 ปี อยากบอกพีโก้ว่า นอกจากครูเปิด (มนต์ชีพ)...แล้วคอมเม้นท์ AF ที่ดูจะเป็นกลางและพูดเพื่อให้น้องๆได้พัฒนาจริงๆ ก็มีพีโก้เนี่ยแหละคะ ส่วนตัวชอบการคอมเม้นท์ของพีโก้มากเวลาพีโก้บอกว่าตรงไหนไม่ดีก็จะแนะนำทางแก้และถ้าจะบอกสิ่งที่ไม่ดีจริงๆ ยกตัวอย่างเรื่องสำเนียงจะเห็นว่า คอมเม้นท์อีกท่านบอกว่า “เรื่องสำเนียงเอาไว้ไปฝึกอีกทีตอนนี้เวลาน้อยไม่ต่างกัน” อยากถามมากเลยอันนี้ขอกล่าวถึงบุคคลที่ 3 หน่อยนะคะ จำได้มั้ยที่พี่ตุ้ยได้เพลงฝรั่งของ Pussy cat หนะภาษาก็ยากเพราะเป็นเพลงเก่าที่นำมาเรียบเรียงใหม่ให้เป็นเพลงผู้หญิงอีกต่างหาก แต่พี่ตุ้ยก็ยังร้องได้สำเนียงดีถึงจะไม่ดีมากแต่ไม่แย แล้วเราก็มั่นใจว่าพี่ตุ้ยต้องจำทั้งหมดเพราะบางคำไม่รู้คำแปล (ไม่ได้ว่านะคะแต่อยากชื่นชม) จนได้รับคำชมเรื่องสำเนียงจากครูเปิดและพีโก้ แต่เอาเถอะคะเรื่องนี้ แคยกตัวอย่างว่าถ้าตั้งใจจะฝึกเราว่าอาทิศยนี้ก็ทันถึงไม่ดีก็คงต้องดีกว่านั้น...

(กระตุ้ววิจารณ์ คุณโก-สุธี , 2551 : เว็บไซต์ พันทิพย์ดอทคอม ห้อง เฉลิมไทย)

ตัวอย่างที่ 25 ดูเหมือนวางมาดนางพญาตลอดเวลา หนึ่ง เชิด พุดจาหัวนๆ (แม้จะมีทางเสียวว่าคะ) ไม่น่าฟัง หาเหตุตำหนิได้ทุกเรื่อง จนเหมือนกับว่า ทันทีที่นางเดินกริดกรายเข้ามา ทุกคนจะหมดความสุขในการทำงาน หาเรื่องได้ตลอด กลุ่มที่ถามน้อยก็คิดว่าเค้าไม่ยอมถาม กลุ่มที่ถามมากก็คิดว่าถามแล้วไม่เอามาใช้ ปล. ไม่เมินเสื้อผ้า หน้าผม เพราะคงเป็นสไตล์ที่นางอยากโดดเด่นขึ้นแต่ที่สงสัยคือ ครูอาร์ทเค้าเป็นใคร มาจากไหน มีผลงานเด่นๆ อะไรมาบ้างครับและถ้าเทียบกะป้าม้า อรณภาเนี่ย ใครเก๋ากว่ากัน เพราะสายงานก็น่าจะมาทางเดียวกันเนอะ...

(กระตุ้ววิจารณ์ คุณอาร์ท-อารยา, 2553 : เว็บไซต์ พันทิพย์ดอทคอม ห้อง เฉลิมไทย)

จากตัวอย่างที่ 23-25 จะเห็นว่าทั้งสามรายการเกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์จากผู้ชมอย่างหลากหลายทั้งที่ชอบให้กำลังใจและไม่ชอบ บางครั้งการพูดของผู้วิจารณ์ที่อาจใช้คำรุนแรงผู้ชมที่เป็นแฟนคลับของผู้เข้าแข่งขันไม่พอใจ เกิดการโต้เถียงในสังคมออนไลน์ การที่รายการเป็นที่ถูกกล่าวถึงมาก ยิ่งทำให้ผู้ชมเพิ่มจำนวนและเป็นที่รู้จักมากขึ้นในสังคม

3) เพื่อหาบุคลากรเข้ามาอยู่ในสังกัด

รายการเรียลลิตีโชว์ยังมุ่งหาศิลปินหรือบุคลากรที่จะเข้ามาประกอบอาชีพตามสาขาที่เข้ามาประกวด เช่น การประกวดร้องเพลงก็จะได้ผู้เข้าแข่งขันที่เป็นนักร้องหน้าใหม่เข้ามาในวงการบันเทิง ค่ายเพลง ก็ได้ศิลปินใหม่เพิ่มขึ้น กระแสความนิยมของรายการเรียลลิตีโชว์ก็ยิ่งช่วยให้ตัวศิลปินเป็น

ที่รู้จักมากขึ้นหลังจากจบบทรายการ ซึ่งศิลปินเหล่านี้สามารถสร้างรายได้ให้แก่ค่ายเพลงหรือต้นสังกัดได้อีกมาก

ตัวอย่างที่ 26 วันนี้เราก็ได้ทราบกันแล้วว่าเดอะสตาร์คนที่หกของเมืองไทย คือ กัน-ณภัทร อินทรใจเอื้อ ตามที่สัญญากันว่าคนที่ได้เป็นเดอะสตาร์จะได้ทำอัลบั้มในฐานะศิลปินเดี่ยวของบริษัทจีเอ็มเอ็มแกรมมี่

(เอก-เอกชัย เอื้อสังคมเศรษฐ์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 8, ประกาศผลการแข่งขัน)

จากตัวอย่างที่ 26 พิธีกรได้กล่าวถึงคำสัญญาที่ทางรายการให้ไว้กับผู้เข้าแข่งขันว่าจะได้ทำอัลบั้มในฐานะศิลปินเดี่ยวของบริษัทจีเอ็มเอ็มแกรมมี่

ตัวอย่างที่ 27 โดยหวังว่าจะเป็นแบบอย่างในการเสริมสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้ที่สนใจให้มีความมั่นใจในการก้าวสู่การเป็นนักร้องแบบมืออาชีพ เพื่อที่จะเข้าสู่ตลาดแฟชั่นในระดับสากลต่อไป

(พรทิวา นาคาศัย, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 8)

จากตัวอย่างที่ 27 ผู้พูดได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดประกวดแข่งขันว่าต้องการสร้างนักร้องแบบมืออาชีพเข้าสู่ตลาดแฟชั่นในระดับสากลต่อไป

3.1.4 ลำดับวัจนกรรม (Act sequence)

จากการศึกษาข้อมูลพบว่าการลำดับเหตุการณ์การสื่อสารในรายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทยทั้ง 3 รายการ คือ รายการทรูอะคาเดมีแฟนเทเชียร์ ปีที่ 6 รายการเดอะสตาร์คันทรี ปีที่ 6 และรายการเดอะดีไซน์เนอร์ ปีที่ 1 รายการมีลำดับเหตุการณ์การสื่อสาร คือ การเปิดรายการ การดำเนินรายการ การปิดรายการ ดังนี้

1) การเปิดรายการ

การเปิดรายการประกอบด้วยกรกล่าวทักทาย การกล่าวแนะนำตัวผู้ดำเนินรายการ และการกล่าวแนะนำรายการ นอกจากนี้ผู้ดำเนินรายการยังกล่าวจูงใจให้ผู้ชมส่งเอสเอ็มเอสซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการวัดคะแนนความนิยมของผู้เข้าแข่งขันซึ่งจะมีผลในการตัดสินผู้แพ้และชนะด้วย

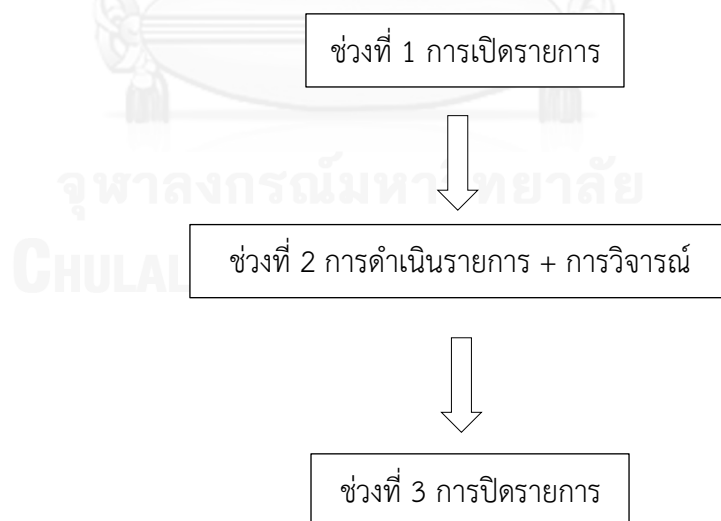
2) การดำเนินรายการ

การดำเนินรายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทยประกอบด้วย การแข่งขันการแสดงผลงานของผู้เข้าแข่งขันในรายการทรูอะคาเดมีแฟนเทเชียร์ ปีที่ 6 และรายการเดอะสตาร์คันทรีฟ้าควอดาว ปีที่ 6 จะเป็นการประกวดร้องเพลง ส่วนรายการเดอะดีไซน์เนอร์ ปีที่ 1 จะเป็นการประกวดออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย หลังจากนั้นพิธีกรจะเชิญผู้วิจารณ์หรือคณะกรรมการวิจารณ์ผลงานของผู้เข้าแข่งขันในรายการเดอะดีไซน์เนอร์ ปีที่ 1 ที่ผู้วิจารณ์เป็นคณะกรรมการด้วยก็จะประกาศผลการตัดสิน ส่วนรายการทรูอะคาเดมีแฟนเทเชียร์ ปีที่ 6 และรายการเดอะสตาร์คันทรีฟ้า ปีที่ 6 ที่นับคะแนนจากผลโหวตของประชาชนพิธีกรก็จะให้เวลาผู้ชมส่งคะแนนโหวต จากนั้นก็ทำการปิดโหวต และประกาศผลการตัดสิน

3) การปิดรายการ

จากข้อมูลผู้วิจัยพบว่าการปิดรายการในรายการเรียลลิตี้โชว์ทั้ง 3 รายการ จะเป็นการสรุปผลคะแนนที่ได้น้อยที่สุดของผู้เข้าแข่งขันผู้ที่ไม่ผ่านเข้ารอบในแต่ละสัปดาห์ และจะกล่าวขอบคุณผู้สนับสนุนรายการและผู้ชมที่ชมอยู่ในห้องบันทึกรายการและผู้ชมที่บ้าน จากนั้นพิธีกรก็จะกล่าวปิดรายการและกล่าวอำลา

ลำดับวีจกรรมการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทยแสดงให้เห็นได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2 แสดงลำดับเหตุการณ์การสื่อสารในรายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทย

การวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจะอยู่ในส่วนดำเนินรายการ ซึ่งมีลำดับของการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ทั้ง 3 รายการ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ กล่าวเปิด

การวิจารณ์ กล่าววิจารณ์การแข่งขัน และการกล่าวปิดการวิจารณ์ ทั้งนี้ก่อนเริ่มวิจารณ์พิธีกรกล่าว ทักทายและเรียกชื่อผู้วิจารณ์และผู้วิจารณ์จึงกล่าววิจารณ์ พิธีกรจะเรียกชื่อและให้ยืนกลางเวทีหรือฟัง คำวิจารณ์ ตำแหน่งของผู้วิจารณ์และผู้แข่งขันจะอยู่ตรงข้ามกัน โดยพิธีกรจะเชิญผู้วิจารณ์กล่าวคำ วิจารณ์จนครบทุกคนหากเวลามีจำกัดพิธีกรจะเชิญผู้วิจารณ์พูดเพียงบางคน

รายการเดอะดีไซน์เนอร์ แตกต่างจากสองรายการข้างต้น คือ ผลงานของผู้เข้าแข่งขันสอง รายการแรกผู้เข้าแข่งขันเมื่อร้องเพลงเสร็จจะยืนรอฟังคำวิจารณ์ แต่รายการเดอะดีไซน์เนอร์ พิธีกรจะ เรียกผู้เข้าแข่งขันออกมาภายหลังจากการเดินแบบเสื้อผ้าครบทุกชุดของทั้งสองทีมโดยให้ผู้เข้าแข่งขัน ยืนด้านข้างผลงานที่ตนเองออกแบบ และพิธีกรจะเชิญ ผู้วิจารณ์คือ ครูอาร์ท อารยา อินทรา ให้เป็น ผู้กล่าวเชิญ ผู้วิจารณ์คนอื่นวิจารณ์ต่อ และครูอาร์ทจะเป็นผู้ประกาศผลการตัดสินและเชิญพิธีกร กล่าวปิดรายการมักจะเริ่มด้วยการกล่าวทักทายหรือเรียกชื่อผู้เข้าแข่งขันก่อนและกล่าววิจารณ์

ตัวอย่างที่ 28 ซานี v6 ครับ เชิญคุณเอกครับ

(ต๋อย-เศรษฐา ศิระฉายา พิธีกร, AF 6, สัปดาห์ที่ 1)

จากตัวอย่างที่ 28 จะเห็นว่า เมื่อผู้เข้าแข่งขันร้องเพลงจบพิธีกรเรียกชื่อและหมายเลขของ ผู้เข้าแข่งขันคนนั้น แล้วก็เชิญผู้วิจารณ์ที่ชื่อ “คุณเอก” กล่าววิจารณ์

ตัวอย่างที่ 29 เรามาฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการ เชิญครูอาร์ทคะ

(ซินดี้ สิริณยา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 1)

จากตัวอย่างที่ 29 จะเห็นว่า พิธีกรได้กล่าวเชิญ “ครูอาร์ท” ให้กล่าววิจารณ์ผู้เข้าแข่งขันและ ครูอาร์ทจะเป็นคนกล่าวเชิญกรรมการคนอื่นๆ ให้กล่าววิจารณ์ต่อไปตามลำดับ

ตัวอย่างที่ 30 ขอเชิญทั้งหกท่านข้างหลังเวทีเลยคะ ทีมสกุดีคะ พูดถึงภาพรวมของคอเล็กชั่น ทีมคุณทำคะแนนคอเล็กชั่นได้ต่ำที่สุด ผลงานของพวกคุณโดยรวมไม่ผ่าน ขอเชิญ คณะกรรมการคอมเม้นคะ

(อาร์ท-อารยา อินทรา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 1)

จากตัวอย่างที่ 28-30 จะเห็นว่าพิธีกรทำหน้าที่เชิญผู้วิจารณ์เพื่อกล่าววิจารณ์ผู้เข้าแข่งขัน ซึ่งจะเรียกชื่อของผู้วิจารณ์ท่านนั้นก่อน ส่วนรายการเดอะดีไซน์เนอร์ ปีที่ 1 พิธีกรจะกล่าวเชิญ กรรมการเพียงคนเดียวจากนั้นกรรมการเป็นผู้กล่าวเชิญกรรมการท่านอื่นต่อไป

1) การกล่าวเปิดการวิจารณ์

การกล่าวเปิดการวิจารณ์ ผู้วิจารณ์มักเริ่มด้วยการกล่าวทักทาย เรียกชื่อผู้เข้าแข่งขันหรือ กล่าวชื่นชมโดยการขอเสียงปรบมือก่อนและเริ่มกล่าววิจารณ์

ตัวอย่างที่ 31 คุณสุ่ยครับ สำหรับงานคุณสุ่ยในวันนี้เนี่ยในส่วนของไอเดียนั้นน่าสนใจแต่สิ่งหนึ่งที่ ดีไซน์เนอร์ทุกคนต้องมีคือการนำที่สิ่งที่เป็นไปไม่ได้

(หมู-พลพัฒน์ อัคระประภา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 1)

ตัวอย่างที่ 32 คุณอิชย์นะ ขอบอกว่าคุณ ผมไม่ได้คิดอะไรกับคุณนะ แต่คุณเป็นคนมีเสน่ห์มาก (ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ด)

(เอก-อภิสิทธิ์ พงษ์ชัยสิริกุล, AF6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง จุบ)

จากตัวอย่างที่ 31-32 จะเห็นว่าผู้วิจารณ์กล่าวชื่อผู้เข้าแข่งขันคนที่กำลังจะกล่าววิจารณ์ เพื่อกล่าวให้ผู้เข้าแข่งขันทราบว่ากำลังจะได้ฟังคำวิจารณ์ต่อไปและกล่าวทักทายผู้เข้าแข่งขันด้วย

ตัวอย่างที่ 33 อยากจะขอปรบมือให้ห้าวินาทีได้ไหมอะ ครบห้าวินาทีพอครับ โอเค จริงๆ แล้ว เซอร์ไพรส์สำหรับผมมากนะครับ จริงๆ แล้ว เพราะเอเอฟ

(पोर्ट-สบชัย ไกรยูรเสน, AF6, สัปดาห์ที่ 2, เพลง โ๊ะะโ๊ะะ)

จากตัวอย่างที่ 33 ผู้วิจารณ์กล่าวเปิดการวิจารณ์โดยขอเสียงปรบมือจากผู้ชมเพื่อชื่นชม ผู้เข้าแข่งขันในผลงานที่ทำได้ดีและจากตัวอย่างนี้จะเห็นว่าเป็นการดึงความสนใจของผู้ฟังด้วยการใช้ มุกตลกด้วยเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ฟังที่เป็นผู้ชมในห้องส่งและผู้ชมที่บ้านเพื่อรอฟังการวิจารณ์ ต่อจนจบ

ตัวอย่างที่ 34 สวัสดีครับ แกร็บเชิญอาจจะทำให้เรางงๆ ก็ได้ เพราะปกติเราก็เป็นคนงงๆ อยู่แล้ว (ผู้วิจารณ์หัวเราะ) แต่ทั้งนี้สำหรับเพลงนี้ถือน้องกัญแจชอลทำได้ดีนะ

(ไก่อ-สุธีร์ แสงเสรีชน, AF6, สัปดาห์ที่ 10, เพลง สป่าบ้านทุ่ง)

จากตัวอย่างที่ 34 ผู้วิจารณ์กล่าวทักทายด้วยการใช้คำว่า “สวัสดีครับ” เพื่อทักทายผู้ฟังที่ เป็นผู้เข้าแข่งขันและผู้ชมที่บ้านด้วย

2) การกล่าววิจารณ์

การกล่าวผู้วิจารณ์ของทั้งสามรายการประกอบด้วยการบอกข้อดี ข้อเสียของการแสดงหรือ ผลงานของผู้เข้าแข่งขันโดยใช้ความรู้ความสามารถตามที่ตนเองมี เช่น ความรู้ ด้านการร้องเพลง การแสดง การออกแบบเสื้อผ้า เป็นต้น ซึ่งผู้วิจารณ์จะกล่าวถึงผู้เข้าแข่งขัน เพียงคนเดียวหรือกล่าวทั้งทีมทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปแบบการแข่งขัน

ตัวอย่างที่ 35 สวัสดิยะ ซานี อิจฉามากๆ เลย ขอโทษด้วยครับไม่ใช่ซานี น้องซอล ซิมิ (ผู้ชมหัวเราะ) คูวีทีอาร์เปิดตัว น้องซอลบอกว่าท้อ คนเราท้อได้แต่อย่าถอย ถอยได้แต่อย่าล้ม ล้มได้แต่อย่าเจ็บ เจ็บได้แต่อย่าตาย แต่ถ้าสมมติว่าตายได้ก็ต้องมาเกิดใหม่ และวันนี้เราก็มีดาวดวงใหม่แล้วนะครับบุญแจซอล สมแล้วที่เป็นทายาทนักแสดงฝีมือดีอย่างคุณพ่อนึกคิด เรื่องร้องมีเพี้ยนมาตรงเสียงยาว ส่วนซานีออกมา เรียกได้ว่ายิ่งใหญ่และสวยงามมาก อลังการทั้งภาพและเสียงที่ร้องออกมา ไม่เพี้ยนเลย ทำได้ดีมากๆ เหมือนกับเป็นภาษาของตัวเอง ถ้าบุญแจซอลเป็นดาวดวงใหม่ ซานีก็ต้องเป็นพญาแล้วที่นี้ แต่แปลกใจจังเลยครับนางพญาร้องเพลงผู้หญิงเข้าใครอย่าแตะ คุณผู้ชมจำอาแจ็กที่มาเปิดบาร์ได้ใช่ไหมครับอันนั้นครูแก้วของเราเอง ขอเสียงปรบมือให้ครูแก้วของเราด้วย แค่ฉากแรกก็ประทับใจแล้วครับผม

(บึง-ประกาศิต โบสุวรรณ, AF6, สัปดาห์ที่ 11, เพลง จงรัก)

ตัวอย่างที่ 36 กันกะอรไม่รอดอะ ถ้าอรร้องเพลง คนดูคงหลับแน่ (ผู้วิจารณ์ชื่อมาพูดแทรกขึ้นมาว่า “ฉันไม่ได้เป็นนักร้อง ฉันเป็นแม่ยก แต่ว่าคณะฉันตั้งก็ต้องมีชื่อฉันด้วยสิยะ”) (ผู้ชมและผู้วิจารณ์ชื่อเพชรหัวเราะ) กันยานะ (ผู้วิจารณ์ชื่อเพชรกับผู้วิจารณ์ชื่อมาหัวเราะ) ว่าเรื่องที่ พี่มาเค้าอยากให้เราร้องเพลงลูกทุ่ง พี่ว่ากันเนี่ย สามารถร้องได้หลายแนวนะครับ แต่ว่าแนวลูกทุ่งเป็นแนวที่ดีที่สุดนะครับ ตอนนี่พี่เริ่มรู้ว่าแนวเดี่ยวที่กันไม่ถนัดก็คือ แนวร็อกนะครับ เพราะว่าค่อนข้างอุปาทศนิดหนึ่ง (ผู้ชมหัวเราะ) นะ แต่ว่าวันนี้เนี่ยนะครับ พี่มีความคาดหวังสูงนะครับ เพราะทราบมาว่า ลูกทุ่งเนี่ยเป็นแนวถนัดของกัน แล้วกันทำออกมาแล้วเปิดคอนเสิร์ตเปิดออกมา พี่ว่าเท่าที่พี่จำได้นะคือ น่าจะเปิดดีที่สุดในแต่มีเดอะสตาร์มา (ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ด) เพราะมันค่อนข้างสมบูรณ์แบบดีไปหมด แล้วก็จังหวัดสุพรรณมีความภูมิใจหลายๆ อย่าง ไม่ว่าจะเป็ndonเจตี้นะครับและเรื่องหอคอย ขนมหาสิหรืออะไรก็ตาม หรือกรูบ้านกร่าง พี่เชื่อว่ากันต้องเป็นความภูมิใจของสุพรรณบุรีต่อไปนะครับ (ผู้ชมปรบมือ) ตบมือให้เสร็จนะครับ เพราะว่าจะต้องตบมือเสียงดังกว่านี้ ตัวพ่อเอาไปเลย (ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ด)

(เพชร-มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 4, เพลง หัวใจเพรียกหา)

ตัวอย่างที่ 37 สำหรับพี่นะครับขอหิมมี คือข้างบนกับข้างล่างมันไปด้วยกันไม่ได้แบบนี้อะครับ ข้างบนมันเซยข้างล่างมันก็แปลกๆ อะโรยแบบนี้ มันจะตัดครึ่งกันไปเลยครับ แค่นี้แหละครับ

(หมู-พลพัฒน์ อัศวะประภา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 1)

จากตัวอย่างที่ 35-37 การกล่าววิจารณ์ที่เกิดขึ้นคือส่วนที่ชัดเจนได้ ผู้วิจารณ์กล่าววิจารณ์ผู้เข้าแข่งขันในผลงานหรือการแสดงซึ่งมีทั้งข้อดีและข้อเสียต่างๆ

การกล่าววิจารณ์นั้นมีวิจารณ์หลายอย่างเกิดขึ้น ได้แก่ วิจารณ์การอธิบาย วิจารณ์การชมหรือการตำหนิ วิจารณ์การเสนอแนะและวิจารณ์การสั่ง เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 38 เมื่ออาทิตย์ที่แล้ว ทราบว่าเป็นเพลงร็อกก็ยังหวั่นใจอยู่อะนะคะ ว่าไอซ์จะทำได้มัย เพราะลักษณะของไอซ์ตั้งแต่วันเริ่มต้น ตั้งแต่ที่เราได้เห็นมาวันแรก จนทั้งอาทิตย์ที่แล้ว ก็ยังคงเป็นเด็กๆ อ่อนแอ อ่อนๆ ร้องเพลงแบบป๊อปปี้ ฟังแล้วสบายใจอย่างนั้น เป็นต้น แต่พอมาเป็นร็อก เฮ้ย! จะรอดมัยเนี่ยจะรอดมัย พอเอาเข้าจริงๆ ยิ่งกว่ารอดอีกนะ (ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ด) ลักษณะท่าทางการพูดเนี่ยนะ มันไม่น่าเชื่อเลยนะ ว่าเวลาการพูดมันจะทำได้ ซึ่งต้องขอบอกว่า ทำได้ดีทีเดียว อ้อ! เห็นว่าหวั่นไหวอยู่ในโจทย์เพลงนี้ไซม์มัยคะ (ผู้เข้าแข่งขันพยักหน้า) ที่จริงแล้วดิฉันก็ตามดูเคลืออยู่ทุกวัน ก็เห็นว่าท่าทางจะไม่รอดแน่ๆ เลย ว่าดีใจทำไมออก บอกไม่ถูกว่าจะทำอย่างไร แต่สุดท้ายก็ไม่รู้ว่าเป็นเพราะอะไรถึงทำได้ขนาดนี้ (ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ด)

(ม้า-อรณภา กฤษฎี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 3, เพลง เพียงพอ)

จากตัวอย่างที่ 38 จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์ใช้วิจารณ์การอธิบาย กล่าวถึงความรู้สึกของตนเอง ต่อความสามารถของผู้เข้าแข่งขันที่ยังร้องเพลงได้เฉพาะบางแนวเพลงที่ตนเองถนัดและความรู้สึกของตนเองเมื่อได้ฟังเพลงแนวร็อกผู้เข้าแข่งขันร้องได้ดีกว่าที่คาดคิดไว้

ตัวอย่างที่ 39 ท่านพูดถึงเรื่องเสื้อผ้าผู้ชาย เออ ก็ค่อนข้างเห็นด้วยนะครับว่า อย่าทำเลยนะครับ เสื้อผ้าผู้ชาย

(รอง-จิตต์สิงค์ สมบุญ, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 7)

จากตัวอย่างที่ 39 ผู้วิจารณ์ใช้วิจารณ์การสั่ง เพื่อให้ผู้เข้าแข่งขันหยุดการกระทำคือการออกแบบเสื้อผ้าผู้ชายเพราะทำออกมาได้ไม่ดี

ตัวอย่างที่ 40 สำหรับผม ผมชอบการที่กล้าที่จะเลือกร้องเพลงสากล เพราะว่าเพลงสากลนี้เป็นเพลงที่ถ้าทำได้ก็ดีไปเลย ถ้าทำไม่ได้ถึงระดับก็อาจทำให้ขาดความน่าสนใจไปนิดหนึ่งทีนี้ในส่วนที่ดีเนี่ย คือเพลงนี้เวลาร้อง คือมันจะทำให้รู้สึกศึกษาค้นสนุกสนานนะ ก็ทำให้บรรยากาศรู้สึกศึกษาค้นขึ้นมานี้ก็เป็นอย่างดี ส่วนข้อเสียหรือว่าข้อที่ผมคิดว่าควรปรับปรุงนี้ก็คือ เกี่ยวกับเรื่องการร้องนั้นก็คือ อย่างเพลงนี้มีโน้ตที่ค่อนข้างต่ำ ตรงที่ร้องว่าวายเอ็มซีเอ (YMCA) หรือวรรคที่สองที่ลงไปเสียงต่ำที่จะรู้สึกว่าจะลงไปไม่ถึงหรืออะไรซักอย่าง

(ต๊ต -โสฬส ปุณกะบุตร, AF6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง IMCA)

จากตัวอย่างที่ 40 จะเห็นว่าผู้วิจารณ์กล่าวโดยใช้วัจนกรรมการชม คือ กล่าวถึงส่วนที่ดีในการร้องเพลงที่ทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกศรัทธาชื่นชมและวัจนกรรมการตำหนิ คือ กล่าวถึงส่วนที่เป็นข้อเสียหรือสิ่งที่ควรปรับปรุง คือ การร้องเพลงที่ยังไม่ตรงกับโน้ตบางตัวที่ทำให้เพลงขาดความไพเราะ

3) การกล่าวปิดการวิจารณ์

ผู้วิจารณ์กล่าวปิดการวิจารณ์คือ การกล่าวปิดท้ายการวิจารณ์ซึ่งพบว่าจะกล่าวด้วยการสรุปและทิ้งท้ายฝากข้อคิดให้ผู้เข้าแข่งขันนำสิ่งที่ตนเองพูดกลับไปฝึกฝนพัฒนาตนเอง นอกจากนี้ยังอาจทิ้งท้ายด้วยการอวยพร การให้คำคม การให้แง่คิด คติเตือนใจ และกล่าวขอบคุณที่ให้ตนทำหน้าที่ผู้วิจารณ์ที่ได้แสดงความคิดเห็น

ตัวอย่างที่ 41 กันนี่ต้องบอกว่าคุณภาพเสียงคุณมาเป็นอันดับหนึ่งของพี่เลยนะครับ สิ่งหนึ่งที่จะต้องพูดและกันเอาไปคิด มันเป็นดาบสองคมคือ วันนี้ไรท์ดี อยาพลาดตรงนี้เด็ดขาดในอาทิตย์ต่อไป ขอให้คุณโชคดีครับ

(โจ-สุธิตักดิ์ ภัคดีเทวา, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์เปิดตัว, เพลง ที่สูง)

จากตัวอย่างที่ 41 ผู้วิจารณ์กล่าวอวยพรผู้เข้าแข่งขันด้วยถ้อยคำว่า “ขอให้คุณโชคดี” และน้ำเสียงของการกล่าววิจารณ์โดยตลอด คือ การชื่นชมและให้กำลังใจ

ตัวอย่างที่ 42 อันไหนที่ดีแล้วจำไว้เลยและขอเป็นกำลังใจให้ต่อไปในอาทิตย์ต่อไปนะฮะ ลุยน้อง!
I love you

(ฟอร์ด-สบชัย ไกรยูรเสน, AF6, สัปดาห์ที่ 2, เพลง โอะโ๊ะ)

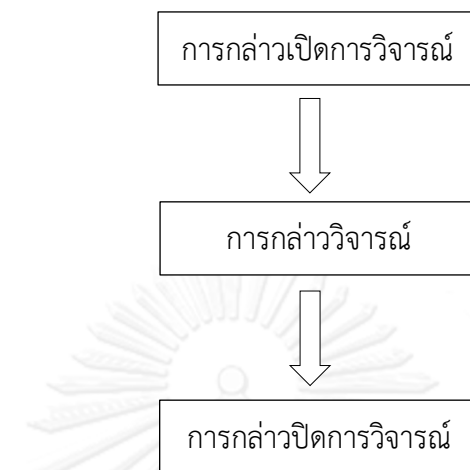
จากตัวอย่างที่ 42 จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์กล่าวให้กำลังใจผู้เข้าแข่งขันให้สู้ต่อไป และทิ้งท้ายว่า “I love you” เพื่อบอกให้ผู้เข้าแข่งขันรู้ว่าการแสดงในวันนี้ทำได้ดีมาก ทำให้ผู้วิจารณ์ประทับใจและรู้สึกรักและเอ็นดูผู้เข้าแข่งขัน

ตัวอย่างที่ 43 อนาคตของพวกคุณคงอีกยาวไกล ถ้าให้คอมเมนต์คงคอมเมนต์ได้แค่คำว่า “ปลื้ม” นะคะ และก็แอบปิ๊กกับทุกคอลเลคชั่น (collection) และก็ต้องขอขอบคุณจากใจจริงๆ ค่ะ ที่ทุกคนตั้งใจจริงๆ ขอขอบคุณมากค่ะเลยคะทั้งห้าคนเลยคะ

(อาร์ท-อารยา อินทรา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 7)

จากตัวอย่างที่ 43 ผู้วิจารณ์กล่าวปิดการวิจารณ์ด้วยการชื่นชมผลงานของผู้เข้าแข่งขันและขอบคุณที่ตั้งใจทำผลงานให้และออกมาดีเป็นที่ชื่นชมในวันนี้เพื่อเป็นกำลังใจให้ผู้เข้าแข่งขันทำงานด้านนี้ต่อไป

การลำดับวจนกรรมการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์สามารถแสดงให้เห็นได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 3 แสดงลำดับการสื่อสารการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทย

3.1.5 น้ำเสียง (Key)

ผู้วิจารณ์จะใช้น้ำเสียงจริงจังและน้ำเสียงที่เล่นที่จริงสลับกันไป การใช้น้ำเสียงจริงจังส่วนใหญ่จะเป็นการกล่าวอธิบายข้อดี ข้อเสีย ข้อตำหนิของการแสดงและผลงาน เมื่อบรรยากาศในการวิจารณ์เริ่มเคร่งเครียดผู้วิจารณ์อาจใช้น้ำเสียงที่เล่นที่จริงเพื่อให้บรรยากาศในห้องบันทึกการผ่อนคลายลง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่า ขณะการกล่าววิจารณ์ผู้วิจารณ์จะเลียนแบบเสียงหรือพฤติกรรมของผู้เข้าแข่งขันขณะร้องเพลง ในส่วนที่ต้องแก้ไขเพื่อให้ผู้เข้าแข่งขันเห็นภาพและเห็นตัวอย่างชัดเจนว่าควรจะปรับปรุงข้อบกพร่องนี้ได้อย่างไร นอกจากนี้ผู้วิจารณ์ยังใช้เสียงสูงต่ำเพื่อสร้างอารมณ์ขันและสร้างอารมณ์ แสดงความรู้สึกของอารมณ์ให้เห็นอย่างชัดเจน เช่น ความรู้สึกรักหรือชอบก็ใช้เสียงสูง และความรู้สึกไม่ชอบก็เน้นเสียงต่ำ รวมถึงการใช้คำสแลงที่เป็นภาษาวัยรุ่นเพื่อให้ผู้ฟังรู้สึกเป็นกันเองด้วย การใช้น้ำเสียงที่เล่นที่จริงในการใช้กลวิธีความไม่สุภาพเพื่อให้บรรยากาศในห้องบันทึกการผ่อนคลายลง ผู้วิจารณ์ใช้น้ำเสียงจริงจังเมื่อกล่าวถึงข้อผิดพลาดหรือประกาศผลการตัดสินการประกวด ผู้วิจัยพบว่าในสัปดาห์แรกๆ ของการประกวดผู้วิจารณ์จะใช้น้ำเสียงจริงจังกล่าวติชมผู้เข้าแข่งขันมากกว่าช่วงท้ายของการประกวดซึ่งเป็นสัปดาห์ที่ประกาศผลการตัดสินการแข่งขัน ผู้วิจารณ์จะไม่ค่อยกล่าวตำหนิหรือวิพากษ์วิจารณ์ด้วยน้ำเสียงจริงจัง แต่จะใช้น้ำเสียงที่เล่นที่จริงเพื่อให้บรรยากาศในสัปดาห์สุดท้ายของการตัดสินผลการประกวดมีบรรยากาศผ่อนคลาย ทำให้เห็นว่าความเคร่งเครียด กตมณที่ผู้วิจารณ์กล่าวถึงข้อเสียต่างๆ ที่ผ่านมากในสัปดาห์นี้ได้เสร็จสิ้นแล้ว เหลือแต่บรรยากาศการให้กำลังใจและคำอวยพรที่ผู้วิจารณ์อยากให้ผู้เข้าแข่งขันนำข้อเสนอแนะต่างๆ ไปปรับปรุงให้ดีขึ้น เพื่อทำงานในอาชีพที่ตนเองใฝ่ฝันต่อไป นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเห็นการแบ่งบทบาทหน้าที่กันในการใช้น้ำเสียงของผู้วิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ คือ บางรายการมีการวางตัวผู้วิจารณ์ให้ใช้น้ำเสียงจริงจังตลอดการแข่งขันและผู้วิจารณ์อีกคนหนึ่งอาจใช้น้ำเสียงที่เล่นที่จริงสลับกับไปใน

การวิจารณ์เพื่อให้บรรยากาศในรายการมีหลากหลายอารมณ์ทำให้ช่วยสร้างสีสันให้แก่การวิจารณ์มากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 44 สวัสดิ์จี๊ ซานี อิจฉามากๆ เลย ขอโทษด้วยครับ น้องซอล ซิมิ (ผู้วิจารณ์ทำเสียงเลียนแบบผู้หญิง) ดูวีทีอาร์เปิดตัว น้องซอลบอกว่าท้อ คนเราท้อได้แต่อย่าถอย ถอยได้แต่อย่าล้ม ล้มได้แต่อย่าเจ็บ เจ็บได้แต่อย่าตาย แต่ถ้าสมมติว่าตายได้ก็ต้องมาเกิดใหม่ (ผู้ชมหัวเราะ) และวันนี้เราก็มีดาวดวงใหม่แล้วนะครับกฤษฎาแจซอล สมแล้วที่เป็นทายาทนักแสดงฝีมือดีอย่างคุณพ่อนึกคิด
(ปิ่ง-ประกาศิต โปสุวรรณ, AF6, สัปดาห์ที่ 11, แสดงละครเพลง)

จากตัวอย่างที่ 44 จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์มีการใช้คำว่า “ซิมิ” โดยใช้น้ำเสียงที่เลียนแบบเสียงผู้หญิงทำให้บรรยากาศในห้องส่งสนุกสนานครื้นเครง และใช้มุกตลกที่กล่าวว่า “ถ้าตายแล้วกลับมาเกิดใหม่” ทำให้ผู้ชมในห้องบันทึกการหัวเราะ การกล่าววิจารณ์นั้นนอกจากกล่าวถึงข้อดีข้อเสียและให้กำลังใจผู้เข้าแข่งขันแล้วยังทำให้บรรยากาศในการฟังวิจารณ์ผ่อนคลายด้วย

ตัวอย่างที่ 45 กฤษฎาแจซอลเป็นคนที่น่าเสียงมีเอกลักษณ์นะครับ มีอยู่แล้ว นะครับ “มีอยู่แล้ว” (ผู้วิจารณ์ทำเสียงต่ำเลียนแบบเสียงผู้เข้าแข่งขัน) (ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ด) และอีกเรื่องอย่ากำหิวไม้ค่นะครับ เค้าอุตสาห์ออกแบบไม้ค่นมาเป็นอย่างดีแล้วนะครับ เพราะฉะนั้นให้มันรับสัญญาณได้เต็มๆ ดีกว่า เสียงเราจะเพราะขึ้นอีก
(ฟอร์ด-สบชัย ไกรยูรเสน, AF6, สัปดาห์ที่ 8, เพลง คนที่ถูกรัก)

จากตัวอย่างที่ 45 จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์ใช้น้ำเสียงจริงจังกล่าวถึงข้อบกพร่องส่วนที่ต้องแก้ไขของผู้เข้าแข่งขันในการร้องเพลง และยกตัวอย่างก่อนที่ผู้เข้าแข่งขันร้องเพี้ยนด้วยการร้องเลียนแบบเสียงผู้เข้าแข่งขันจาก “มีอยู่แล้ว” ทำให้ผู้ถูกวิจารณ์ตระหนักว่าตนเองมีข้อเสียที่ต้องนำไปปรับปรุง ขณะเดียวกันก็ทำให้ผู้เข้าแข่งขันเข้าใจง่ายและสามารถนำไปปรับแก้ไขได้ตรงจุด

3.1.6 เครื่องมือหรือลักษณะภาษาที่ใช้ (Instrumentalities)

การสื่อสารที่เกิดขึ้นภายในห้องบันทึกการเรียลไทม์โชว์เป็นการสื่อสารแบบตัวต่อตัว (face-to-face communication) ส่วนการสื่อสารที่มีการออกอากาศจากสถานีไปยังผู้ชมทางบ้านที่ชมรายการถ่ายทอดสดผ่านทางโทรทัศน์ ทำให้มีกลุ่มผู้รับสารที่ครอบคลุมมากกว่าการมาร่วมรับชมในสถานที่จัดการแข่งขัน ส่วนภาษาที่ใช้วิจารณ์ทั้งสามรายการใช้ภาษาพูดระดับไม่เป็นทางการมีการใช้คำศัพท์สแลงบ้างในบางครั้งและมีการใช้ภาษาเฉพาะวงการได้แก่ ภาษาเกี่ยวกับดนตรี การร้องเพลง การออกแบบเสื้อผ้า ซึ่งเป็นลักษณะภาษาที่มีความสำคัญในการให้ความรู้เกี่ยวกับประเภทของรายการนั้นๆ แต่ผู้วิจารณ์บางครั้งก็จะขยายความเพื่อใช้ให้ผู้ชมเข้าใจได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้กลวิธี

ความไม่สุภาพยังถือว่าเป็นเครื่องมือของการสื่อสารด้วยเพราะมีการตั้งใจใช้เพื่อให้เกิดผลต่อผู้ฟัง โดยตรงทั้งผู้เข้าแข่งขันให้แก่ไขพฤติกรรมหรือผลงานและส่งผลต่อผู้ชมทั้งในห้องบันทึกการและทางบ้านที่ติดตามชมรายการถ่ายทอดสดล้วนเป็นกลุ่มเป้าหมายของการปฏิสัมพันธ์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การสื่อสารที่กล่าวไว้ข้างต้น

ตัวอย่างที่ 46 น้องแอนนะครับ มาตรฐานการเป็นนักร้องที่อยู่แล้ว อาจมีเสียงเพี้ยนนิดหน่อย อาจมี ชาแนล (channel) ที่เราขึ้นไปไม่ถึงพอบีบลมแล้วจะอึดอัดนิดหน่อย แต่ว่าโดยรวมกับโชว์กับละครพีธีถือว่าโอเคมาก มีเสียงร้องเป็นของตัวเองและเอาเพลงลูกทุ่งมาผสมกับลูกกรุงซึ่งถือว่าไม่ผิดวันนี้ที่ฟังเพลงเลยจริงๆ
(ไก่อ-สุธีร์ แสงเสรีชน, AF6, สัปดาห์ที่ 11, เพลง จงรัก)

จากตัวอย่างที่ 46 จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์ได้กล่าวให้ผู้เข้าแข่งขันปรับวิธีการร้องให้ตรงกับจังหวะมากขึ้นและมีการใช้เสียงเพี้ยน คือ ร้องเพลงไม่ตรงกับโน้ตของเพลงและการเปลี่ยนเสียงให้ตรงกับช่องเสียงโดยใช้คำว่า “ชาแนล (channel)” คือ ช่องของการใช้ลมใจการออกเสียงให้เหมาะสม คำว่า “ลูกทุ่ง” และ “ลูกกรุง” คือ ชื่อของแนวการร้องเพลงประเภทหนึ่ง

ตัวอย่างที่ 47 สำหรับวันนี้ได้เห็นร็อก (rock) แม่ลูกนะครับ อาจจะเป็นว่าเราไม่เป็นร็อก เรื่อง หัวเสียงอะไรต่างๆ ไม่ได้เน้นหัวเสียงให้เป็นร็อกมากพอ แต่ว่าการควบคุมพิทช์ (pitch) ของเรานี้ทำได้ดีนะครับ แต่กัญแจซอลเนี่ย เสียงความเป็นร็อก เข้ากับน้องกัญแจซอลแต่ขาดเรื่องเทคนิคยังสู้พี่แอนไม่ได้นะครับ เพราะว่าเวลาที่เราร้องเนี่ยยัง เสียงสูง เรายังเป็นการตะโกนอยู่เยอะ วันนี้ เพี้ยนอยู่เยอะ พี่ชอบ เนื้อเสียง เรามาก ยังไงก็ฝึกฝนต่อไปนะครับ
(ไก่อ-สุธีร์ แสงเสรีชน, AF6, สัปดาห์ที่ 8, เพลง คนที่ถูกรัก)

จากตัวอย่างที่ 47 จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์ได้เปรียบผู้เข้าแข่งขันว่า “ร็อกแม่ลูก” โดยใช้น้ำเสียงที่เล่นที่จริงและสร้างอารมณ์ขันให้แก่ผู้เข้าแข่งขัน และจากตัวอย่างนี้มีการใช้ศัพท์เฉพาะวงการหลายคำ อาทิ “ร็อก” หมายถึง แนวเพลงชนิดหนึ่งมีต้นกำเนิดจากดนตรีร็อกแอนด์โรล ริทึมแอนด์บลูส์ เป็นต้น “หัวเสียง” หมายถึง เสียงแรกที่เปล่งออกมาของการร้องเพลง “การควบคุมพิทช์” หมายถึง การควบคุมระดับเสียงให้ตรงตามโน้ตดนตรี “เสียงสูง” หมายถึง การร้องเพลงด้วยเสียงแหลม “เพี้ยน” หมายถึง การร้องเพลงที่ไม่ตรงกับโน้ตของดนตรี

ตัวอย่างที่ 48 และสองคนสุดท้ายที่มีคะแนนต่ำที่สุดก้าวออกมา นะคะ สู้ๆ ค่ะ หิมมีคะ เขียวข้างหน้าคะ ที่เหลืออีกทั้งสี่ท่านคุณได้อยู่ต่อคะ เขียวด้านในคะ สู้ๆ ค่ะ สู้ๆ แก้วไขปัญหาวิศุได้แย่มากคะ แจ็คเก็ต (Jacket) กับ พร็อบโชน (propulsion) ที่ส่ายเลือกมาไม่ผ่าน ความลงตัวกับวิศุในการตัดเย็บไม่พอดี เมื่อประกอบกับ

พรีอบโพชั่น (propulsion) ขาสั้นที่ส่วยเลือกมาเลเยอร์ (layered) กับ เลกกิ้ง (legging) ยิ่งทำให้นางแบบที่มีสัดส่วนดี มีสัดส่วนที่แปลกตา ความแปลกของส่วยไม่น่าพอใจ การลูกไม้ในดีเทล (detail) เป็นสิ่งเดียวที่น่าสนใจที่สุดใน คอลเลคชั่น (collection) นี้ของส่วย

(อาร์ท-อารยา อินทรา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 1)

จากตัวอย่างที่ 48 ผู้วิจารณ์มีการใช้กลวิธีความไม่สุภาพได้แก่ การกล่าวตำหนิผู้เข้าแข่งขันอย่างตรงไปตรงมาและใช้น้ำเสียงจริงจังซึ่งทำให้ผู้เข้าแข่งขันตระหนักว่าตนเองยังต้องพัฒนาฝีมือให้มากขึ้นกว่าเดิม ผู้วิจารณ์ใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวกับการตัดเย็บเสื้อผ้า คำว่า “เลเยอร์” (layered) หมายถึง ชั้นของชนิดผ้าที่นำมาวางซ้อนกัน “เลกกิ้ง” (legging) หมายถึง กางเกงชนิดหนึ่ง “คอลเลคชั่น” (collection) หมายถึง ชุดหลายๆ ชุดที่มีลักษณะเป็นแนวเดียวกันมาไว้รวมกัน

3.1.7 บรรทัดฐานของการปฏิสัมพันธ์และการตีความ (Norm of Interaction & Interpretation)

ในหัวข้อนี้ผู้วิจารณ์จะแยกพิจารณาเป็น 2 ส่วน คือ บรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์และบรรทัดฐานการตีความ ดังนี้

บรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์

ในแง่บรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์ในการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตีโชว์รายการทรูอะคาเดมี แฟนเทเชียร์ ปีที่ 6 รายการเดอะสตาร์คันทรีฟ้าควอดาว ปีที่ 6 รายการเดอะดีไซน์เนอร์ ปีที่ 1 จะเห็นได้ว่า รายการเรียลลิตีโชว์มีการกำหนดบทบาทในการปฏิสัมพันธ์ไว้อย่างชัดเจน กล่าวคือ ผู้วิจารณ์มีบทบาทหลักในการให้ความคิดเห็น ทิชม ให้คำแนะนำแก่ผู้เข้าแข่งขัน หลังจากที่ผู้เข้าแข่งขันแสดงหรือนำเสนอผลงานของตนแล้ว ในการวิจารณ์นั้นผู้วิจารณ์จะเป็นผู้พูดเพื่อแสดงความคิดเห็นของตน ส่วนผู้เข้าแข่งขันมีบทบาทเป็นผู้รับฟัง แม้บางครั้งผู้เข้าแข่งขันอาจจะไม่เห็นด้วยกับคำวิจารณ์แต่ก็ไม่สามารถโต้แย้งผู้วิจารณ์ได้ สิ่งที่ผู้เข้าแข่งขันกระทำได้คือ การรับฟังคำวิจารณ์โดยอาจมีการตอบรับหรือขอบคุณประกอบด้วย ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าในการวิจารณ์ในรายการเหล่านี้ ผู้วิจารณ์มีอำนาจเหนือผู้เข้าแข่งขันด้วยเหตุผลที่มามีความรู้ ความชำนาญมากกว่าผู้เข้าแข่งขันและเป็นการกำหนดบทบาทจากทางรายการ

ส่วนการใช้กลวิธีความไม่สุภาพในรายการทั้งสามนั้น ผู้วิจัยพบว่า ผู้วิจารณ์ทั้งสามรายการมีการแสดงความคิดเห็นและความไม่พอใจต่อผลงานหรือการกระทำของผู้เข้าแข่งขันที่อาจมีข้อเสียข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไขอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งบางครั้งพบการใช้ถ้อยคำแสดงความไม่สุภาพหรือ

ถ้อยคำที่มีความหมายรุนแรงแตกต่างจากการปฏิสัมพันธ์โดยทั่วไปในสังคมไทยเพราะสังคมไทยเป็นสังคมที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล คนไทยเป็นคนรักชาน้ำใจกัน เกรงใจผู้อื่นไม่ก้าวร้าว สุภาพ และรู้จักรักษาไมตรีจิต (อคิน รพีพัฒน์, 2542) สังคมไทยมี “ความเกรงใจ” ซึ่งใช้เป็นหลักการปฏิสัมพันธ์ที่สำคัญ (ทรงธรรม อินทจักร, 2553) คนไทยได้รับ การอบรมให้เก็บความรู้สึกไม่พอใจของตนไว้ ขณะเดียวกันก็ให้รู้จักการแสดงให้คนอื่นเห็นว่า สภาวะที่ไม่น่าพอใจที่ผู้อื่นกระทำแก่ตนนั้นเป็นเรื่องเล็กน้อย จะเห็นได้ว่าสังคมไทยให้ความสำคัญกับการรักษา “ความสัมพันธ์ที่ดี” รักษาความรู้สึกที่ดีระหว่างบุคคล (สุวรรณ สถาอานันท์, 2542 : 29) แม้เราจะไม่พอใจเราก็ไม่แสดงออกมาให้ผู้อื่นได้รู้ อย่างสำนวนไทยว่า “น้ำซุ่นไว้ในน้ำใสไว้นอก” ก็ช่วยสะท้อนค่านิยมของการพูดสื่อสารในสังคมไทย แม้ผู้พูดจะรู้สึกไม่ชอบ ไม่พอใจผู้ฟัง แต่ก็ต้องแสดงออกด้วยถ้อยคำวาจาและกิริยาที่สุภาพต่างจากการปฏิสัมพันธ์ของรายการ เรียลลิตี้โชว์ที่มีบรรทัดฐานของการปฏิสัมพันธ์ที่เอื้อให้ใช้ความไม่สุภาพในการปฏิสัมพันธ์เพราะความไม่สุภาพที่เกิดขึ้นในรายการช่วยให้บรรลุดัตถุประสงค์ของรายการ กล่าวคือ เป็นรายการจัดประกวดแข่งขัน ดังนั้นจึงให้ความสำคัญกับการสร้างศิลปินมืออาชีพซึ่งสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของรายการที่ต้องการฝึกฝนผู้เข้าแข่งขัน การวิจารณ์ที่เกิดขึ้นในรายการจึงต้องการให้แนะนำและกล่าวถึงข้อเสียข้อบกพร่องต่างๆ ของผู้เข้าแข่งขันอย่างตรงไปตรงมาเพื่อช่วยให้ผู้เข้าแข่งขันรับรู้ได้โดยง่ายเกิดความเข้าใจได้ตรงจุดและแก้ไขได้อย่างถูกต้องตรงเป้าหมาย จนเกิดการพัฒนาดตนเองและสร้างผลงานหรือการแสดงให้ออกมาดีในรอบต่อไป จนสามารถสร้างการยอมรับจากผู้ชมได้ในที่สุด ดังนั้นกรอบปฏิสัมพันธ์ในรายการเหล่านี้จึงมีกฎเกณฑ์เฉพาะที่อาจจะต่างไปจากวิธีการปฏิสัมพันธ์ทั่วไปในสังคมไทย กรอบการปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ที่อนุญาตให้มีการใช้ความไม่สุภาพในการวิจารณ์ได้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เข้าแข่งขันเกิดการพัฒนาดตนเองและที่ต้องบอกข้อดีข้อเสียอย่างตรงไปตรงมาให้ผู้เข้าแข่งขันนำกลับไปแก้ไขพัฒนาดตนเอง อีกประการหนึ่งรูปแบบของรายการทั้งสามเป็นรายการ “โชว์” ซึ่งต้องการความนิยมจากผู้ชมที่จะคอยติดตามรับชมรายการและให้การสนับสนุนผู้เข้าแข่งขัน การวิจารณ์ที่รุนแรงและตรงไปตรงมาช่วยสร้างสีสันความน่าสนใจให้กับรายการ การกล่าววิจารณ์โดยใช้ความไม่สุภาพจึงปรากฏบ่อยครั้งในรายการเหล่านี้

ตัวอย่างที่ 49 หลายรอบที่แล้วลบคำสบประมาทของพี่ไปนะครี๊บ บ้า แก่ลั้งประชด (ผู้ชมหัวเราะ)
 ริท เก่งวะ คือพี่ค่อนข้างจะคั่นกับเพลงพี่เบิร์ดและจะรู้ว่าเพลงนี้นะครี๊บ
 จะไม่อธิบาย จะไม่อธิบายไปในเทอมของดนตรี แต่ว่าจังหวะที่สับตร้อย รักกันมัย
 อย่างนี้ต้องเป็นคนที่ยังหวั่นค่อนข้างดี ถึงจะจับตรงนี้ถึงจะร้องได้สนุก
 (เพชร มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 5, เพลง รักกันมัย)

จากตัวอย่างที่ 49 ผู้วิจารณ์กล่าวชมผู้เข้าแข่งขันที่สามารถลบคำสบประมาทของตนได้ แสดงให้เห็นว่า การที่ผู้วิจารณ์กล่าวสบประมาทผู้เข้าแข่งขันนั้นมีผลต่อการพัฒนาตนเองของผู้เข้าแข่งขัน ซึ่งนำไปใช้แก้ไขข้อบกพร่องจนทำให้ผลงานออกมาดีขึ้น

ตัวอย่างที่ 50 รายการสดครั้งแรกที่ยิ้มแล้วกันนะคะ เพราะว่า ยิ้มกับผลงานของทีมงาน ยิ้มกับผลงานของคณะกรรมการ ผู้อยู่เบื้องหลัง ทั้งหมดที่สามารถช่วยกันกลั่นกรองคน บุคลากรที่เราหากันมา ตลอดระยะเวลา เกือบๆ สามเดือนที่เราทำงานร่วมกันมา ปรากฏว่า มีห้าคนนี้ปรากฏตัวอยู่ตรงนี้และในส่วนตัว ตัวเองก็มองเห็นว่าห้าคนนี้คือ คนที่เราหามาจริงๆ เพราะห้าคนนี้ เราเอาไปต่อยอดได้จริงๆ ต่างคนก็ต่างมีข้อดีและข้อเสียต่างกันไป คำชมคำวิจารณ์ของคณะกรรมการก็เก็บกันไว้ดีๆ นะคะ เพราะทุกอย่างมันเป็นบทเรียนของชีวิตทั้งหมด (พิธีกรพูดต่อท้ายว่า “เพราะว่าต้องอยู่กับหน้าบึ้งตลอดเจ็ดสัปดาห์ที่ผ่านมาแล้วนะครับ”)

(อาร์ท-อารยา อินทรา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 7)

จากตัวอย่างที่ 50 ผู้วิจารณ์กล่าวว่า “เป็นรายการสดครั้งแรกที่ยิ้ม” ซึ่งก่อนหน้านี้ ผู้วิจารณ์ไม่เคยยิ้มกับผู้เข้าแข่งขันในการออกอากาศมาก่อนตลอดระยะเวลาสามเดือนที่ผ่านมา ผู้วิจารณ์ที่ชื่อ อาร์ท จะเป็นคนคอยตำหนิผู้เข้าแข่งขันอยู่ตลอดเวลาและทำสีหน้าเคร่งเครียด แต่ในสัปดาห์สุดท้ายรอบตัดสินนี้ ผู้วิจารณ์ได้เปลี่ยนบุคลิกคือ แสดงสีหน้ายิ้มแย้มออกมา ซึ่งผู้เข้าแข่งขันรู้ว่าที่ผ่านมาที่ผู้วิจารณ์ต้องทำสีหน้าและท่าทางเคร่งเครียดนั้นเพราะเป็นการแสดงตามบทบาทหน้าที่ครูใหญ่ที่ต้องควบคุมดูแลผู้เข้าแข่งขันทุกคนในรายการจึงต้องมีบุคลิกเช่นนั้น

บรรทัดฐานของการตีความ

ส่วนบรรทัดฐานการตีความ ผู้เข้าแข่งขันทราบว่าผู้วิจารณ์มุ่งให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ด้วยความหวังดี ผู้วิจารณ์มีเจตนาดีต่อผู้เข้าแข่งขัน คำวิจารณ์ที่กล่าวนั้นก็เพื่อประโยชน์ต่อผู้เข้าแข่งขันที่จะนำไปใช้พัฒนาปรับปรุงตนเอง นอกจากนี้ผู้วิจารณ์และผู้รับการวิจารณ์รับรู้ร่วมกันว่าการสื่อสารที่เกิดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของ “การโชว์” ดังนั้นจึงอาจจะมีการวิจารณ์บางอย่างที่รุนแรงเกิดขึ้นได้

ในส่วนผู้วิจารณ์นั้น ผู้วิจารณ์ก็น่าจะตระหนักว่าตนเองกำลังกระทำหน้าที่ในการให้ความเห็น เพื่อให้ผู้เข้าแข่งขันนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาตนเอง นอกจากนี้ผู้วิจารณ์อาจจะพิจารณาได้ว่าการวิจารณ์ของตนก็เป็นส่วนหนึ่งของ “การโชว์” หรือ “แสดงบทบาท” บางอย่าง ที่สร้างสีสันความน่าสนใจให้แก่รายการเรียลลิตีโชว์ด้วย

ตัวอย่างที่ 51 เห็นว่าเวลาพูดเธอยังกลัวเลย (ผู้วิจารณ์กำลังชี้หน้าผู้เข้าแข่งขัน) เหมือนนักเรียนคุยกับครูอยู่อย่างเนี้ย ไซปะ ไม่ใช่ เรากำลังหวังดีอยู่นะเธอ คุณต้องเอาอินเนอร์ ของคุณ ออกมาได้เก่ง เธอจะเป็นคนที่เก่งสมชื่อ เพราะเธอต้องเก่งให้ได้และเก่งจริงๆ

(ไจ้-สุธิศักดิ์ ภัคดีเทวา, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์เปิดตัว, เพลง เนื้อคู่)

จากตัวอย่างที่ 51 ผู้วิจารณ์ได้กล่าวว่า “เรากำลังหวังดีอยู่นะเธอ” และกล่าววิจารณ์ผู้เข้าแข่งขันว่าสิ่งที่กล่าวไปนั้นอยากให้ผู้เข้าแข่งขันนำไปพัฒนาตนเองจริงๆ และแสดงเจตนาหวังดีกับผู้เข้าแข่งขันไม่ใช่ดูหรือต่อว่า

ตัวอย่างที่ 52 วันนี้ที่คิดเรื่องเสียงของกันไม่ดีเหมือนที่พี่เพชรพี่ม้าคิด เพราะว่ามันแปลตจริงๆ แต่ไม่เห็นด้วยว่ามันจะแยขนาดนั้น พี่ไม่เห็นด้วย มันอาจจะมึนเพี้ยน มันอาจจะไม่ใช่ ร้องรื้อกอะ มันต้องตะโกนต้องแหกปาก การคาดหวังว่าต้องให้กันเป็นคนที่ดีที่สุด เป็นตัวพ่ออะ มันเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องการแต่จำไว้ว่าสิ่งที่ดีที่สุดไม่จำเป็นต้องดีที่สุด ต้องเพอร์เฟ็ก (perfect) ทุกอาทิตย์ มันต้องมีผิดพลาดได้บ้าง เพื่อที่ตัวเองจะได้ไว้ แก้ไข เพราะอันนี้จะเป็นสิ่งที่พี่เค้าเตือนเค้าหวังดี คุณจะต้องระวังตัวคุณแน่ๆ เพราะ คำว่าตัวพ่อจะไม่ใช่ของกันเพราะกันอยากจะเอาตรงนี้ไว้กันจะต้องเชื่อที่ทุกคน

(ใจ-สุริศศักดิ์ ภักดีเทวา, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 3, เพลง โปรดส่งใครมารักฉันที)

จากตัวอย่างที่ 52 ผู้วิจารณ์ได้กล่าวกับผู้เข้าแข่งขันว่า “สิ่งที่พี่เค้าเตือนเค้าหวังดี” เพื่อให้ผู้เข้าแข่งขันเชื่อฟังคำเตือนของผู้วิจารณ์ที่แม้จะกล่าวตำหนิแต่ถ้าผู้เข้าแข่งขันอยากจะเป็นคนเก่งมีคนชื่นชอาก็ต้องฟังและนำมาแก้ไขพัฒนาตนเองต่อไป

ตัวอย่างที่ 53 อันนี้พูดแบบพี่น้องแล้วกันนะครีบ มันดูคล้ายๆ หุ่นกระบอก มันจะโดนจิกจิกๆ อยู่นิดๆ

(ฟอร์ด-สบชัย ไกรยูรเสน, AF6, สัปดาห์ที่ 2, เพลง ซินเดอเรลลา)

ตัวอย่างที่ 54 วันนี้คุยกันในฐานะพี่กับน้องนะ วันนี้พี่ว่าน้องแอนเริ่มเข้าใจและ น้องทำออกมาได้ดีมากจริงๆ น้องแอนคล้ายๆ เหมือนเด็กมาฝึกร้องเพลง

(ไก่-สุธีร์ แสงเสรีชน, AF6, สัปดาห์ที่ 6, เพลง เบอร์นี่ไม่มีคนของเธอ)

จากตัวอย่างที่ 53-54 ผู้วิจารณ์ได้กล่าวแสดง “ความเป็นพี่น้อง” และตามด้วยถ้อยคำวิจารณ์แสดงข้อเสียของผลงาน ทำให้เห็นว่าคำวิจารณ์ที่กล่าวนั้น แม้จะเป็นข้อเสียที่ผู้เข้าแข่งขันต้องนำไปปรับปรุงแต่ก็เกิดจากความหวังดีอยากจะช่วยเหลือผู้เข้าแข่งขันด้วยความจริงใจ

3.1.8 ประเภทของปริจเฉท (Genre)

การวิจารณ์ในรายการทูรอเคาเดมีแพนเทเชียร์ ปีที่ 6 รายการเดอะสตาร์คันท้าควาดาว ปีที่ 6 และรายการเดอะดีไซน์เนอร์ ปีที่ 1 ทั้งสามรายการใช้ปริจเฉทการแสดงความคิดเห็นซึ่งมี

วัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ การใช้ความไม่สุภาพที่เกิดขึ้นสร้างแรงกดดัน ให้ผู้เข้าแข่งขันเอาชนะค่าสปรบประมาณ ค่ากำหนดต่างๆ และพัฒนาฝีมือจนมีผลงานที่ดีขึ้น เมื่อการแข่งขันสิ้นสุดลง ผู้เข้าแข่งขันต้องเป็นมืออาชีพ สร้างตนเองให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน ที่จะติดตามชมผลงานต่อไป นอกจากนี้คำวิจารณ์ยังเกิดผลทางอารมณ์กับผู้ชมอีกด้วย คือ การวิจารณ์ที่รุนแรงแสดงการตำหนิผู้เข้าแข่งขันช่วยเพิ่มความสงสารเห็นใจจากผู้ชมให้ติดตามและให้กำลังใจแก่ผู้เข้าแข่งขันมากขึ้นด้วย ซึ่งทำให้รายการน่าสนใจและเป็นที่ยอมรับอีกด้วย

จากการศึกษาองค์ประกอบการสื่อสารของการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทย รายการทรูอะคาเดมีแฟนเทเชียร์ ปีที่ 6 รายการเดอะสตาร์คันทรีดาว ปีที่ 6 และรายการ เดอะดีไซน์เนอร์ ปีที่ 1 จะเห็นได้ว่าแต่ละองค์ประกอบที่กล่าวมานั้นล้วนเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการใช้ภาษาในรายการทั้งสิ้น จากผลการวิเคราะห์ที่ได้นำเสนอไปข้างต้นนั้นผู้วิจัยเห็นว่าแต่ละองค์ประกอบการสื่อสารที่มีลักษณะเด่นและเอื้อให้มีการใช้กลวิธีความไม่สุภาพในรายการ คือ วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร บรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์และการตีความ กล่าวคือ รายการเรียลลิตี้โชว์ ทั้งสามรายการมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการประกวดแข่งขัน การวิจารณ์จึงต้องกล่าวถึงข้อดีข้อเสียของผู้เข้าแข่งขันอย่างตรงไปตรงมา กลวิธีความไม่สุภาพที่เกิดขึ้นก็เพื่อสร้างแรงกดดันให้เกิดการพัฒนาแก้ไขพฤติกรรมของผู้เข้าแข่งขันให้มีผลงานที่ดีขึ้น ตลอดจนรูปแบบรายการเป็นรายการ “โชว์” จุดประสงค์เพื่อต้องการสร้างรายได้จากการขายโฆษณา และมีผู้ชมติดตามรับชมรายการ ดังนั้นการใช้ความไม่สุภาพที่เกิดขึ้นจึงเป็นการใช้เพื่อสร้างสีสันให้แก่รายการ ให้รายการเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ในแง่ของบรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์และการตีความนั้น ผู้เข้าแข่งขันทราบดีว่าการวิจารณ์ที่เกิดขึ้นอยู่ในรายการโชว์ที่มีกรอบการปฏิสัมพันธ์เฉพาะต่างไปจากการสื่อสารโดยทั่วไปในสังคมไทย ดังนั้นการตีความผู้เข้าแข่งขันต่อถ้อยคำวิจารณ์นั้น ผู้วิจารณ์ก็มีเจตนาดีที่กล่าวเพื่อประโยชน์ของผู้เข้าแข่งขันและเป็นการแสดงตามบทบาทของผู้วิจารณ์ ดังนั้นการใช้ภาษาที่เกิดขึ้นนั้นจึงเอื้อให้ผู้วิจารณ์ใช้กลวิธีความไม่สุภาพที่เกิดขึ้นในรายการได้

ในบทนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์บริบทของการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ทั้งสามรายการและได้กล่าวถึงองค์ประกอบการสื่อสารที่สำคัญและสัมพันธ์ต่อการใช้กลวิธีความไม่สุภาพเพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นภาพรวมของเหตุการณ์การสื่อสารที่เกิดขึ้น ซึ่งในบทที่ 4 ผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลการศึกษากการใช้กลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทยต่อไป

บทที่ 4

กลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทย

รายการเรียลลิตี้โชว์เป็นเหตุการณ์การสื่อสารที่เกิดขึ้นในบริบทเฉพาะและมีองค์ประกอบที่เอื้อให้เกิดการใช้กลวิธีความไม่สุภาพในการวิพากษ์วิจารณ์ต่างไปจากบริบทการสื่อสารรูปแบบอื่นๆ ของวัฒนธรรมไทย ดังที่ผู้วิจัยได้นำเสนอไปแล้วในบทที่ผ่านมา ในบทนี้ผู้วิจัยจะวิเคราะห์กลวิธีความไม่สุภาพในรายการนี้ โดยจะประยุกต์ใช้แนวคิดเรื่องความไม่สุภาพของ โจนาทาน คัลเปเปอร์ (Culpeper : 1996) เนื้อหาของบทนี้มี 3 หัวข้อ คือ

- 4.1 กลวิธีความไม่สุภาพที่ปรากฏในรายการเรียลลิตี้โชว์
- 4.2 หน้าที่ของกลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตี้โชว์
- 4.3 การปรากฏร่วมของกลวิธีความไม่สุภาพ

4.1 กลวิธีความไม่สุภาพที่ปรากฏในรายการเรียลลิตี้โชว์

ผู้วิจัยพบความซ้ำซ้อนและปัญหาบางประการในการจำแนกกลวิธีความไม่สุภาพ คัลเปเปอร์ (Culpeper, 1996) ดังนี้

1. ความไม่สุภาพที่คุกคามหน้าด้านบวกที่คัลเปเปอร์นำเสนอ นั้น บางส่วนเป็นเรื่องของการกระทำ เช่น การไม่ทักทาย การไม่แสดงความสนใจ การไม่เห็นใจในขณะที่บางส่วนเป็นเรื่องของการใช้ภาษา เช่น การใช้คำเรียกที่ไม่เหมาะสม การแสดงความไม่เห็นด้วย อย่างไรก็ตามในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยมุ่งวิเคราะห์ความไม่สุภาพที่เป็นการใช้ภาษาเป็นสำคัญ

2. อาจมีความซ้ำซ้อนในการจัดจำแนกกลวิธีความไม่สุภาพเกิดขึ้นได้ ตัวอย่าง

ก. “หยุดพูดเดี๋ยวนี้” สามารถจัดได้เป็นสองกลวิธีทั้งการแสดงความไม่สุภาพอย่างตรงไปตรงมา ขณะเดียวกันก็เป็นการคุกคามหน้าด้านลบด้วยเพราะเป็นการสั่ง

ข. “ไอ้เหี้ย” “ไอ้สัตว์” คำเหล่านี้ก็เป็นการแสดงความไม่สุภาพอย่างตรงไปตรงมาและการคุกคามหน้าด้านบวกด้วยเพราะเป็นการใช้คำเรียกที่ไม่เหมาะสม

ค. “กระจอกลั่นตี” ที่แสดงความไม่สุภาพอย่างตรงไปตรงมาขณะเดียวกันก็คุกคามหน้าด้านบวกด้วย เพราะเป็นการประเมินค่าไม่ยอมรับผู้ฟัง

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ปรับประยุกต์เกณฑ์การจำแนกกลวิธีความไม่สุภาพ จากแนวทางที่คัลเปเปอร์เสนอ เพื่อให้ไม่เกิดความซ้ำซ้อนในการจัดจำแนกกลวิธี กลวิธีทั้ง 4 มีนิยาม ดังนี้

1. กลวิธีความไม่สุภาพแบบตรง คือ กลวิธีที่ผู้พูดกล่าวถ้อยคำที่ทำให้ผู้ฟังเสียหน้า อย่างชัดเจนตรงไปตรงมา ถ้อยคำนั้นมีเนื้อความกล่าวถึงหรือประเมินค่าผลงานการกระทำของผู้ฟัง ในด้านลบ ผู้ฟังรับรู้ได้ทันทีว่าตนเองมีข้อเสียหรือข้อผิดพลาดที่ทำให้ผู้พูดรู้สึกไม่พอใจ

2. กลวิธีความไม่สุภาพแบบอ้อม คือ กลวิธีที่ผู้พูดเลี่ยงที่จะกล่าวถ้อยคำแสดงความไม่สุภาพอย่างตรงไปตรงมา แต่ความหมายของถ้อยคำนั้นก็ยังคงแสดงความไม่สุภาพ ซึ่งผู้ฟังสามารถรับรู้ได้จากการตีความ การใช้กลวิธีความไม่สุภาพแบบอ้อมนี้แตกต่างจากกลวิธีความไม่สุภาพแบบตรงที่กลวิธีแบบอ้อมไม่ได้มุ่งไปที่ผู้ฟังโดยตรงแต่จะกล่าวถึงข้อเสีย ข้อบกพร่อง และสิ่งที่คุณพูดรู้สึกไม่พอใจแบบอ้อมค้อม ทำให้ผู้ฟังต้องมีการตีความก่อน แต่ถึงอย่างไรก็ตามความผิดนั้นก็เกี่ยวข้องกับผู้ฟังและอาจทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้

3. การยั่วล้อ (Sarcasm or mock politeness) หรือการใช้ถ้อยคำที่ “ดูเหมือน” ไม่สุภาพ เพื่อแสดงความสนิทสนมหรือเป็นกลุ่มเดียวกัน กลวิธีนี้ต่างจากกลวิธีความไม่สุภาพแบบตรงและแบบอ้อม คือ การใช้ความไม่สุภาพแบบยั่วล้อผู้ฟังรู้ว่าเป็นเพียงการล้อเล่นและจากการใช้น้ำเสียงที่เล่นที่จริงของผู้พูดทำให้ผู้ฟังรู้ว่าผู้พูดไม่ได้มีเจตนาหมายถึงความหมายนั้นอย่างตั้งใจ (Culpeper, 1996 : 352) กลวิธีนี้ผู้วิจัยถือว่าเป็นการแสดงความไม่สุภาพเพราะถือว่าการพูดยั่วล้อที่เกิดขึ้นในบริบทของรายการเรียลลิตีโชว์ ผู้พูดไม่ใช่พูดแต่เฉพาะผู้ฟังที่เป็นผู้เข้าแข่งขันแต่มีผู้รับสารสื่อสารอื่นๆ อยู่ด้วย เช่น ผู้ชมในห้องบันทึกรายการ และผู้ชมที่บ้านที่รับชมผ่านเครื่องรับโทรทัศน์ ผู้ฟังที่เป็นผู้เข้าแข่งขันอาจรู้สึกไม่พอใจที่ตนเองถูกวิพากษ์วิจารณ์ แม้จะเป็นลักษณะแบบยั่วล้อต่อหน้าผู้ชมเป็นจำนวนมาก การใช้ภาษาที่เกิดขึ้นในการวิจารณ์จึงแสดงการคุกคามหน้าผู้ฟัง

4. กลวิธีเสริมความไม่สุภาพ คือ กลวิธีที่ผู้พูดใช้ถ้อยคำเพื่อแสดงอารมณ์และความรู้สึกไม่พอใจผู้ฟัง กลวิธีนี้ที่ไม่สามารถปรากฏเดี่ยวๆ ได้ ต้องปรากฏร่วมกับกลวิธีแสดงความไม่สุภาพอื่นๆ ถ้อยคำนั้นปรากฏร่วมกับกลวิธีแสดงความไม่สุภาพแบบตรง แบบอ้อมและแบบยั่วล้อ เช่น “โ้ย! เป็นอะไรจ๊ะ ควบคุมสติไม่ได้หรือจ๊ะ” คำว่า “โ้ย” เป็นคำอุทานแสดงอารมณ์ไม่พอใจ เพื่อเสริมความไม่สุภาพแบบตรง คือ “ควบคุมสติไม่ได้หรือจ๊ะ” เป็นการตำหนิผู้เข้าแข่งขันว่าควบคุมสติไม่ได้

ต่อไปผู้วิจัยจะนำเสนอว่ากลวิธีความไม่สุภาพที่ปรากฏในรายการเรียลลิตีโชว์ทั้งสามรายการ คือ รายการทรูอะคาเดมีแฟนเทเชียร์ ปีที่ 6 รายการเดอะสตาร์คันท้าคว่ำดาว ปีที่ 6 รายการเดอะดีไซน์เนอร์ ปีที่ 1 โดยแยกการนำเสนอเป็นแต่ละกลวิธีที่ประยุกต์ตามแนวคิดของคัลเปเปอร์ (Culpeper, 1996) ผู้วิจัยพบกลวิธีทางภาษาซึ่งแบ่งกลุ่มได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

- 4.1.1 กลวิธีความไม่สุภาพแบบตรง
- 4.1.2 กลวิธีความไม่สุภาพแบบอ้อม
- 4.1.3 กลวิธีความไม่สุภาพแบบยั่วล้อ
- 4.1.4 กลวิธีเสริมความไม่สุภาพ

4.1.1 กลวิธีความไม่สุภาพแบบตรง

จากการศึกษาข้อมูล ผู้วิจัยพบว่าผู้วิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทยเลือกใช้กลวิธีความไม่สุภาพแบบตรง 4 กลวิธี ได้ดังต่อไปนี้

- 4.1.1.1 การตำหนิผู้ฟัง
- 4.1.1.2 การสั่งให้ผู้ฟังกระทำหรือหยุดการกระทำบางอย่าง
- 4.1.1.3 การย้าความผิด
- 4.1.1.4 การนำผู้ฟังไปเปรียบเทียบกับผู้อื่น

4.1.1.1 การตำหนิผู้ฟัง

การตำหนิผู้ฟัง คือ การใช้ถ้อยคำที่มีความหมายในทางลบ การใช้ถ้อยคำหยาบคายหรือถ้อยคำที่มีความหมายรุนแรง การใช้ถ้อยคำสบประมาท กล่าวถึงการกระทำ พฤติกรรม ผลงานที่ไม่ดี ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ใช้เพื่อการตำหนิว่ากล่าวหรือบอกถึงความไม่พอใจผลงานการกระทำนั้นๆ จากการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยพบว่ามีกลวิธีย่อย 2 กลวิธีได้แก่ 1) การตำหนิผู้ฟังอย่างตรงไปตรงมาและ 2) การตำหนิผู้ฟังโดยการใช้ความไม่สุภาพกับการลดน้ำหนักความรุนแรง

1) การตำหนิผู้ฟังอย่างตรงไปตรงมา

การตำหนิผู้ฟังอย่างตรงไปตรงมาประกอบด้วยการใช้คำหยาบ คำที่มีความหมายในทางลบ และการใช้ถ้อยคำสบประมาทผู้ฟังด้วย จากความหมายของ “ถ้อยคำสบประมาท” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายว่า “สบประมาท” หมายถึง แสดงกิริยาวาจาดูถูกดูหมิ่นซึ่งๆ หน้า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 1163) การใช้ถ้อยคำสบประมาทผู้ฟังจึงหมายถึง การใช้ถ้อยคำกล่าวถึงผลงานหรือการแสดงที่ผิดพลาดของผู้ฟังด้วยถ้อยคำดูหมิ่น การสบประมาทผู้ฟังยังเป็นการทำร้ายผู้ฟังเพื่อให้เกิดความรู้สึกออยากเอาชนะถ้อยคำสบประมาทนั้นซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้เข้าแข่งขันในรายการเรียลลิตี้โชว์ที่จะนำคำสบประมาทมาพัฒนาตนเองให้มีความสามารถมากขึ้นให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน

ตัวอย่างที่ 55 แยม่มากจริงๆ ต้องขอโทษด้วยนะอยากใช้คำตรงๆ นะคะ (ผู้วิจารณ์ที่ชื่อ เพชร พุดแทรก “หนักกว่านี้ก็ใช้มาแล้ว”) หนักกว่านี้ก็ใช้มาแล้ว ทุเรศ...มันจะจบบั๊ยหนอ เป็นการฟังเพลงที่อึดอัดที่สุดในชีวิตจริงๆ อึดอัดที่สุดในชีวิตเลย (ผู้เข้าแข่งขัน พุดแทรก “ขอโทษครับ”)
(ม้า-อรนภา กฤาฎี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 5, เพลง ไม่กล้าบอกเธอ, ผากเลี้ยง)

จากตัวอย่างที่ 55 คำว่า “ทุเรศ” ว. ลักษณะที่ขัดหูขัดตา น่ารังเกียจหรือน่าสมเพช เป็นต้น, (ปาก) คำที่เปล่งออกมาแสดงการไม่ยอมรับหรือแสดงความรังเกียจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 578) ผู้วิจารณ์กล่าวคำว่า “ทุเรศ” เพื่อระบายความรู้สึกอึดอัดและไม่พอใจในผลงานที่ไม่ดีของผู้เข้าแข่งขันจนทำให้รู้สึกน่าสมเพชมาก การพูดเช่นนี้ทำให้ผู้ฟังรู้สึกไม่ดีจึงกล่าวคำว่า “ขอโทษ” เพราะรับรู้ว่าตนได้ทำความผิดที่ทำให้ผู้พูดไม่พอใจ

ตัวอย่างที่ 56 จริงๆ แล้วพี่ม้าเค้าอยากให้กันร้องเพลงลูกทุ่งพี่ว่ากันเนี่ย ร้องเพลงได้หลายแนว แต่กันร้องเพลงลูกทุ่งได้ดีที่สุด พี่เริ่มรู้ว่าแนวเดียวที่กันอาจจะไม่ถนัดนั่นก็คือแนว ร็อกอะนะครับ เพราะว่าอุบารห์มาก
(เพชร มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 3, เพลง หัวใจเพรียกหา)

จากตัวอย่างที่ 56 พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556: 1385) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “อุบารห์” หมายถึง อับริย, จัญไร, ไม่เป็นมงคล การที่ผู้วิจารณ์กล่าวเช่นนี้ทำให้ ผู้ฟังรู้ได้ทันทีว่า การร้องเพลงในแนวร็อกของตนเองนั้นแสดงออกมาได้ไม่ดีมากๆ ไม่น่าฟังและเป็นไปได้ก็ไม่ควรร้องเพลงแนวนี้อย่างยิ่ง

ตัวอย่างที่ 57 น้องที่แสดงออกมาได้ดีทั้งแสดงทั้งเสียงทำให้เชื่อว่าเป็นตัวแสดงนั้นจริงๆ ผิดกับเสียงจริงๆ บุคลิกจริงๆ ของตัวเองถ่ายถอดได้ดีมาก พูดดีแสดงดี ทำให้เชื่อว่าเป็นตัวละครจริงๆ ทั้งสีหน้าท่าทาง แต่โคตรเพี้ยนเลยน้อง อาจเป็นเพราะการเลือกเสียงร้องที่แบนและแหลมไปทำให้คุณเสียงได้ยาก
(บิ่ง-ประกาศิต โบสุวรรณ, AF6, สัปดาห์ที่ 11, ละครเวที)

จากตัวอย่างที่ 57 จะเห็นว่าผู้วิจารณ์ใช้คำว่า “โคตร” เป็นคำไม่สุภาพ จากบริบทนี้หมายถึง การร้องเพลงที่ไม่ตรงโน้ตหรือเสียงที่เพี้ยนมาก ทำให้ผู้ฟังรับรู้ได้ว่าตนเองร้องเพลงได้ไม่เพราะอย่างยิ่งซึ่งอาจทำให้ผู้ฟังเสียหน้าและรู้สึกไม่พอใจได้

ตัวอย่างที่ 58 ช่วยแล้ววิท คืออย่างจี้ นอกจากแฟนคลับที่บ้าคลั่งคุณเนี่ยนะ ที่ไม่ว่าคุณจะทำอะไร คุณจะยักคิ้ว คุณจะตื้อกตื้อกคอก แล้วก็ โอ้ย! พี่ริทนารัก ยังไงก็ตามเนี่ยนะ วันเนี่ยนะ ผมสังเกตดูบรรยากาศในห้อง เค้าไม่ค่อยสนุก เรื่องนี้พี่คิดมานาน เพราะว่อะไรู่มั้ย

หมายความว่า คนเค้าคาดหวังนะครับ ว่าริทออกมาแล้ว ต้องสนุกสนานหรืออะไรมันต้องมีวันหนึ่งที่หมดมุข (ผู้ชมหัวเราะ) แล้ววันนี้สำหรับพี่ ริทหมดมุข พี่ไม่ซ่าเลย (เพชร มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 4, เพลง รักคุณยิ่งกว่าใคร)

จากตัวอย่างที่ 58 คำว่า “ช่วย” หมายถึง เคราะห์ร้าย อัปโชค (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 395) จากสถานการณ์นี้จะเห็นว่า การแข่งขันที่ ผู้เข้าแข่งขันที่ชื่อ “ริท” เป็นคนชอบใช้มุขตลกมาประกอบในการร้องเพลงซึ่งทำให้ผู้ชมรู้สึกสนุกสนานมาโดยตลอด ผู้วิจารณ์จึงใช้คำว่า “ช่วย” เป็นคำที่มีความหมายรุนแรงทำให้เห็นว่าการแสดงนั้นไม่สนุกซึ่งเป็นความเคราะห์ร้าย โชคไม่ดีที่ไม่เข้าข้างทำให้แสดงออกมาไม่ดี แม้ว่าจากความหมายผู้วิจารณ์ไม่ได้กล่าวถึงการกระทำโดยตรงแต่ผู้ฟังก็รู้ได้ว่าผลงานการแสดงของตนออกมาไม่ดีทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้

จากตัวอย่างที่ 55-58 ผู้วิจัยพบการใช้การตำหนิดด้วยคำหยาบ วิสันต์ สุขวิสิทธิ์ (2547 : 13) ได้นิยามความหมายของคำหยาบว่า ถ้อยคำที่ไม่สุภาพไม่เรียบร้อยและไม่ควรพูดหรือใช้สื่อสาร โดยเฉพาะในสถานการณ์การสื่อสารที่ควรใช้วิธภาษาแบบทางการ คำหยาบถือเป็นการใช้ถ้อยคำไม่สุภาพอย่างตรงไปตรงมาเพื่อแสดงความโกรธ ตลอดจนความไม่พอใจต่างๆ และผู้ฟังจะรับรู้ได้ทันทีว่าตนเองทำบางสิ่งบางอย่างให้ผู้พูดไม่พอใจซึ่งเมื่อมีการกล่าวถึงจะทำให้ผู้ฟังรู้สึกไม่ดีและเสียหน้า การใช้คำหยาบในการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตีโชว์นั้นทำให้ผู้เข้าแข่งขันได้ตระหนักว่าตนเองมีข้อผิดพลาดที่รุนแรงมากและควรรีบกลับไปแก้ไข

ตัวอย่างที่ 59 คุณนะตั้งแต่วันแรกที่แบบว่า กะโหลกกะลา ต้องพูดแบบนี้เลย (มี-อรนภา กฤษฎี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง เชื้อเถอะครับ)

จากตัวอย่างที่ 59 ผู้วิจารณ์ใช้คำว่า “กะโหลกกะลา” ในบริบทนี้หมายถึง ผู้เข้าแข่งขันเป็นคนที่ดูท่าทางแล้วไม่ได้เรื่อง ไม่น่าจะทำอะไรได้ และการที่ผู้วิจารณ์กล่าวว่า “ต้องพูดแบบนี้เลย” เพื่อย้ำว่าเป็นความรู้สึกที่ผู้วิจารณ์คิดอย่างนั้นจริงๆ และรู้ว่าคำๆ นี้เป็นคำตำหนิตที่มีความหมายรุนแรงซึ่งผู้ฟังอาจจะเสียหน้าได้

ตัวอย่างที่ 60 คะแนนเสียงส่วนใหญ่ของเราพบว่า พวกคุณยังใช้เวลาใช้สิบสี่ชั่วโมงได้ไม่ดีพอ ฝีมือในการตัดเย็บของพวกคุณพัฒนาขึ้น แต่ความประณีตของพวกคุณกับหายไป ผิดหวังเป็นอย่างมากที่หลายๆ ชุด มีดีเทล (detail) ที่น่าเกลียดแอบแฝงอยู่ในชุด (อาร์ท-อารยา อินทรา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 2)

จากตัวอย่างที่ 60 จะเห็นว่าผู้วิจารณ์ใช้คำว่า “น่าเกลียด” ยิ่งช่วยเพิ่มความรู้สึกรุนแรงของผลงานที่ออกมาไม่ดี ไม่สวยให้มากยิ่งขึ้นและย้ำว่าผู้วิจารณ์ไม่ชอบผลงานนี้มาก

จากตัวอย่างที่ 59-60 จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์ใช้ถ้อยคำที่เป็นคำหยาบและคำที่มีความหมายรุนแรง ทำให้ผู้ฟังรู้สึกได้ว่าข้อเสียนั้นรุนแรงและไม่ดีมาก คำหยาบและคำที่มีความหมายรุนแรงนี้ ทำให้เพิ่มความรู้สึกของการแสดงหรือผลงานที่ไม่ดี ไม่น่าพอใจเพิ่มมากขึ้นและการใช้ความไม่สุภาพที่เกิดขึ้นนี้ทำให้ผู้ฟังรู้สึกเสียหน้า รู้สึกโทษตัวเองและอาจรู้สึกต้องการอยากจะแก้ไขปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้นเพื่อไม่ให้ถูกตำหนิอีก

ตัวอย่างที่ 61 ผ้าที่คุณเลือกมานี้เย็บคุณແບ່ງค้ ลักษณะคล้ายกับผ้าซับใน ราคาถูก นอกจากผ้าจะดูถูกแล้ว แบนและวิธีการตัดเย็บยิ่งทำให้ดูถูกลงไปอีก

(หมู-พลพัฒน์ อัคระประภา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 2)

จากตัวอย่างที่ 61 จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์กล่าวสบประมาทถึงผลงานของผู้เข้าแข่งขัน โดยกล่าวว่า ชุดที่ผู้เข้าแข่งขันทำนั้นเหมือนผ้าซับในราคาถูก ซึ่งผู้เข้าแข่งขันได้ใช้ผ้าไทยในการตัดเย็บที่มีราคาแพง และยิ่งย่ำว่าถูกทั้ง “ผ้า” “แบน” และการตัดเย็บยิ่งเป็นการสบประมาท ผู้เข้าแข่งขันว่าผลงานทั้งหมดที่ทำนั้นไม่ดีและไม่เป็นที่ชื่นชอบ

ตัวอย่างที่ 62 คุณสวยจริงๆ เหมาะกับการไปประกวดนางงามจริงๆ ดิฉันขอยืนยัน คุณสวยมากๆ มาก ถึงมากที่สุด จริง ไปเป็นนางเอกก็ได้ อย่าร้องเพลงชีวิตนี้

(ม้า-อรนภา กฤษฏี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 3, เพลง บุมเบอร์แรง)

จากตัวอย่างที่ 62 ผู้วิจารณ์กล่าวว่า “เป็นนางเอกก็ได้ อย่าร้องเพลงชีวิตนี้” ผู้วิจารณ์กล่าวเช่นนี้ยิ่งเพิ่มแสดงการสบประมาทผู้เข้าแข่งขันคนนั้นไม่มีความสามารถด้านการร้องเพลงและควรไปหาอาชีพอื่นที่ใช้ความสวยทำซึ่งจะเป็นอาชีพที่เหมาะสมกว่า

ตัวอย่างที่ 63 ภาพรวมของทีมคุณมีข้อดีและข้อเสียปะปนกันไป ทีมคุณมีคนที่เก่งและแน่นอน มีคนที่แย่ แฝงอยู่และคนคนนั้นก็คือ มิวสิก ขอแสดงความเสียใจด้วยนะคะ

(อาร์ท-อารยา อินทรา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 5)

ตัวอย่างที่ 64 แต่คุณขาดความประณีต ความเรียบง่ายของคุณก็เลยดูซีฟ (cheap) แยะ

(อารยา อินทรา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 2)

จากตัวอย่างที่ 63-64 คำว่า “แย่” หมายถึง เต็มที่, หนัก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 963) ผู้ฟังที่ถูกตำหนิว่า “แย่” และ “ดูซีฟ (cheap) ซึ่งหมายถึง ไม่มีราคา ไม่มีคุณค่า ทำให้รู้สึกว่ตนเองถูกประเมินค่าว่าเป็นคนที่ไม่ดีมากๆ ไม่ได้เรื่อง ความผิดที่ทำนั้นเป็นความผิดที่หนักมากซึ่งเมื่อผู้ฟังถูกมองว่าเป็นคำที่แย่ย่อมเกิดการเสียหน้าและเกิดพลังขับเคลื่อนที่จะปฏิบัติตนเองให้ดีขึ้นเพื่อไม่ให้ผู้วิจารณ์กล่าวตำหนิเช่นนี้อีก

ตัวอย่างที่ 65 ทีมสกุ๊ดี้กะ พุดถึงภาพรวมของคอเล็กชั่นทีมคุมทำคะแนนคอเล็กชั่นได้ต่ำที่สุด
ผลงานของพวกคุณโดยรวมไม่ผ่าน ขอเชิญคณะกรรมการคอมเม้นคะ

(อาร์ท-อารยา อินทรา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 1)

จากตัวอย่างที่ 65 คำว่า “ต่ำ” หมายถึง มีระดับด้อยหรือน้อยกว่าปกติ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 497) ผู้วิจารณ์เลือกใช้คำว่า “ทำคะแนนได้ต่ำที่สุด” ในบริบทนี้หมายถึง คะแนนของผลงานที่ “น้อย” จนแทบไม่มีคะแนนให้ เป็นการบอกคุณภาพของงานที่ไม่ดีและไม่สมควรที่จะได้แม้แต่คะแนนเพียงเล็กน้อย แสดงให้เห็นว่าตัวผู้ถูกวิจารณ์ด้อยความสามารถ

ตัวอย่างที่ 66 น้องอันครับ สิ่งที่มีปัญหามากที่สุดสำหรับชุดนี้เนี่ยคือ เรื่องของฟินนิชซิง (finishing)
ซึ่งเราได้พุดแล้ว

(หมู-พลพัฒน์อัศวะ, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 4)

จากตัวอย่างที่ 66 ผู้วิจารณ์ได้กล่าวว่า “มีปัญหามาก” แสดงให้เห็นว่าผลงานของผู้เข้าแข่งขันออกมาไม่ดี และกล่าวตำหนิว่าผู้เข้าแข่งขันไม่รู้จักรับการประมาณตัวซึ่งเป็นข้อสำคัญของการเป็นดีไซเนอร์ ผู้วิจารณ์กล่าวเช่นนี้เพื่อชี้ให้เห็นความผิดพลาดและให้ผู้เข้าแข่งขันนำไปปรับปรุง

ตัวอย่างที่ 67 ทีมเพมเพมคะ ผลงานในรอบนี้ของพวกคุณน่าเป็นห่วงมาก นอกจาก
ความไม่น่าสนใจในเสื้อผ้าที่พวกคุณออกแบบมาแล้ว พวกคุณยังแฝงความเขยไว้ใน
นั้นด้วย

(อาร์ท-อารยา อินทรา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 6)

จากตัวอย่างที่ 67 คำว่า “เขย” (ปาก) ไม่ทันสมัย เป็น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 387) จากบริบทนี้หมายถึง ผู้วิจารณ์ต้องการกล่าวถึงความไม่สวยของเสื้อผ้าที่ตัดเย็บออกมามีรูปแบบไม่ทันสมัย ทำให้เสื้อผ้าออกมา “เขย” ทำให้ผลงานออกมาไม่น่าสนใจซึ่งเป็นการตำหนิผลงานของผู้ฟังโดยตรง

ตัวอย่างที่ 68 ดิฉันดูหาข้อติติง มันทำให้มีความรู้สึกว่าไม่อยากจะโชว์ของคุณตั้งแต่ต้นจนจบเหมือน
มีติติงๆ ซัดๆ อะไรวางอย่างซึ่งมันไม่หลุดออกมา

(ม้า-อรนภา กฤษณี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 2, เพลง คนธรรมดา)

จากตัวอย่างที่ 68 ผู้วิจารณ์กล่าวว่า “ข้อติติง” เป็นการชี้ให้เห็นข้อบกพร่องของผู้เข้าแข่งขัน ในที่นี้คือการแสดงตั้งแต่ต้นจนจบที่ออกมาไม่ดีมีสิ่งติติงๆ ซัดๆ การกล่าวเช่นนี้ทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้ เพราะการแสดงของตนเองไม่ดีจึงทำให้ผู้วิจารณ์ “ไม่อยากจะโชว์ของคุณตั้งแต่ต้นจนจบ” ทำให้เห็นว่าผลงานออกมาไม่ดีอย่างยิ่ง

ตัวอย่างที่ 69 คราวนี้ดีและคำแรกที่ร้องเข้าประโยคเป็นเสียงสูงและเป็นเสียงหลบด้วย
(เป็ง-ประกาศิต โปสุวรรณ, AF6, สัปดาห์ที่ 6, เพลง พุดตรงๆ)

จากตัวอย่างที่ 69 คำว่า “ติ” ก. หมายถึง กล่าวถึงข้อบกพร่องของสิ่งหรือบุคคล เช่น ติว่า
ตัวเล็ก (นวรรณ พันธุมธา, 2544 : 320) จากบริบทนี้เราจะเห็นว่า หลังคำว่า “ติ” ผู้วิจารณ์จะแสดง
ข้อบกพร่องต่างๆ ของผู้เข้าแข่งขัน ในที่นี้คือ การร้องที่ยังใช้เสียงไม่ถูกต้องของการใช้เสียงสูงและ
การหลบเสียงที่ยังไม่ดีทำให้ผู้ฟังรู้ว่าเพลงที่ร้องออกมานั้นยังไม่ไพเราะ

ตัวอย่างที่ 70 เพลงนี้เราใช้ทักษะได้ดีนะครับ “I turn to you” (ผู้วิจารณ์ร้องท่อนหนึ่งของเพลง)
ในการเอื้อนเสียงหรือว่าอะไรก็ได้ดี จะมีข้อเสียอย่างหนึ่งที่จังหวะนะครับ เพลงนี้
ไม่ค่อยได้เน้นอาร์แอนด์บี (R&B) สักเท่าไร มัวไปเน้นที่การร้องนะครับ
(ไก่อ-สุธีร์ แสงเสรีชน, AF6, สัปดาห์ที่ 9, เพลง I Turn To, อยากรู้แต่ไม่ยากถาม)

จากตัวอย่างที่ 70 ผู้วิจารณ์กล่าวถึง “ข้อเสีย” คือ ร้องผิดจังหวะ เพลงนี้ต้องร้อง
แบบอาร์แอนด์บีจึงจะไพเราะจังหวะที่ร้องไปแล้วนั้นทำให้เพลงออกมาไม่ไพเราะน่าฟังเป็นข้อเสียที่
เกิดขึ้น

จากตัวอย่างที่ 68-70 จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์กล่าววิจารณ์ถึงการกระทำที่ไม่พึงประสงค์นี้ มักจะ
เริ่มต้นด้วยการกล่าวถึงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ด้วยคำว่า “ข้อเสีย” “ปัญหา” “ติ” “ข้อติติง”
ตามด้วยพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ผู้ฟังรับรู้ถึงความผิดพลาดที่เกิดขึ้น

ตัวอย่างที่ 71 โทโน้คุณอย่าทำอะไรที่เป็นสเต็ป หนึ่งไปสองและสองไปสามและสามไปสี่ร้อย หนึ่งสอง
สามสี่ห้าหกเจ็ดแปดเก้าสิบให้เป็นหนึ่งประโยค ตอนนีทำที่หนึ่งไปจบทำที่สอง ที่เดาได้
เลยว่าตอนจบ จะจบทำอะไร (ผู้ชมหัวเราะ) อันนี้เป็นสิ่งที่คนดูจับได้ แล้วมันดูตลกนะ
(ไก่อ-สุธีร์ศักดิ์ ภัคดิเทวา, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง คือฉันรักเธอ)

จากตัวอย่างที่ 71 ผู้วิจารณ์กล่าวถึงข้อผิดพลาดในการแสดงที่เกิดขึ้นของผู้เข้าแข่งขันที่ทำให้
รู้สึก “ตลก” ซึ่งเป็นการสบประมาทสิ่งที่ผู้เข้าแข่งขันตั้งใจแสดงแต่ในสายตาของผู้วิจารณ์แล้วกลับ
มองเป็นเรื่องตลกซึ่งอาจทำให้ผู้เข้าแข่งขันเสียหน้าได้และอาจนำข้อผิดพลาดไปปรับปรุงแก้ไข

ตัวอย่างที่ 72 เดี่ยวก่อนนะ (ผู้วิจารณ์หัวเราะ) เชื่อมะ ดิฉันพยายามจะรักเค้าอยู่ เชื่อมะว่าดิฉัน
พยายามดูแลตั้งแต่ต้นจนจบ ดิฉันหัวเราะตลอดเวลา (ผู้วิจารณ์ใช้น้ำเสียงจริงจัง)
(ม้า-อรนภา กฤษณี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง รักแท้ยัง)

จากตัวอย่างที่ 72 ผู้วิจารณ์กล่าวถึงการแสดงของผู้เข้าแข่งขันที่ทำให้ตนรู้สึกตกและหัวเราะตลอดการแข่งขัน แม้ว่าผู้วิจารณ์พยายามเชื่อในสิ่งที่ผู้เข้าแข่งขันสื่ออารมณ์ในการร้องเพลงแล้วก็ตามแต่ก็ยังไม่ทำให้รู้สึกเชื่อและกลับมาเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมมากกว่าการกระทำเช่นนี้อาจทำให้ผู้เข้าแข่งขันเสียหน้าได้และอยากนำข้อผิดพลาดไปปรับปรุงแก้ไข

ตัวอย่างที่ 73 โจทย์วันนี้เนี่ยมันเป็นโจทย์เมคโอเวอร์ (make over) ที่นี้ถ้าเปรียบน้องปอมป้อมเป็นลูกค้าของมิวสิค เดินเข้ามา เพื่อที่จะสั่งชุด แล้วมีการพูดคุยกับเธอ มิวสิคยังทำได้ไม่ดีนะอะ ด้วยหนึ่งตัวน้องไม่แฮปปี้ (happy) กับสี ซึ่งน้องบอกเธอแล้วว่าน้องต้องการใส่สีเข้ม พี่คิดว่าตรงนี้คือส่วนที่ผิดเรื่องการตัดเย็บการใช้เส้นสายพี่คิดว่าดี ซึ่งวันนี้ดูจากการพูดคุยกับแบบแล้ว เนี่ย ก็ยังเกิดความไม่มั่นใจกับแบบที่น้องสวมใส่ เพราะน้องไม่ชอบสีอ่อน ตรงนี้ฝากไว้ด้วย

(จ่อม-ศิริชัย ทหรานนท์, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 3)

จากตัวอย่างที่ 73 ผู้วิจารณ์กล่าวถึงความผิดพลาดของผลงาน คือ เรื่องสีและการตัดเย็บซึ่งทำให้ผลงานออกมาไม่พอดีกับลูกค้าและย้ำในเรื่องสีที่ลูกค้าต้องการสีเข้มแต่ผู้เข้าแข่งขันกลับใช้สีอ่อนซึ่งเป็นความผิดที่ทำให้ผลงานออกมาไม่ดี ลูกค้าไม่พอใจซึ่งผู้เข้าแข่งขันจะต้องนำไปคิดและปรับปรุงเรื่องการพูดคุยกับลูกค้าซึ่งต้องเก็บข้อมูลให้ดีกว่าก่อนออกแบบเสื้อผ้าเพราะจะทำให้ผลงานออกมาถูกใจลูกค้ามากที่สุด

ตัวอย่างที่ 74 สวัสดีครับ เรื่องการร้องพี่ว่าเป็นสไตล์ (style) ของแม่เอง เป็นเสียงของแม่เอง แต่วันนี้ผิดพลาดเยอะ เพราะว่าเรื่องสำคัญที่สุดคือการส่งอารมณ์ออกมา มันต้องอาศัยขั้นเชิงการร้องมากเลย ทั้งๆ ที่ว่าเราคิดว่ามันใช่เนาะ แต่มันไม่ออก เหมือนก๊กๆ อยู่ จะสังเกตนักร้องบางคนที่ร้องเพลงสื่ออารมณ์ในคำนั้น จนคนฟังต้องปรบมือให้เทคนิคในการร้องอันนี้ก็ไปลองศึกษาดูนะครับ เวลาเราร้องเนี่ย อย่าทิ้ง วันนี้เราให้ความสนใจกับแขกรับเชิญน้อยไป เราให้ความสำคัญกับคนดู มากไป

(ไก่อ-สุธีร์ แสงเสรีชน, AF6, สัปดาห์ที่ 9, เพลง share, ช่วงที่ดีที่สุด)

จากตัวอย่างที่ 74 ผู้วิจารณ์ใช้คำว่า “ผิดพลาดเยอะ” ทำให้เห็นว่าผู้เข้าแข่งขันทำผลงานออกมาแล้วเกิดความผิดพลาดมากและบ่อยครั้ง คือ เสียงที่ร้องออกมาไม่ดีเหมือนก๊กเสียง ผู้วิจารณ์กล่าวถึงความผิดของการออกเสียงที่มีข้อบกพร่องอยู่หลายจุดที่ผู้ฟังควรแก้ไข

ตัวอย่างที่ 75 สวัสดีครับแท็บปี้ครับ แท็บปี้มีปัญหาเรื่องเอียร์มอนิเตอร์ (ear monitor) ใหม่ครับ วันนี้ (ผู้เข้าแข่งขันตอบว่า “นิดหน่อยค่ะ”) โอเค ก็เป็นว่าร้องเพี้ยนเอง วันนี้เพี้ยนเยอะมาก แล้วก็ที่สำคัญที่สุดคือพี่คาดหวังกับแท็บปี้ไว้สูงนะครับ

(ไก่อ-สุธีร์ แสงเสรีชน, AF6, สัปดาห์ที่ 2, เพลง ทางเดินแห่งรัก)

จากตัวอย่างที่ 75 คำว่า “เพี้ยน” หมายถึง ผิดแปลกไปเล็กน้อย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 848) การที่ผู้วิจารณ์ได้ชี้ความผิดพลาดจากการร้องเพลงว่า เสียงร้องของผู้เข้าแข่งขันนั้นเพี้ยน คือ ร้องได้ไม่ตรงกับโน้ตเพลงทำให้เพลงไม่ไพเราะและผู้วิจารณ์รู้สึกผิดหวังจากมาตรฐานที่ผู้วิจารณ์คิดไว้ ซึ่งผู้เข้าแข่งขันควรจะต้องพัฒนาและฝึกฝนตนเองเพื่อให้โอกาสต่อไปทำได้ดีกว่านี้

ตัวอย่างที่ 76 ชุดที่ออกแบบมาเนียนดูไม่มีที่มาที่ไป ดูแล้วเหมือนขาดๆ เกินๆ ยังไงชอบกล
(หมู-พลพัฒน์ อัคระประภา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 6)

จากตัวอย่างที่ 76 ผู้วิจารณ์กล่าวถึงผลงานที่มีความ “ขาดๆ เกินๆ” หมายถึง ผลงานที่ออกมาดูไม่มีที่มาที่ไป สิ่งที่เราจะมีกลับไม่มี สิ่งที่มีก็ดูแล้วไม่เหมาะสม ทำให้ผลงานออกมาดูไม่มีความพอดี

ตัวอย่างที่ 77 ถ้าเราต้องร้องเพลงที่ซีเรียส (serious) ขึ้นหรือว่าเป็นการเล่าเรื่องคือ ภาพของความทะเล้นทะเล้นมันยังติดอยู่ ทำให้เราลืมใส่ใจกับเนื้อหาที่ออกมา
(पोर्ट-สบชัย ไกรยุทธเสน, AF6, สัปดาห์ที่ 10, เพลง สบายบ้านทุ่ง)

จากตัวอย่างที่ 77 คำว่า “ทะเล้น” หมายถึง มักล้อเล่นผู้มีฐานะสูงกว่าหรือผู้ที่มิได้รู้จักสนิทสนม (นววรรณ พันธุเมธา, 2544 : 224) จากบริบทนี้จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์ชี้ข้อบกพร่องของการแสดงที่ออกมาไม่ดี คำว่า “ทะเล้นทะเล้น” จากบริบทนี้ผู้วิจารณ์อาจหมายถึง พฤติกรรมของผู้เข้าแข่งขันที่ดูแล้วไม่ตั้งใจ ซึ่งเพลงนี้ต้องใช้ความใส่ใจในการร้องเพื่อถ่ายทอดเนื้อหาของเพลงให้มากขึ้นแต่ผู้ฟังกลับขาดความใส่ใจ ความตั้งใจที่จะร้องเพลงทำให้ผลงานออกมาไม่ดี

ตัวอย่างที่ 78 บางครั้งที่เราขยับ ไม่ว่าจะเต้นหรือขยับตัว ผมมันจะเข้ามาปิดบัง เสียงมันจะขาดหายเป็นช่วงๆ อันนี้ต้องระวังและเวลาเราเริ่มต้นขึ้นมาเลยเนี่ย เราใส่ เราทุ่มเทความสนุก ความมัน ตั้งแต่แรกมันก็ดี แต่พอฟังไปนานๆ จนท้ายเพลงมันจะ ฟังดูขาดความน่าตื่นเต้น
(ดีดี -โสฬส ปุณกะบุตร, AF6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง ขาดๆ เกินๆ)

จากตัวอย่างที่ 78 คำว่า “ขาด” ตามด้วย การกระทำที่ควรจะมีหรือกระทำให้เกิดขึ้น คำว่า “ขาด” หมายถึง ไม่ครบ, บกพร่อง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 188) ทำให้เห็นว่า ผู้วิจารณ์รู้สึกว่าการแสดงของผู้เข้าแข่งขันยังมีข้อบกพร่อง ผลงานออกมาไม่ดี สิ่งที่ขาดไปคือ การแสดงที่ขาดความน่าตื่นเต้นทำให้ไม่สนุกสนาน

- ตัวอย่างที่ 79 ความลงตัวกับวัสดุในการตัดเย็บไม่พอดี เมื่อประกอบกับพรีอบโพชั่น (propulsion) ขาสั้นที่ส่วยเล็กลงมาเลเยอร์ (layered) กับ เลกกิ้ง (legging) ยิ่งทำให้นางแบบที่มี สัตว์ส่วนดี มีสัตว์ส่วนที่แปลกตา ความแปลกของส่วยไม่น่าพอใจ
(อาร์ท-อารยา อินทรา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 1)
- ตัวอย่างที่ 80 หยิมมีไม่ได้ทำการบ้านเพิ่มเติมจากตรงนั้นเลย เธอใช้มันทั้งดุ้นไม่มีการแก้ไข ตัดแปลง ไม่มีการผสมผสานที่มากพอที่รู้สึกว่ โครงเสื้อเก่าได้ถูกเปลี่ยนแปลง ไปแล้ว นางแบบที่สวยงามใส่ออกมาแล้วดูไม่น่าพอใจ
(อาร์ท-อารยา อินทรา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 1)
- ตัวอย่างที่ 81 วันนี้ท่าทางของเซกิ้นชาตมาก แค่ว่าทางนะ แต่วันนี้ร้องเพลงไม่ประทับใจเลย ไม่ชอบเลย ตรงกันข้ามเลยทีเดียวนะ มันต้องใช้ประสบการณ์มากๆ แน่ๆ
(ม้า-อรณภา กฤษฏี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 3, เพลง เพียงกระซิบ)
- ตัวอย่างที่ 82 ถ้าให้ดิฉันพูดก่อน ดิฉันก็จะพูดคำแรกเลยว่า หน้าตาดีมาก (ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ด) แต่ถ้าจะให้พูดว่า ณ วันที่โตโน่ทำเนี่ย ไม่ชอบมาก ดิฉันไม่ชอบคนที่ครั้งแรกของ คนที่มาร้องเพลงเนี่ยแล้วคุณมีท่าเยอะจนเกินไป คุณไม่จำเป็นต้องไปชี้หน้าคนนู้น ชี้หน้าคนนี่ (ผู้วิจารณ์ทำท่าชี้หน้า) คุณไม่ต้องทำเป็นอยากฟังคนนู้น ทำเป็นว่า รักผมมัย (ผู้วิจารณ์เอามือมาป้องหูทำท่าเลียนแบบผู้เข้าแข่งขัน) ท่าเยอะเยอะมากไป มาต่างๆ นานา
(ม้า-อรณภา กฤษฏี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง ฉันรักเธอ)

จากตัวอย่างที่ 79-82 การใช้ถ้อยคำแสดงความไม่พอใจหรือไม่ชอบ โดยใช้คำว่า “ไม่น่าพอใจ” “ไม่พอใจ” “ไม่ประทับใจ” “ไม่ชอบ” การกระทำหรือผลงานนั้น ทำให้ผู้เข้าแข่งขัน ตระหนักได้ว่าตนเองมีข้อบกพร่องที่ผู้วิจารณ์ไม่ยอมรับหรือรู้สึกไม่พอใจกับผลงานที่ทำ และมีการใช้ คำว่า “มาก” เพื่อเสริมความรู้สึกไม่พอใจให้ผู้วิจารณ์และสะท้อนผลงานที่มีข้อเสียที่ต้องปรับปรุง อย่างยิ่ง

- ตัวอย่างที่ 83 ฉันจะเอามือสับมือทิ้งให้หมดเลยทุกคน ขึ้นรำคาญมากๆ (ผู้วิจารณ์ข้างๆ ทำมือ ทำไอเลิฟยู) ขึ้นสับแกก่อนเลยคนแรก เพลงเดี่ยวเนี่ยคุณเหมือนเอาอยู่ แต่ว่าจะบอก ตามตรงนะคะ คุณเหมือนกับว่าเอาแฟนคลับคุณอยู่
(ม้า-อรณภา กฤษฏี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 2, เพลง คนธรรมดา)

จากตัวอย่างที่ 83 จะเห็นว่าผู้วิจารณ์รู้สึกว่ การแสดงหรือผลงานของผู้เข้าแข่งขันที่ออกมา นั้นทำให้รู้สึกไม่ยอมขมโดยผู้วิจารณ์รู้สึก “รำคาญ” หมายถึง ระบายเคือง, เบื่อ (ราชบัณฑิตยสถาน,

2556 : 1002) ผู้เข้าแข่งขันจะรู้ทันทีว่า การแสดงที่ตนใช้มือทำทำทางนั้นไม่เหมาะสมและบ่อยจนเกินไป จนทำให้ผู้วิจารณ์พูดขู่จะทำร้ายร่างกายว่า “ฉันจะเอาไม้ดัดสับมือทิ้งให้หมดเลยทุกคน” ผู้เข้าแข่งขันยังรู้ว่า การกระทำเช่นนี้ต้องรีบแก้ไขอย่างเร่งด่วนและเป็นการกระทำ ที่ไม่ดีมากๆ

ตัวอย่างที่ 84 ทีมของพวกคุณตั้งอยู่บนพื้นฐานที่น่าเบื่อหน่าย การออกแบบชุดที่ไม่ได้ให้อะไรใหม่ กับคณะกรรมการ

(อาร์ท-อารยา อินทรา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 2)

จากตัวอย่างที่ 84 ผู้วิจารณ์ได้กล่าวถึงข้อเสียของผู้เข้าแข่งขันที่ทำผลงานออกมาได้ไม่ดีมากๆ จนทำให้ “น่าเบื่อหน่าย” คำว่า “เบื่อ” หมายถึง รู้สึกอึดหนาระอาใจ เหนื่อยหน่าย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 686) ทำให้ผู้เข้าแข่งขันรู้ว่าผลงานมีความซ้ำซาก น่าเบื่อ และ ไม่สร้างสรรค์ ผู้วิจารณ์กล่าวว่า “ไม่ได้ให้อะไรใหม่กับคณะกรรมการ” ทำให้เห็นภาพเดิมที่ผู้วิจารณ์ไม่อยากจะเห็นอีกซึ่งผู้เข้าแข่งขันต้องนำไปปรับปรุง

ตัวอย่างที่ 85 คะแนนเสียงส่วนใหญ่ของเราพบว่า พวกคุณยังใช้เวลาใช้สปีชีส์ชั่วโมงได้ไม่ดีพอ ฝีมือในการตัดเย็บของพวกคุณพัฒนาขึ้น แต่ความประณีตของพวกคุณกับหายไป ผิดหวังเป็นอย่างมากที่หลายๆ ชุด มีดีเทล (detail) ที่น่าเกลียดแอบแฝงอยู่ในชุด

(อาร์ท-อารยา อินทรา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 2)

จากตัวอย่างที่ 85 ผู้วิจารณ์คาดว่า ความสามารถของผู้เข้าแข่งขันจะทำได้ดีกว่าผลงานที่ปรากฏออกมาจึงได้แสดงความผิดหวังโดยกล่าวว่า “ผิดหวัง” หมายถึง ไม่ได้ในสิ่งที่คาดว่า จะได้ จากบริบทนี้ใช้คำว่า “ผิดหวังเป็นอย่างมาก” ผู้วิจารณ์แสดงออกให้ผู้ฟังรู้ว่า การกระทำของผู้ฟังที่เกิดขึ้นเป็นไปในทางลบ ซึ่งกลับกลายเป็นสิ่งที่ผู้วิจารณ์ไม่ได้คาดหวังมาก่อน กลายเป็นความผิดพลาดที่เกิดขึ้นซึ่งผู้ฟังน่าจะทำได้ดีกว่านี้

ตัวอย่างที่ 86 เกตสังเกตมะ เราทำสิ่งที่ให้กับผู้ชมแล้ว ได้รับการตอบสนองน้อยไปนิดหนึ่ง สังเกตมะ สังเกตนะ ดิฉันก็เหมือนกัน คือมันไม่จับใจอะ มันมีอะไรบางอย่างที่มันไม่จับใจ ไม่ใช่ด้วยเพลงแต่เป็นวิธีการที่มันส่งมา ในแต่ละเทคนิคที่คุณให้มัน ไม่ โห้ย! ขนลุกเหมือนครั้งก่อน

(มา-อรนภา กฤษฎี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 5, เพลง หลิงไทย, ทำเป็นไม่ทัก)

จากตัวอย่างที่ 86 ผู้วิจารณ์กล่าวว่า “ไม่จับใจ” และ “ไม่ โห้ย! ขนลุก เหมือน ครั้งก่อน” จากบริบทนี้จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์รู้สึกว่าคุณผู้เข้าแข่งขันทำผลงานได้แย่ง ทำให้เกิดความรู้สึกไม่ดีเมื่อเทียบกับผลงานเดิมที่เคยทำได้ ซึ่งให้เห็นข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นว่ายังทำไม่ได้ดีพอซึ่งผู้เข้าแข่งขันต้องพัฒนาตนเองเพื่อทำให้ดีขึ้นกว่านี้

ตัวอย่างที่ 87 เพราะว่าตั้งแต่ฟังเริ่มต้นจนกระทั่งจบเนี่ย มันลูกทุ่งตรงไหน มันบอกไม่ถูกเนี่ย อยู่บ้านนอกแท้ๆ ยังไม่ได้เรื่องเลย

(ม้าอรณา, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 4, เพลง สาวเกาหลี)

จากตัวอย่างที่ 87 ผู้วิจารณ์สบประมาทผู้ฟังโดยนำประวัติผู้ฟังที่เป็นคนต่างจังหวัดมาใช้ ประเมินค่าการแสดงที่ออกมาไม่ดี แม้จะเป็นคนต่างจังหวัดยังแสดงผลงานออกมา “ไม่ได้เรื่อง” การกล่าวเช่นนี้อาจทำให้ผู้ฟังรู้สึกเสียหน้าและไม่พอใจได้

ตัวอย่างที่ 88 สิ่งที่เขาแสดงมาเนี่ยมันดูโตกว่าอายุก็จริงอยู่ แต่ว่าโดยรวมๆ แล้ว ยังรู้สึกว่ามันๆ อยู่ ยังเหนียมๆ อยู่ นะครับ ก็ถ้าจะทำให้ใครคลั่งคลี้ได้ก็คงจะป่าข้างๆ นะฮะ วันนี้นี้ รวมๆ ฟังจะใช้คำว่า ค่อนข้างนึ่ง แล้วกันนะครับ

(เพชร มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง บังเอิญ โลกกลม พรหมลิขิต)

จากตัวอย่างที่ 88 ผู้วิจารณ์กล่าวสบประมาทผู้ฟังว่าการแสดงนี้ไม่ดีและไม่สนุกไม่เป็นที่ถูกใจ ของคนส่วนใหญ่มีคนคนเดียวเท่านั้นที่สนุก และได้ตำหนิโดยใช้คำว่า “นึ่ง” หมายถึง เฉย ไม่กระดุกกระดิก ไม่เคลื่อนไหว (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 633) “เหนียม” หมายถึง อาย, กระดาก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 1345) ผู้วิจารณ์ใช้คำว่า “นึ่งๆ เหนียมๆ” ในบริบทนี้หมายถึง การนึ่งสงบ เสียมเรียบร้อยดูอวยๆ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับคนที่เป็ศิลปินที่ต้องมีความกล้าแสดงออก เหมือนผู้เข้าแข่งขันยังขาดความมั่นใจทำให้การแสดงนี้ไม่สนุก

2) การตำหนิผู้ฟังโดยการใช้ความไม่สุภาพกับการลดน้ำหนักความรุนแรง

การตำหนิผู้ฟังโดยการใช้ความไม่สุภาพกับการลดน้ำหนักความรุนแรง หมายถึง การที่ ผู้วิจารณ์ตำหนิผู้เข้าแข่งขันที่กระทำพฤติกรรมบางอย่างไม่เหมาะสมและเป็นข้อเสียที่ต้องแก้ไขโดยใช้ ถ้อยคำตำหนิที่แสดงการลดน้ำหนักความรุนแรง ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 89 กุญแจซอลได้เปรียบจริงๆ เรื่องของการรั้วเนี่ย แต่พี่ไม่คิดว่าการบอกว่า เรารู้เนี่ย ไม่ใช่จะดีนะ มันก็อาจจะป็นอะไรที่ต้องไปพิจารณาหนึ่งนะครับ (กุญแจซอล ทำเสียงขึ้นมาว่า “โอ้ว!” และแสดงสีหน้าตกใจ)

(ไก่อ-สุธีร์ แสงเสรีชน, AF6, สัปดาห์ที่ 7, เพลง อากาเรน่าเป็นห่วง)

จากตัวอย่างที่ 89 บริบทของคำกล่าวนี้ เกิดขึ้นหลังจากที่ก่อนหน้านี้มีผู้วิจารณ์หลายคน วิจัยว่า ผู้เข้าแข่งขันคนนี้รั้ว ซึ่งทำให้ผู้ชมสนุกสนาน ตลกในบุคลิกของผู้เข้าแข่งขัน แต่ผู้วิจารณ์ได้ ตีความความหมายของคำว่า “รั้ว” ในอีกความหมายหนึ่งที่ไม่ใช่พฤติกรรมที่ดี คำว่า “รั้ว” ในที่นี้อาจ ตีความได้ว่า อากาเรที่เกินพอดี ทำให้ภาพลักษณ์ผู้เข้าแข่งขันออกมาไม่ดี ดังนั้นผู้วิจารณ์จึงได้ตำหนิว่า

“ไม่ใช่จะดีนะ มันก็อาจจะเป็นอะไรที่ต้องไปพิจารณาดูหนึ่ง” เมื่อผู้เข้าแข่งขันคนนั้น ได้ยินการดำเนินเช่นนี้ก็ได้อุทานออกมาว่า “โอ้ว!” และทำสีหน้าตกใจ เพราะรู้ว่าตนเองกำลังถูกดำเนิน

ตัวอย่างที่ 90 แม้ค้ทำออกมาได้ค่อนข้างดีนะฮะ ช่วงแรกอาจจะไม่ดีมาก

(ดีดี - โสฬส ปุณณะบุตร, AF6, สัปดาห์ที่ 7, เพลง อิมอุ่น)

จากตัวอย่างที่ 90 ผู้วิจารณ์ประเมินค่าผู้ฟังว่าร้องเพลงได้ไม่ดี ซึ่งชี้ให้เห็นข้อบกพร่องในช่วงแรกที่ร้องเพลงได้ไม่ดีมาก และอธิบายว่าการร้องที่ไม่ดีนั้นทำให้เพลงเพี้ยน

ตัวอย่างที่ 91 เกตเปิดตัวมาตรงหัวเนี่ย มันไม่ค่อยดีเลยนะครับ

(เพชร มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง รักแท้หรือแค่เหงา)

จากตัวอย่างที่ 91 ผู้วิจารณ์ได้กล่าวถึงความผิดพลาดในด้านการร้องเพลง ที่ผู้เข้าแข่งขันร้องออกมาไม่ดี

ตัวอย่างที่ 92 เริ่มกลับมาร้องแบบเดิมอีกแล้วนะ ร้องแบบมีอะไรอยู่ในคอ หายไปแล้วสองอาทิตย์ วันนี้อาการกำเริบนะครับ วันนี้ขึ้นมาก็เพี้ยนสูง ภาพออกมาเนี่ย ดูมีเสน่ห์ดูเทดี เสียนิดเดียวตอนจบ จบได้เพี้ยนจริงๆ

(เพชร มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 6, เพลง someone, คนไม่มีแฟน)

จากตัวอย่างที่ 92 คำว่า “เสียนิดเดียวตอนจบ” ในบริบทนี้หมายถึง ก. เสื่อมลงไป ทำให้เลวลงไป (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 1259) จากบริบทนี้จะเห็นว่า หลังคำว่า “เสียนิดเดียวตอนจบ” ผู้วิจารณ์ได้กล่าวถึงข้อบกพร่องว่า ตอนจบผู้เข้าแข่งขันร้องเพลงได้ไม่ดี โดยกล่าวว่า “จบได้เพี้ยนจริงๆ” เพื่อชี้ข้อบกพร่องในเรื่องการร้องให้ผู้เข้าแข่งขันรู้ว่าร้องเพลงเพี้ยนที่ต้องไปแก้ไข

ตัวอย่างที่ 93 มีข้อตำหนิอยู่นิดหนึ่ง ก็เข้าใจว่าเราไม่ใช่ลูกทุ่ง และก็เรื่องการแบ่งส่วนหายใจ และ ก็เรื่องของซอซ่างที่มันซอซ่าง (ผู้วิจารณ์ออกเสียง /ซ/ ซ.ซ่าง แบบมีลม) เกินไป ตอนพูดไม่ค่อยเป็นใช่เปล่า ลองไปฟังเพลงเยอะๆ ยังมีเพลงอีกมากมายที่เรา ยังไม่ค่อยได้ฟัง

(ไก่อ๋ - สุธีร์ แสงเสรีชน, AF6, สัปดาห์ที่ 7, เพลง ดาวเรืองดาวโรย)

จากตัวอย่างที่ 93 จะเห็นว่าผู้วิจารณ์กล่าวถึงข้อผิดพลาดที่ผู้ฟังกระทำ คือ เรื่องของการร้องที่ยังทำได้ไม่ดี การแบ่งลมหายใจและการออกเสียง

จากตัวอย่างที่ 89-93 แม้จะมีการใช้คำแสดงการลดน้ำหนักความผิด (hedges) แล้วก็ตาม เช่น การใช้คำแสดงความไม่มั่นใจคำว่า “อาจจะ” หรือคำแสดงการลดน้ำหนักความผิดพลาดคำว่า “ไม่ค่อย” “นิดเดียว” “นิดหนึ่ง” เพื่อแสดงการลดความรุนแรงในการตำหนิทำให้เห็นถึงความผิดพลาดเกิดขึ้นเป็นความผิดพลาดเพียงเล็กน้อย แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้ยึดตามแนวคิดของ คัลเปเปอร์ (Culpeper, 1996) ถือว่าแสดงการคุกคามหน้าผู้ฟัง เพราะเป็นการชี้ให้เห็นข้อบกพร่องที่ผู้ฟังได้กระทำ ผู้วิจัยจึงจัดว่าเป็นการแสดงความไม่สุภาพ

4.1.1.2 การสั่งให้ผู้ฟังกระทำหรือหยุดการกระทำบางอย่าง

การสั่งให้ผู้ฟังกระทำหรือหยุดการกระทำบางอย่าง หมายถึง การที่ผู้พูดกล่าวถ้อยคำที่มีความหมายแสดงอำนาจเหนือผู้ฟัง เพื่อให้ผู้ฟังกระทำสิ่งที่ดีและหยุดหรือแก้ไขการกระทำบางสิ่งบางอย่างที่ผู้พูดเห็นว่าไม่ดี ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม เพื่อให้ผู้ฟังรู้ตัวและนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง แก้ไขการกระทำที่ไม่ดีเหล่านั้น การกล่าวเช่นนี้อาจทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้เพราะอาจไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเองหรืออาจไม่ได้ยอมรับว่าสิ่งที่กระทำนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ดีก็ได้

1) การสั่งให้ผู้ฟังกระทำบางอย่าง

การสั่งให้ผู้ฟังกระทำบางอย่าง หมายถึง การที่ผู้พูดพยายามให้ผู้ฟังกระทำตามที่ต้องการ โดยไม่ได้บังคับแต่ขอความร่วมมือจากผู้ฟัง ซึ่งผู้ฟังจะรู้ตัวว่ามีความผิดพลาดเกิดขึ้นและรู้ว่าหากปฏิบัติตามก็เกิดผลดีหรือไม่ปฏิบัติตามผลไม่ดีก็จะเกิดขึ้นตามมา สอดคล้องกับคัลเปเปอร์ ที่กล่าวว่า เป็นการคุกคามหน้าผู้ฟัง ตัวอย่าง “Stop complaining” (Culpeper, 1996 : 356) จากตัวอย่างนี้ ผู้ฟังจะต้องหยุดพูด ซึ่งจะเห็นว่า ผู้พูดสั่งให้ผู้ฟังหยุดการกระทำบางอย่างตามความต้องการของผู้พูดเพื่อแสดงสถานะที่สูงกว่าผู้ฟังที่ผู้ฟังจะต้องทำตาม การทำเช่นนี้อาจทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้

1.1) การสั่งให้ผู้ฟังกระทำบางอย่างแบบตรงไปตรงมา

ผู้วิจารณ์สั่งให้ผู้ฟังกระทำอย่างตรงไปตรงมา หมายถึง การที่ผู้วิจารณ์สั่งให้ผู้เข้าแข่งขันแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมโดยใช้ถ้อยคำแสดงความไม่สุภาพอย่างตรงไปตรงมา จากการเก็บข้อมูลผู้วิจัยพบคำว่า “ต้อง” และคำว่า “อยากให้” เป็นการสั่งที่ผู้ฟังต้องกระทำตาม แม้ว่าจะเห็นด้วยหรือไม่ก็ตาม ซึ่งผู้ฟังอาจรู้สึกไม่พอใจหรืออาจรู้สึกเสียหน้าได้

ตัวอย่างที่ 94 การร้องยังเพี้ยนอยู่ ค่อยๆ ไม่ค่อยฮิต (hit) โน้ต คือนั่นไม่ค่อยตรงซะทีเดียว ก็เลยเข้าใจว่าอาจเป็นครั้งแรกด้วย ซึ่งอาจยังไม่ชินกับการที่มีกล้องมาวนรอบๆ ตัวอย่างนี้

นะฮะ คงไม่มีใครชินหรือทนนะฮะ แต่ยังไงก็แล้วแต่ในการเป็นอาชีพของนักร้อง เราต้องเจออย่างนี้อยู่แล้วในวันหนึ่งข้างหน้าเราอยู่บนเวทีก็ต้องมีกล้องรอบตัวเรา ตลอดเวลา ยังไงเราก็ต้องควบคุมสมาธิให้ได้ นะครับ

(เอก-อภิสิทธิ์ พงษ์ชัยสิริกุล, AF6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง ไม่ยอมหมดหวัง)

จากตัวอย่างที่ 94 จะเห็นว่าผู้วิจารณ์บอกให้ผู้เข้าแข่งขันควบคุมสติให้ได้ โดยใช้คำว่า “ต้อง” พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556 : 468) ได้ให้ความหมายของคำนี้ว่า ต้อง หมายถึง การบอกความแน่ใจหรือบังคับ ผู้วิจารณ์กล่าวให้ผู้ฟังคือผู้เข้าแข่งขันว่าต้องคุมสติให้ได้ เพื่อควบคุมการร้องไม่ให้เพี้ยนให้ร้องได้ตรงตามโน้ต

ตัวอย่างที่ 95 สำหรับข้อที่อยากให้ผู้ปรับปรุงคือ “ฉัน” “ไซ้” (ผู้วิจารณ์ออกเสียง /ฉ/ ฉ.ฉิ่งแบบ มีลม เปลี่ยนแบบลักษณะการออกเสียงของผู้เข้าแข่งขัน) เพลงนี้มันมีเยอะมากเลย (ไก่อ-สุธีร์ แสงเสรีชน, AF6, สัปดาห์ที่ 6, เพลง ทางข้างหลังทะลุถึงหัวใจ)

ตัวอย่างที่ 96 วิธีการเปลี่ยนการร้องเพลงแบบเนี้ย มันเป็นทางที่สว่าง ในเรื่องของการใช้เสียง อันที่ ไม่ชอบ ไม่ใช่ไม่ชอบ แต่อยากให้ผู้ปรับปรุงก็คือว่า ต้องมีลมหายใจเยอะกว่านี้ หน่อย ตอนนี้น้ลมหายใจเราใช้ไม่เยอะ มันจะทำให้การคอนโทรลเสียงเพลงช้าเนี้ย ค่อนข้างยาก นะครับ แล้วก็ไปเพิ่มการร้องเสียงต่ำ การใช้เสียงต่ำยังไม่ค่อยชัดเจน (ไก่อ-สุธีร์ ภัคดีเทวา, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 5, เพลง อย่าฝากความหวัง, โอ้ละหนอ My Love)

จากตัวอย่างที่ 95-96 ผู้วิจารณ์สั่งให้ผู้เข้าแข่งขันแก้ไขการกระทำโดยใช้คำว่า “อยากให้” เพื่อให้ผู้เข้าแข่งขันรู้ว่าผู้วิจารณ์ต้องการให้ผู้เข้าแข่งขันเปลี่ยนแปลงการกระทำที่ผิดพลาดให้ดีขึ้น คือ การออกเสียงพยัญชนะไทยที่ผิด จากตัวอย่างที่ 95 และการร้องเพลงผิดวิธีทำให้เพลงไม่ไพเราะ จากตัวอย่างที่ 96

1.2) การสั่งให้ผู้ฟังกระทำบางอย่างโดยใช้ถ้อยคำลดน้ำหนักความรุนแรง

ผู้วิจารณ์สั่งให้ผู้ฟังกระทำบางอย่างโดยใช้ถ้อยคำลดน้ำหนักความรุนแรง หมายถึง การที่ผู้วิจารณ์กล่าวสั่งให้ผู้เข้าแข่งขันกระทำพฤติกรรมบางอย่างที่ผู้วิจารณ์เห็นว่าถูกต้องเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดแทนพฤติกรรมที่ผู้วิจารณ์เห็นว่าไม่ดี โดยใช้ถ้อยคำที่แสดงการลดน้ำหนักความรุนแรง ตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 97 ส่วสดีครับน้องนิก สัปดาห์ที่แล้วทำได้ไม่เท่าที่ควร แต่สัปดาห์นี้ แต่สัปดาห์เนี้ย ผมว่าเยี่ยมมากนะครับ คือผมนั่งมองภาพรวมๆ นะฮะ ฟังแล้วก็เคลิบเคลิ้มไปกับ

เสียงเพลง ผมมีอะไรจะกล่าวนะฮะ แนะนำเพิ่มเติมอยู่อย่างก็คือ ที่เราใช้ไมโครโฟน
 ท่อนที่เราใช้เสียงต่ำนะฮะ มันจะร้องเบาเราต้องเอาไมค์ เข้าใกล้นิดหนึ่ง ถึงท่อนที่
 ร้องสูงเนี่ย เอาไมค์ออกห่างนิดหนึ่ง แต่ว่าวิธีการทำแบบนี้ต้องลองซ้อมกับของจริง
 ซ้อมด้วยไมค์ที่จะร้องจริงๆ และก็คนที่นั่งข้างล่างบอกว่าเอาไมค์เข้าใกล้แค่นี้ดีแล้ว
 เอาไมค์ออกห่างแค่นี้ดีแล้ว ที่ร้องเบาและร้องดัง ซึ่งอันนี้ก็คงจะเอาไปปรับปรุงใน
โอกาสข้างหน้าครับ

(ดีด-โสฬส ปุณกะบุตร, AF6, สัปดาห์ที่ 2, เพลง If I Ain't Got You)

จากตัวอย่างที่ 97 ผู้วิจารณ์กล่าวถึงข้อบกพร่องในเรื่องการใช้ไมโครโฟนของผู้ถูกวิจารณ์ว่า
 ยังใช้ได้ไม่ดีพอทำให้เสียงออกมาไม่ดี ผู้วิจารณ์ไม่ได้แสดงเจตนาบังคับแต่เป็นการกล่าวเพื่อแสดง
 ความคาดหวังที่ผู้เข้าแข่งขันจะนำสิ่งที่แนะนำไปปรับปรุงโดยใช้คำแสดงความไม่มั่นใจว่า “คงจะ”
 แต่อย่างไรก็ตามผู้เข้าแข่งขันก็ควรตระหนักถึงความผิดพลาดและนำคำแนะนำไปแก้ไขตนเองเพื่อ
 ไม่ให้ผิดพลาดเช่นนี้ซ้ำอีก

ตัวอย่างที่ 98 มันเป็นข้อด้อย ที่นักร้องหลายคนอาจจะมี และมันอาจจะเด่นได้ แต่ที่อยาก
ให้แก่อีกสักหน่อยดีกว่านะ นะครับ วันนี้น้องๆ เอเอฟพัฒนาขึ้นนะครับ แพนคลับก็
 พัฒนาขึ้น แต่อาจจะพลาดๆ อยู่บ้างไม่เป็นไร

(ไก่อ-สุธีร์ แสงเสรีชน, AF6, สัปดาห์ที่ 6, เพลง ทางข้างหลังทะเลถึงหัวใจ)

จากตัวอย่างที่ 98 ผู้วิจารณ์กล่าวโดยใช้คำลดปริมาณความผิดพลาดว่า “สักหน่อย” ให้เห็น
 ว่าอาจจะไม่ได้เป็นความผิดที่มากหนัก แต่ถ้าผู้เข้าแข่งขันนำไปแก้ไขผลงานหรือการแสดงของ
 ผู้เข้าแข่งขันก็จะพัฒนาขึ้นมาก

ตัวอย่างที่ 99 เพลงแรกผมยังไม่รู้สึกว่าร้องเพลงคู่กันเท่าไร เหมือนร้องแยกๆ กัน อาจเป็นเพราะ
 ไม่ได้ซ้อมกันเลยหรือเปล่า เพลงที่สองก็มีเพี้ยนบ้าง อาจเป็นเพราะอยู่บนเวทีไม่ได้
 ยืนเสียงกัน อันนี้เป็นประสบการณ์ที่เราจะต้องลองแก้ไขนะครับ ถ้าเราได้ร้องเพลง
 คู่กันอีก

(เอก-อภิสิทธิ์ พงษ์ชัยสิริกุล, AF6, สัปดาห์ที่ 9, เพลง ทำไมไม่รับซักที, Destiny)

จากตัวอย่างที่ 99 ผู้วิจารณ์กล่าวแนะนำว่า “ลอง” เพื่อให้ผู้เข้าแข่งขันฝึกทักษะร้องเพลงคู่
 ให้มากขึ้น

1.3) การขอความร่วมมือจากผู้ฟังเพื่อกระทำบางอย่าง

การขอความร่วมมือจากผู้ฟังเพื่อกระทำบางอย่าง หมายถึง การที่ผู้วิจารณ์ขอความร่วมมือจากผู้เข้าแข่งขันเพื่อกระทำบางอย่างเพื่อเปลี่ยนแปลงเป็นพฤติกรรมที่ผู้วิจารณ์เห็นว่าเหมาะสม ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 100 วันนี้แม้คำตอบโจทย์ความฮาได้ดีนะครับ เวลาที่อยู่กับแดนเซอร์เยอะๆ ดุงดี ดูอลังการดี เรื่องการออกคำเนี่ย แม้ก็ยังมีการกระแทกหัวคำอยู่นะ ระวังให้ดี แม้ก็ยังออกเสียงไม่ชัด พี่จะไม่ดูเนื่อเพราะพี่จะฟังว่าน้องจะถ่ายทอดอะไร แต่ว่ายังจับใจความได้ไม่หมด ตรงนี้ก็ขอให้แก่นิดหนึ่ง เดียวเจอกันใหม่ นะครับ

(ฟอร์ด-สบชัย ไกรยูรเสน, AF6, สัปดาห์ที่ 10, เพลง จี๋หอย)

ตัวอย่างที่ 101 ชุดของน้องเบียร์เนี่ย พี่ว่าลุค (look) ทันทสมัย แต่ความไม่พอดีที่เกิดขึ้นกับตัวนางแบบ เช่น ความยาวของกางเกงเนี่ย จริงๆ ข้อนี้ไม่น่าจะผิดพลาดเลย ข้างหลังเนี่ย แบบดีมากเลย แต่พี่ไม่มีความเข้าใจว่า หนูเอาเครปตัวเนี่ยมาปิดมันทำไม และอีกอย่าง คอมพริเฮนชัน (comprehension) ของสื่กับตัวสีขาวตัวเนี่ย มันไม่ไปด้วยกันเลย ถ้ามีโอกาสได้ทำต่อพี่ขอให้ทำตรงนี้ด้วยละกันนะ

(ตุ้ม-เมตตา สันติสัจธรรม, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 2)

จากตัวอย่างที่ 100 และ 101 ผู้วิจารณ์กล่าวแนะนำให้ผู้เข้าแข่งขันแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในผลงานว่า “ขอให้แก้ไข” ในตัวอย่างที่ 100 และ “ขอให้ทำตรงนี้” ในตัวอย่างที่ 101 เพื่อให้ผู้เข้าแข่งขันนำข้อบกพร่องที่ผู้วิจารณ์ได้กล่าวมานั้นไปแก้ไขปรับปรุงในโอกาสต่อไป

ตัวอย่างที่ 102 มีบางคนทำได้ดีมาก แต่หลายคนมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ผ้าไทย พี่ขอให้มีความประณีตในการตัดเย็บมากกว่านี้

(ตุ้ม-เมตตา สันติสัจธรรม, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 2)

จากตัวอย่างที่ 102 จะเห็นว่าผู้วิจารณ์กล่าวขอร้องให้ผู้เข้าแข่งขันทุกคนตั้งใจและใช้ฝีมือในการตัดเย็บให้ประณีตมากขึ้น

ตัวอย่างที่ 103 ส่วนน้องยอดของเรานะคะ กางเกงที่น้องตะปุยชะสวยเลย เป็นพื้นผิวเป็นเทกเจอร์ (texture) ใหม่ แต่น้องไม่ได้โชว์อย่างเต็มที่ ยังเงเนี่ย ขอให้น้องทำให้เต็มที่ ขอให้ทุกคนโชคดีคะ

(ลี-ชนิตา ปรีชาวิทยากุล, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 7)

จากตัวอย่างที่ 103 จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์จึงกล่าวว่า “ขอให้ลองทำให้เต็มที่” เพื่อกล่าวให้ผู้ฟังนำความสามารถออกมาใช้ให้มากกว่านี้ ทำให้ผลงานออกมาได้ดีกว่าที่ทำอยู่

จากตัวอย่างที่ 100-103 จะเห็นว่าผู้วิจารณ์กล่าวถึง ข้อผิดพลาดจากการแสดงก่อนแล้วกล่าวว่า “อยากให้” “ลอง” “ขอให้” เพื่อให้ผู้เข้าแข่งขันปฏิบัติตามความต้องการของตนเองว่าให้ “ปรับปรุง” และ “แก้ไข” โดยให้เปลี่ยนแปลงการกระทำที่ไม่ดีต่างๆ ให้ผู้เข้าแข่งขันแก้ไขการออกเสียงคำให้ชัดเจน

จากตัวอย่างที่ 94-103 จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์สั่งให้ผู้ฟังทำพฤติกรรมบางอย่างเพื่อปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น ผู้ฟังได้รับรู้ข้อเสียของตนเองที่ควรปรับปรุง พยายามให้ดีมากขึ้นมากว่าเดิม ซึ่งในรายการเรียลลิตี้โชว์มีผู้ชมที่ติดตามชมอยู่จำนวนมาก การกล่าวให้ผู้ฟังแก้ไขพฤติกรรมบางอย่างซึ่งผู้ฟังอาจไม่จำเป็นต้องยอมรับในความผิดนั้นก็ไม่ได้ การกล่าวในรายการโทรทัศน์ที่มีการถ่ายทอดสดออกอากาศเช่นนี้อาจทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้ซึ่งถ้าผู้เข้าแข่งขันไม่ยอมถูกตำหนิ ก็ต้องแก้ไขพฤติกรรมตามที่ผู้วิจารณ์ได้เคยกล่าวไว้และเป็นประโยชน์ต่อการสร้างผลงานที่ดีขึ้น

2) การสั่งให้ผู้ฟังหยุดหรือห้ามกระทำบางอย่าง

การสั่งให้ผู้ฟังหยุดหรือห้ามการกระทำบางอย่าง หมายถึง การที่ผู้วิจารณ์สั่งให้ผู้เข้าแข่งขันหยุด หรือ เลิก การกระทำที่ไม่ดี ไม่เหมาะสม และอยากให้กระทำพฤติกรรมใหม่ในทางที่ดีขึ้นสอดคล้องกับคัลเปเปอร์ ที่ว่า “Do you think you could possibly not pick your nose” (Culpeper, 1996 : 351) จากตัวอย่างนี้จะเห็นว่า ผู้พูดกล่าวให้ผู้ฟังหยุดพฤติกรรม คือ การแคะจมูก เพราะ ผู้พูดเห็นว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม การกล่าวเช่นนี้อาจทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้

2.1) การสั่งให้ผู้ฟังหยุดหรือห้ามกระทำบางอย่างแบบตรงไปตรงมา

การสั่งให้ผู้ฟังหยุดหรือห้ามกระทำบางอย่างแบบตรงไปตรงมา หมายถึง การที่ผู้วิจารณ์สั่งให้ผู้เข้าแข่งขันหยุดหรือห้ามกระทำบางอย่างโดยใช้ถ้อยคำแบบตรงไปตรงมา ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 104 ท่านพูดถึงเรื่องเสื้อผ้าผู้ชาย เออ ก็ค่อนข้างเห็นด้วยนะครับว่า อย่าทำเลยนะครับ
เสื้อผ้าผู้ชาย

(รอง-จิตต์สิงค์ สมบุญ, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 7)

จากตัวอย่างที่ 104 จะเห็นว่าผู้วิจารณ์ได้สั่งห้ามไม่ให้ผู้เข้าแข่งขันทำเสื้อผ้าผู้ชายอีก โดยใช้คำว่า “อย่า” ตามด้วยการกระทำที่ห้าม เพื่อให้ผู้เข้าแข่งขันรู้ว่าตนเองทำเสื้อผ้าผู้ชายได้ไม่ดีมาๆ จนถึงขั้นไม่ให้ทำต่อไปเลย

ตัวอย่างที่ 105 ไอ้มุกโยนหมี่เนี้ย ถ้าจริงๆ พี่จะบอกให้ที่ปี่มโยนมันเหมือนทึ๊งๆ มันไป โยนให้มัน ตั้งใจหน่อย อย่าไปโยนทึ๊งๆ แบบนั้น คนรับเค้าจะได้มีความสุขนะ เพราะทุกคนรัก ปี่ม (ปริบทของเพลงนี้คือ นักร้องมีการใช้ของขวัญผู้ชมในรายการด้วยการแจกตุ๊กตาหมีระหว่างร้องเพลง ซึ่งผู้เข้าแข่งขันอยู่บนเวที และโยนลงให้ผู้ชมที่อยู่ด้านล่างเวที)

(แห่มม-พัชรिता วัฒนา, AF6, สัปดาห์ที่ 7, เพลง แค่บอกว่ารัก)

จากตัวอย่างที่ 105 จะเห็นว่าผู้วิจารณ์เห็นว่า การโยนตุ๊กตาหมีลงไปให้ผู้ชมนั้น ผู้ถูกวิจารณ์ ทำเหมือนโยนของทิ้งไป ผู้วิจารณ์จึงสั่งให้ผู้ถูกวิจารณ์หยุดการกระทำที่โยนของแบบไม่ตั้งใจว่า “อย่าไปโยนทึ๊งๆ แบบนั้น” เพื่อให้ผู้ฟังเปลี่ยนพฤติกรรม เวลามอบของให้ผู้ชม ต้องให้ด้วยความเต็มใจ จึงจะทำให้ผู้ชมรู้สึกดี

ตัวอย่างที่ 106 มาพูดถึงเรื่องท่า กรูณาปรับปรุงเรื่องท่านะครับ เออ ไม่ใช่ปรับปรุง เอมันออกไปเลย

(เพชร มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์เปิดตัว, เพลง คือฉันรักเธอ)

จากตัวอย่างที่ 106 ผู้วิจารณ์สั่งห้ามไม่ให้ผู้เข้าแข่งขันที่ชื่อ “โตโน่” ทำท่าทางที่ผู้วิจารณ์ ดูแล้วไม่เหมาะสมอีก ไม่ใช่แค่ปรับปรุงหรือแก้ไขเพียงเล็กน้อยแต่เลิกทำท่าทางเช่นนี้ไปเลย

4.1.1.3 การย้าความผิด

การย้าความผิด หมายถึง การกล่าวถึงความผิดพลาดของผู้เข้าแข่งขันซ้ำๆ เพื่อย้าให้ เห็นว่าความผิดที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องรุนแรงและไม่ควรเกิดขึ้น ทำให้เห็นข้อเสียต่างๆ ที่ชัดเจนขึ้น นอกจากนี้ การย้าความผิดยังหมายถึง การกล่าวข้อบกพร่องที่เคยเกิดขึ้นในอดีตแต่ผู้ฟังยังไม่ได้ แก้ไขให้ดีขึ้นข้อผิดพลาด ข้อเสียต่างๆ ยังไม่ถูกแก้ไข และยังกระทำผิดแบบเดิมซ้ำอีก เป็นการชี้ให้เห็นพฤติกรรม ที่ไม่ดี ความผิดพลาดซ้ำๆ ย้าเตือนใจให้ผู้ฟังยังรู้สึกผิด ซึ่งทำให้ผู้ฟัง รู้สึกเสียหน้าได้

ตัวอย่างที่ 107 มันไม่ใช่ร็อกอะ อย่างนี้มันไม่ใช่ร็อก ดิฉันเข้าใจว่า มันไม่ใช่เรื่องที่ย้ายๆ นะคะ ก็อีกอย่างหนึ่ง คุณบอกว่า วันนี้ทำเต็มที่มีมันมากๆ เลย มันอยู่คนเดียว คนอื่นเค้า ไม่ได้มันด้วย คนอื่นเค้าไม่สนุกด้วย งั้นเราจะทำยังไงที่เราจะต้องทำให้คนอื่นเค้า สนุกได้ มันต้องมาจากความรู้สึกจริงๆ ของเราเอง ถ้าคุณเนี่ยนะ ต้องขอบอกว่าโอเค ความพยายามถ้าให้คะแนน หนึ่งร้อยเอาไป แต่ถ้าร้องเนี่ย ศูนย์

(ม้า-อรณภา กฤษฏี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 3, เพลง บุมเบอร์แรง)

จากตัวอย่างที่ 107 จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์กล่าวถึงข้อบกพร่องที่ผู้ฟังร้องเพลง “ไม่ใช่ร็อก” ซ้ำถึงสองครั้ง การกล่าวซ้ำๆ เพื่อย้ำว่าร้องแบบนี้ไม่ใช่ร็อกนั้น ทำให้เห็นว่า ผู้เข้าแข่งขันตระหนักว่า ตนนั้นร้องเพลงไม่ถูกต้อง ทำให้การแสดงออกมาไม่ดี ไม่สนุก นอกจากนี้ผู้วิจารณ์ยังประเมินคะแนน การร้องของผู้ฟังว่าได้ศูนย์คะแนนซึ่งทำให้เห็นว่ากล่าวตำหนิการร้องเพลงอย่างตรงไปตรงมาซึ่งอาจ ทำให้ผู้เข้าแข่งขันเสียหน้าได้

ตัวอย่างที่ 108 นี้ต้องบอกตามตรง คนแรกทีที่อยากจะขอคุยด้วยคือ คุณสุ่ยครับ จริงๆ พี่เข้าใจนะ ครับว่า น้องสุ่ยกำลังอยากจะทำอะไรกับชุดนี้อยู่ แต่ด้วยปัญหาของการทำฟิตติ้ง (fitting) ทำให้ชุดดูไม่มีเสน่ห์ มันดูหลวม มันดูเหมือนไม่ผ่านนางแบบคนนีมา โดยตรงนะครับ มันเลยดูเหมือนเสื้อไม่เรียบร้อย ถ้าได้อยู่ต่ออาจต้องพยายาม ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการตัดเย็บให้มากกว่านี้ ทำความเข้าใจเรื่องของการทำฟิตติ้ง (fitting) ให้มากกว่านี้นะครับ

(หมู-พลพัฒน์ อัศวะประภา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 5)

จากตัวอย่างที่ 108 จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์กล่าวอ้างที่ว่า “มันดู + ลักษณะชุดนี้ออกมาไม่ดี” คือ ชุดที่หลวมไป ชุดที่ไม่เคยผ่านนางแบบคนนีมา ชุดที่ตัดเย็บไม่เรียบร้อยทำให้ชุดออกมาไม่สวย ไม่มีเสน่ห์ทำให้เห็นชุดที่ออกมาไม่ดีมากๆ ยิ่งย้ำทำให้ผู้ฟังเห็นข้อผิดพลาดที่มีหลายจุด การชี้ย้ำ ความผิดพลาดนี้อาจทำให้ผู้ฟังรู้สึกเสียหน้าได้

ตัวอย่างที่ 109 ทีครับ ตอนโน้ตขึ้นมาตอนต้นเพลงอลังการมาก สวยงามมาก จะบอกว่ามันสวย ตอนนั้น แต่พอเข้ามามัน ไม่อยู่ พอเรามาแสดงทีก็ เอาไม่อยู่ สรุปลแล้วที่ เอาไม่อยู่ และภาพโดยรวมเมื่อเทียบกับเพลงเมื่อสักครู่นี้แล้ว รู้สึกว้าทีแฉ่ๆ

(ฟอร์ด-สัชชัย ไกรยุทธเสน, AF6, สัปดาห์ที่ 10, เพลง คนบ้านเดียวกัน)

จากตัวอย่างที่ 109 จะเห็นว่าผู้วิจารณ์ย้ำคำว่า “ไม่อยู่” ซ้ำถึงสามครั้ง เพื่อให้ผู้ฟังตระหนัก ถึงความผิดพลาดที่เกิดขึ้นว่า การแสดงที่ผ่านไปนั้น ผู้ฟังไม่สามารถควบคุมสติให้อยู่ได้ ทำให้ การแสดงออกมาได้ไม่ดี ผู้วิจารณ์จึงย้ำความผิดอีกครั้ง “รู้สึกว้าทีแฉ่ๆ”

ตัวอย่างที่ 110 ของน้องเกียรดีครับ จากทีที่พี่เห็นชุดของเธอเนี่ย เธอโชว์ความไม่เรียบร้อย เพื่อที่ อยากจะให้ชุดของเธอเนี่ยมีความแปลก แต่ว่าในความเป็นจริงแล้ว พี่ว่าเธอ ขาดหาย ความเรียบร้อยไป การรีดผ้ากาวในชุดของเธอ ก็ รีดไม่ได้เรียบร้อย

(จ่อม-ศิริชัย ทหรานนท์, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 2)

จากตัวอย่างที่ 110 จะเห็นว่าผู้วิจารณ์กล่าวถึงข้อบกพร่องของผลงานในเรื่องของชุดที่ตัดออกมาว่า “ไม่เรียบร้อย” ซ้ำถึงสองครั้งเพื่อย้ำว่า ชุดไม่เรียบร้อยทำให้ตัดออกมาไม่สวยงามและขาดความเรียบร้อยซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของชุดนี้ ซึ่งให้เห็นว่าผู้เข้าแข่งขันขาดความใส่ใจในการทำงานส่งผลให้ทำงานไม่เรียบร้อย

ตัวอย่างที่ 111 น้องเปียร์ไม่เหมาะกับการทำเสื้อผ้าผู้ชาย วันนี้ค่อนข้างผิดหวังเล็กน้อยนะฮะ กับเสื้อผ้าผู้ชายของน้อง ส่วนน้องแมนดีอันนี้ต้องขอชมเลยว่า เป็นคอลเลคชั่น (collection) ซึ่งจริงๆ แล้ว ชุดทั้งสิบชุดในวันนี้เนี่ย วางขายได้เลย มีอยู่ชุดหนึ่งครับ รู้สึกว่าชุดเปิดนมอะครับ ตอนที่มันพลิกเปิดนมขึ้นมา ผมว่ามันเป็นคาแรคเตอร์ (character) ที่อาจจะไม่เหมาะกับการคอลเลคชั่น (collection) โดยรวมของแมนดีก็ได้ คือ โดยรวมมันไม่ใช่สไตล์ (style) ของแมนดี ลืมๆ มันไปก็ได้เนะครับ
(รอง-จิตต์สิงค์ สมบุญ, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 7)

จากตัวอย่างที่ 111 จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์ได้กล่าวถึงการทำเสื้อผ้าในบางแบบของผู้เข้าแข่งขันทั้งสองคนว่า ทำได้ “ไม่เหมาะ” โดยกล่าวซ้ำหลายครั้ง และกล่าวให้ผู้เข้าแข่งขันคนหนึ่งลืมการออกแบบในครั้งนี้ไป ทำให้เห็นว่า ผู้เข้าแข่งขันคนนั้นไม่เหมาะกับการทำเสื้อผ้าลักษณะนี้จริงๆ ไม่ควรทำอย่างยิ่ง และผลงานก็ออกมาไม่สวยมาก

ตัวอย่างที่ 112 ความเยอะของคุณ คุณเอาความเป็นตัวเองใส่เข้าไปสูง จนคุณลืมคำนึงถึงลูกค้า มีวสิค ความผิดพลาดในการเลือกใช้สีของคุณ ทำให้คุณต้องมายืนที่จุดนี้อีกครั้ง มะเหมียว นี่เป็นอีกหนึ่งครั้งที่คุณต้องออกมายืนข้างหน้าอย่างนี้ อีกแล้ว ความผิดพลาดของคุณซ้ำเติม รอยเติม (??) ของคุณง่ายเกินไป ฝีมือการตัดเย็บของคุณไม่ดีพอ บุคคลที่ต้องกลับไปในสตูดิโอ (studio) ของเรา มะเหมียว ขอแสดงความเสียใจด้วยนะคะ
(อาร์ท-อารยา อินทรา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 3)

จากตัวอย่างที่ 112 จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์กล่าวถึง “ความผิดพลาด” ที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีกจาก “ซ้ำเติม รอยเติม” “ฝีมือตัดเย็บของคุณไม่ดีพอ” ทำให้เห็นว่าความผิดพลาดที่เกิดขึ้นไม่ได้รับการแก้ไข และยิ่งย่ำให้ผู้ฟังเห็นภาพชัดเจนว่าตนเองมีผลงานที่ไม่ดีมากๆ และยังไม่พัฒนาตนเอง จนทำให้เกิดความผิดพลาดซ้ำอีก การตอกย้ำความผิดเช่นนี้ทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้และผู้วิจารณ์กล่าวถึงข้อผิดพลาดของผู้ฟังที่เป็นผู้เข้าแข่งขันที่ต้องมาลุ้นผู้ที่ได้ผ่านเข้ารอบ โดยกล่าวว่าต้องออกมายืน “อีกครั้ง” “อีกแล้ว” เป็นการย้ำความผิดให้ชัดเจนมากขึ้น ผู้เข้าแข่งขันจะรู้ทันทีว่าผลงานทำได้ไม่ดี เป็นความผิดพลาดที่ซ้ำเติมและไม่ได้รับการแก้ไข

ตัวอย่างที่ 113 สวัสดิ์ศรีรับแท็บปัดรับ แท็บปัดมีปัญหาเรื่องเอียร์มอนิเตอร์ (ear monitor) ใหม่ครับ วันนี้ (ผู้เข้าแข่งขันตอบว่า “นิดหน่อยค่ะ”) โอเค ก็เป็นวาร์องเพี้ยนเอง วันนี้เพี้ยน
มาก

(ไก่อ-สุธีร์ แสงเสรีชน AF6, สัปดาห์ที่ 2, เพลง ทางเดินแห่งรัก)

จากตัวอย่างที่ 113 จะเห็นว่าผู้วิจารณ์ใช้คำว่า “เพี้ยน” หมายถึง การร้องที่ไม่ตรงกับจังหวะหรือทำนองเพลง ทำให้เห็นว่าการแสดงในวันนี้ไม่ดี และผู้วิจารณ์กล่าวถึงสองครั้งว่า “เพี้ยนมาก” ทำให้รู้สึกได้ว่าเสียงที่ออกมาไม่ไพเราะ ไม่น่าฟังอย่างยิ่ง

ตัวอย่างที่ 114 อาทิตยน์นี้เป็นอาทิตยน์ที่สองแล้วนะครับ ที่สู่ยออกมายื่นข้างหน้าตรงนี้ เสื้อผ้า (??) ที่สู่ยเลือกใช้และเทคนิคที่สู่ยเลือกใช้ ทำให้ผู้หญิงดูมืดไม่น่าดูเลย

(หมู-พลพัฒน์ อัคระประภา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 2)

จากตัวอย่างที่ 114 จากปริบทนี้ คือ ผู้เข้าแข่งขันจะยื่นรอฟังคำตัดสิน ประกาศผู้ถูกรอบโดยผู้วิจารณ์กล่าวว่า “อาทิตยน์ที่สองแล้วที่สู่ยออกมายื่นตรงนี้” เป็นการกล่าวย่ำว่า ผู้เข้าแข่งขันที่ชื่อ “สู่ย” เกือบถูกรอบมาแล้วสองอาทิตยน์ สะท้อนให้เห็นว่าผู้เข้าแข่งขันคนนี้มีผลคะแนนน้อยมากและไม่ได้ปรับปรุงให้ดีขึ้นและวันนี้ก็ต้องลุ้นถูกรอบอีกครั้งหนึ่ง

ตัวอย่างที่ 115 จริงๆ แล้วชุดของแมนดี้ที่ว่าใช้ได้ แต่สิ่งหนึ่งที่ที่บอกแมนดี้แล้ว และที่ว่าอันนี้เป็นครั้งที่สามแล้วที่พูดแบบเดียวกัน ไม่ค่อยดูแบบเท่าไร ชุดนี้ไม่เหมาะกับนายแบบของแมนดี้เลย มันเหมือนแมนดี้ไม่เคยเจอแบบเลย

(หมู-พลพัฒน์ อัคระประภา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 6)

จากตัวอย่างที่ 115 จะเห็นว่าผู้วิจารณ์กล่าวถึง ข้อผิดพลาดของผู้เข้าแข่งขันที่ไม่ดูลักษณะของผู้สวมใส่เสื้อผ้าก่อนที่จะมาตัดชุด ผู้วิจารณ์ใช้คำว่า “อันนี้เป็นครั้งที่สาม แล้วที่พูดแบบเดียวกัน” ความผิดพลาดนี้ นับเป็นครั้งที่สามแล้ว ทำให้ความผิดนั้นมากขึ้นและไม่ควรผิดอีก

ตัวอย่างที่ 116 ปัญหาที่เจอก็เรื่องเดิมๆ คือ การควบคุมความเพี้ยนที่มีนิดหน่อยหลุดรอดออกมา (ดีด -โสฬส ปุณกะบุตร, AF6, สัปดาห์ที่ 7, เพลง อิมอูน)

จากตัวอย่างที่ 116 จะเห็นว่าผู้วิจารณ์ได้กล่าวถึง ความผิดของผู้ฟังที่เคยทำผิดพลาดมาแล้วก่อนหน้านี้ คือ การควบคุมความเพี้ยนที่ผู้ฟังยังไม่แก้ไขและทำความผิดพลาดนี้ซ้ำอีก

จากตัวอย่างที่ 107-116 จะเห็นว่าผู้วิจารณ์กล่าวถึงความผิดพลาดของผู้ฟังที่เป็นผู้เข้าแข่งขันซ้ำๆ เพื่อย้ำความผิดให้ผู้ฟังรู้สึกสำนึกในความผิดนั้น และเป็นการเตือนที่ก่อนหน้านี้ผู้ฟังก็เคย

ท่าความผิดพลาดเช่นนี้มาก่อน และการกล่าวร้ายเช่นนี้ทำให้ผู้ฟังรู้สึกเสียหน้าที่ไม่ได้ปรับปรุงแก้ไข พฤติกรรมให้ดีขึ้นและถ้าผู้ฟังมีโอกาสครั้งต่อไปก็ไม่ควรทำความผิดพลาดเช่นนี้อีก

4.1.1.4 การนำผู้ฟังไปเปรียบเทียบกับผู้อื่น

การนำผู้ฟังไปเปรียบเทียบกับผู้อื่น หมายถึง ผู้วิจารณ์กล่าวถึงความสามารถหรือ ผลงานของผู้ถูกวิจารณ์มาเปรียบเทียบกับผู้อื่นที่ทำได้ดีกว่า เพื่อให้ผู้ฟังรู้ว่าตนเองมีข้อเสีย ข้อไม่ดีหรือ ข้อบกพร่องอยู่

ตัวอย่างที่ 117 ชุดของเบงค์เนี่ย ตามโจทย์แล้วมันเป็นออทมิวินเทอร์นะ โจทย์ที่หนึ่ง โจทย์ที่สอง ของเบงค์คือ มันเป็นผ้าไทย คือถ้าให้พึมพำชุดเธอว่า เป็นผ้าไทย พึมพำไม่ออกนะ ด้วยการใช้วัสดุ ซึ่งผ้าไทยเนี่ย ในขณะที่เพื่อนๆ เลือกใช้ได้ ในลักษณะที่มีความโดดเด่น

(จ่อม-ศิริชัย ทหรานนท์, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 2)

จากตัวอย่างที่ 117 ผู้วิจารณ์กล่าวว่า “ขณะเพื่อนๆ ทำได้ดี” ทำให้ว่าผู้ถูกวิจารณ์ทำผลงาน การเลือกผ้าตัดชุดของผู้เข้าแข่งขันคนนั้นไม่ดี โดยได้เปรียบเทียบกับเพื่อนคนอื่นๆ ในทีมที่เลือกผ้าได้ดีกว่าทำให้เห็นว่า ความสามารถของผู้เข้าแข่งขันคนนี้ด้อยกว่าคนอื่นๆ ซึ่งทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้

ตัวอย่างที่ 118 ถ้าจะเปรียบเทียบพี่สาวเนี่ยนะ ก็ไม่ถึงหรอก ถ้าจะพูดกันแล้วนะอะ ในเรื่องของการร้องหรือว่าหน้าตาหน้าตาพอกันนะอะ

(ม้า-อรณภา กฤษฏี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง รักแท้หรือแค่เหงา)

จากตัวอย่างที่ 118 ผู้วิจารณ์ได้นำผู้เข้าแข่งขันไปเปรียบเทียบ กล่าวว่า “ถ้าจะเปรียบเทียบ พี่สาวเนี่ยนะ ก็ไม่ถึงหรอก” ทำให้เห็นว่าผู้ถูกวิจารณ์มีความสามารถด้านการร้องเพลงที่ด้อยกว่าพี่สาว มาก ซึ่งอาจทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้เพราะแม้ตนเองจะมีความสามารถแต่ถูกมองว่าด้อยกว่าพี่ของตนเอง ซึ่งแม้จะเก่งกว่าผู้เข้าแข่งขันคนอื่นๆ ก็ตาม

4.1.2 กลวิธีความไม่สุภาพแบบอ้อม

จากการศึกษาข้อมูล ผู้วิจัยพบว่าผู้วิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทยเลือกใช้กลวิธี ความไม่สุภาพแบบอ้อม 5 กลวิธี ดังต่อไปนี้

4.1.2.1 การแฉความให้ผู้ฟังรู้ว่าตนเองมีข้อผิดพลาด

4.1.2.2 การประชดประชัน

4.1.2.3 การใช้สำนวนที่มีความหมายในทางลบ

4.1.2.4 การอุปโลกน์ให้เกิดความตลกขบขัน

4.1.2.5 การกล่าวโทษผู้อื่นหรือสิ่งอื่น

4.1.2.1 การแนะนำความให้ผู้ฟังรู้ว่าตนเองมีข้อผิดพลาด

การแนะนำความให้ผู้ฟังรู้ว่าตนเองมีข้อผิดพลาด หมายถึง การกล่าวแนะนำให้ผู้ฟังรู้ว่าตนเองมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นหรือนำให้เห็นสิ่งที่ควรทำ ที่ผู้วิจารณ์เห็นว่าผู้เข้าแข่งขันมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม มีข้อผิดพลาดในผลงานหรือการกระทำ การใช้กลวิธีนี้จะทำให้ผู้ฟังรู้ว่าตนเองยังมีข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไขอย่างไรบ้างและอาจช่วยชี้แนะแนวทางให้ผู้ฟังปฏิบัติตามเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงให้ผลงานหรือการกระทำนั้นดีขึ้น ทั้งนี้ผู้พูดไม่ได้พูดถึงความผิดหรือข้อบกพร่องนั้นอย่างตรงไปตรงมา แต่ก็ทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้เพราะผู้ฟังก็จะสามารถตีความรับรู้ได้ว่าเป็นการกล่าวถึงความผิดพลาดที่เกิดขึ้น หรือมีข้อเสีย ข้อบกพร่องบางอย่างที่ควรแก้ไข

1) การแนะนำผู้ฟังถึงข้อบกพร่องของตนเอง

การแนะนำผู้ฟังถึงข้อบกพร่องของตนเอง หมายถึง การที่ผู้วิจารณ์กล่าวถึงข้อบกพร่องของผลงานหรือการกระทำของผู้เข้าแข่งขัน ซึ่งอาจไม่ได้กล่าวถึงข้อบกพร่องโดยตรง แต่ผู้ฟังที่เป็นผู้เข้าแข่งขันก็รู้ว่าตนเองมีข้อผิดพลาดที่ควรนำไปแก้ไข แนวคิดนี้แม้ว่าผู้พูดวิจารณ์จะกล่าวอ้อมโดยเลียงที่จะกล่าวถึงความผิดพลาดโดยตรง แต่ผลของการใช้ภาษาที่เกิดขึ้นทำให้ผู้ฟังอาจรู้สึกเสียหน้าหรือไม่พอใจได้ แม้ว่าจะมีบางคนที่เชื่อว่าการแนะนำความเป็นการใช้ภาษาเพื่อแสดงความสุภาพแต่แนวคิดของคัลเปเปอร์ (Culpeper : 1996) เชื่อว่าเป็นการแสดงความไม่สุภาพ

ตัวอย่าง สถานการณ์คนขับแท็กซี่ลืมปิดที่ปิดน้ำฝนขณะที่ฝนไม่ได้ตก และผู้โดยสารได้พูดขึ้นมาว่า “Is it raining?” (Culpeper , 1996 : 351) ฝนกำลังตกหรือ?

จะเห็นว่า ผู้พูดไม่ได้กล่าวถึงความผิดที่ผู้ฟังลืมปิดที่ปิดน้ำฝนแต่ผู้ฟังก็รู้ว่าตนเองทำสิ่งที่ผิดพลาดขึ้น ซึ่งอาจทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้และในรายการเรียลลิตีโชว์เป็นรายการโทรทัศน์ดั่งนั้น ผู้วิจารณ์ไม่เพียงกล่าวกับผู้เข้าแข่งขันเท่านั้น แต่ยังมีผู้ชมที่รับฟังผ่านเครื่องรับโทรทัศน์ ซึ่งการกล่าวถึงข้อผิดพลาดของผู้เข้าแข่งขันนั้นอาจทำให้ผู้เข้าแข่งขันเสียหน้าได้ ผู้วิจัยจึงจัดว่าการแนะนำความถือเป็นกลวิธีที่ผู้วิจารณ์แสดงความไม่สุภาพรูปแบบหนึ่ง ตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 119 รูปลักษณ์ดีแล้วมาร้องแบบเนี้ย โท! เรื่องร้องนะมาฟังคุณทั้งสองดีกว่านะฮะ ขนาดดิฉันชาวบ้านฟังแล้วยัง เฮอะ! (ผู้วิจารณ์ถอนหายใจ) ทุเรศ
(มา-อรนภา กฤษณี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 6, เพลง รัก)

จากตัวอย่าง 119 ผู้วิจารณ์กล่าวว่า “รูปลักษณ์ดีแล้วมาร้องแบบเนี้ย โห!” ผู้วิจารณ์ไม่ได้กล่าวว่าผู้เข้าแข่งขันร้องเพลงได้ไม่ดีอย่างตรงไปตรงมาแต่จากคำว่า “แบบเนี้ย” และคำอุทานว่า “โห!” ซึ่งเป็นการแสดงอารมณ์ความรู้สึกไม่พอใจ ทำให้ผู้เข้าแข่งขันรู้ว่าแม้ตนเองจะมีรูปลักษณ์ภายนอกดีแต่ร้องเพลงได้ไม่ดี ไม่มีความไพเราะ เป็นข้อผิดพลาดที่ควรนำไปแก้ไข

ตัวอย่างที่ 120 พวกเราคาดหวังกับยังดีไซน์เนอร์ (yong designer) ที่จะมาประดับวงการที่จะมีอะไรที่สร้างสรรค์กว่านี้แต่ที่มคุณภาพพร้อมกับเพลย์เซฟ (play save) สร้างความปลอดภัยอยู่บนพื้นฐานเรียบง่าย

(อาร์ท-อารยา อินทรา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 2)

จากตัวอย่างที่ 120 ผู้วิจารณ์แสดงออกให้ผู้ฟังรู้ว่า ผู้วิจารณ์ได้ “คาดหวัง” หรือมีเกณฑ์ของมาตรฐานผลงานที่ผู้เข้าแข่งขันควรทำ เพื่อแนะนำความเห็นที่เห็นว่าผลงานหรือการกระทำที่จะเกิดผิดไปจากความคาดหวังและไม่สร้างสรรค์ซึ่งเป็นการแนะนำให้เห็นข้อผิดพลาดของผู้เข้าแข่งขันที่ยังทำไม่ได้ดีพอ

ตัวอย่างที่ 121 น้ำเสียงนะครับของทีเข้ากับเพลงนี้มาก ทำให้เห็นบรรยากาศในยุคซิกซ์ซี (sixty) แต่การนำเสนอของทีในวันนี้ค่อนข้างเรียบไปสักนิดหนึ่งนะครับ ยังนิ่งอยู่ มันจะไม่ค่อยมีเคิร์ฟ (curve) ขึ้นเคิร์ฟลง โอเคตัวเพลงมันเรียบ แต่เราก็สามารถทำอะไรให้เพลงนั้นมีความน่าสนใจขึ้นได้ บางช่วงนะครับ อาจจะลองเอาไปดูกับโจทย์ครั้งต่อไปดูแล้วกันนะครับ คือภาพที่ฟีดคิดในใจตามไปเนี้ย มันมีภาพการยืนติดนิ้ว การหมุนเป็นบางช่วงหรือการอะไรสักอย่างที่มีมันทำให้บทเพลงมันดูท่ามันเข้ากับเพลง ลองปรึกษาครูเปิดดูแล้วกันว่าจะทำอะไรกันดี

(พอร์ด-สบชัย ไกรยูรเสน, AF6, สัปดาห์ที่ 7, เพลง In The Flesh)

จากตัวอย่างที่ 121 ผู้วิจารณ์กล่าวถึงภาพที่อยู่ในใจ คือ “ภาพการยืนติดนิ้ว” ซึ่งผู้เข้าแข่งขันไม่ได้ทำ การกล่าวเช่นนี้ เป็นการกล่าวแนะนำให้ผู้ฟังเห็นถึงข้อบกพร่องของการแสดงที่ขาดหายไปซึ่งเป็นภาพที่อยู่ในใจของผู้วิจารณ์ที่ไม่เห็นในผลงานของผู้เข้าแข่งขันซึ่งเป็นสิ่งที่ควรกระทำ

ตัวอย่างที่ 122 อีกอย่างทีพี่อยากจะบอก พี่อยากจะโทรไปบอกบริษัทที่เค้าทำตุ๊กตาบลาเยธ (Blythe) นะครับ ให้ทำเป็นหน้าซานิ นะครับ และชุดนี้ก็สวยมากๆ เหมาะสำหรับแสดงบนเวที แต่เดินท้าวๆ ไปนี้ไม่ได้นะครับ เพราะถึงบ้านเนี้ย กระทบกระป๋อง ขยะอะไรเต็มไปหมดเลย ครับ ขอบคุณครับ

(ปัง-ประกาศิต โปสุวรรณ, AF6, สัปดาห์ที่ 6, เพลง เธอผู้ไม่แพ้)

จากตัวอย่างที่ 122 ผู้วิจารณ์ได้ชมชุดผู้เข้าแข่งขันว่าเป็นชุดที่สวยงามแต่ไม่เหมาะกับการใส่ในชีวิตประจำวัน การที่ผู้วิจารณ์กล่าวว่า “กระป๋องกระป๋องขยะเต็มไปหมด” ทำให้เห็นภาพว่า ชุดนี้เป็นชุดที่ลุ่มล่ำและเดินลำบาก ซึ่งแม้ว่าจะอยู่บนเวทีได้แต่ก็เห็นถึงความไม่สบายตาถ้าในโอกาสต่อไป ผู้ฟังอาจเล็งใส่ชุดอื่นที่ทำให้ดูดีกว่านี้ได้

ตัวอย่างที่ 123 (จากปริบทนี้ผู้วิจารณ์กล่าวถึง ผู้เข้าแข่งขันที่เลือกเพลงสากลและร้องได้ไม่ดี) สำหรับผม ผมขอobarที่กล้าที่จะเลือกร้องเพลงสากล เพราะว่าเพลงสากลนี้เป็นเพลงที่ ถ้าทำได้ดีก็ดีไปเลย ถ้าทำไม่ได้ถึงระดับก็อาจทำให้ขาดความน่าสนใจไปนิดหนึ่ง

(ตัด -โสฬส ปุณกะบุตร, AF6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง IMCA)

จากตัวอย่างที่ 123 ผู้วิจารณ์กล่าวถึงความเห็นส่วนตัวว่า ชอบผู้ที่กล้าร้องเพลงสากล ถ้าร้องดีก็ทำเพลงออกมาดีแต่ถ้าไม่ตีเพลงก็ออกมาไม่น่าสนใจ การกล่าวเกริ่นนำเช่นนี้เป็นการแนะนำให้ผู้เข้าแข่งขันรู้ว่าตัวเองเลือกร้องเพลงสากลแต่ผลงานที่แสดงออกไปยังไม่ดี ผู้วิจารณ์เกริ่นนำเข้าประเด็นโดยไม่ได้กล่าวถึงการร้องเพลงที่ไม่ดีแต่แรก แต่เป็นการกล่าวถึงความยากของเพลงและการเลือกเพลงที่ไม่เหมาะสมกับนักร้อง เมื่อร้องแล้วเพลงไม่น่าสนใจ ทำให้ผู้เข้าแข่งขันคนนั้นรับรู้ได้ว่าควรเลือกเพลงที่เหมาะสมกับความสามารถของตัวเอง

ตัวอย่างที่ 124 ภาพรวมของทั้งทีมด้วย ความเป็นคอลเลคชั่น (collection) พวกเรามองไม่เห็น (หมู่-พลพัฒน์อัศวะประภา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 3)

จากตัวอย่างที่ 124 ผู้วิจารณ์กล่าวว่า “พวกเรามองไม่เห็น” แทนการกล่าวถึงผลงานที่ออกมาไม่ดี แต่ผู้เข้าแข่งขันสามารถตีความได้ว่า ผลงานออกมาไม่ดีจนทำให้ความเป็นภาพรวมของชุดในทีมผู้เข้าแข่งขันหายไป

ตัวอย่างที่ 125 จากอาทิตย์ที่แล้วเนี่ย เราเป็นคนที่ครองเวทีเกือบไว้ได้หมด วันนี้เกิดอะไรขึ้น มันมีแต่ความว่างเปล่านะครั้บ แล้วก็มือไม้เราจะทำเต็มตลอดเลย

(ไก่อ-สุธีร์ แสงเสรีชน, AF6, สัปดาห์ที่ 2, เพลง ทางเดินแห่งรัก)

จากตัวอย่างที่ 125 ผู้วิจารณ์กล่าวว่า “วันนี้เกิดอะไรขึ้นมีแต่ความว่างเปล่า” แทนการกล่าวถึงการแสดงออกมาที่ไม่ดีซึ่งเป็นการบอกข้อเสียโดยตรงไปตรงมา แต่ผู้ฟังจะรับรู้ถึงความว่างเปล่าที่เกิดขึ้นคือการแสดงที่ไม่ดีและต่ำกว่ามาตรฐานจากความสามารถที่เคยทำได้มาก

ตัวอย่างที่ 126 ขอเตือนสติไว้เลยนะ อย่างหลงเด็ดขาดเลยนะ เพราะวันนี้เนี่ยเหมือนแต่งตัวจะไปรับปริญญา (ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ด) ดิฉันเชื่อแล้วคะ ว่าคุณมีท่าประจำ หลิงแกอย่างดิฉันจะยอมรับแหละว่า เด็กๆ ทำเนี่ยต้องการให้มีท่าประจำ นั่นคือ เดินออกมาแล้ว

ชี้หน้าคนดู อย่างสองทำมือโอเลิฟยู อันที่สามรักผมมั้ยชาวรีอกทุกคน ฉันท้าใจ
ทุกอย่างและ ฉันท้าใจ

(ม้า-อรนภา กฤษณี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 3, เพลง คนสุดท้าย)

จากตัวอย่างที่ 126 จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์กล่าวถึง ท่าทางของผู้เข้าแข่งขันที่ไม่ดีคือ การทำท่าชี้หน้าผู้ชม และกล่าวว่าตัวเองเข้าใจ ซึ่งจริงๆ แล้วผู้วิจารณ์อยากจะบอกผู้เข้าแข่งขันว่า ท่าทางเช่นนี้เป็นการแสดงที่ไม่ดีและควรแก้ไข ผู้วิจารณ์อาจจะบอกว่าเข้าใจแต่ก็รู้สึกว่าเป็นข้อดีของการแสดง การบอกว่า “ฉันท้าใจ” เน้นว่าสิ่งที่ทำหรือท่าทางที่ทำอาจจะจะเป็นสิ่งที่คนอื่นไม่เข้าใจ หรือไม่เห็นว่าด้วยเหตุใดจึงควรทำเช่นนั้น

ตัวอย่างที่ 127 ขอบอกว่ามันอาจไม่ใช่ มันต้องใช้ประสบการณ์มากๆ แน่ๆ การร้องเพลงร็อก
ยากมากมั้ยคะคุณเพชร (ผู้วิจารณ์ที่ชื่อเพชรตอบ “จะว่ายากก็ยาก จะว่าง่าย ก็ง่าย
คือจริงๆ แล้วคือให้มันมีพลังนั่นแหละคือ ประเด็นหลักแค่นั้นเอง”) แต่ดิฉัน
ดูคอนเสิร์ตร็อกที่ไร นักร้องเค้าจะดึงเราเข้าไปมีส่วนร่วมให้ได้

(ม้า-อรนภา กฤษณี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 3, เพลง เพียงกระซิบ)

จากตัวอย่างที่ 127 จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์ไม่ได้กล่าวว่า ผู้เข้าแข่งขันคนนี้ร้องเพลงไม่ดี แต่กล่าวถามผู้วิจารณ์อีกคนหนึ่งที่มีความสามารถด้านดนตรีว่าการร้องเพลงที่ดีเป็นอย่างไรและ กล่าวถึงการเป็นนักร้องที่ดีต้องมีพลังคือ ทั้งพลังเสียงและการถ่ายทอดที่น่าสนใจ จะเห็นว่ากล่าว เช่นนี้ผู้ฟังจะรับรู้ได้ว่าตนเองยังร้องเพลงได้ไม่ดีและไม่สามารถดึงผู้ชมให้ไปมีส่วนร่วมได้

ตัวอย่างที่ 128 จากผลงานการออกแบบในคอลเลกชัน (collection) นี้นะคะ ชุดพิเศษ โอกาสพิเศษ
สำหรับคนพิเศษ หลากๆ คนมีฝีมือพัฒนาขึ้น หลากๆ คนกำลังอยู่ในอาการที่
น่าเป็นห่วง ขอเชิญคณะกรรมการคอมเม้นคะ เชิญครูจ๋อมคะ

(อาร์ท-อารยา อินทรา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 4)

จากตัวอย่างที่ 128 คำว่า “น่าเป็นห่วง” หมายถึง เกรงจะได้รับทุกข์หรือเป็นอันตราย (นววรรณ พันธุมธา, 2544 : 74) จะเห็นได้ว่า ผลงานหรือการแสดงที่เกิดขึ้น ผู้เข้าแข่งขันที่เคยเห็น ข้อผิดพลาดมาก่อน และผู้วิจารณ์กังวลว่า ในไม่ช้าผลร้ายก็อาจจะเกิดขึ้นก็คือ การต้องออกจาก การแข่งขัน การกล่าวเช่นนี้ทำให้ผู้เข้าแข่งขันรู้ว่าตนเองมักทำสิ่งที่ผิดพลาดอยู่เสมอ ซึ่งเป็นข้อเสีย ที่ไม่ได้แก้ไข

ตัวอย่างที่ 129 สวัสดิ์ศรีรับน้องที่ หลายทีเลยแบบนี้ (ผู้ชมหัวเราะ) ต้องนำเห็นใจก่อนเลยนะครับ
เพราะเป็นคนแรกต้องออกมาคนแรก และเพลงของไมเคิลนะครับ คิงออฟป๊อป
(king of pop) เนี่ย เพลงเร็วเพลงนี้เลยร้องยากมากๆ เห็นได้ชัดว่า มีหลายที่
ที่เพี้ยน

(ปัง-ประกาศิต โบสุวรรณ, AF6, สัปดาห์ที่ 3, เพลง Beat It)

ตัวอย่างที่ 130 น่ารักมากจ้า สนุกด้วย สามารถที่จะ เออ ใช้อากัปกิริยา เฉิ่มๆ เป็นๆ ไม่ได้เรื่อง
ทำกะโหลกกะลาทั้งหลายเอามาเป็นเรื่องทีดูแล้วสนุกสนาน แล้วก็เกิด
ความเห็นใจว่า เออ โอเคว่ามันคงเดินไม่ได้เรื่องหรอก แต่มันก็มีทำอะไรทีดู ทำให้
มีความรู้สึก ว่า เออ ปล่อยให้มันเป็นไปซะอย่างนั้นอะ ซึ่งมีความน่ารักอยู่ในตัว
ถือว่าเป็นเสน่ห์ของริทมาเลยนะคะ แต่ว่าคุณจะมาร้องอะไร ก็ลืมๆ ไปเถอะ
เออ อยากจะทำอะไรก็ทำไปไ้ร้องอะนะ แต่โดยรวมทั้งหมดอยากบอกว่าน่ารัก
มากๆ

(ม้า-อรณภา กฤษฎี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 5, เพลง รักกันมั๊ย)

จากตัวอย่างที่ 129-130 คำว่า “เห็นใจ” หมายถึง รู้สึกถึงความทุกข์ยากหรือความจำเป็น
ของผู้อื่น (นววรรณ พันธุเมธา, 2544 : 73) การกล่าวเพื่อแสดงความเห็นใจ จากบริบทนี้จะเห็นว่า
ผู้วิจารณ์เห็นความผิดพลาดหรือสิ่งที่ไม่ดีที่เกิดขึ้นมาก่อนหรือมีเหตุที่ทุกข์ยากก่อน จนทำให้รู้สึก
สงสารในความทุกข์ยากนั้น จากบริบทนี้จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์กล่าวแสดงความเห็นใจผู้เข้าแข่งขัน
ที่ร้องเพลงได้ไม่ดี สาเหตุจากอาการตื่นเต้น เพราะต้องออกมาแข่งขันเป็นคนแรกในตัวอย่างที่ 129
และเห็นใจผู้เข้าแข่งขันที่ร้องเพลงได้ไม่ดีเพราะเพลงที่เลือกมาร้องยาก จากตัวอย่างที่ 130 การเห็นใจ
แสดงว่าผู้เข้าแข่งขันทำสิ่งที่ผิดพลาดเกิดขึ้นแล้วผู้วิจารณ์จึงเห็นใจที่ทำผิดนั้น การพูดเช่นนี้ก็คือ
การกล่าวถึงข้อผิดพลาด แม้ว่าจะเห็นใจแต่ก็ทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้หรือผู้เข้าแข่งขันอาจจะรู้สึกไม่
ต้องการให้มากกล่าวถึงในลักษณะนี้ นอกจากนี้การกล่าวว่า “ก็ลืมๆ ไปเถอะ” เป็นการกล่าวโดยอ้อม
ว่าสิ่งที่ทำไม่น่าจดจำแสดงให้เห็นว่าผลงานไม่น่าประทับใจทำได้ไม่ดีพอ

ตัวอย่างที่ 131 ทนหน่อยนะไอซ์ ปัญหาของไอซ์เท่าที่ดูเนี่ยนะ เป็นเรื่องง่ายๆ เลยนะครับ
คอนเซ็ป (concept) มันอยู่ที่พลัง พลังไอซ์ไม่พอนะครับ ไม่พอจริงๆ เออ ขึ้นมา
ตอนแรกมันค่อนข้างเพี้ยนเยอะ โอเค พี่ก็พยายามมองโลกในแง่ดีว่า เออ เค้าตื่นเวที
ขึ้นมาอะไรแบบเนี่ย แต่ยังมีประปรายอยู่ในเกณฑ์ที่มากเกินไป นะครับ แล้วประเด็น
ที่สำคัญที่สุด พอพลังไม่พอปั๊บเนี่ย

(เพชร มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 3, เพลง เพียงพอ)

จากตัวอย่างที่ 131 คำว่า จากการใช้คำว่า “พยายามมองโลกในแง่ดี” เป็นการแสดงความเห็นใจ เข้าใจว่าความผิดพลาดที่เกิดขึ้นนี้เกิดจากความตื่นเต็นของผู้เข้าแข่งขันที่ขาดประสบการณ์ แม้ว่าผู้วิจารณ์จะเห็นใจก็ตาม แต่ข้อผิดพลาดที่ขึ้นก็มากจนเกินให้อภัยได้ ทำให้หมดความรู้สึกเห็นใจนั้นไป

ตัวอย่างที่ 132 น้อยอดโยโกะครับ เมื่อสักครูนี้น้องบอกว่าอินสไปเรชั่น (inspiration) มาจากคำว่า สปอร์ตแวร์ (sportwear) กับคำว่ามินนิสทรี (ministry) ที่พอร์ดอยากจะถามกลับไปว่า สปอร์ต (sport) และก็แวร์ (where) ของที่พอร์ดเนี่ย จะสะกดว่า ดับบิว (w) เอ็ช (h) อี (e) อาร์ (r) อี (e) คือไม่เข้าใจว่า ที่หนูพูดว่าสปอร์ตแวร์ (sportwhere) กับ มินนิสทรี (ministry) เนี่ย สื่อสารด้วยอะไร
(พอร์ด-กุลวิทย์ เลาสุขศรี, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 6)

จากตัวอย่างที่ 132 ผู้วิจารณ์บอกว่าตนเองไม่เข้าใจที่ผู้เข้าแข่งขันกล่าวถึงแรงบันดาลใจของผลงานการออกแบบชุด มาจากคำว่า “สปอร์ตแวร์ (sportwear)” กับ “คำว่า มินนิสทรี (ministry)” ซึ่งผลงานที่ออกมาไม่ตรงกับที่กล่าวไว้ ผู้วิจารณ์ที่กล่าวว่า “คือไม่เข้าใจว่า” นั้นก็เพื่อแนะนำความให้ผู้เข้าแข่งขันทราบว่สิ่งที่พูดกับผลงานนั้นไม่ตรงกัน

ตัวอย่างที่ 133 เออ แล้วทำไมเต็นไม่ตรงกับจังหวะ พีแปลกใจ เออ นะ มันแปลกๆ อยู่
(ไก่อ-สุธีร์ แสงเสรีชน, AF6, สัปดาห์ที่ 2, เพลง ชินเดอเรลลา)

จากตัวอย่างที่ 133 เซิร์ล (Searle, 1969 : 66) ได้กล่าวถึง เจื่อนไขของวัจนกรรมการถามว่า เมื่อผู้พูดถามนั้น ผู้พูดต้องการคำตอบของคำถามนั้นๆ เสมอ การใช้รูปแบบประโยคคำถามโดยไม่ต้องถามคำตอบในตัวอย่างที่พบเป็นการใช้เพื่อแนะนำข้อบกพร่องของผู้ฟัง ผู้วิจารณ์ได้ใช้ประโยคคำถามว่า “ทำไมเต็นไม่ตรงกับจังหวะ” ซึ่งในความจริงผู้พูดไม่ได้ถามเพื่อต้องการคำตอบ แต่เพียงจะแนะนำความให้ผู้เข้าแข่งขันกลับไปดูเรื่องการเต็นที่ยังมีปัญหาไม่ตรงกับจังหวะที่ต้องกลับไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น สอดคล้องกับสิริลักษณ์ หุ่นศรีงาม (2544) ที่ศึกษาการใช้รูปประโยคภาษาไทยที่มีคำว่า “ทำไม” พบว่า การขึ้นต้นประโยคว่า “ทำไม” นั้นเพื่อสื่อวัจนกรรมอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการถามได้อีก 7 วัจนกรรม ได้แก่ การแนะนำ การขอร้อง การสั่ง การตำหนิ การโต้แย้ง การแสดงความรู้สึกในแง่ลบและการชม ถ้อยคำเหล่านี้ใช้เพื่อชักจูงหรือผลักดันให้ผู้ฟังเห็นว่ามีกรกระทำอื่นที่มีเหตุผลกว่าและเป็นการเปิดช่องเพื่อแสดงความคิดเห็นโต้แย้งอย่างไรก็ตาม การสื่อวัจนกรรมต่าง ๆ ด้วยถ้อยคำที่มีคำ “ทำไม” มีความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดความไม่สุภาพขึ้นได้ จากตัวอย่างนี้จะเห็นว่าผู้วิจารณ์ในรายการเรียลลิตีใช้ประโยคคำถามที่ขึ้นต้นว่า “ทำไม” เพื่อแนะนำความให้ผู้เข้าแข่งขันรู้ถึงข้อผิดพลาด ที่เกิดขึ้นและนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

ตัวอย่างที่ 134 ส่วนพีวีตรไม่ค่อยเปิดแมกกาซีนดูหรือว่าตอนนี้ผู้ชายเทรนด์ของผู้ชายเค้าไปถึงไหนกันแล้วนะครับ ชุดที่ออกแบบมาเนี่ยมันดูไม่มีที่มาที่ไป ดูแล้วเหมือนขาดๆ เกินๆ ยิ่งไงชอบกล

(หมู-พลพัฒน์ อัศวะประภา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 6)

จากตัวอย่างที่ 134 ผู้วิจารณ์กล่าวถึง การขาดคุณสมบัติของผู้เข้าแข่งขันที่ควรมีการศึกษา ข้อมูลมาให้มากกว่านี้ จาก “พีวีตรไม่ค่อยเปิดแมกกาซีนดูหรือ” เป็นการตำหนิโดยใช้ประโยคคำถาม ซึ่งผู้พูดไม่ได้ต้องการคำตอบจากบริบทนี้ แต่ต้องการกล่าวเพื่อชี้ให้เห็นข้อบกพร่องของผู้ฟังที่ไม่ได้ศึกษาความรู้เพิ่มเติมมาก่อน

2) การแนะนำความเห็นสิ่งที่ควรกระทำ

การแนะนำความเห็นสิ่งที่ควรกระทำ หมายถึง การที่ผู้วิจารณ์แนะนำให้เห็นข้อผิดพลาดของผู้เข้าแข่งขันที่เกิดขึ้นจากผลงานหรือการกระทำ เพื่อให้ผู้เข้าแข่งขันรู้ว่าต้องเปลี่ยนแปลงการกระทำให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น

ตัวอย่างที่ 135 ริทคืออย่างงี้ที่คิดเล่นๆ นะว่า ถ้าหากว่าริทออกมาแล้วดูจริงจังแล้วหรือตีหน้าเศร้าหรืออินกับเพลงที่เศร้าๆ ได้เนี่ย มันน่าจะเป็นการเพิ่มเสน่ห์ให้กับริทได้อีกแบบหนึ่งมากกว่าเป็นตลกซึ่งวันนี้หมดมุข

(เพชร มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 3, เพลง รักคุณยิ่งกว่าใคร)

จากตัวอย่าง 135 ผู้วิจารณ์แนะนำความว่า ผู้เข้าแข่งขันคนที่ชื่อ “ริท” ถ้าเปลี่ยนจากทำหน้าตลกสนุกสนานเป็นหน้าเศร้าและทำอารมณ์กับเพลงให้มากขึ้น ก็จะเพิ่มเสน่ห์ให้กับการร้องเพลงได้

ตัวอย่างที่ 136 สวัสดิ์ครับน้องกัญแจซอล คือ เท่าที่ได้ดูบ้างที่อยู่ในบ้านเหมือนน้องจะซอมนะเยอะมาก มากจริงๆ การซอมนะในบ้านก็ไม่ใช่ว่าผลดีเสมอไป สำหรับการเล่นคอนเสิร์ต จริงๆ เนี่ย การซอมนะมันจะทำให้แรงมันหมดก่อน ก่อนจะขึ้นเวทีแล้วทำให้ ความกังวลเวลาซอมนะมันจะเครียด เครียด เครียด แล้วเวลาขึ้นเวทีมันจะขาดความสุข เพราะฉะนั้นถ้าเราได้เรียนรู้จากครู จากเพื่อนๆ พี่ๆ ในบ้านว่า ซอมนะแคไหนดี แคไหนจะพักผ่อน เพื่อความเต็มๆ ตอนอยู่บนเวทีมากขึ้น

(เอก-อภิสิทธิ์ พงษ์ชัยสิริกุล, AF6, สัปดาห์ที่ 4, เพลง ฉันทเป็นดีใจให้เธอ)

จากตัวอย่างที่ 136 ผู้วิจารณ์ไม่ได้กล่าวถึงข้อดีข้อเสียของการร้องเพลง ที่ฟังผ่านไปของผู้เข้าแข่งขัน แต่ผู้วิจารณ์กล่าวถึง เรื่องการซอมนะของผู้เข้าแข่งขัน การกล่าวเช่นนี้ทำให้เห็นว่าผู้วิจารณ์ต้องการแนะนำให้ไปปรึกษาครูและเพื่อนๆ เพื่อที่จะให้ผู้เข้าแข่งขันเตรียมตัวให้พอดีเพื่อการร้องเพลงที่ดีขึ้นในอนาคต

ตัวอย่างที่ 137 หัวประโยคของคำร้องเพลงต้องระวางนิดหนึ่งนะครับ น้องกุญแจซอลเป็นคนที่ร้องชัดเจนแต่เพลงนี้เป็นเสียงค่อนข้างต่ำ เพราะฉะนั้นดัชนีการแสดงความสามารถของเรายังไม่ถึงจุดก็ได้ แต่จริงๆ มีนะฮะทำรำหลายทำเป็นที่โดนใจหลายคน เราจะต้องแสดงฤทธิ์เดชของตัวเองออกมา ไม่จำเป็นว่าเราจะต้องไปจำจากดั้งเดิมมากก็ได้ ใส่ความสามารถของเราก็ได้ครับ

(ตึก ซีโร่-ศิริศักดิ์ นันทเสน, AF6, สัปดาห์ที่ 10, เพลง สป่าบ้านทุ่ง)

ตัวอย่างที่ 138 คุณยอดโยโกะครับ ด้วยรูปทรงที่คุณทำเนี่ย วัสดุที่คุณเลือกมา ถือว่าตอบโจทย์ในเรื่องของการปล่อยรูปร่าง อะไรอย่างเนี่ยอะครับ ก็ถือเป็นอะไรที่ดูร่วมสมัย แต่คุณก็อย่าลืมว่าการตัดเย็บเนี่ยก็เป็นสิ่งสำคัญ ในการทำให้เสื้อคุณเนี่ยส่งในการดีไซน์นะครับ ตรงนี้ขอฝากด้วย

(จ่อม-ศิริชัย ทหรานนท์, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 1)

ตัวอย่างที่ 139 น้องยอดโยโกะเป็นคนเดียวที่มีแพ้ม และในนั้นประกอบไปด้วยอีลัสเตรชัน (illustration) แนวความคิดของเค้ามีแรงบันดาลใจมาจากอะไร ฝากไว้นิดนะครับน้องยอดโยโกะ ชุดที่เป็นชุดผ้าไหมแล้วก็วาดด้วยมือและวาดด้วยตัวเอง อันนั้นสวยนะครับ และจะฝากไว้ด้วยว่า แพชั่นมันจะเกิดอะไรขึ้นกับปัจจุบัน ตัวดีไซน์เนอร์ไม่สามารถอยู่ด้วยตัวเอง (ในบริบทนี้ผู้เข้าแข่งขันใช้ภาพวาดชุดที่นางแบบในหนังสือแสดงชุดในการเดินแบบ ซึ่งโดยส่วนใหญ่ดีไซน์เนอร์จะใช้รูปถ่าย)

(กุลวิทย์ เลาสุขศรี, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 7)

จากตัวอย่างที่ 137-139 จะเห็นการใช้วัจนกรรมการตกเดือนซึ่งเป็นวัจนกรรมที่ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังหลีกเลี่ยง ระวางตัว หรือรู้ตัวในเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น (สิทธิธรรม อ่องวุฒิวินน์, 2549 : หน้า 7) จากบริบทนี้จะเห็นว่า การเดือนนี้เพื่อต้องการกล่าวถึงข้อบกพร่องที่ผู้ฟังจะต้องระวังไม่ให้เกิดขึ้นอีก จากตัวอย่างที่ 137 ผู้วิจารณ์เดือนให้ระวางเรื่อง หัวเสียงประโยคคำร้อง ตัวอย่างที่ 138 ผู้วิจารณ์เดือนเรื่องการตัดเย็บแสดงว่าผู้เข้าแข่งขันคนนี้มีปัญหาด้านการตัดเย็บเสื้อผ้าที่ไม่ค่อยให้ความสำคัญ ซึ่งต้องให้ความสำคัญมากขึ้น และตัวอย่างที่ 139 ผู้วิจารณ์ได้เดือนเรื่อง การวาดรูปในเอกสารที่แสดงชุดเสื้อผ้าสำหรับการเดินแฟชั่น ทำให้ภาพดูไม่สวยงามและดูไม่รู้เรื่อง เพราะถ้าเป็นภาพถ่ายจะเห็นรูปชุดเสื้อผ้าได้ชัดเจนกว่าและกล่าวเดือนให้ผู้เข้าแข่งขันฟังพาดคนอื่นบ้าง กล่าวคือควรหาคณมาถ่ายรูปให้หากคิดว่าตัวเองวาดภาพเป็นและไม่ฟังใครจะใช้ฝีมือตนเองนั้น อาจจะไม่ถูกเพราะถ้าภาพไม่ชัดเจนดูไม่รู้เรื่องคนดูก็ไม่สนใจ

ตัวอย่างที่ 140 เสียงร้องเบาไปนะครับ เสียงร้องมันจะไม่ค่อยได้ยินเท่าไรนะครับ และก็อันนี้อาจเป็นข้อยากข้อหนึ่งของการใช้เอียร์มอนิเตอร์ (ear monitor) นะครับ เราช้องเรา รู้สึกสบายเราได้ยินชัดเจนนะครับแต่การรีแลกซ์ (relax) ข้างนอกกับการได้ยินจริงๆ เนี่ย บางครั้งเราลองศึกษาการใช้เอียร์มอนิเตอร์ (ear monitor) ดีๆ นะ
(ฟอร์ด-สบชัย ไกรยูรเสน, AF6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง ตึกตอก)

จากตัวอย่างที่ 140 ผู้วิจารณ์กล่าวให้ผู้เข้าแข่งขันไปศึกษาเรื่องเอียร์มอนิเตอร์เพื่อเสียงที่จะกล่าวว่า ผู้เข้าแข่งขันร้องเพลงไม่ไพเราะ การกล่าวเช่นนี้ผู้เข้าแข่งขันจะต้องกลับไปฝึกซ้อมและเรียนรู้กับอุปกรณ์ต่างๆ ให้มากที่จะได้ร้องเพลงให้ตรงกับโน้ตมากขึ้น

ตัวอย่างที่ 141 คุณสูดดนตรีไม่ได้ เหมือนกับคุณแบกดนตรีไม่ไหว ฝึกแล้วเนี่ยรู้สึกว่ามันน่าจะแรงได้อีกเนี่ย เท่านั้นแหละ โอเคครับ
(เพชร มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 3, เพลง เพียงพอ)

จากตัวอย่าง 141 ผู้วิจารณ์แนะนำให้ผู้ฟังรู้ว่าที่ร้องมายังแรงไม่เพียงพอ ควรนำไปปรับปรุงและส่งพลัง หรือ “แรง” ให้ถึงเกณฑ์ที่ทำให้การร้องเพลงออกมาได้อย่างไพเราะน่าฟังมากยิ่งขึ้นในการแสดงครั้งต่อไป

จากตัวอย่างที่ 135-141 ผู้วิจารณ์ไม่ได้สั่งหรือบังคับให้ผู้ฟังแก้ไขหรือกระทำพฤติกรรมบางอย่างโดยตรง เพียงแต่แนะนำความให้ผู้ฟังเห็นสิ่งที่ควรกระทำและนำไปพิจารณาต่อว่าจะนำไปปฏิบัติหรือไม่ เพราะสิ่งที่ผู้วิจารณ์แนะนำนี้เมื่อผู้ฟังเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์และช่วยพัฒนาความสามารถขึ้นได้ ผู้ฟังก็จะเห็นด้วยที่จะนำไปปฏิบัติตามต่อไป

4.1.2.2 การประชดประชัน

การประชดประชัน หมายถึง การใช้ถ้อยคำนัยผกผันเพื่อโจมตีหรือผู้เป็นเป้าหมายเจ็บใจ (ณัฐพร พานโพธิ์ทอง 2555 : 119) การประชดประชันที่ผู้วิจารณ์ใช้ในรายการเรียลลิตี้โชว์ที่ผู้วิจัยพบคือ การกล่าวถึงผู้เข้าแข่งขันในด้านที่ดี ไม่ว่าจะเป็นในด้านบุคลิกภาพ ความสามารถหรือผลงานต่างๆ หรือกล่าวชมแต่ไม่รู้สึกชื่นชมหรือพอใจในการกระทำของผู้ฟังนั้น เป็นการละเมียดเงื่อนไขความจริงใจ เพื่อแนะนำความเกี่ยวกับข้อบกพร่องของผู้เข้าแข่งขันซึ่งทำให้เสียหน้าได้

ตัวอย่างที่ 142 ขอชื่นชมอีกอย่างคือทำทำนองร้องให้เป็นเพลงลูกทุ่งได้ เก อันนี้ขอชื่นชมอะ (ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ด) ทำได้ยังไงอะ คนร้องเค้าไม่ทำกันโต้นโต้นทำได้ ขอให้โชคดีนะ
ไอน้อง

(ไฉ่-สุธิตักดิ์ ภัคตีเทวา, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 3, เพลง คนสุดท้าย)

จากตัวอย่างที่ 142 เป็นตัวอย่างการชมในสิ่งที่ตนไม่ได้ชื่นชมยินดีว่า “ขอชื่นชมอีกอย่างคือ ทำทำนองร็อกให้เป็นเพลงลูกทุ่งได้” ทำให้เห็นว่า ผู้วิจารณ์กล่าวไม่ได้ต้องการชมผู้เข้าแข่งขันว่า ร้องเพลงได้ดีตามรูปที่ปรากฏ แต่กลับต้องการแนะนำผู้เข้าแข่งขันว่า ร้องเพลงไม่เข้ากับจังหวะและ ทำนองของเพลงจากแนวร็อกให้เป็นแนวลูกทุ่งซึ่งผิดจากที่ควรจะเป็น

ตัวอย่างที่ 143 เริ่มต้นเลยที่เดี๋ยวเนี่ยนะ เซนออกมาปั๊บ แล้วก็เริ่มร้องเพลง ดุตีมากๆ เลยนะ ดุแล้วน่าจะดี น่าจะประทับใจ ไปได้เรื่อยๆ พอนานๆ เข้า มันดูโชว์ๆ เขวๆ แปลกๆ มันเหมือนกับมีการร้องอะไรผิดๆ บางอย่าง อันนี้ชาวบ้านอย่างดิฉันฟัง คุณเข้าใจ ม่ะ เอ! อันนี้มันดูแปลกๆ ยังไงชอบกล ดูทะแม่งๆ แต่ถามว่ามีเสน่ห์มัย มีเสน่ห์ที่เดี๋ยวนะคะ แต่ตอนจบมันดูประหลาด ที่ว่าร้องเพลงไทยป๊อบ เป็นลูกกรุง แต่ว่า โทนจบสุดท้ายกลายเป็นลูกทุ่ง เก่งจริงๆ เลยนะเราอะ

(ม้า-อรนภา กฤษฏี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง เจ้าชายนิทรา)

จากตัวอย่างที่ 143 มีการชมในสิ่งที่ตนไม่ได้ชื่นชมยินดีว่า “ร้องเพลงไทยป๊อบ เป็นลูกกรุง แต่ว่าโทนจบสุดท้ายกลายเป็นลูกทุ่ง เก่งจริงๆ เลยนะเราอะ” ซึ่งผู้ฟังน่าจะตีความได้ว่า ผู้พูดไม่ได้ หมายความว่าตามนั้น แต่ต้องการแนะนำผู้ฟังยังมีข้อบกพร่องในการร้องเพลง

ตัวอย่างที่ 144 คุณสวยจริงๆ เหมาะกับการไปประกวดนางงามจริงๆ ดิฉันขอยืนยัน สวยมากๆ มากถึงมากที่สุด ไปเป็นนางเอกก็ไป จริง อयर้องเพลงเลยชีวิตนี้

(ม้า-อรนภา กฤษฏี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 3, เพลง บุมเบอร์แรง)

จากตัวอย่างที่ 144 เป็นตัวอย่างการชมในสิ่งที่ตนไม่ได้ชื่นชมยินดี จะเห็นว่า “คุณสวยจริงๆ เหมาะกับการไปประกวดนางงาม” ผู้วิจารณ์กล่าวชมในเรื่องความสวยว่าให้ไปทำอาชีพอื่น ที่ไม่ใช่ นักร้องแต่ใช้ความสวยที่มีเป็นอาชีพ ซึ่งจะเป็นหนทางที่ดีกว่า การกล่าวเช่นนี้เป็นการแนะนำ ความสามารถของผู้เข้าแข่งขันที่ขาดคุณสมบัติด้านการร้องเพลง

ตัวอย่างที่ 145 เออ แล้วทำไมเด่นไม่ตรงกับจังหวะ พีแปลกใจ เออ นะ มันแปลกๆ อยู่ ก็เป็นความสามารถพิเศษอีกอย่างหนึ่ง โอเคครับ โชคดีครับที

(ไก่อ-สุธีร์ แสงเสรีชน, AF6, สัปดาห์ที่ 2, เพลง ซินเดอเรลลา, ไม่ต้องรู้ว่าเราคบกันแบบไหน)

จากตัวอย่างที่ 145 เป็นตัวอย่างการชมในสิ่งที่ตนไม่ได้ชื่นชมยินดีว่า “ก็เป็นความสามารถพิเศษอีกอย่างหนึ่ง” ที่ผู้วิจารณ์กล่าวต่อผู้ฟังที่เป็นผู้เข้าแข่งขันนั้น ไม่ได้ต้องการชมผู้เข้าแข่งขันว่าเป็นคนมีความสามารถพิเศษตามรูปที่ปรากฏ แต่กลับต้องการแนะนำผู้เข้าแข่งขันเด่นไม่เข้าจังหวะ ซึ่งเป็นข้อผิดพลาดของการแสดง

ตัวอย่างที่ 146 (ปริบทนี้ผู้เข้าแข่งขันแสดงละครเวทีรับบทบาทเป็นตัวอิจฉา ที่มีการตบตีนางเอกในเรื่อง) เป็นอีกคนที่ผสมผสานวิธีการร้องเพลงแบบเก่าและแบบใหม่ได้ดีมาก ลักษณะ อีกอย่างหนึ่งเพิ่งรู้ว่าเป็นมือตบ น่าจะไปเป็นนักวอลเลย์บอลทีมชาติ เห็นตบได้ดีมาก ขอขอบคุณครับ

(ปึง-ประกาศิต โปสุวรรณ, AF6, สัปดาห์ที่ 11, เพลง คนบ้านเดียวกัน)

จากตัวอย่างที่ 146 จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์ชวนผู้เข้าแข่งขันให้ไปเป็นนักวอลเลย์บอลเพราะมีความสามารถด้านการตบ ขณะที่ผู้เข้าแข่งขันประกวดร้องเพลงแต่ผู้วิจารณ์ได้ชมในเรื่องของการตบเก่งซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับการร้องเพลง จากปริบทนี้จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์ต้องการพูดถึงการแสดงที่เน้นด้านอารมณ์และแสดงได้สมบทบาทมากกว่าการกล่าวเช่นนี้อาจทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้ เพราะไม่ได้ชมในสิ่งที่ควรชมคือความสามารถด้านการร้องเพลง

4.1.2.3 การใช้สำนวนที่มีความหมายในทางลบ

สำนวน หมายถึง คติสอนใจ “สุภาษิต” เพื่อให้ผู้ฟังเชื่อถือและปฏิบัติตาม (สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์, 2549 : 91-92) การกล่าวสำนวนนั้นมักใช้เพื่อช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจสารที่ผู้พูดต้องการสื่อสารอย่างเป็นรูปธรรมมากกว่าการใช้ถ้อยคำธรรมดา นอกจากนี้สำนวนยังใช้ในความหมายที่กว้างขวางออกไป หมายถึง การรับรู้ถึงสิ่งหนึ่งเป็นแบบเปรียบและอีกสิ่งหนึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบ ซึ่งก็คือ การที่ผู้พูดใช้ถ้อยคำแสดงการเปรียบเทียบของสองสิ่ง สิ่งหนึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบอีกสิ่งหนึ่งเป็นแบบเปรียบและทั้งสองสิ่งต้องเป็นสมาชิกของกลุ่มทางความหมายที่ต่างกัน (Saeed, 1997) สำนวนที่มีลักษณะนี้มีการนำผู้ฟังไปเปรียบให้มีความหมายไปในทางลบ เห็นภาพที่ไม่ดีได้ชัดเจนขึ้น และนอกจากการให้ภาพของผู้ฟังเป็นไปในทางที่ไม่ดีแล้ว ยังทำให้ผู้ฟังเป็นตัวตลกหรือมีการกระทำที่แปลกประหลาดออกไปจากคนปกติ เป็นการแสดงอำนาจ (power) ที่เหนือกว่าของผู้พูดที่มีสิทธิ์นำผู้ฟังไปเปรียบกับลักษณะบางประการที่ผู้ฟังอาจไม่ได้รู้สึกพอใจ ที่นำตนเองไปเปรียบเช่นนั้น ซึ่งอาจทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้

ตัวอย่างที่ 147 ก้นตมั่วตายมาก ทำไม่หรอ มันมีความกตตันอยู่ข้างในรู้เลย และมันก็มีความรู้สึกว่ามันมีบางสิ่งบางอย่าง ที่ไม่ทำให้คนฟังสนุกได้ มันเหมือนกับมีความไม่มั่นใจอยู่กับการแสดงครั้งนี้ อย่างแน่นอนร้อยเปอร์เซ็นต์ฉันมองเห็น เออ เออละ ชาวบ้านอย่างดิฉันฟังเนีย ร้องเนียมีเพี้ยนด้วย และก็เยอะเซียว แปลกๆ ไม่รู้ บอกไม่ถูก

(ม้า-อรนภา กฤษฏี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 3, เพลง โปรดส่งใครมารักฉันที)

จากตัวอย่างที่ 147 “ตกม้าตาย” แพ้เร็ว ยุติเร็ว (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 412) ปรียบทึ้น หมายถึง ผู้เข้าแข่งขันวันนี้ร้องเพลงได้ไม่ดี มีข้อผิดพลาดที่มาก ทำให้อาจแพ้ผู้เข้าแข่งขันคนอื่นได้ ซึ่งการแข่งขันนี้เพิ่งจะเริ่มแข่ง การที่ทำไม่ดีในวันนี้อาจทำให้ตกรอบเร็วกว่าที่คิดไว้

ตัวอย่างที่ 148 (พิธีกรเรียกชื่อ พี่มาครับเพื่อให้ผู้วิจารณ์ท่านนี้พูดวิจารณ์) (ผู้ชมส่งเสียงกรีดต่อจากที่ กรีดหลังจากนักวิจารณ์คนก่อนหน้าพูดจบ) (มา อรณภา สายหน้าแล้วทำมือชี้ไปทาง ผู้ชม) ใครเหยียบหางอะ (ผู้ชมส่งเสียงกรีด)

(มา-อรณภา กฤษฎี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 3, เพลง เพียงกระซิบ)

จากตัวอย่างที่ 148 “เหยียบหาง” จากปรียบทึ้นหมายถึง คนที่ส่งเสียงร้องไม่ยอมหยุด เปรียบกับสุนัขที่ถูกเหยียบหาง จากปรียบทึ้นแม้ว่าผู้วิจารณ์ไม่ได้กล่าวถึงผู้ฟังที่เป็นผู้เข้าแข่งขัน แต่กล่าวตำหนิผู้ชมในห้องบันทึกรายการ เพื่อแสดงความไม่พอใจที่ผู้ชมส่งเสียงดังในขณะที่ผู้วิจารณ์ กำลังจะพูดอยู่การกล่าวตำหนิผู้ชมต่อหน้าผู้เข้าแข่งขัน อาจทำให้ผู้เข้าแข่งขันเสียหน้าได้เพราะที่ผู้ชม ส่งเสียงร้องก็เพื่อเป็นกำลังใจให้กับตนเอง

4.1.2.4 การอุปลักษณ์ให้เกิดความตลกขบขัน

อุปลักษณ์ หมายถึง การที่ผู้พูดใช้ถ้อยคำแสดงการเปรียบเทียบของสองสิ่ง สิ่งหนึ่ง เป็นสิ่งที่ถูกเปรียบ อีกสิ่งหนึ่งเป็นแบบเปรียบ และทั้งสองสิ่งต้องเป็นสมาชิกของกลุ่มทางความหมาย ที่ต่างกัน (Saeed,1997) การใช้อุปลักษณ์ที่ทำให้เกิดความตลกขบขันต่างจากการใช้สำนวนที่มีความหมายในทางลบ เพราะการพูดในที่นี้อาจพูดชมก็ได้ซึ่งเมื่อผู้ฟังตีความแล้วจะรู้ว่าผู้พูดตั้งใจ กล่าวแนะถึงข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นและอาจนำไปปรับปรุง แต่การพูดเช่นนี้ก็อาจทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้

ตัวอย่างที่ 149 ฉันนึกว่าไปเดินพาเหรด มาร์ชมาเซียว มามาร์ชเสร็จแล้วก็ เต็มแอร์โรบิกต่อ
ห้า หก เจ็ด

(มา-อรณภา กฤษฎี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 5, เพลง เข้าไม่กลัวกัน)

จากตัวอย่างที่ 149 ผู้วิจารณ์กล่าวถึง การแสดงของผู้เข้าแข่งขันว่าเหมือนกับการเดิน พาเหรดสวนสนามแบบทหารและเต็มแอร์โรบิก ทำให้เห็นการเต้นที่เกร็งและไม่เป็นธรรมชาติเห็น ท่าทางการเต้นที่ไม่ดี

ตัวอย่างที่ 150 ส่วนของน้องเปียร์เนี่ย แวบแรกที่พี่เห็นชุดเราเนี่ย ตั้งแต่สเก็ตแล้ว พี่บอกแล้วว่า คนตัวเตี้ย ไม่ควรใส่แบบอะไรที่มันโหลดข้างบน ทำให้เค้าดูหนักนะฮะ แล้วยัง การตัดต่อลายเส้นครีฟ (curve) ที่เป็นหัวใจหรือแขนระบายอะไรแบบเนี่ย มันดูเป็น

แฟนตาซีไปนิดนึง พี่นึกถึงดิสนีย์แลนด์ผสมพาวเวอร์เรนเจอร์นะอะ นึกถึง สโนว์ไวท์ แล้วแปลงการเป็นมนุษย์ไฟฟ้า อย่างนั้นอะคือ มันสับสนอะ แล้วสีที่ให้ก็ยังไม่ลงตัว ไม่ทำให้ผิวเค้าดูสวยขึ้นเลย

(หมู-พลพัฒน์ อัคระประภา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 3)

จากตัวอย่างที่ 150 ผู้วิจารณ์กล่าวถึง ผลงานการออกแบบเสื้อผ้าของผู้เข้าแข่งขันคนนี้ เหมือนกับ “ดิสนีย์แลนด์ผสมพาวเวอร์เรนเจอร์” และ “สโนว์ไวท์แล้วแปลงการเป็นมนุษย์ไฟฟ้า” ทำให้เห็นภาพชัดว่าชุดที่ออกแบบดูแปลกประหลาดมาก ซึ่งเป็นความบกพร่องทำให้เสื้อผ้าออกมาไม่สวยงามและแปลกกว่าที่คนทั่วไปจะสวมใส่ได้

ตัวอย่างที่ 151 น้องอันครีบ สิ่งที่มีปัญหามากที่สุดสำหรับชุดนี้เนี่ย คือเรื่องของฟินิชซึ่ง (finishing) ซึ่งเราได้พูดแล้ว ตัวดีไซน์เนอร์เองต้องรู้จักประมาณตัวเองว่าเรา ทำงานได้แค่ไหน เหมือนเจ้าสาวที่ผ่านการเป็นเจ้าสาวมาแล้วสองสามปีเนี่ย ชุดเนี่ย เก็บไว้ในตู้เสื้อผ้าแล้วเอาออกมาใส่

(หมู-พลพัฒน์ อัคระประภา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 4)

จากตัวอย่างที่ 151 ผู้วิจารณ์กล่าวเปรียบผลงานชุดที่ผู้เข้าแข่งขันออกแบบเหมือนกับชุดที่ เจ้าสาวที่ใสงานแต่งงานมาแล้วสองสามปีที่เก็บเอาไว้ในตู้แล้วนำกลับมาใส่ ผู้วิจารณ์กล่าวเพื่อ แสดงให้เห็นความเขยและการออกแบบที่ไม่ทันสมัย ซึ่งทำให้ชุดไม่น่าสวมใส่เป็นการเปรียบเทียบ ทำให้เห็นภาพชุดที่ไม่สวยและเมื่อนำมาสวมใส่แล้วก็ทำให้นางแบบออกมาดูไม่ดี

ตัวอย่างที่ 152 ส่วนนางงามมิตรภาพของเรา น้องเหลิมของเรา น้องเปียร์นะครีบ เข้าใจว่าสัปดาห์ ที่เข้าไปในบ้าน สัปดาห์ที่เสื้อผ้าผู้ชายได้บอกไปแล้วว่า น้องเปียร์ไม่เหมาะกับการทำ เสื้อผ้าผู้ชาย

(ฟอร์ด-กุลวิทย์ เลาสุขศรี, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 7)

จากตัวอย่างที่ 152 ผู้วิจารณ์ตั้งใจเรียกผู้เข้าแข่งขันว่า “นางงามมิตรภาพ” ซึ่งเหมือนกับ เปรียบว่า ผู้เข้าแข่งขันคนนี้เป็นคนมีจิตใจดี มีความสวยงามเหมือนนางงาม แต่ในความจริงแล้ว ผู้เข้าแข่งขันคนนี้เป็นสาวประเภทสอง การพูดเช่นนี้อาจทำให้เห็นการเปรียบผู้เข้าแข่งขันที่เป็นผู้ชาย แต่แต่งตัวเป็นผู้หญิงที่มากเกินไป

ตัวอย่าง 153 วันนี้นัดยนต์ได้ดูจำอวดสองเรื่อง เรื่องแรกแสดงโดยเฮ้งเจีย เรื่องที่สองไต่บ้านนอก เข้ากรุง เขยซะไม่มีดี

(ม้า-อรณภา กฤษฎี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 2, เพลง เจ็ดวันที่ฉันทงา)

จากตัวอย่างที่ 153 ผู้วิจารณ์กล่าววิจารณ์การแสดงของผู้เข้าแข่งขันว่าเหมือนดู “จำอวด” เปรียบผู้เข้าแข่งขันเป็น “เฮ้งเจีย” คือ ลิงในตัวละครไซอิ๋ว และ “ไอ้บ้านนอก” การกล่าวเช่นนี้เพื่อชี้ให้เห็นว่า ผู้ฟังแสดงผลงานออกมาได้ไม่ดี กล่าวว่าผู้เข้าแข่งขันนั้นเหมือนลิงและดูถูกว่าผู้เข้าแข่งขันเป็นคนบ้านนอก แม้ว่าความผิดพลาดที่เกิดขึ้นนี้ผู้วิจารณ์เห็นแล้วรู้สึกตลกทำให้สนุกจนหัวเราะแต่ในความเป็นจริงแล้วผู้เข้าแข่งขันมาร้องเพลงไม่ได้มาแสดงตลก การกล่าวเช่นนี้อาจทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้

ตัวอย่างที่ 154 เจ็ดสืออยู่บนตัวแก่นี้นะ ฉันทน์กว่าตันโพธิ์ เอาผ้าเจ็ดสีเจ็ดดอกไปพัน
(ม้า-อรนภา กฤษฏี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 2, เพลง เจ็ดวันที่ฉันทน์หงา)

จากตัวอย่างที่ 154 จากปริบทนี้ผู้เข้าแข่งขันนำอุปกรณ์และผ้าสีต่างๆ มาใช้เพื่อประกอบเพลง เจ็ดวันที่ฉันทน์หงา ผู้วิจารณ์กล่าวเปรียบอุปกรณ์และผ้าของผู้เข้าแข่งขันที่นำมาประกอบการแสดงว่า “นี่กว่าตันโพธิ์” คือ เปรียบผู้เข้าแข่งขันเป็นตันโพธิ์ที่จะมีผ้าสีต่างๆ มาผูกเพื่อแสดงความเคารพสักการะกับอุปกรณ์และผ้าที่ผู้เข้าแข่งขันนำมาใส่เพราะมีสีสั้นต่างๆ การเปรียบเช่นนี้ทำให้ภาพออกมาไม่น่าดูและเห็นข้อบกพร่องของการแสดงที่ผู้เข้าแข่งขันต้องคิดและเตรียมตัวมาให้ดีกว่านี้

ตัวอย่างที่ 155 ทำไมดูผู้ใหญ่ขนาดนี้ถึงชอบคุณได้ เพราะดูมีความเล่นปาที่ สามารถชี้หน้าด่า คนดูคนดูก็เฮ้ ชี้เอาเรื่องตลอดเวลา
(ใจ-สุริศศักดิ์ ภักดีเทวา, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 2, เพลง รักแท้ยังใจ)

จากตัวอย่างที่ 155 ผู้พูดกล่าวเปรียบผู้ฟังที่เป็นผู้เข้าแข่งขันว่าเป็น “ปาที่” คือ การแสดงตลก การกล่าวเช่นนี้อาจทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้เพราะไม่ได้ตั้งใจให้การแสดงออกมาดูตลกแต่ก็กลับดูเป็นการแสดงตลกในความรู้สึกของผู้พูด

ตัวอย่างที่ 156 ผมว่าทั้งสองคนไม่ใช่ว่าน่าเป็นห่วงนะครับ หน้าเป็นสวยครับเสียงเป็นใส สำหรับนิวต้นะครับรั้วดีก็ใช้ได้นะครับ แต่ทางกัญแจชอลนี้รั้วได้เจ๋งเป้งเลย ด้วยท่ากิ้งก่าตะกายตีกันนะครับ แล้วก็ทำเซ็งเปิดอีกท่าหนึ่งนะครับ มีอีกนิดหนึ่งนะครับ มีเสียงคำว่าซ่า เพี้ยนไปนิดหน่อย มีเฮด้วยอันนี้ใช้ได้นะครับ กัญแจชอลนะครับตีต้นด้วยท่าเทกระจาด แล้วก็ทำฮูลาฮูปอะไรซักอย่าง ก็ดีครับดูแล้วก็ดูรั้วๆ ตีนะครับใช้ได้ครับ เดียวก็จะใช้ไปชื่อของครับ ใช้ได้ (ผู้ชมหัวเราะ)
(ตึก ชิโร่-ศิริศักดิ์ นันทเสน, AF6, สัปดาห์ที่ 7, เพลง อากาหร่าน่าเป็นห่วง)

จากตัวอย่างที่ 156 ผู้วิจารณ์กล่าวถึงพฤติกรรมของผู้เข้าแข่งขันในทางลบ คำว่า “รั้ว” นี้เป็นบุคลิกที่ไม่ดีและยังเปรียบเทียบทำให้เกิดความตลกขบขันว่า “ท่ากิ้งก่าตะกายตี” ก็เปรียบผู้ฟังว่าเป็นกิ้งก่าทำท่าตะกายตี และการกล่าวถึงท่าทางต่างๆ ไม่ว่าจะ “ท่าเซ็งเปิด” “ท่าเทกระจาด”

“ท่าฮูลาฮูป” ท่าทางเหล่านี้เป็นท่าที่ดูตลกในสายตาผู้พูดและไม่ควรเกิดขึ้นในการแสดงซึ่งผู้ฟังต้องนำไปปรับปรุง

ตัวอย่างที่ 157 ถ้าให้ดิฉันพูดก่อน ดิฉันก็จะพูดคำแรกเลยว่า หน้าตาดีมาก (ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ด) แต่ถ้าจะให้พูดว่า ณ วันที่โตโน่ทำเนียบ ไม่ชอบมาก (ผู้ชมหัวเราะ) ดิฉันไม่ชอบคนที่ครั้งแรกของคนที่มาร้องเพลงเนี่ย แล้วคุณมีท่าเยอะจนเกินไป (ผู้ชมหัวเราะ) คุณไม่จำเป็นต้องไปชี้หน้าคนนั้น ชี้หน้าคนนี้ (ผู้วิจารณ์ทำท่าชี้หน้า) คุณไม่ต้องทำเป็นอยากฟังคนนั้น ทำเป็นว่ารักผมมัย (ผู้วิจารณ์ทำมือป้องหู) ท่าเยอะเยอะมากไปมาต่างๆ นานา คุณรู้มัยคุณทำในลักษณะแบบนี้ เยอะมาก (ผู้ชมหัวเราะ) เหมือนอะไรู่มัย เหมือนนักร้องตามผับแถวต่างจังหวัด (ผู้ชมหัวเราะ)
(ม้า-อรนภา กฤษฏี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์เปิดตัว, เพลง คือฉันรักเธอ)

จากตัวอย่างที่ 157 ผู้วิจารณ์เปรียบผู้เข้าแข่งขันว่า “เหมือนนักร้องตามผับแถวต่างจังหวัด” ทำให้เห็นท่าทางการแสดงที่ดูไม่ดีเป็นการพูดอ้างถึงประวัติผู้เข้าแข่งขันที่เป็นคนต่างจังหวัด ผู้ฟังและผู้วิจารณ์เป็นการพูดยั่วล้อ เพื่อให้เกิดความตลกในการกล่าววิจารณ์เท่านั้น แต่ก็เป็นกรกล่าวแฉถึงชื่อเสียงของผู้เข้าแข่งขัน

ตัวอย่างที่ 158 โตโน่ต้องสร้างบุคลิกใหม่ คุณต้องปรับปรุงเรื่องท่า เพราะเหมือนพนักงานขายของจริงๆ ที่มาพรีเซนต์ความมีเสน่ห์ว่า ซ้อมมัย ลด แลก แจก แถม (ผู้วิจารณ์และผู้ชมหัวเราะ) มาดูตอนจบ เอ้ย! (ผู้วิจารณ์เลียนแบบท่าของผู้เข้าแข่งขัน) (ผู้ชมหัวเราะ) เอ้ย! แบบว่า น่ารักตายแหละนะครับ
(ไฉ่-สุธีศักดิ์ ภัคดิเทวา, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง คือฉันรักเธอ)

จากตัวอย่างที่ 158 ผู้วิจารณ์เปรียบผู้เข้าแข่งขันว่า “เหมือนพนักงานขายของ” การเปรียบเทียบเช่นนี้เป็นการวิจารณ์ผู้เข้าแข่งขันแสดงท่าทางที่ไม่เหมาะกับการเป็นนักร้องแต่ในการวิจารณ์นี้ ผู้วิจารณ์แม้จะรู้สึกตลกในการทำท่าของผู้เข้าแข่งขันและทำให้ผู้ชมหัวเราะ แต่เมื่อพิจารณาจากบริบทแล้ว จะเห็นว่าเป็นการกล่าวล้อเลียนผู้เข้าแข่งขันซึ่งอาจทำให้เสียหน้าได้

ตัวอย่างที่ 159 ยืนร้องเฉยๆ อย่างเนี้ย ดี (ผู้ชมหัวเราะ) จริงๆ ไม่ต้องดีนร คนเรา วันนี้นะเนี่ย เราเปิดมาด้วยเพลงลูกทุ่งอลังการ แล้วก็มีจำอวดสามสี่ สามฉาก (ผู้ชมหัวเราะ) นะ มีตลกหน้าม่าน มาจำอวดว่ากันไป (ผู้ชมหัวเราะ) แล้วก็จบท้ายด้วยการร้องเพลงลูกทุ่งที่แสนไพเราะ วันนี้เป็นงานสมบูรณ์แบบเลยทีเดีย
(ม้า-อรนภา กฤษฏี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 4, เพลง ไม่ใช่แฟนทำแทนไม่ได้)

จากตัวอย่างที่ 159 จะเห็นว่าผู้วิจารณ์เปรียบผู้เข้าแข่งขันที่แสดงก่อนหน้านี้นี้ว่าเป็นจำอวดมาแสดงตลกให้ผู้ชมดู ซึ่งการแสดงที่เกิดขึ้นนี้ผู้ฟังก็ตั้งใจทำเต็มที่แล้ว การเปรียบลักษณะนี้ ผู้วิจารณ์

รู้สึกตลกในการแสดงที่ออกมาไม่ดีที่ดูแล้วเหมือนมาเล่นตลกมากกว่ามาร้องเพลง แม้จะเป็นการเล่นที่ทำให้ผู้ชมหัวเราะออกมา แต่ถึงอย่างไรการเล่นเช่นนี้ก็อาจทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้

4.1.2.5 การกล่าวโทษผู้อื่นหรือสิ่งอื่น

การกล่าวโทษผู้อื่นหรือสิ่งอื่น หมายถึง การใช้ถ้อยคำที่ผู้พูดกล่าวถึงข้อผิดพลาด ผลงานหรือการกระทำที่ไม่ดีไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสมของผู้ฟัง โดยโทษว่าความผิดพลาดที่เกิดขึ้นนั้น เป็นผลมาจากการกระทำของบุคคลอื่น หรือสิ่งอื่นที่ไม่ใช่ความผิดของตัวผู้เข้าแข่งขันโดยตรง การกล่าวเช่นนี้ทำให้ผู้ฟังรู้ว่าตนมีข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นและอาจทำให้ผู้ฟังรู้สึกเสียหน้าได้

ตัวอย่างที่ 160 เพลงนี้เป็นเพลงที่ยาก แม้ว่าจะมีคอร์ดที่น้อยก็ตาม แต่เสียงที่ได้ยินเนี่ย มันจะชวนให้เมโลดี้ (melody) หลักๆ เพี้ยนได้เยอะ เพราะ(?)มันอยู่ในคอร์ด แม้จะมีคอร์ดเดียวก็ตาม เพลงนี้ค่อนข้างยากจริงๆ

(ปิง-ประกาศิต โปสุวรรณ, AF6, สัปดาห์ที่ 4, เพลง Play Girl)

ตัวอย่างที่ 161 เสียงร้องเบาไปนะครับ เสียงร้องมันจะไม่ค่อยได้ยินเท่าไรนะครับ และก็อันนี้อาจเป็นข้อยากข้อหนึ่งของการใช้เอียร์มอนิเตอร์ (ear monitor) นะครับ เราช้องเรา รู้สึกสบาย เราได้ยินชัดเจนนะครับ แต่การรีแลกซ์ (relax) ข้างนอก กับการได้ยินจริงๆ เนี่ย บางครั้งเราลองศึกษาการใช้เอียร์มอนิเตอร์ (ear monitor) ดีๆ นะ

(ฟอร์ด-สบชัย ไกรยูรเสน, AF6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง ตึกตอก)

จากตัวอย่างที่ 160-161 ผู้วิจารณ์กล่าวถึง ข้อบกพร่องในการร้องเพลงที่เกิดจากเพลงที่เลือกมาร้องยากและคอร์ดที่น้อย ทำให้ผู้เข้าแข่งขันร้องเพลงเพี้ยน ผู้วิจารณ์ไม่ได้ กล่าวออกไปโดยตรงว่าผู้เข้าแข่งขันร้องเพลงเพี้ยน แต่พูดเชื่อมโยงให้เห็นว่าผู้เข้าแข่งขันได้เพลงยากทำให้เกิดความผิดพลาดได้ง่าย ในตัวอย่างที่ 160 และความผิดพลาดทางอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการฟัง (ear monitor) ในตัวอย่างที่ 161 โดยสิ่งที่กล่าวตำหนิ ผู้เข้าแข่งขันโดยตรง แต่ผู้เข้าแข่งขันก็สามารถรับรู้ได้ว่าเพลงที่ร้องออกไปนั้นไม่มีความไพเราะ ไม่ว่าจะเป็ผลจากอุปกรณ์หรือเพลงที่ยากแต่ผลงานก็ออกมาไม่ดีเกิดความบกพร่องในการร้องเพลงซึ่งอาจทำให้ผู้เข้าแข่งขันเสียหน้าได้

ตัวอย่างที่ 162 คุณต้องเข้าใจชีวิตตรงนั้นมันเด็ก มันก็เฮ้ๆ ตรงเนี่ยแก่ เออไม่ใช่สิ ตรงเนี่ยเอาผู้ใหญ่เลยสุขภาพ เออ ดูกันแบบเรียบร้อย

(เพชร มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 3, เพลง รักคุณยิ่งกว่าใคร)

จากตัวอย่างที่ 162 ผู้วิจารณ์กล่าวถึงการร้องเพลงที่ไม่สนุกของผู้ฟังที่เป็นผู้เข้าแข่งขันว่า เกิดจากวัยของผู้ชมแตกต่างกัน คนที่ไม่สนุกคือคนอายุมาก ซึ่งเป็นเพียงคนบางกลุ่มไม่เกี่ยวกับการแสดงของผู้เข้าแข่งขันที่ไม่สนุก การกล่าวเช่นนี้ผู้เข้าแข่งขันอาจรู้สึกว่าเป็นความผิดของ

ตนเองทั้งหมด แต่อย่างไรก็ตามก็รับรู้และปฏิเสธไม่ได้ว่า มีผู้ชมบางกลุ่มไม่สนุก ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องกลับไปปรับปรุงแก้ไข เพราะการเป็นนักร้องที่ดีต้องทำให้ผู้ชมทั้งหมดสนุกตามไปด้วย

ตัวอย่างที่ 163 วันน้ำมัน มันวันนี้มันต่ำลงไปนิดหนึ่งนะครับ แต่ไม่เห็นด้วยกับพีเพอร์ตรงที่ ดูไม่มีความสุข เพราะพีเพอร์ ดูไม่มีความสุขอะไรเลยในการประกวด ฉะนั้นอันนั้น ไม่นับ (ใจ-สุริศศักดิ์ ภัคดีเทวา, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 3, เพลง รักคุณยิ่งกว่าใคร)

จากตัวอย่างที่ 163 ผู้วิจารณ์กล่าวโทษตัวผู้วิจารณ์อีกคนหนึ่งที่ไม่ได้เป็นคนสนุกสนานอยู่แล้วเป็นอุปนิสัยของคนคนนั้นเพื่อสนับสนุนผู้เข้าแข่งขันว่าร้องดีอยู่แล้ว โดยอ้างเหตุผลของตัวเองเพื่อลบความคิดเห็นของคนอื่นที่คิดต่างไปจากตน แต่ผู้เข้าแข่งขันก็รับรู้ว่าคุณวิจารณ์ที่ชื่อเพชรไม่สนุกกับการแสดงที่เกิดขึ้นซึ่งมีผลส่วนหนึ่งจากผลงานที่ไม่ดีของตนเอง

จากตัวอย่างที่ 160 -163 ผู้วิจารณ์แม้ไม่ได้กล่าวถึงข้อบกพร่องที่เกิดจากตัวผู้เข้าแข่งขันโดยตรงก็ตามแต่ผู้เข้าแข่งขันก็รับรู้ว่าคุณวิจารณ์การแสดงที่เกิดขึ้นนั้นมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นอยู่ และการกล่าวเช่นนี้เป็นการสร้างกำลังใจให้กับผู้เข้าแข่งขันว่าไม่ได้ทำไม่ดีไปทั้งหมดส่วนดีที่คุณวิจารณ์เห็นก็มีอยู่บ้าง ทำให้ผู้เข้าแข่งขันเกิดกำลังใจที่อยากจะร้องเพลงให้ดีขึ้นเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องนั้นให้หมดไป

4.1.3 ความไม่สุภาพแบบยั่วล้อ

คัลเปเปอร์ (Culpeper : 1996) ได้กล่าวถึงความไม่สุภาพอีกประเภทหนึ่ง เรียกว่า การยั่วล้อ (Sarcasm or mock politeness) หรือการใช้ถ้อยคำที่ “ดูเหมือน” ไม่สุภาพ เพื่อแสดงความสนิทสนมหรือเป็นกลุ่มเดียวกัน การกล่าวยั่วล้อที่เกิดขึ้นนี้เป็นการโต้ตอบการสนทนาของผู้ที่มีความสนิทสนมกัน เพื่อให้เกิดความใกล้ชิดกันมากขึ้น การยั่วล้อนี้จะไม่เกิดความขัดแย้ง แต่จะเกิดขึ้นได้กับเฉพาะคนที่ไม่สนิท เช่น การต่อราคาทีอาจทำให้ผู้ฟังไม่พอใจได้

ตัวอย่างสถานการณ์ เมื่อคนๆ หนึ่งมางานปาร์ตี้สายและได้อธิบายกับเจ้าของงานว่า “I had mistaken 17.00 hours for 7 o'clock” เพื่อนได้ตอบกลับไปด้วยรอยยิ้มว่า “You silly bugger” จากบริบทนี้ผู้ฟังรับรู้ว่าเป็นการใช้ความไม่สุภาพแต่ก็ไม่ได้ถือโทษโกรธ เพราะรู้ว่าผู้พูดไม่ได้มีเจตนาหมายถึงความหมายนั้นจริงๆ (Culpeper, 1996: 352)

การยั่วล้อ ผู้วิจัยถือว่าเป็นการแสดงความไม่สุภาพเพราะถือว่าการพูดยั่วล้อที่เกิดขึ้นในบริบทของรายการเรียลตี้โชว์ ผู้พูดไม่ใช่พูดแต่เฉพาะผู้ฟังที่เป็นผู้เข้าแข่งขันแต่มีผู้รับรู้การสื่อสารอื่นๆ อยู่ด้วย เช่น ผู้ชมในห้องบันทึกรายการ และผู้ชมที่บ้านที่รับชมผ่านเครื่องรับโทรทัศน์ ผู้ฟังที่เป็นผู้เข้าแข่งขันอาจรู้สึกไม่พอใจที่ตนเองถูกวิพากษ์วิจารณ์ แม้จะเป็นลักษณะแบบยั่วล้อต่อหน้าผู้ชมเป็นจำนวนมาก การใช้ภาษาที่เกิดขึ้นในการวิจารณ์จึงแสดงการคุกคามหน้าผู้ฟัง

จากการศึกษาข้อมูล ผู้วิจัยพบว่าผู้วิจารณ์ในรายการเรียลลิตีโชว์ภาษาไทยเลือกใช้กลวิธีความไม่สุภาพแบบยั่วล้อ 4 กลวิธี ดังต่อไปนี้

- 4.1.3.1 การแฉข้อบกพร่องด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง
- 4.1.3.2 การกล่าวถึงการกระทำที่สื่อในเรื่องเพศ
- 4.1.3.3 การแสร้งพูดผิดด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง
- 4.1.3.4 การใช้คำหยาบด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง

4.1.3.1 การแฉข้อบกพร่องด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง

กลวิธีนี้ใกล้เคียงกับกลวิธีแบบอ้อม แต่แตกต่างกันที่น้ำเสียงของผู้พูดแสดงน้ำเสียงแบบที่เล่นที่จริง ซึ่งผู้ฟังจะรับรู้ได้ว่าเป็นการกล่าวถึงความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องแบบที่เล่นที่จริง เป็นกลวิธีแสดงความไม่สุภาพแบบยั่วล้อ

ตัวอย่างที่ 164 โทโน่คุณอย่าทำอะไรที่เป็นสเด็ด หนึ่งไปสองและสองไปสามและสามไปสี่ ร้อยหนึ่ง สองสามสี่ห้าหกเจ็ดแปดเก้าสิบให้เป็นหนึ่งประโยค ตอนนีทำที่หนึ่งไปจบทำที่สองที่เตาได้เลยว่ตอนจบ จะจบทำอะไร (ผู้ชมหัวเราะ) อันนี้เป็นสิ่งที่คนดูจับได้แล้ว มันดูตลก นะครับ มาดูตอนจบ เอ้ย! (ผู้วิจารณ์เลียนแบบท่าของผู้เข้าแข่งขัน) (ผู้ชมหัวเราะ) เอ้ย! แบบว่า น่ารักตายแหละครับ
(โจ้-สุธิด์ศักดิ์ ภักดีเทวา, เดอะสตาร์6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง คือฉันรักเธอ)

จากตัวอย่างที่ 164 ผู้วิจารณ์กล่าวว่า “น่ารักตายแหละ” เป็นการกล่าวเพื่อแฉว่าสิ่งที่ทำไม่น่ารักซึ่งเป็นการแฉความว่าผลงานการแสดงของผู้เข้าแข่งขันยังทำได้ไม่ดีและต้องแก้ไข แต่ด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริงและการทำท่าเลียนแบบผู้เข้าแข่งขันช่วยให้ผู้เข้าแข่งขันทราบว่สิ่งที่กล่าวนั้นเป็นเพียงการกล่าวล้อเล่นเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 165 ก่อนอื่นขอทักเรื่องวิกผม (ผู้วิจารณ์และผู้ชมหัวเราะ) ใครดลบันดาลให้วิกมันอยู่ตรงนั้นได้ผมมองไปเห็นหัวคุณลอยไปลอยมาตลอดเวลา (วิจารณ์และผู้ชมหัวเราะ) ตั้งแต่คุณเดินมาจากข้างบนและมองตลอด (ผู้วิจารณ์ทำสีหน้ายิ้มแยม)
(เอก-อภิสิทธิ์ พงษ์ชัยสิริกุล, AF6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง IMCA)

จากตัวอย่างที่ 165 ผู้วิจารณ์ใช้ประโยคคำถามว่า “ใครดลบันดาลให้วิกมันอยู่ตรงนั้นได้” ซึ่งไม่ได้ต้องการคำตอบแต่เป็นการวิจารณ์ความผิดพลาดของคนที่คุณแลการแต่งตัวทำให้ภาพลักษณ์ของผู้เข้าแข่งขันออกมาดูไม่ดี การตำหนิ เรื่องทรงผมดังกล่าวทำด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง ดังนั้น

ผู้เข้าแข่งขันรู้ว่าได้ว่าเป็นการพูดเล่นไม่ได้ตั้งใจกล่าวโทษในความผิดนั้นอย่างจริงจัง สันเกตจากเสียงผู้ชมที่หัวเราะเมื่อผู้วิจารณ์นำเรื่องนี้มาพูด แสดงให้เห็นว่าผู้ชมเองก็เข้าใจว่าเป็นความไม่สุภาพแบบยั่วล้อ

ตัวอย่างที่ 166 อยากุริทเวลาร้องเพลงเศร้านะครับ คว่าน้ำหน้าอย่างมันจะทำหน้ายังไง (ผู้ชมหัวเราะ)

(เพชร มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์เปิดตัว, เพลง เชื้อเถอะครับ)

จากตัวอย่างที่ 166 ผู้วิจารณ์กล่าวสบประมาทอย่างทีเล่นทีจริงด้วยประโยคคำถามว่า “น้ำหน้า อย่างมันจะทำหน้ายังไง” โดยที่ไม่ได้ยอรู้คำตอบ ผู้วิจารณ์กล่าวเพื่อแสดงความคิดเห็นว่าผู้เข้าแข่งขันคงไม่มีความสามารถที่จะกระทำสิ่งนั้นได้ เมื่อสังเกตจากบริบทจะรู้ว่าผู้วิจารณ์รู้สึกตกเมื่อเพลงที่ร้องและบุคลิกของผู้เข้าแข่งขันดูขัดกัน ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นนั้นถ้าผู้เข้าแข่งขันสามารถแก้ไขได้ก็จะทำให้ผลงานออกมาดีขึ้น ถ้อยคำที่เกิดขึ้นในบริบทนี้จึงเป็นเพียงการพูดแสดงความไม่จริงจังเป็นเพียงการนีกภาพเล่นๆ ของผู้พูดเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 167 (ในบริบทผู้เข้าแข่งขันร้องเพลงประกอบการแสดงซึ่งการแสดงที่ออกไปมีลักษณะของการแสดงตลก มีการทำพฤติกรรมแปลกๆ ให้ผู้ชมหัวเราะ) ริท ไอร์ริท ซัมบายตีบ (ผู้วิจารณ์ร้องเป็นทำนองเพลง some body) (ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ด) นี่มันไม่ใช่ คนธรรมดาที่มานั่งทำอะไรงี้ ถ้ามันไม่เป็นคนพิเศษ มันก็เป็นคนบ้า (ผู้ชมหัวเราะ)

(เพชร มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 8, มินิคอนเสิร์ต 3 นาที)

จากตัวอย่างที่ 167 ผู้วิจารณ์ได้ใช้คำถามว่า “ซัมบายตีบ” เป็นภาษาไทยถิ่นอีสาน แปลว่า “สบายดีไหม” ซึ่งเป็นคำถามที่ผู้พูดต้องการคำตอบเกี่ยวกับอาการความเป็นอยู่แต่จากบริบทนี้ จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์ถามในสิ่งที่ตนไม่ต้องการคำตอบใดๆ แต่ต้องการแนะความว่าผู้เข้าแข่งขันมีพฤติกรรมบางอย่างที่ไม่ปกติเพราะกระทำพฤติกรรมแปลกๆ ลักษณะเหมือนคนบ้า อย่างไรก็ตามผู้เข้าแข่งขันก็รู้ว่าเป็นการพูดตำหนิแบบยั่วล้อ จากการพูดเป็นทำนองเพลงเลียนแบบ เพลง some body ของบี เดอะสตาร์ ที่ผู้แข่งขันใช้ร้องประกวดและกล่าวเพื่อสร้างอารมณ์ขันให้แก่ผู้ชม

ตัวอย่างที่ 168 วันนี้นอกจากจะผ่านร็อกบ้านนอกมาแล้ว ยังมีอีกชื่อหนึ่ง ไอร์รอกทะเล้น (ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ด) ริทเป็นคนสร้างเซอร์ไพรส์ (surprise) ให้กับคนดูนะครับ เออ ทุกอาทิตย์จริงๆ ว่าวันนี้เขาจะมีอะไรมาโชว์ พี่รู้สึกอย่างนั้นจริงๆ นะครับ (ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ด) (ผู้เข้าแข่งขันยกคิ้วให้ผู้ชม) เออ ไม่ต้องยกคิ้ว นี่กว่าเจ๋งมากนักดิ (ผู้ชมหัวเราะ) ริทสร้างความสนุกให้คนดูทุกอาทิตย์ ซึ่งตรงนี้พี่ชื่นชมริท ตรงนี้มากๆ นะครับ ก็รักษาตรงนี้ไว้แล้วกันนะครับ ร็อกทะเล้น

(เพชร มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 3, เพลง เอาอะไรมาแลกก็ไม่ยอม)

จากตัวอย่างที่ 168 ผู้วิจารณ์ได้ใช้คำว่า “นี่กว่าเจ๋งมากนักดิ” เพื่อแนะนำความเห็นให้ผู้เข้าแข่งขันอาจมีความมั่นใจในตนเองมากเกินไปจึงได้แสดงออกในลักษณะท่าทางเช่นนี้ซึ่งผู้เข้าแข่งขันอาจต้องกลับไปทบทวนและแก้ไขส่วนที่ไม่เหมาะสมต่อไป

ตัวอย่างที่ 169 ตกลงเป็นมินิคอนเสิร์ตหรือทอล์คโชว์คะ (ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ด) แฉมมีสลับให้ดูจำอวดให้ดูอีกต่างหาก (ผู้ชมหัวเราะ)

(ม้า-อรนภา กฤษฎี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 7, มินิคอนเสิร์ต 15 นาที)

ตัวอย่างที่ 170 ตกลงเธอมาแข่งขันร้องเพลงหรือว่าเธอมาทำทอล์คโชว์ เล่นจำอวดสลับกันไปมาต่าง ๆ นานา คือจริงๆ แล้วนะ ทั้งหมดทั้งปวงที่คิดมา จะบอกว่าเลวร้ายมัย มันก็ไม่เลวร้ายหรอก แต่มันเหมือนกับเป็นการคิดที่ว่า ไหนๆ กันมันร้องเพลงดีมา แล้ว กูก็บ้าไปซะเลยแล้วกัน (ผู้ชมหัวเราะ)

(ม้า-อรนภา กฤษฎี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 8, มินิคอนเสิร์ต 30 นาที)

จากตัวอย่างที่ 169-170 ผู้วิจารณ์ได้ใช้คำถามว่า “ตกลงเป็นมินิคอนเสิร์ตหรือทอล์คโชว์คะ” ในตัวอย่างที่ 169 “ตกลงเธอมาแข่งขันร้องเพลงหรือว่าเธอมาทำทอล์คโชว์” ในตัวอย่างที่ 170 เป็นประโยคคำถามให้เลือกตอบอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่จากบริบทที่เกิดขึ้น ในการวิจารณ์นี้จะเห็นว่าผู้วิจารณ์นั้นถามในสิ่งที่ตนไม่ต้องการคำตอบใดๆ แต่เป็นการแนะนำความแบบที่เล่นที่จริงว่า ผลงานที่แสดงออกมานั้นไม่ดีเป็นการร้องเพลงที่ไม่ไพเราะ แต่เน้นการพูดแบบทอล์คโชว์ที่มากเกินไปจนจำเป็น

ตัวอย่างที่ 171 ตัวเองนั้นเป็นคนต่างจังหวัดและแสดงอาการรังเกียจความเป็นคนต่างจังหวัด หรือวัฒนธรรมของต่างจังหวัด เช่น การกินปลาร้าหรือ การทำนา เป็นต้น ฟังแล้วน่าหมั่นไส้ ด้วยโครงสร้างของเพลงนี้คล้ายๆ กับเพลงสาวบางโพ จริตของเพลงนี้ นะครับ ทำให้น่าหมั่นไส้ และก็ตลกหน่อยๆ แต่ว่าน้องแอนทำได้ดีมาก ๆ นะครับ

(ตึก ชิโร่-ศิริศักดิ์ นันทเสน, AF6, สัปดาห์ที่ 10, เพลง ดวามหาลัย)

จากตัวอย่างที่ 171 ผู้วิจารณ์กล่าวว่า “น่าหมั่นไส้” ซึ่งเป็นคำที่ไม่สุภาพกล่าวแสดงความไม่พอใจในตัวผู้ฟังอย่างตรงไปตรงมาที่ผู้เข้าแข่งขันร้องเพลงดวามหาลัย ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการโอ้อวดตัวเองว่าเป็นดวามหาวิทยาลัยและรังเกียจความเป็นคนต่างจังหวัด แต่จากบริบทนี้ ผู้ฟังจะรับรู้ได้ทันทีว่า ผู้พูดไม่ได้มีเจตนากล่าวตามถ้อยคำที่พูดนั้น แต่หมายถึงการแสดงบทบาทประกอบเนื้อหาของเพลงที่แสดงได้ดีจนทำให้ผู้วิจารณ์รู้สึกว่าเป็นตัวตนจริงๆ ของผู้เข้าแข่งขันและเป็นการแทรกมุกตลกของผู้วิจารณ์อีกทางหนึ่งด้วย

ตัวอย่างที่ 172 สวัสดีครับน้องชานี เหยย! แกสวยเป็นเหมือนกันวะ (ผู้ชมหัวเราะ) พี่ก็กลัวว่าชานีจะติดภาพเดิมๆ

(เอก-อภิสิทธิ์ พงษ์ชัยสิริกุล, AF6, สัปดาห์ที่ 14, เพลง Girlfriend)

จากตัวอย่างที่ 172 นี้เป็นการชมแต่มีการใช้คำอุทาน “เห้ย” และคำลงท้ายว่า “วะ” ทำให้เป็นการชมด้วยน้ำเสียงที่เล่นทีจริง เพื่อแสดงความประหลาดใจที่เห็นว่าผู้เข้าแข่งขันสวย ซึ่งผู้ฟังอาจตีความได้ว่าก่อนหน้านี้ไม่เคยเห็นสวยมาก่อน มีการใช้คำว่า “สวยเป็นเหมือนกัน” แสดงให้เห็นว่า ความสวยที่เกิดขึ้นนั้นเพิ่งปรากฏให้เห็นวันนี้ แสดงการประเมินค่าผู้ฟังที่อาจทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้แต่จากบริบทนี้จะรู้ว่าผู้วิจารณ์กล่าวยั่วล้อให้เกิดความตลกขบขันทำให้ผู้ชมหัวเราะเท่านั้น

4.1.3.2 การกล่าวถึงการกระทำที่สื่อในเรื่องเพศ

การกล่าวถึงการกระทำที่สื่อในเรื่องเพศ คือ การใช้ถ้อยคำที่มีความหมายกำกวม คำพวน หรือกล่าวถึงเรื่องที่สื่อในเรื่องเพศของผู้พูดที่เกี่ยวกับผลงานหรือการกระทำของผู้ฟังที่ทำให้ตีความหมายไปในเรื่องเพศได้ การพูดในเรื่องที่สื่อไปในเรื่องเพศ หรือ เรียกว่า “การพูดสองแง่สองง่าม” นั้น เป็นการพูดคำต้องห้าม (taboo words) ในสังคมไทย กลวิธีนี้ต่างจากคำหยาบหรือคำที่มีความหมายรุนแรงเพราะการกล่าวถึงการกระทำที่สื่อในเรื่องเพศนี้ไม่จำเป็นต้องตำหนิหรือกล่าวถึงผู้ฟังในด้านลบ แม้จะเป็นการพูดชมแต่ก็ถือเป็นการใช้ความไม่สุภาพเพราะสังคมไทยมีวัฒนธรรมที่จะไม่พูดเรื่องเพศ รวมถึงการพูดคำบางคำที่สามารถพวนเป็นคำลามกหรือคำสองแง่สองง่ามอย่างเปิดเผยในที่สาธารณะหรือพูดอย่างตรงไปตรงมา การกล่าวถึงการกระทำที่สื่อในเรื่องเพศนี้เป็นการคุกคามหน้าของผู้ฟังเพราะจากบริบทของการสื่อสารที่เกิดขึ้นในรายการเรียลลิตีโชว์ ผู้วิจารณ์ไม่ได้กล่าวกับผู้เข้าแข่งขันเพียงคนเดียว การกล่าวถึงการกระทำที่สื่อในเรื่องเพศนอกจากเป็นการสร้างความขบขันทางภาษาแล้วยังอาจทำให้ผู้ฟังรู้สึกเสียหน้าได้

ตัวอย่างที่ 173 ใช้คำว่าบริสุทธิ์อีกและ (ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ด) ประเดี๋ยวจะมีคนมาท้วงอีกว่า รู้ได้ไงว่าคำบริสุทธิ์ก็อยากพิสูจน์เหมือนกันว่าบริสุทธิ์หรือเปล่า (ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ด) ก็น่ารักออก แบบนี้จะไม่ให้พูดแบบนี้ได้ไงคะ (ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ด)
(มา-อรนภา กฤษฏี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 3, เพลง เอาอะไรมาแลกก็ไม่ยอม)

จากตัวอย่างที่ 173 ผู้วิจารณ์ใช้คำว่า “อยากพิสูจน์เหมือนกันว่าบริสุทธิ์หรือเปล่า” เป็นการกล่าวถึงเรื่องเพศในลักษณะที่เล่นทีจริงว่าผู้วิจารณ์อยากพิสูจน์อะไรบางอย่างเพื่อจะรู้ว่าผู้ฟังที่เป็นผู้เข้าแข่งขันคนนี้บริสุทธิ์อยู่หรือไม่ซึ่งเป็นคำพูดที่สื่อไปในทางลามก ผู้ฟังอาจรู้สึกเสียหน้าแต่จากน้ำเสียงที่เล่นทีจริงของผู้วิจารณ์ก็ทำให้ผู้ฟังตีความได้ว่าผู้พูดไม่ได้จะต้องการทำอย่างที่ว่าพูดจริงๆ เป็นเพียงการล้อเล่นเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 174 เรามีความสามารถพิเศษอย่างหนึ่งคือน้องหุตินะ (ผู้ชมหัวเราะ)

(ปิ่ง-ประกาศิต โปสุวรรณ , AF6, สัปดาห์ที่ 3, เพลง Will you be there?)

จากตัวอย่างที่ 174 ผู้วิจารณ์พูดกำกวม มีการใช้คำว่า “หุติ” เมื่อพิจารณารูปคำแล้วก็คงไม่ได้มีความหมายสื่อถึงเรื่องอะไรที่ชวนให้เกิดอารมณ์ขัน แต่เมื่อพิจารณาน้ำเสียงที่ผู้วิจารณ์ใช้ประกอบกับเสียงหัวเราะของผู้ชมจะเห็นได้ว่าผู้วิจารณ์สื่อความกำกวมในเรื่องเพศเพราะ “หุติ” สามารถพวนคำเป็นคำที่มีความหมายหยาบโลนได้

ตัวอย่างที่ 175 ถ้ามองจากคนเหล่านั้น ที่เป็นสามีภรรยา กัน แล้วเง้งอนแล้ว้อาคาว่าคีนนี้มึงงานแนนนอน โกรธกันยังงีคีนนี้ต้องตีกันแนนนอน (ผู้ชมหัวเราะ)

(ชมพู พรุ้ตดี, AF6, สัปดาห์ที่ 5, เพลง พ่อแ่งแม่งอน)

จากตัวอย่างที่ 175 ผู้วิจารณ์ใช้ภาษาที่กำกวมว่า “าคาว่าคีนนี้มึงงานแนนนอน” เพื่อสื่อความหมายเกี่ยวกับเรื่องเพศในเชิงขู่ว่าแต่ด้วยน้ำเสียงที่สื่อเจตนาของผู้ฟังว่า เป็นเพียงการยั่วล้อผู้เข้าแข่งขันทั้งสองคนว่าเป็นคู่รักจึงทำให้ผู้ชมในห้องหัวเราะออกมา

ตัวอย่างที่ 176 การร้องเพลงของคุณ ทำให้ฉันอยากแก้ผ้ามากเลย

(ม้า-อรนภา กฤษฎี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 5, เพลง ของที่เธอไม่รัก)

ตัวอย่างที่ 177 พอขึ้นไปเรื่อยๆ นะ ฟังไปเรื่อยๆ อยากแก้ผ้าเลยอะคนนี้ โอโห! ร้องอะไรได้ขนาดนี้เนี่ย (ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ด)

(ม้า-อรนภา กฤษฎี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 7, มินิคอนเสิร์ต 15 นาที)

จากตัวอย่างที่ 176-177 ผู้วิจารณ์กล่าวว่า “อยากแก้ผ้า” ซึ่งเป็นการแสดงความรู้สึกในเรื่องเพศอย่างตรงไปตรงมา แต่การกล่าวด้วยน้ำเสียงแบบที่เล่นที่จริงนี้ ทำให้ทราบได้ว่าผู้วิจารณ์ไม่ได้แก้ผ้าจริงๆ แต่กล่าวชมผู้เข้าแข่งขันว่าร้องเพลงได้ดีจนทำให้รู้สึกอยากแสดง ความเช่กซี่ของตนเองออกมาประกอบการร้องเพลง หากไม่ได้ใช้น้ำเสียงที่เล่นที่จริงการกล่าวเช่นนี้อาจทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้เพราะผู้เข้าแข่งขันอาจไม่ได้รู้สึกอยากให้ผู้วิจารณ์ชมในลักษณะเช่นนี้เพราะอาจรู้สึกอายจากการที่ผู้วิจารณ์อยากจะมาแก้ผ้าต่อหน้าตน ซึ่งก็เป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมและไม่ควรกล่าวออกไปต่อหน้าสาธารณะชน

จากตัวอย่างที่ 173-177 จะเห็นได้ว่า การกล่าวถึงการกระทำที่สื่อในเรื่องเพศเป็นการใช้ความไม่สุภาพ แต่ด้วยการใช้น้ำเสียงที่เล่นที่จริงทำให้ลดความรุนแรงของถ้อยคำที่กล่าวออกไป ทำให้ผู้ฟังไม่รู้สึกเสียหน้า ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่า กลวิธีความไม่สุภาพนี้ช่วยสร้างสีสันในรายการทำให้ผู้ชมที่ฟังทั้งในห้องบันทึกการและผู้ชมที่บ้านเกิดความรู้สึกตลกและหัวเราะกับการฟังคำวิจารณ์ด้วย

4.1.3.3 การสร้างพุดผิดด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง

การสร้างพุดผิดด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง หมายถึง การกล่าววิจารณ์โดยกล่าวคำหยาบคาย ข้อยกพร่องต่างๆ ของผู้ฟัง จากนั้นใช้การอุทานแสดงอารมณ์ตกใจเช่น “เอ๊ย!” หรือ

“เฮ้ย!” ฯลฯ แล้วตามด้วยการพูดแก้ หรือ ใช้คำว่า “แกล้ง” ตามด้วยการแก้คำกล่าววิจารณ์ การกล่าวเช่นนั้นในตอนแรกอาจทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้แต่เมื่อผู้พูดแก้คำกล่าวด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง ผู้ฟังก็อาจเข้าใจได้ว่าความไม่สุภาพนั้นเป็นแบบยั่วล้อ

ตัวอย่างที่ 178 จริงๆ แล้ววันนี้เนี่ย เราดูเก่งร้องเพลงเหมือนกับข้างในมันมีความกดดันอะไร บางอย่าง เรามีความรู้สึก ว่า ฟังแล้วมันไม่สบายเหมือนกับคนอื่นที่ร้องมาแล้ว มันบอกไม่ถูกนะคะ แต่ขอบอกว่าวันนี้รูปร่าง ลักษณะ หน้าตาคุณดูเปลี่ยนไปด้วย เหมือนกัน ต้องขอบอก มันเหมือนกับว่าดูแก่ลง เฮ้ย! ไม่ใช่สิ (ผู้ชมหัวเราะ) ลักษณะ เหมือนกับดูโตขึ้นนะ คุณมันเป็นแมนมากขึ้นกว่าที่แล้วมาก
(ม้า-อรนภา กฤษฎี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง ความอ่อนแอ)

จากตัวอย่างที่ 178 ผู้วิจารณ์กล่าวถึง บุคลิกของผู้เข้าแข่งขันว่าคุณมีอายุมากขึ้น โดยใช้คำว่า “ดูแก่ลง” แต่ตอนหลังเปลี่ยนคำพูดว่า “ไม่ใช่สิ ลักษณะเหมือนกับดูโตขึ้น” การแก้ใหม่นี้ช่วยลด น้ำหนักความรุนแรงลงและทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้ว่าที่ผู้วิจารณ์ตำหนิรุนแรงจริงจังในตอนต้นนั้นเป็นเพียง การยั่วล้อ

ตัวอย่างที่ 179 ดิฉันนึกว่าแก้มมาประกวดอีกครั้งหนึ่งนะฮะ เดินออกมา โห! ตกใจ อะไรกันนี่ ทำไม ด้ามา (เสียงหัวเราะ) เฮ้ย! ไม่ใช่ ทำไมเหมือนกันซะไม่มี ขอบอกนะว่า ถ้าจะ เปรียบเทียบพี่สาวเนี่ยนะ ก็ไม่ถึงหรอก ถ้าจะพูดกันแล้วนะฮะ ในเรื่องของการร้อง หรือว่าหน้าตา หน้าตาพอกันนะฮะ (ผู้ชมหัวเราะ)
(ม้า-อรนภา กฤษฎี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์เปิดตัว, เพลง รักแท้หรือแค่เหงา)

จากตัวอย่างที่ 179 จะเห็นว่าผู้วิจารณ์จงใจกล่าววิจารณ์ถึงสีผิวของผู้เข้าแข่งขันว่า “ทำไมด้ามา” เพื่อวิจารณ์สีผิวของผู้เข้าแข่งขันและแก้ใหม่ว่า “เฮ้ย” การแสรังกล่าวผิดและเปลี่ยน ถ้อยคำใหม่ แม้ว่าผู้ฟังจะรู้ว่าเป็นการพูดเล่นแต่ก็อาจทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้

ตัวอย่างที่ 180 หลายรอบที่แล้วลบคำสบประมาทของพี่ไปนะครึบ บ้า แกล้งประชด (ผู้ชมหัวเราะ)
(เพชร มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 5, เพลง รักกันมัย)

จากตัวอย่างที่ 180 จะเห็นว่าผู้วิจารณ์จงใจใช้คำว่า “บ้า” และ กล่าวแก้คำวิจารณ์ใหม่ว่า “แกล้งประชด” เพื่อแก้คำกล่าววิจารณ์ให้ผู้ฟังเข้าใจว่าไม่ได้จงใจกล่าวตำหนิว่าผู้ฟังนั้นบ้าจริงๆ ซึ่งจากบริบทนี้อาจตีความได้ว่าผู้วิจารณ์กล่าวชมและไม่ได้จริงจังกับคำตำหนิที่กล่าวว่า “บ้า” แต่การกล่าวนั้นเพื่อกล่าวชมความกล้าแสดงออก

4.1.3.4 การใช้คำหยาบด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง

ในบริบทของสังคมไทย การใช้ภาษาจะสัมพันธ์กับบทบาททางสังคมระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังที่ต้องคำนึงถึงความสนิทสนม ฐานะทางสังคม และความอาวุโสของคู่สนทนา (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2541 : 104) นอกจากนี้ปัจจัยทางสังคมดังที่กล่าวแล้วนั้น ผู้พูดภาษาไทยยังต้องคำนึงถึงบริบทในการสนทนาด้วยในรายการเรียลลิตีโชว์เป็นรายการที่สื่อสารทางโทรทัศน์การกล่าวหยาบคายเป็นความไม่สุภาพแต่เมื่อกล่าวด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง ผู้ฟังก็รับรู้ได้ว่าเป็นความไม่สุภาพแบบยั่วล้อ เพื่อสร้างความสนิทสนมระหว่างผู้วิจารณ์และผู้เข้าแข่งขัน

ผู้วิจารณ์ในรายการเรียลลิตีโชว์ภาษาไทย การใช้คำหยาบในลักษณะที่เล่นที่จริง ผู้วิจัยจัดได้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ คำบริภาษ คำบุรุษสรรพนาม คำนำหน้านาม และคำลงท้าย มาใช้เพื่อแสดงความไม่สุภาพแบบยั่วล้อ ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1.3.4.1 การใช้คำบริภาษด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง

4.1.3.4.2 การใช้บุรุษสรรพนามที่เป็นคำหยาบด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง

4.1.3.4.3 การใช้คำนำหน้านามที่เป็นคำหยาบด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง

4.1.3.4.4 การใช้คำลงท้ายแสดงความไม่สุภาพด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง

4.1.3.4.1 การใช้คำบริภาษด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง

การใช้คำบริภาษด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง หมายถึง การใช้ถ้อยคำบริภาษ ซึ่งได้แก่คำหยาบและคำที่มีความหมายรุนแรงกล่าวถึงการกระทำที่ไม่ดี ไม่ถูกต้องต่างๆ เป็นการตำหนิผู้ฟังด้วยน้ำเสียงที่ไม่จริงจัง ทำให้เห็นว่าไม่ได้มีเจตนาตำหนิอย่างรุนแรง แต่ใช้น้ำเสียงที่ฟังแล้ว ผู้ฟังรับรู้ว่าเป็นการกล่าวโทษที่ไม่จริงจัง

ตัวอย่างที่ 181 นิ่งฟัง เอ้ย! เมื่อไหร่ มันจะร้องเพลงซั๊กที ลุ้นว่าเมื่อไหร่มันจะร้องเพลงซั๊กที จะร้องเพลงฝรั่ง โหยอินโท (intro) อลังการ เสือกร้องเพลงแฮปปี้เบิร์ธเดย์ (ผู้ชมหัวเราะ) อย่างนี้อะ เค้าไม่ได้เรียกว่า น้าอายหรอกนะ เค้าเรียกว่าหน้าด้าน (ผู้ชมหัวเราะ) แต่ขอบอกนะ สนุกซะมดเลย (ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ด)

(ม้า-อรนภา กฤษฎี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 7, มินิคอนเสิร์ต 15 นาที)

จากตัวอย่างที่ 181 จะเห็นว่าผู้วิจารณ์ใช้คำว่า “เสือก” ใน “เสือกร้องเพลงแฮปปี้เบิร์ธเดย์” และ “หน้าด้าน” ใน “เค้าเรียกว่าหน้าด้าน” ซึ่งเป็นคำหยาบ คำว่า “เสือก” หมายถึง เข้าไปจู้จี้จ้านในเรื่องของคนอื่นโดยมิใช่หน้าที่หรือโดยไม่สมควร (เป็นคำไม่สุภาพ) (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 1268) และ คำว่า “หน้าด้าน” หมายถึง ว. มีสีหน้าไม่สลดทั้งที่ควรละอายแต่ก็ไม่อาย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 1288) จากบริบทนี้จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์กล่าวเพื่อความสนุกสนานสังเกตจากเสียงหัวเราะของ

ผู้ชมและใช้น้ำเสียงไม่จริงจัง นอกจากน้ำเสียงแล้ว การที่ผู้วิจารณ์บอกว่า “สนุกซะมดเลย” ก็ช่วยให้ผู้ฟังตีความได้ว่าความไม่สุภาพที่ปรากฏเป็นแบบยั่วล้อเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 182 ไอบ้าเอ้ย มันมันจริงๆ (ผู้วิจารณ์ ผู้ชม และผู้เข้าแข่งขันหัวเราะ)
(เพชร มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง เจ็ดวันที่ฉันเหงา)

จากตัวอย่างที่ 182 จะเห็นว่าผู้วิจารณ์กล่าวว่า “ไอบ้าเอ้ย” เป็นการกล่าวคำหยาบคำหยาบคำหยาบคำหยาบคำหยาบคำหยาบคำหยาบ คำฟังที่ไม่สุภาพ แต่จากน้ำเสียงของผู้วิจารณ์และข้อความว่า “มันมันจริงๆ” ช่วยแนะนำความให้ผู้ฟังทราบถึงความไม่สุภาพที่ปรากฏเป็นแบบยั่วล้อ จะเห็นว่า ผู้พูดและผู้ฟังก็รู้สึกตลกในคำวิจารณ์และแสดงอาการหัวเราะออกมา

4.1.3.4.2 การใช้บุรุษสรรพนามที่เป็นคำหยาบด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง

คำบุรุษสรรพนาม คือ คำสรรพนามที่ใช้แทนคำเรียกชื่อในการพูดจากัน โดยแยกออกเป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 1 แทนผู้พูด คำสรรพนามบุรุษที่ 2 แทนผู้ฟังและคำสรรพนามบุรุษที่ 3 แทน ผู้ที่ถูกกล่าวถึง (พระยาอุปกิตศิลปสาร, 2544) การใช้คำบุรุษสรรพนามนั้นจะต้องคำนึงถึงสถานภาพระหว่างผู้พูดและผู้ฟังที่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับบริบทการสนทนานั้นๆ จากการศึกษาค้นคว้า รายการเรียลลิตีโชว์ภาษาไทย มีการใช้บุรุษสรรพนามที่เป็นคำหยาบ แม้ว่าผู้พูดอาจใช้เพื่อความสนิทสนมหรือสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง แต่เมื่อพิจารณาจากบริบทแล้ว จะพบว่า ผู้พูดหรือผู้วิจารณ์มิได้กล่าวกับผู้ฟังที่เป็นผู้เข้าแข่งขันเพียงลำพังแต่ยังมีผู้ชมในห้องบันทึกรายการและทางบ้านด้วย เป็นการสื่อสารสาธารณะผ่านทางโทรทัศน์ที่มีผู้ชมหลากหลายทั้งเพศและวัย การใช้คำบุรุษสรรพนามที่เป็นคำหยาบได้แก่ คำว่า “กู” “มึง” “มัน” “แม่่ง” จึงไม่สุภาพ แต่เมื่อผู้พูดกล่าวด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง ผู้ฟังจึงตีความได้ว่า ผู้พูดไม่ได้มีเจตนาทำให้เสียหน้า

ตัวอย่างที่ 183 ตกลงเธอมาแข่งขันร้องเพลงหรือว่าเธอมาทำทอล์คโชว์ เล่นจำอวดสลบกันไปมา ต่างๆ นานา คือจริงๆ แล้วนะ ทั้งหมดทั้งปวงที่คิดมา จะบอกว่าเลวร้ายมัย มันก็ไม่เลวร้ายหรอก แต่มันเหมือนกับเป็นการคิดที่ว่า โหนๆ กันมันร้องเพลงตีมากแล้ว ฎีก์บ้าไปซะเลยแล้วกัน

(ม้า-อรณภา กฤษณี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 8, มินิคอนเสิร์ต 30 นาที)

จากตัวอย่างที่ 183 ผู้วิจารณ์เลือกใช้คำบุรุษสรรพนามกล่าวถึงเพื่อนผู้เข้าแข่งขันว่า “มัน” และแทนตัวผู้เข้าแข่งขันที่กำลังฟังอยู่บนเวทีว่า “กู” การใช้คำสรรพนามเช่นเพื่อล้อเลียนคำพูดของผู้เข้าแข่งขันคนที่กำลังฟังคำวิจารณ์อยู่บนเวทีว่าจะกล่าวกับเพื่อนอีกคนหนึ่งว่าอย่างไร จากตัวอย่างคือ “มันร้องเพลงตีมาก แล้วฎีก์บ้าไปซะเลยแล้วกัน” เพื่อแสดงความคิดของผู้เข้าแข่งขันที่ร้องเพลงสู้เพื่อนไม่ได้ก็แสดงเน้นด้านการแสดงตลก การกล่าวเช่นนี้อาจทำให้ผู้เข้าแข่งขันที่ถูกกล่าวหาอาจ

ไม่พอใจได้เพราะเป็นการอิจฉาที่เพื่อนร้องเพลงดีกว่าและคำไม่สุภาพ คำว่า “มึง” และ “กู” ที่ปรากฏในบริบทนี้ใช้เพื่อสร้างความสนิทสนมระหว่างเพื่อนทั้งสองคนซึ่งผู้วิจารณ์กล่าวเพื่อยั่วล้อผู้เข้าแข่งขันคนที่ฟังอยู่บนเวที

ตัวอย่างที่ 184 วันนี้อริททำให้พี่ผิดหวัง ผิดหวังตรงไหนรู้ไหม อยากรด้ามันเยอะๆ แต่ว่าพี่ไม่มีแพลน (plan) พี่ไม่รู้ว่าริทเก็บเอาคำพูดอาทิตยที่แล้วไปลองตีหน้าเศร้าเอาเพลงให้อยู่พอริททำแล้วพี่ก็ลุ่นๆ ปนแข่ง นะครับ พอแข่งตรงช่วงโซโล่ (solo) ดนตรี เออ มัน ยิ้มหน่อยเถอะวะ

(เพชร มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 5, เพลง เธอรู้หรือเปล่า)

จากตัวอย่างที่ 184 ผู้วิจารณ์เลือกใช้คำบุรุษสรรพนามที่เป็นคำหยาบคำว่า “มัน” แทนผู้ฟังที่เป็นผู้เข้าแข่งขันเพื่อสร้างความสนิทสนมเป็นกันเองระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังทำให้ความไม่สุภาพที่เกิดขึ้นเป็นเพียงการยั่วล้อเท่านั้น

4.1.3.4.3 การใช้คำนำหน้านามที่เป็นคำหยาบด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง

คำนำหน้านาม คือ คำที่ปรากฏหน้าส่วนประกอบอื่นของคำเรียกขาน คำนำหน้านามบางคำเป็นรูปภาษาที่หยาบ แต่สามารถใช้เรียกเพื่อแสดงความสนิทสนมในการสนทนาได้ เช่น คำว่า “อี” และคำนำหน้าตามอื่นๆ ที่เป็นคำหยาบ เช่น “ไอ้” “อี” “นาง” “นัง” “อีนาง” (วิสันต์ สุขวิสิทธิ์, 2547 : 100) จากข้อมูลที่ปรากฏพบคำนำหน้านามที่เป็นคำหยาบที่ผู้วิจารณ์รายการเรียลลิตีโชว์ภาษาไทย เลือกใช้เพื่อเสริมความไม่สุภาพ ได้แก่คำว่า “ไอ้” “อี” แต่ผู้วิจารณ์กล่าวด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริงจึงทำให้ผู้ฟังตีความได้ว่าไม่ได้มุ่งทำให้ผู้ฟังเสียหน้า แต่มุ่งสร้างความสนิทสนมเป็นกันเอง ดังนั้นจึงจัดเป็นกลวิธีความไม่สุภาพแบบยั่วล้อ

ตัวอย่างที่ 185 ไอ้ริท แสดงไม่ได้เรื่องเลย แล้วยังมาทำหน้าตลกอีก

(เพชร มาร์, เดอะสตาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 2, เพลง 7 วันที่ฉันเหงา)

จากตัวอย่างที่ 185 ผู้วิจารณ์เลือกใช้คำนำหน้านามที่เป็นคำหยาบเป็นกลวิธีหนึ่งในการแสดงความไม่สุภาพ กล่าวกับผู้ฟังที่เป็นผู้เข้าแข่งขัน โดยใช้คำนำหน้านามเรียกผู้ฟังที่เป็นผู้เข้าแข่งขันว่า “ไอ้” ตามด้วยกลวิธีความไม่สุภาพแบบตรงไปตรงมากล่าวถึงการแสดงที่ออกมาไม่ดีของผู้เข้าแข่งขันว่า “แสดงไม่ได้เรื่องเลย” เหตุที่ใช้ว่า “ไอ้” โดยใช้น้ำเสียงที่เล่นที่จริงเพื่อแสดงความเป็นกันเองและความจริงใจก่อนที่จะกล่าวถึงข้อเสียอย่างตรงไปตรงมา

ตัวอย่างที่ 186 น้องแอนรู้สึกเลือกเสียงที่ทำให้เสียงของน้องรวมสองส่วนเข้าหากันได้อย่างน่าชื่นชม มันเป็นเรื่องยาก แต่มันไม่ได้ยากเกินกว่าการฝึกซ้อมอะนะครับ มีข้อสังเกตอีกอันหนึ่งคือ ยายตัวร้ายที่ออกมาทำให้เรื่องป่วนคือ อีกุญแจซอล
(ต่อ-มารุต สาโรวิท, AF6, สัปดาห์ที่ 11, ละครเวที)

จากตัวอย่างที่ 186 จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์เลือกใช้คำนำหน้านามที่เป็นคำหยาบเป็นกลวิธีเสริมความไม่สุภาพเรียกผู้ฟังที่เป็นผู้เข้าแข่งขัน โดยใช้คำนำหน้านามที่เป็นคำหยาบว่า “อี” เหตุที่ใช้คำนี้เพื่อต้องการชมเชยผู้ฟังที่เป็นผู้เข้าแข่งขันว่าแสดงได้สมบทบาท จาก “ยายตัวร้ายที่ออกมาทำให้เรื่องป่วน” โดยใช้คำเสียงที่เล่นที่จริงเพื่อจะเรียกผู้เข้าแข่งขันที่ผู้วิจารณ์รู้สึกว่าเป็นตัวร้ายในละครนั้นจริงๆ

4.1.3.4.4 การใช้คำลงท้ายแสดงความไม่สุภาพด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง

คำลงท้าย คือ คำที่ปรากฏในตำแหน่งสุดท้ายของประโยค หรือตำแหน่งส่วนท้ายของประโยค มีลักษณะพิเศษคือ คำแต่ละคำอาจมีหลายรูป โดยอาจจะต่างกันในเรื่องเสียงวรรณยุกต์ความสั้นยาวของเสียงสระ ทำให้ความหมายของทั้งประโยคเปลี่ยนแปลงไป เช่น “คะ” ปรากฏท้ายประโยคคำถาม “คะ” ปรากฏท้ายประโยคบอกเล่า เป็นต้น (วิจิตรน ภาณุพงศ์, 2538) การใช้คำลงท้ายที่ไม่สุภาพ เช่น วะ เว้ย เป็นคำที่แสดงท่าทีของผู้พูดต่อผู้ฟัง ที่ผู้พูดไม่ยกย่องผู้ฟังที่อาจเป็นเพราะสนิทสนมหรือเป็นเพราะผู้ฟังมีฐานะต่ำกว่า (นวรรรณ พันธุมธธา, 2551 : 137) การใช้คำลงท้ายเหล่านี้ด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง ผู้ฟังจึงจะตีความได้ว่าผู้พูดไม่ได้ต้องการให้ผู้ฟังเสียหน้า แต่ใช้เพื่อความสนิทสนมจึงตีความได้ว่าเป็นกลวิธีความไม่สุภาพแบบยั่วล้อ

ตัวอย่างที่ 187 ริท เก่งวะ คือพี่ค่อนข้างจะคุ้นกับเพลงพีเบิร์ดและจะรู้ว่าเพลงนี้แหละครับ จะไม่อธิบายจะไม่อธิบายไปในเทอม (term) ของดนตรี แต่ว่าจังหวะที่สับดีร้องรักกันมัย อย่างนี้ต้องเป็นคนที่ยังหัดค่อนข้างดี ถึงจะจับตรงนี้ถึงจะร้องได้สนุก และอีกอย่างหนึ่งก็วันนี้ตั้งใจจะมาด่าก็ผิดหวัง
(เพชร มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์เปิดตัว, เพลง เนื้อคู่)

จากตัวอย่างที่ 187 ผู้วิจารณ์เลือกใช้คำลงท้ายที่แสดงความไม่สุภาพกล่าวกับผู้ฟังที่เป็นผู้เข้าแข่งขัน โดยใช้คำลงท้ายว่า “วะ” แสดงน้ำเสียงที่เป็นกันเองเพื่อแสดงความสนิทสนม

ตัวอย่างที่ 188 ร้องดีเว้ย เกตเป็นคนร้องเพลงได้ดี ให้ได้แบบนี้สิ ถึงจะสมกับที่ครูสอนมา และก็ไม่เสียเชื่อพี่สาวด้วย ร้องดีครับ ชอบมาก
(เพชร มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง แสบ)

จากตัวอย่างที่ 188 ผู้วิจารณ์เลือกใช้คำลงท้ายว่า “เว้ย” เพื่อสร้างความเป็นกันเองในการชมผู้เข้าแข่งขันที่ร้องเพลงได้ดี

จากตัวอย่างที่ 187- 188 จะเห็นว่า คำว่า “วะ” และ “เว้ย” เป็นกลวิธีเสริมความไม่สุภาพแบบยั่วล้อ เมื่อพิจารณารูปภาษาแล้วจะเห็นว่าเป็นการใช้คำที่ไม่สุภาพแต่ปรากฏในบริบทในการชมทำให้ไม่ได้ไม่สุภาพโดยเนื้อความหรือความหมาย

4.1.4 กลวิธีเสริมความไม่สุภาพ

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า ผู้วิจารณ์ในรายการเรียลลิตีโชว์ภาษาไทยใช้กลวิธีเสริม เพื่อช่วยเสริมการแสดงความรู้สึกไม่พอใจหรือตำหนิความผิดพลาดของผู้ฟัง ผู้วิจัยพบเพียง 1 กลวิธี คือ การใช้คำอุทานที่แสดงความรู้สึกในทางลบ

4.1.4.1 การใช้คำอุทานที่แสดงความรู้สึกในทางลบ

คำอุทาน หมายถึง คำจำพวกหนึ่งที่ผู้พูดเปล่งออกมา แต่ไม่มีคำแปลเหมือนคำชนิดอื่น แต่ให้ทราบความต้องการ หรือนิสัยใจคอว่าเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ (พระยาอุปกิตศิลปสาร, 2544 : 109) คำอุทานนี้ผู้พูดจะเปล่งออกมาเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึกซึ่งผู้ฟังสามารถเข้าใจทันทีว่าผู้พูดรู้สึกเช่นไร เช่น “เอ!” “เอ๊ะ!” “อ้าว!” แสดงความประหลาดใจ “โธ้ย!” “อู๊ย!” “อูย!” แสดงความเจ็บปวด (นววรรณ พันธเมธา, 2551 : 140)

เมื่อผู้พูดใช้คำอุทานเพื่อต้องการแสดงอารมณ์บางอารมณ์ก็มีการแสดงความรู้สึกไม่สุภาพด้วย ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกไม่พอใจในความผิดพลาดต่างๆ ของผู้ฟัง ความรู้สึกเหล่านี้อาจพิจารณาแล้วผู้ฟังก็จะรับรู้ได้ว่าเป็นผลเนื่องมาจากผลงานและการกระทำของผู้ฟังที่ไม่ดี ไม่ถูกต้องเป็นข้อเสียที่ทำให้ผู้พูดต้องแสดงความรู้สึกออกมาเช่นนั้น เพื่อเสริมการแสดงอารมณ์ไม่พอใจหรือเสริมความผิดพลาดข้อเสียต่างๆ ที่เกิดมาก่อนหน้านี้ และทำให้ผู้พูดรู้สึกไม่พอใจและอยากตำหนิในความผิดนั้น

การใช้คำอุทานเพื่อแสดงความรู้สึกในทางลบนี เป็นกลวิธีเสริมความไม่สุภาพเพื่อแสดงการตำหนิ แสดงอารมณ์ไม่พอใจ อารมณ์ผิดหวังกับการกระทำของผู้ฟัง นอกจากนี้ ยังแสดงออกทางอวัจนภาษา เช่น การถอนหายใจ หรือ การแสดงสีหน้าเพื่อบอกอารมณ์ในทางลบต่างๆ ร่วมด้วยจากการศึกษาข้อมูลผู้วิจัยพบว่า ผู้วิจารณ์รายการเรียลลิตีโชว์ภาษาไทย ใช้คำอุทานเพื่อเสริมการแสดงความรู้สึกไม่สุภาพ โดยตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 189 **แหม!** รูปลักษณ์ดีมากๆ แสงพอจับไปที่ริทึบนะ พรึ่บมาบีบนะ รัศมีออกบูบ! ทันทึ่เลย (ผู้วิจารณ์ยิ้ม) แล้วพอเริ่มอ้าปากร้องเพลงบีบนะ (ผู้วิจารณ์ขมวดคิ้ว) ทุเรศ ทันทึ่เลย โธ้ย! เป็นอะไรจ๊ะ ควบคุมสติไม่ได้หรือจ๊ะ แต่บอกรูปลักษณ์ดีมากๆ รูปลักษณ์ดีมากๆ คุณมันมีประกายฉายแสงมาก แต่กั้ะ มันน่าจะทำให้เรามีความหวัง

ไปจนกระทั่งเต็มร้อย ไม่ใช่แบบว่า โห่ย! (ผู้วิจารณ์ถอนหายใจ) รูปลักษณ์ดีแล้วมา ร้องแบบเนี้ย โห! เรื่องร้องนะมาฟังคุณทั้งสองดีกว่านะฮะ ขนาดดิฉันชาวบ้าน ฟังแล้วยัง เฮอะ! (ผู้วิจารณ์ถอนหายใจ) ทุเรศ

(ม้า-อรนภา กฤษฎี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 6, เพลง รัก)

จากตัวอย่างที่ 189 ผู้วิจารณ์ ใช้ถ้อยคำว่า “เหม!” “โ้ย!” “โห่ย!” “โห!” “เฮอะ!” จากบริบทนี้จะเห็นว่าเป็นการใช้คำอุทานเพื่อแสดงอารมณ์ไม่พอใจและผิดหวังกับการกระทำของผู้เข้าแข่งขัน การใช้ภาษาเช่นนี้เป็นกลวิธีหนึ่งของการแสดงให้เห็นว่า ผู้วิจารณ์ไม่พอใจผลงานของผู้เข้าแข่งขัน นอกจากนี้ยังรวมถึงการแสดงออกทางอวัจนภาษา เช่น การถอนหายใจ หรือ การขมวดคิ้วก็ช่วยเสริมความไม่สุภาพให้มากขึ้นด้วย

ตัวอย่างที่ 190 ไหนบอกว่าซอมแล้วแข็งแรง ไอ้ที่ท่อนๆ ร้อง โด เร มี (ผู้วิจารณ์ร้องเพลงเลียนเสียงผู้เข้าแข่งขัน) อะไเนี่ยนะ มันก็โอเคพอฟัง แต่พอเป็นท่อนธรรมดา คำเรียกว่าท่อน อะไนะ เออ มันดูมันเออ เหนื่อยๆ แบบบอกไม่ถูกเลยอะ เฮ้อ! จะว่าไปแล้ว ไม่อยากพูดอะไรมากไปกว่านี้

(ม้า-อรนภา กฤษฎี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 4, เพลง โดเรมี)

จากตัวอย่าง 189-190 ผู้พูดใช้คำอุทานว่า “เฮอะ!” “เฮ้อ!” ตามด้วยอวัจนภาษาคือการถอนหายใจ แสดงความน่าเบื่อหน่ายออกมา และจากตัวอย่างที่ 189 ผู้วิจารณ์กล่าวอุทานคำว่า “โห่ย!” ตามด้วยการถอนหายใจ แสดงให้เห็นความผิดหวังของผู้ฟังที่มีมากจนผู้พูดเบื่อก่อนที่จะอธิบายและเมื่อพูดจบรู้สึกเหนื่อย เพราะข้อไม่ดีมีมากจนทำให้ต้องพูดเยอะจนรู้สึกเหนื่อยที่จะพูด

ตัวอย่างที่ 191 พอลมหายใจไม่ดี เซนก็มีเพี้ยนอยู่ วันนี้นะเซนก็มีเพี้ยนเป็นที่ๆ บางทีก็ดูเหมือนจะดี บางทีก็ดูค่อนข้างแย่ โดยเฉพาะตอนจบเพลงนะครับ เพียงพอ โอโห! อาย พี่แหงเลยอะ เพราะพี่เป็นคนที่ยังอะไรเพี้ยนๆ นิดหนึ่ง แล้วตัวพี่จะเกิดอาการ อันนี้มันเป็นเรื่องส่วนตัวที่เป็น พอใครเพี้ยนจัด แล้วพี่จะรู้สึกแหง นะครับ

(เพชร มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 5, เพลง อย่าฝากความหวัง, โอ้ละหนอ My Love)

จากตัวอย่างที่ 191 จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์ใช้คำอุทานว่า “โอโห!” เพื่อแสดงความตกใจที่ผู้เข้าแข่งขันร้องเพลงเพี้ยนจนตัวเองรู้สึกตกใจ อาย เพราะแยงกับความผิดพลาดที่เกิดขึ้น แสดงให้เห็นว่าเป็นความผิดที่รุนแรงมากจนผู้วิจารณ์ตกใจและรับไม่ได้กับความผิดนั้น

ตัวอย่างที่ 192 เริ่มต้นเลยทีเดียวนะ เชนออกมาปั๊บ แล้วก็เริ่มร้องเพลง ดูดีมากเลยนะ ดูแล้ว น่าจะดี น่าจะประทับใจ ไปได้เรื่อยๆ พอนานๆ เข้า มันดูไขว้ๆ แหวๆ แปลกๆ มันเหมือนกับมีการร้องอะไรผิดๆ บางอย่าง อันนี้ชาวบ้านอย่างดิฉันฟัง คุณเข้าใจมะ

เฮ้ อันนี้มันดูแปลกๆ ยังไงชอบกล ดูทะแม่งๆ แต่ถามว่ามีเสน่ห์มั๊ย มีเสน่ห์ทีเดียว นะคะ แต่ตอนจบมันดูประหลาด

(ม้า-อรนภา กฤษณี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์เปิดตัว, เพลง เจ้าชายนิทรา)

ตัวอย่างที่ 193 เรื่องการร้องวันนี้ ไม่น่าที่จะพลาดได้ พี่เห็นเซนต์ตั้งแต่คัดเลือกมาแล้ว ชอบ แต่วันนี้ทำไม เฮ้! ว่าจะบิ้วให้ตัวเองชอบ บิ้วไม่ขึ้น อวยไม่ขึ้นอะ เพราะว่าคุณประมาท ประมาทไม่ได้ เพราะว่าคนธรรมดาเป็นเดอะสตาร์มาหลายคนแล้ว งั้นประมาทไม่ได้ นะครับ ระวังให้ดีๆ

(โจ-สุริศศักดิ์ ภักดีเทวา, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง คนธรรมดา)

จากตัวอย่างที่ 192-193 จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์ใช้คำอุทานว่า “เฮ้!” เพื่อแสดงอารมณ์ประหลาดใจ จากตัวอย่างที่ 192 ผู้วิจารณ์ประหลาดใจที่เห็นการแสดงทำให้รู้สึกแปลกๆ เพื่อแสดงให้เห็นว่าการแสดงนี้ออกมาไม่ดีจนรู้สึกผิดแปลกไปจากเดิม ตัวอย่างที่ 193 ผู้วิจารณ์รู้สึกประหลาดใจที่ตนเองรู้สึกไม่ชอบการแสดงในวันนี้ของผู้เข้าแข่งขัน ซึ่งปกติเคยชอบมาตลอด ทำให้เห็นว่าการแสดงครั้งนี้ต่ำกว่ามาตรฐานที่เคยทำและออกมาไม่ดีเหมือนครั้งก่อน

ตัวอย่างที่ 194 ดีครับ ดีเลย (พิธีกรถามว่า ตัวพ่อได้ยังครับ) โธ่เอ๊ย! มันให้กันง่ายๆ ได้ไงเล่า มันต้องพยายามให้มากกว่านี้ นึกออกไหม ทำให้เห็นอะไรมากกว่านี้ มันถึงจะเอาตัวพ่อไป หรือพวกเออเอ็งเก่งอะไรพวกนี้ มันต้องใช้เวลานิดหนึ่งนะครับ

(เพชร มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง การเปลี่ยนแปลง)

จากตัวอย่างที่ 194 นี้จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์ใช้คำอุทานว่า “โธ่เอ๊ย!” แสดงความรู้สึกเยาะเย้ยที่ผู้เข้าแข่งขันต้องผิดหวังเพราะว่าวันนี้ผู้เข้าแข่งขันยังไม่ได้คำชมว่า “ตัวพ่อ” ซึ่งเป็นคำชมสำหรับผู้ทำการแสดงได้ดีที่สุด เป็นการแสดงความเห็นใจว่าผู้เข้าแข่งขันต้องพัฒนาตนเองให้ดีกว่านี้ถึงจะได้รับคำชม

4.2 หน้าที่ของกลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตีโชว์

การใช้กลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตีโชว์ทำหน้าที่เกี่ยวกับความรู้สึกและอารมณ์ที่เกิดขึ้นจากการใช้ภาษากล่าวคือ เมื่อผู้วิจารณ์ใช้ความไม่สุภาพกับผู้เข้าแข่งขัน ผู้เข้าแข่งขันที่เป็นผู้รับฟังก็จะเกิดความรู้สึกหดหู่ใจ กอดตัน และอยากจะแก้ไขตนเองให้ดีขึ้น เพื่อให้ผู้วิจารณ์ชื่นชมและเห็นความสามารถของตนเองให้ได้ ขณะเดียวกันผู้ฟังที่เป็นผู้ชมทั้งที่อยู่ในห้องบันทึกการและผู้ชมทางบ้านต่างมีความรู้สึกร่วมกันกับผู้เข้าแข่งขัน เมื่อได้ยินผู้วิจารณ์ตำหนิผู้เข้าแข่งขันที่ตนชื่นชอบก็เกิดความรู้สึกสงสารเห็นใจทำให้รายการมีหลากหลายอารมณ์ทั้งความสนุกสนานและความเศร้า

ความเสียใจ รายการเรียลลิตี้โชว์จึงมีสีสันความน่าสนใจเพิ่มขึ้นไปด้วย ดังนั้น หน้าทีของกลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตี้โชว์จึงมีด้วยกัน 2 ประการ คือ 1) เพื่อชี้ให้ผู้เข้าแข่งขันเห็นข้อบกพร่องของตนและนำไปปรับปรุงแก้ไข 2) เพื่อสร้างสีสันในรายการ

1) เพื่อชี้ให้ผู้เข้าแข่งขันเห็นข้อบกพร่องของตนและนำไปปรับปรุงแก้ไข

หน้าทีของกลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตี้โชว์นั้นส่วนหนึ่งมุ่งให้ผู้เข้าแข่งขันเห็นถึงข้อผิดพลาดต่างๆ เห็นปัญหา สิ่งที่ต้องแก้ไขอย่างตรงไปตรงมา ให้ผู้เข้าแข่งขันปรับปรุงตนเองได้ตรงจุด การวิจารณ์ที่รุนแรงและตรงไปตรงมาโดยใช้กลวิธีความไม่สุภาพนั้นก็เพื่อสร้างความกดดันสร้างแรงขับให้ผู้เข้าแข่งขันตั้งใจปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้ผลงานหรือการแสดงของตนเองออกมาดีไม่ให้ผู้วิจารณ์ต้องกล่าวซ้ำอีกและนอกจากประโยชน์จะเกิดขึ้นกับตัวผู้เข้าแข่งขันโดยตรงเพราะทำให้ผลงานออกมาดีแล้ว ผู้ชมหรือคนดูที่คอยติดตามผลงานของผู้เข้าแข่งขันก็ประทับใจเมื่อผู้เข้าแข่งขันเสร็จสิ้นจากการประกวด เริ่มต้นทำงานจริงจังทักษะความสามารถที่เกิดจากการฝึกฝนอย่างเข้มงวดนี้ก็จะติดตัวไปใช้ทำงานในอนาคต การกล่าววิจารณ์ที่เกิดขึ้นในรายการเรียลลิตี้โชว์นั้นไม่ใช่ผู้วิจารณ์จะกล่าววิจารณ์ถึงผลงานของผู้เข้าแข่งขันอย่างเดียว

ตัวอย่างที่ 195 กุญแจซอลด้วยวัยขนาดนี้ทำได้ขนาดนี้ถือว่าดีมากเลยนะครั้บ มันเหมือนผีเสื้อกำลังเร่ร่อนอยู่นะครั้บ ซึ่งจริงแล้วถ้าทำให้ดีเราหมดซีซั่นนี้ไปแล้วเราลองจับต้นฉบับ และถ้าน้องได้เก็บรายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ จากต้นฉบับมันจะเป็นประโยชน์ต่อน้อง มากเลย

(ฟอร์ด-สบชัย ไกรยูรเสน, AF6, สัปดาห์ที่ 7, เพลง All That Jazz)

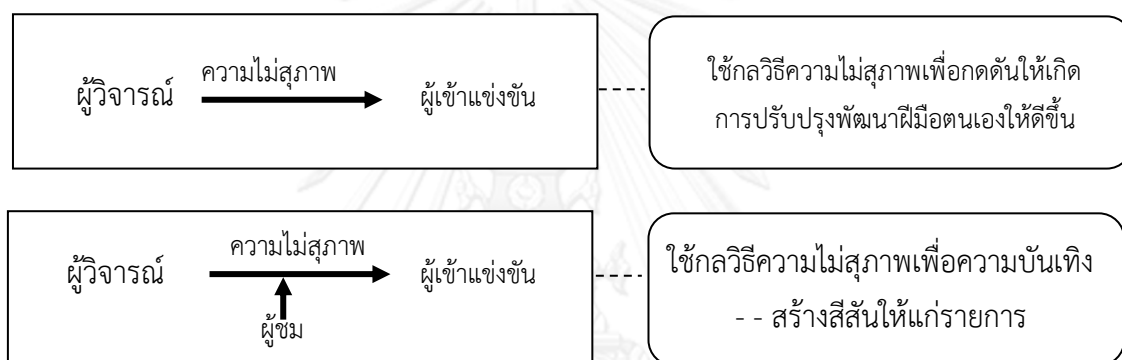
ตัวอย่างที่ 196 คำชมคำวิจารณ์ของคณะกรรมการก็เก็บกันไว้ดีๆ นะคะ เพราะทุกอย่างมันเป็นบทเรียนของชีวิตทั้งหมด มันมีแค่คนเดียวเท่านั้นที่จะชนะในวันนี้ ไม่ได้มีทุกๆ คน วันนี้อาจไม่ใช่วันของเราเราทั้งสี่คนที่เหลือ แต่วันข้างหน้ายังมีวันของพวกคุณอีกมากเพราะพวกคุณยังเด็ก อนาคตของพวกคุณคงอีกยาวไกล ถ้าให้คอมเมนต์คงคอมเมนต์ได้แค่คำว่า “ปลื้ม” นะคะ และก็แฮปปี้ (happy) กับทุกคอลเลคชั่น (collection) และก็ต้องขอขอบคุณจากใจจริงๆ ค่ะ ที่ทุกคนตั้งใจจริงๆ ขอขอบคุณมากเลยคะ ทั้งห้าคนเลย

(อาร์ท-อารยา อินทรา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 7)

จากตัวอย่างที่ 195-196 ผู้วิจารณ์กล่าวถึงการที่ตนเป็นผู้ให้คำแนะนำหรือกล่าววิจารณ์นั้นก็เพื่อให้ผู้เข้าแข่งขันนำไปปรับปรุงแก้ไขและเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาตนเองที่จะทำงานในฐานะมืออาชีพต่อไป

2) เพื่อสร้างสีสันในรายการ

นอกจากรายการจะหาผู้ชนะเลิศจากการแข่งขันแล้ว รายการเรียลลิตี้โชว์ยังมีลักษณะของรายการ “โชว์” หรือ “การแสดง” วัตถุประสงค์ของรายการที่ต้องการสร้างความบันเทิงความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่กับกลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตี้โชว์แสดงให้เห็นได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่กับกลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตี้โชว์

จากแผนภาพที่ 4 จะเห็นว่าผู้วิจารณ์กล่าววิจารณ์ผู้เข้าแข่งขันโดยใช้ความไม่สุภาพในกลวิธีทางภาษาโดยมีหน้าที่ที่สัมพันธ์ระหว่างความไม่สุภาพกับกลวิธีการใช้ภาษา 2 ประการด้วยกันคือ ประการแรก ผู้วิจารณ์ใช้ความไม่สุภาพต่อผู้เข้าแข่งขันเพื่อให้ความไม่สุภาพที่เกิดขึ้นนั้นเป็นแรงกดดันที่สำคัญ ให้ผู้เข้าแข่งขันเกิดการปรับปรุงพัฒนาตนเองให้มีผลงานที่ดีขึ้น ประการที่สอง ขณะที่ผู้วิจารณ์กล่าวแสดงความไม่สุภาพต่อผู้เข้าแข่งขันนั้น ขณะเดียวกันผู้วิจารณ์ก็คำนึงถึงผู้ฟังที่เป็นผู้ชมทั้งในห้องบันทึกรายการและผู้ชมที่ชมอยู่ทางบ้านด้วย การใช้กลวิธีความไม่สุภาพที่เกิดขึ้นจึงใช้เพื่อสร้างความบันเทิง เพิ่มสีสันให้แก่รายการเรียลลิตี้โชว์มากขึ้นด้วย

การกล่าววิจารณ์ก็ต้องสร้างความสนุกสนานให้แก่ผู้ชมด้วย จึงทำให้ผู้ชมอยากฟังคำวิจารณ์ตั้งแต่ต้นจนจบ มีทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับการวิจารณ์หรือจากการวิจารณ์ที่รุนแรงตรงไปตรงมา ทำให้ผู้ติดตามและการวิพากษ์วิจารณ์ผู้วิจารณ์ รายการก็สามารถสร้างความกระแสมายให้ผู้ชมติดตามมากขึ้นอีกด้วย

ตัวอย่างที่ 197 ทะล้นได้ใจ (ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ด) แต่วันนี้ร้องไม่ค่อยชัดเจนครับ คงเป็นเพราะไอ้ลวดๆ ที่อยู่ในปาก จุดเด่นของริทนะครับ อยู่ตรงที่หน้าทีรับแขกอยู่ตลอดเวลา จำได้มะ (ผู้ชมหัวเราะ) อยากดูริทเวลาร้องเพลงเศร้า นะครับ ดูว่า น้ำหน้าอย่างมันจะทำหน้า ยังไง (ผู้ชมหัวเราะ) ลองนึกสภาพนะครับ เกิดเค้าไปเป็นหมอแล้ว แล้วหน้าแบบนี้ เดินเข้าหาคนไข้ แล้วบอกว่า “เสียใจด้วยนะครับคุณเป็นมะเร็ง” คุณอยู่ได้อีกห้าเดือน (ผู้ชมและผู้เข้าแข่งขันหัวเราะ)

(เพชร มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์เปิดตัว, เพลง เชื้อเถอะครับ)

จากตัวอย่างที่ 197 ผู้วิจารณ์กล่าวโดยใช้มุกตลกล้อเล่นกับผู้เข้าแข่งขันที่เป็นนักศึกษาแพทย์ โดยการจำลองเหตุการณ์เมื่อผู้เข้าแข่งขันคนนี้ต้องกล่าวกับคนไข้ที่เป็นมะเร็ง การกล่าวเช่นนี้ทำให้ผู้เข้าแข่งขันเห็นบุคลิกตนเองว่าเป็นคนขี้เล่น ซึ่งบางครั้งก็ต้องใช้ให้ถูกโอกาสและการที่ผู้วิจารณ์กล่าวล้อเช่นนี้ทำให้สร้างสีสันให้แก่ห้องบันทึกการที่ผู้ชมหัวเราะตลกขบขัน

ตัวอย่างที่ 198 วันนี้ริททำให้พี่ผิดหวัง ผิดหวังตรงไหนรู้ไหม อยากด่ามันเยอะๆ แต่ว่าพี่ไม่มีแผน (plan) พี่ไม่รู้วารีทเก็บเอาคำพูดอาทิตย์ที่แล้วไปลองตีหน้าเศร้าเอาเพลงให้อยู่ พอริททำแล้วพี่ก็ลุ่นๆ ปนแข่ง นะครับ พอแข่งตรงช่วงโซโล่ (solo) คนตรี เออ มัน ยิ้มหน่อยเถอะวะ วันนี้เรื่องการควบคุมโน้ต การควบคุมโน้ตริททำได้ค่อนข้างดีเลย เออพูดคำกรีดคำ (ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ด) ตาย ถ้าให้เป็นคะแนนให้ 7 ถึง 7.5 เพราะว่า มันมีบางช่วง นี่ถือเป็นการพัฒนาการที่ดีของริท พี่ค่อนข้างแฮปปี้ (happy) เลยกับริท (เพชร มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 5, เพลง เธอรู้หรือเปล่า)

จากตัวอย่างที่ 198 ผู้วิจารณ์กล่าวว่า “แข่ง” ผู้เข้าแข่งเพราะรู้ว่าผู้เข้าแข่งขันคนนี้ร้องเพลงไม่เก่ง และคิดว่าจะร้องผิดพลาดแต่จากบริบทนี้จะเห็นว่าผู้วิจารณ์ต้องผิดหวังเพราะผู้เข้าแข่งขันทำได้ดี การกล่าวแข่งที่เหมือนเป็นการตำหนิจึงเป็นการใช้มุกตลกที่ทำให้ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ดขบขัน

4.3 การปรากฏร่วมของกลวิธีความไม่สุภาพ³

ผู้วิจัยพบว่าลักษณะการปรากฏของกลวิธีความไม่สุภาพเป็นประเด็นหนึ่งที่ควรจะต้องกล่าวถึง จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยพบว่าผู้วิจารณ์ในรายการเรียลลิตีโชว์มีการใช้กลวิธีความไม่สุภาพแบบต่างๆ แบ่งได้เป็น 2 กลุ่มดังนี้

4.3.1 การปรากฏร่วมของกลวิธีความไม่สุภาพแบบต่างๆ

³ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.ณัฐพร พานโพธิ์ทอง และ อ.ดร.ประไพพรรณ พิงฉิม ที่ให้คำแนะนำอันมีค่า ส่งผลต่อการเพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนนี้

4.3.2 การปรากฏร่วมของกลวิธีความไม่สุภาพกับการลดน้ำหนักความรุนแรง

4.3.1 การปรากฏร่วมของกลวิธีความไม่สุภาพแบบต่างๆ

ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าการวิจารณ์แต่ละครั้งผู้วิจารณ์จะใช้กลวิธีความไม่สุภาพหลายๆ แบบสลับกัน เพื่อให้การวิจารณ์มีสีสันความน่าสนใจและอยากให้ผู้ชมฟังคำวิจารณ์ตั้งแต่ต้นจนจบและขณะเดียวกันก็สร้างแรงกดดันให้ผู้เข้าแข่งขันได้ประโยชน์จากการฟังคำวิจารณ์เพราะเป็นการนำคำติชมและข้อเสนอแนะต่างๆ ไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาตนเองต่อไป

ตัวอย่างที่ 199 วันนี้หล่อมมาก ชมก่อน น้องที่เป็นคนที่พาวเวอร์ (power) ดี ร้องแรงเยอะ แต่ต้องควบคุมเรื่องของเสียงเหมือนที่พี่ตีตแนะนำนะครับ อีกร้อยเป็นคนที่ขยันตั้งใจดี คราวนี้ตีและ คำแรกที่ร้องเข้าประโยคเป็นเสียงสูงและเป็นเสียงหลบด้วย จริงๆ เราควรวอร์ม (warm) เสียงมาให้ดีกว่านี้นะครับ

(ปิ่ง-ประกาศิต โบสุวรรณ, AF6, สัปดาห์ที่ 6, เพลง พุดตรงๆ)

จากตัวอย่างที่ 199 ผู้วิจารณ์กล่าวโดยใช้กลวิธีความไม่สุภาพแบบอ้อมในการกล่าวแนะนำให้ทำตามคำแนะนำของผู้วิจารณ์ที่กล่าวก่อนหน้าและใช้กลวิธีความไม่สุภาพแบบตรงว่า “คราวนี้ตีและ” ตามด้วยคำวิจารณ์แบบตรงไปตรงมากล่าวถึงข้อเสียในเรื่องการออกเสียงและกล่าวให้ผู้เข้าแข่งขันทำหรือแก้ไขพฤติกรรมในเรื่อง “วอร์ม (warm) เสียง” ที่ต้องทำให้ดีกว่านี้ก่อนจะร้องเพลงในโอกาสต่อไป

ตัวอย่างที่ 200 เสียงร้องเบาไปนะครับเสียงร้องมันจะไม่ค่อยได้ยินเท่าไรนะครับ และก็อันนี้อาจเป็นข้อบกพร่องหนึ่งของการใช้เอียร์มอนิเตอร์ (ear monitor) นะครับ

(ฟอร์ด-สัชชัย ไกรยุทธเสน ,AF6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง ตึกตอก)

จากตัวอย่างที่ 200 ผู้วิจารณ์ใช้กลวิธีแบบตรงในส่วนที่ขีดเส้นเดียว กล่าวถึงข้อบกพร่องในเรื่องของการใช้เสียงว่า “เสียงร้องเบาไป” และใช้กลวิธีแบบอ้อมตัวอย่างที่ขีดเส้นคู่ กล่าวโทษสิ่งอื่นว่า “อาจเป็นข้อบกพร่องหนึ่งของการใช้เอียร์มอนิเตอร์” เป็นการย้าให้ผู้เข้าแข่งขันตรวจสอบความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้จากอุปกรณ์หรือจากความผิดพลาดของตนเองที่ต้องระวังก่อนทำการแสดง

ตัวอย่างที่ 201 ทะเล้นได้ใจ (ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ด) แต่วันนี้ร้องไม่ค่อยชัดนะครับ คงเป็นเพราะไอ้ลวดๆ ที่อยู่ในปาก จุดเด่นของริทนะครับ อยู่ตรงที่หน้าทีรับแขกอยู่ตลอดเวลา จำได้มะ (ผู้ชมหัวเราะ) อยากดูริทเวลาร้องเพลงเศร้า นะครับ ดูว่า น้ำหน้าอย่างมันจะทำหน้า ยังงี้ (ผู้ชมหัวเราะ) ลองนึกสภาพนะครับ เกิดเค้าไปเป็นหมอแล้ว แล้วหน้าแบบนี้เดินเข้าหาคนไข้ แล้วบอกว่า “เสียใจด้วยนะครับคุณเป็นมะเร็ง” คุณอยู่ได้อีกห้าเดือน (ผู้ชมและผู้เข้าแข่งขันหัวเราะ)

(เพชร มาร์, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์เปิดตัว, เพลง เชื้อเถอะครับ)

จากตัวอย่างที่ 201 ผู้วิจารณ์ใช้กลวิธีความไม่สุภาพแบบตรงในส่วนที่ขีดบางโดยกล่าวว่า “ร้องไม่ค่อยชัด” และกล่าวไม่สุภาพแบบยั่วล้อในส่วนที่ขีดเส้นหนาว่า “ทะเล้นได้ใจ” และ “น้ำหน้าอย่างมันจะทำหน้ายังงี้” โดยใช้ น้ำเสียงที่เล่นที่จริงทำให้ความไม่สุภาพที่เกิดขึ้นเป็นแบบยั่วล้อและทำให้การวิจารณ์มีสีสันผู้ฟังทั้งผู้เข้าแข่งขันและผู้ชมในห้องบันทึกรายการหัวเราะ สร้างบรรยากาศให้มีความสนุกสนานในการฟังคำวิจารณ์มากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 202 ส่วนของน้องเปียร์เนี่ย แวบแรกที่พี่เห็นชุดเราเนี่ยตั้งแต่สเก็ทแล้ว พี่บอกแล้วว่า คนตัวเตี้ยไม่ควรใส่แบบอะไรที่มันโหลดข้างบนทำให้เค้าดูหนักนะฮะ แล้วยัง การตัดต่อลาย เส้นครีฟที่เป็นหัวใจหรือแขนระบายอะไรแบบเนี่ย มันดูเป็นแฟนตาซีไปนิดนึง พี่นึกถึงดิสนี่แลนด์ผสมเพาเวอร์เลนเจอร์นะฮะ นึกถึงสโนว์ไวท์แล้ว แปลงกายเป็นมนุษย์ไฟฟ้าอย่างนั้นอะ คือมันสับสนอะแล้วสีที่ให้ก็ยังไม่ลงตัว ไม่ทำให้ผิวเค้าดูสวยขึ้นเลย

(หมี-พลพัฒน์ อัคระประภา, เดอะดีไซน์เนอร์, สัปดาห์ที่ 3)

จากตัวอย่างที่ 202 ผู้วิจารณ์ใช้กลวิธีความไม่สุภาพแบบตรงส่วนที่ขีดเส้นเดี่ยวว่า “พี่บอกแล้วว่า คนตัวเตี้ยไม่ควรใส่แบบอะไรที่มันโหลดข้างบนทำให้เค้าดูหนักนะฮะ” เพื่อบอกหรือห้ามไม่ให้ผู้เข้าแข่งขันทำว่า “ดูเป็นแฟนตาซี” จากนั้นได้ใช้กลวิธีแบบอ้อมในส่วนที่ขีดเส้นคู่ว่า “นึกถึงดิสนี่แลนด์ผสมเพาเวอร์เลนเจอร์” และ “สโนว์ไวท์แล้วแปลงกายเป็นมนุษย์ไฟฟ้า” ในการเปรียบเทียบชุดของผู้เข้าแข่งขันให้เห็นภาพในทางลบเพื่อให้ผู้เข้าแข่งขันเห็นข้อเสียของผลงานตนเองได้อย่างชัดเจน เห็นภาพและนำไปปรับปรุงแก้ไขได้ถูกต้อง ขณะเดียวกันผู้ฟังที่เป็นผู้ชมในห้องบันทึกรายการก็เห็นภาพตามเข้าใจสิ่งที่ผู้วิจารณ์กล่าวได้มากขึ้น และจาก “คือมันสับสนอะแล้วสีที่ให้ก็ยังไม่ลงตัว ไม่ทำให้ผิวเค้าดูสวยขึ้นเลย” ผู้วิจารณ์ใช้ความไม่สุภาพแบบตรงเพื่อกล่าวถึงข้อบกพร่องของผู้เข้าแข่งขันที่ออกแบบเสื้อผ้าที่ทำให้สีไม่ลงตัวและไม่ทำให้ผู้เข้าแข่งขันสวยขึ้น

4.3.2 การปรากฏร่วมของกลวิธีความไม่สุภาพกับการลดน้ำหนักความรุนแรง

การวิเคราะห์กลวิธีความไม่สุภาพในการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ทั้งสามรายการนั้น ผู้วิจัยพบว่าลักษณะการปรากฏของกลวิธีความไม่สุภาพเป็นประเด็นหนึ่งที่ต้องจะกล่าวถึง กล่าวคือในการวิจารณ์นั้นมีการใช้กลวิธีความไม่สุภาพร่วมกับการใช้ถ้อยคำลดน้ำหนักความรุนแรง ผู้วิจารณ์ไม่ได้ใช้กลวิธีความไม่สุภาพเพียงอย่างเดียวตลอดการวิจารณ์ หากแต่เป็นการใช้สลับหรือแทรกปนระหว่างการใช้ถ้อยคำลดน้ำหนักความรุนแรงด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหากผู้วิจารณ์ใช้แต่กลวิธีความไม่สุภาพเพียงอย่างเดียวตลอดการวิจารณ์ก็อาจจะทำให้การวิจารณ์มีความรุนแรงเกินไปและอาจจะขัดแย้งบรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์ในสังคมไทยมากกว่าที่สังคมไทยจะยอมรับได้

การวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ที่ปรากฏการใช้ภาษาแสดงความไม่สุภาพและคำที่แสดงการลดน้ำหนักความรุนแรงด้วยกันนั้นเพื่อไม่ให้รายการมีสีสันเพราะรายการเรียลลิตี้เป็น “การโชว์” หรือ “การแสดง” ด้วยเหตุนี้จึงมีการใช้กลวิธีความไม่สุภาพแทรกในการวิจารณ์เพื่อช่วยดึงดูด

ความสนใจจากผู้ชม ขณะเดียวกันการใช้ภาษาที่รุนแรงเพื่อสร้างความไม่สุภาพนั้นอาจมีส่วนช่วยสร้างความบันเทิงอีกรูปแบบหนึ่ง ทำให้ผู้เข้าแข่งขันตกอยู่ในฐานะ “ผู้ถูกระทำ” สร้างความน่าสงสาร น่าเห็นใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญสำหรับการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ชมร่วมส่งคะแนน “โหวต” ให้ผู้เข้าแข่งขันที่ตนชื่นชอบอยู่ต่อไป ทำให้รายการมีรายได้อีกทางหนึ่งด้วย

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างแสดงให้เห็นการปรากฏร่วมของกลวิธีความไม่สุภาพกับการลดน้ำหนัก ความรุนแรงในรายการเรียลลิตีโชว์ทั้งสามรายการ

ตัวอย่างที่ 203 สวัสดิ์ศรีบ่นองนิก สัปดาห์ที่แล้วทำไม่ได้เท่าที่ควร แต่สัปดาห์นี้ แต่สัปดาห์นี้ ผมว่าเยี่ยมมากนะครับ คือผมนั่งมองภาพรวมๆ นะฮะ ฟังแล้วก็เคลิบเคลิ้มไปกับเสียงเพลง ผมมีอะไรจะกล่าวนะฮะ แนะนำเพิ่มเติมอยู่อย่างก็คือ ที่เราใช้ไมค์โครโฟน ตอนที่เราใช้เสียงต่ำนะฮะ มันจะร้องเบาเราต้องเอาไมค์ เข้าใกล้นิดหนึ่ง ถึงตอนที่ร้องสูงเนี่ย เอาไมค์ออกห่างนิดหนึ่ง แต่ว่าวิธีการทำแบบนี้ต้องลองซ้อมกับของจริง ซ้อมด้วยไมค์ที่จะร้องจริงๆ และก็นั่งข้างล่างบอกว่าเอาไมค์เข้าใกล้แค่นี้ดีแล้ว เอาไมค์ออกห่างแค่นี้ดีแล้ว ที่ร้องเบาและร้องดัง ซึ่งอันนี้ก็คงจะเอาไปปรับปรุงในโอกาสข้างหน้าครับ

(ตีต-โสฬส ปุณกะบุตร, AF6, สัปดาห์ที่ 2, เพลง If I Ain't Got You)

จากตัวอย่างที่ 203 ผู้วิจารณ์กล่าวถึงข้อผิดพลาดในการแสดงและใช้ถ้อยคำลดน้ำหนัก ความรุนแรงจาก คำว่า “เท่าที่ควร” เป็นการลดปริมาณความผิดว่าอย่างน้อยก็ทำได้ดีในส่วนหนึ่ง แม้ว่าจะไม่ใช่ทั้งหมด นอกจากนี้ยังพบการใช้การแนะนำเพื่อบอกวิธีการใช้ไมโครโฟนแทนวิธีการสั่ง ให้ทำ

ตัวอย่างที่ 204 ฟังเหมือนค่อนข้างจะอ่อนๆ เหียๆ ไปหน่อยเป็นเพลงเร็วด้วย กฤษค่อนข้างวิงเยอะ และท่าทางเยอะ กฤษก็เลยร้องเพี้ยนค่อนข้างเยอะและจังหวะก็เลย ไม่ค่อยตรง ซึ่งจริงๆ แล้วยังงี้ก็แล้วแต่ เราก็เป็นนักร้องเพราะฉะนั้น ใจเสียงร้องต้องมาก่อนนะ ครับ ฝึกร้องให้มันตรงก่อน ทุกอย่างให้มันเป๊ะๆ ให้มันแน่นก่อน แล้วค่อยหันมาสนใจ เรื่องท่าเต้นหรือการวางตัวอย่างไรอีกที

(เอก-อภิสิทธิ์ พงษ์ชัยสิริกุล, AF6, สัปดาห์ที่ 1, เพลง YMAC)

จากตัวอย่างที่ 204 ผู้วิจารณ์ใช้คำว่า “อ่อนๆ เหียๆ” เพื่อชี้ให้ผู้เข้าแข่งขันเห็นข้อบกพร่องของการแสดงที่ไม่มีชีวิตชีวาเหมือนกับนักแสดงไม่มีพลัง ผู้วิจารณ์ได้ชี้ให้ผู้เข้าแข่งขันสนใจในการร้องเพลงให้มากขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญของการเป็นนักร้องมากกว่าสนใจเรื่องเต้น ผู้วิจารณ์ใช้ถ้อยคำลดน้ำหนักคำว่า “ไปหน่อย” และ คำว่า “ค่อนข้าง” เพื่อลดปริมาณความผิดว่าผู้เข้าแข่งขันอาจมีข้อเสียเพียงเล็กน้อย และ คำว่า “ไม่ค่อย” เพื่อบอกความแน่ใจเพื่อให้เห็นว่าความผิดพลาดที่ลดน้อยลง แต่อย่างไรก็ตามผู้เข้าแข่งขันก็รู้ว่าตนมีข้อผิดพลาดที่ต้องนำไปปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

การปรากฏร่วมกันของกลวิธีความไม่สุภาพกับถ้อยคำลดน้ำหนักความรุนแรงที่ปรากฏในรายการเรียลลิตีโชว์นี้ เพื่อไม่ให้รายการมีการวิจารณ์ที่รุนแรงเกินไปและผู้วิจารณ์ก็อยู่ในสังคมไทยที่มีกรอบการปฏิสัมพันธ์กำกับไว้ แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยก็ยังพบในส่วนน้อยเมื่อเทียบกับการวิจารณ์แบบตรงไปตรงมาซึ่งแสดงให้เห็นว่า รายการเรียลลิตีโชว์เน้นความชัดเจนในการสื่อสารที่ต้องการกล่าวข้อเสีย ข้อบกพร่องของผู้เข้าแข่งขันโดยผู้วิจารณ์เลือกที่จะใช้ความไม่สุภาพแบบตรงซึ่งทำให้ผู้เข้าแข่งขันรับรู้ได้ง่ายและช่วยสร้างสีสันจุดเด่นให้แก่รายการประเภทนี้ได้เป็นอย่างดี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

5.1 สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบการสื่อสารของการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ ตามแนวชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสารและศึกษากลวิธีความไม่สุภาพที่ผู้วิจารณ์ใช้ในรายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทย โดยเก็บข้อมูลจากการใช้ภาษาจริง จากรายการเรียลลิตี้โชว์ 3 รายการ คือ รายการทรูอะคาเดมี่แฟนเทเชียร์ ปีที่ 6 รายการเดอะสตาร์คันฟ้าคว้าวาดาว ปีที่ 6 และรายการเดอะดีไซน์เนอร์ ปีที่ 1 โดยถ่ายทอดเป็นถ้อยคำวิจารณ์ จำนวนทั้งสิ้น 498 ครั้ง ซึ่งผู้วิจัยได้ตอบคำถามในการวิจัย ในเบื้องต้นผู้วิจัยได้ศึกษาบริบทการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์แล้วในบทที่ 3 ว่ามีองค์ประกอบการสื่อสารของการวิจารณ์อย่างไรบ้าง จากนั้นได้ศึกษากลวิธีความไม่สุภาพในบทที่ 4 กลวิธีความไม่สุภาพที่ปรากฏในรายการเรียลลิตี้โชว์ว่ามีกลวิธีอย่างไรบ้างซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

5.1.1 การวิเคราะห์บริบทของการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ตามแนวชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร

จากการศึกษาบริบทของการวิจารณ์โดยพิจารณาจากองค์ประกอบการสื่อสารโดยใช้กรอบ SPEAKING ตามแนวชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร ทำให้ได้ข้อสรุปว่า องค์ประกอบการสื่อสารมีผลต่อการใช้ภาษาแสดงความไม่สุภาพของผู้วิจารณ์รายการเรียลลิตี้โชว์ ทั้ง 3 รายการ ดังนี้

ฉากมีความสัมพันธ์ด้วยกัน 2 ส่วน คือ 1) ฉากในห้องบันทึกรายการและ 2) ฉากในการรับชมรายการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์

1) ฉากในห้องบันทึกรายการสัมพันธ์ในเรื่องการจัดบรรยากาศตามแนวคิดรูปแบบของรายการ คือ รายการทรูอะคาเดมี่แฟนเทเชียร์ (True Academy Fantasia) ปีที่ 6 รายการเดอะสตาร์คันฟ้าคว้าวาดาว (The Star) ปีที่ 6 มีฉากที่เน้นแสงสีและเสียงอย่างมาก รวมทั้งหมอกและควันเพราะเป็นรายการประกวดร้องเพลงที่ต้องสร้างบรรยากาศให้คึกคัก สร้างอารมณ์ให้เหมาะกับเพลงที่ผู้เข้าแข่งขันร้อง ส่วนรายการเดอะดีไซน์เนอร์ ปีที่ 1 (The Designer) จะเน้นฉากสีขาวเรียบง่ายเพื่อให้ผลงาน การออกแบบของผู้เข้าแข่งขันโดดเด่นที่สุดบนเวที นอกจากนี้การแบ่งพื้นที่นั่งของผู้วิจารณ์ ผู้เข้าแข่งขัน ผู้ชมและผู้ที่อยู่ในห้องบันทึกรายการทำให้เห็นบทบาทในการสื่อสารชัดเจนว่าใครทำหน้าที่อะไรในรายการ

2) ฉากในส่วนของผู้ชมที่บ้านที่รับชมรายการผ่านการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์ทำให้รายการถ่ายทอดไปยังทุกครัวเรือน ผู้ชมสามารถรับชมรายการได้ง่ายและครอบคลุมกว้างไกลมีผลต่อการคำนึงถึงผู้ชมในสังคมไทยโดยรวมจึงอาจส่งผลต่อบรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์และการตีความที่ผู้วิจารณ์ไม่ได้กล่าวโดยใช้กลวิธีความไม่สุภาพเพียงอย่างเดียวแต่ยังคงรักษาความสัมพันธ์ระหว่างกันที่ไม่เพียงกล่าวเฉพาะแต่เรื่องไม่ดีหรือข้อบกพร่องแต่กล่าวถึงส่วนที่ดีและกล่าวชมบ้าง ดังจะเห็นจากกลวิธีการวิจารณ์ที่ผู้วิจารณ์เลือกใช้กลวิธีความไม่สุภาพที่ปรากฏร่วมกับการลดน้ำหนักความรุนแรง

ผู้ร่วมเหตุการณ์ ได้แก่ พิธีกรและผู้วิจารณ์แต่ละรายการจะเลือกบุคคลที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักของผู้ชม ผู้เข้าแข่งขันเป็นผู้ที่ประชาชนเลือกซึ่งเป็นขวัญใจของผู้ชมที่จะคอยติดตามผลงานหลังจากที่ชนะการประกวดและจะเข้ามาทำงานในวงการที่ตนใฝ่ฝันต่อไป ผู้ชมซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของรายการ โดยรายการเรียลลิตี้โชว์นั้นมีกลวิธีที่ทำให้ผู้ชมรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของรายการจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างรายการคือ การให้ผู้ชมมีส่วนร่วมใน “การโหวต” ผู้ชมทั่วประเทศซึ่งจะมีอำนาจเลือกผู้เข้าแข่งขันที่ตนชื่นชอบให้อยู่ต่อไปในรายการโดยส่งคะแนนโหวตผ่านทางเอสเอ็มเอส (sms) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการสนับสนุนรายการทำให้สามารถจัดต่อเนื่องและมีผู้ชมติดตามชมตลอดไป ผู้ชมจึงมีความสำคัญกับรายการอย่างยิ่งที่เอื้อต่อการสร้างรูปแบบรายการ ในส่วนของผู้ชมมีทั้งผู้ชมในห้องบันทึกรายการที่จะคอยส่งเสียงให้กำลังใจทำให้บรรยากาศในห้องบันทึกการสดใส คึกคักและสนุกสนานมากขึ้น และผู้ชมบางบ้านที่รับชมผ่านทางเครื่องรับโทรทัศน์ที่จะเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักและมีความสำคัญต่อรายการที่จะคอยสนับสนุนให้รายการอยู่ต่อไปได้

จุดมุ่งหมายของทั้งสามรายการคือ เป็นการจัดประกวดและหาผู้ชนะในการแข่งขันซึ่งนอกจากการประกวดแล้ว แต่ละรายการยังต้องสร้างรูปแบบรายการที่เหมาะสมกับผู้ชมทุกเพศทุกวัยที่ต้องการชมเพื่อความบันเทิงและผ่อนคลายความเครียดด้วย เพราะจะส่งผลให้รายการมีรายได้จากการขายโฆษณาซึ่งเป็นธุรกิจสำคัญ

ลำดับวัฒนธรรมที่ใช้ในการสื่อสารไม่ว่าจะกล่าวเปิดกล่าววิจารณ์ตลอดจนกล่าวปิดวิจารณ์ผู้วิจารณ์ก็ต้องคำนึงถึงผู้ฟังที่เป็นทั้งผู้เข้าแข่งขันและผู้ชมที่บ้านที่จะต้องสร้างความบันเทิงขณะเดียวกันก็ได้เนื้อหาสาระที่มีประโยชน์ให้ผู้เข้าแข่งขันนำไปปรับปรุงตนเองต่อไปด้วย

น้ำเสียงในการวิจารณ์ ผู้วิจารณ์จะเลือกใช้น้ำเสียงจริงจังเพื่อให้ข้อติติงให้ความรู้และใช้น้ำเสียงที่เล่นที่จริงเมื่อต้องการสร้างบรรยากาศในห้องบันทึกการให้ผ่อนคลายไม่ไห้รายการเคร่งเครียดจนเกินไป เครื่องมือและภาษาที่ใช้ในการวิจารณ์ที่สำคัญคือ กลวิธีความไม่สุภาพซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้รายการเรียลลิตี้โชว์ต่างจากการประกวดร้องเพลงโดยทั่วไปและทำให้การวิจารณ์ได้รับความสนใจจากผู้ชม

บรรทัดฐานของการปฏิสัมพันธ์และการตีความ ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและส่งผลต่อการใช้ความไม่สุภาพในรายการมากที่สุด เพราะรายการเรียลลิตี้โชว์ทั้งสามรายการต้องการสร้างรายการที่มีผู้ชมให้ความสนใจและประเภทของปริจเฉทการสื่อสารที่การแสดงความคิดเห็น ดังนั้น “กลวิธีความไม่สุภาพ” ซึ่งต่างไปจากการปฏิสัมพันธ์โดยทั่วไปในสังคมไทยที่มีความเกรงใจ “น้ำซุ่นไว้ในน้ำใสไว้นอก” แม้จะรู้สึกไม่พอใจก็ไม่พูดออกไปตรงๆ กลวิธีความไม่สุภาพทางรายการเลือกใช้นั้นจึงใช้เพื่อบอกข้อบกพร่องต่างๆ อย่างตรงไปตรงมา ให้ผู้เข้าแข่งขันเข้าใจง่ายและเป็นไปตามรูปแบบรายการที่ซื้อลิขสิทธิ์มาจากต่างประเทศ “กลวิธีความไม่สุภาพ” ที่เกิดขึ้นจึงอยู่ในบริบท

การสื่อสารที่เฉพาะและมีหลายองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยสำคัญเอื้อต่อการใช้กลวิธีความไม่สุภาพดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น กลวิธีนี้จึงทำให้คำวิจารณ์กลายเป็น “พลังขับเคลื่อน” อย่างหนึ่งที่สำคัญซึ่งผู้เข้าแข่งขันต้องเอาชนะและเปลี่ยนเป็นคำชมให้ได้จนเกิดการพัฒนาแก้ไขพฤติกรรมและสร้างผลงาน ขณะเดียวกันก็สร้างความบันเทิงให้กับรายการได้ดีอีกด้วย

จากผลการวิจัยในบทที่ 3 พบว่า องค์ประกอบการสื่อสารที่เด่นชัดที่สุด คือ จุดมุ่งหมายและบรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์และการตีความที่เอื้อให้มีการใช้กลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตีโชว์ภาษาไทย

จากการศึกษากลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตีโชว์ภาษาไทยพบว่า กลวิธีความไม่สุภาพที่ผู้วิจารณ์ใช้ในรายการเรียลลิตีโชว์ภาษาไทย ผู้วิจัยกล่าวได้ 4 ส่วน คือ 1) กลวิธีความไม่สุภาพที่ปรากฏในรายการเรียลลิตีโชว์ 2) หน้าที่ของกลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตีโชว์ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้กลวิธีความไม่สุภาพกับองค์ประกอบการสื่อสารของรายการเรียลลิตีโชว์ และ 4) การปรากฏร่วมของกลวิธีความไม่สุภาพ

5.1.2 กลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตีโชว์ภาษาไทย

ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตีโชว์มีหลายกลวิธีซึ่งจัดได้ เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กลวิธีความไม่สุภาพแบบตรง คือ กลวิธีที่ผู้พูดกล่าวถ้อยคำที่ทำให้ผู้ฟังเสียหายอย่างชัดเจนตรงไปตรงมา ผู้ฟังรับรู้ได้ทันทีว่าตนเองมีข้อเสียหรือข้อผิดพลาดที่ผู้พูดไม่พอใจ
2. กลวิธีความไม่สุภาพแบบอ้อม คือ กลวิธีที่ผู้ฟังสามารถรู้ได้จากการตีความก่อนถึงจะเห็นความไม่สุภาพที่ผู้พูดกล่าวถึงความผิดที่เกี่ยวข้องกับผู้ฟังและอาจทำให้ผู้ฟังเสียหายได้
3. กลวิธีความไม่สุภาพแบบยั่วล้อ คือ กลวิธีที่ใช้ความไม่สุภาพแบบตรงและแบบอ้อมด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริงว่าผู้พูดไม่ได้มีเจตนาหมายถึงความหมายนั้นจริงๆ
4. กลวิธีเสริมความไม่สุภาพ คือ กลวิธีแสดงความไม่สุภาพที่ผู้พูดต้องใช้ร่วมกับกลวิธีแสดงความไม่สุภาพอื่นๆ โดยแต่ละกลวิธีประกอบด้วยกลวิธีย่อยๆ หลายกลวิธี ดังนี้

1) กลวิธีความไม่สุภาพแบบตรง พบ 4 กลวิธี

1.1) การตำหนิผู้ฟัง เป็นการใช้อ้อยคำที่มีความหมายในทางลบ การใช้อ้อยคำหยาบคายหรือถ้อยคำที่มีความหมายรุนแรง การใช้อ้อยคำสบประมาท กล่าวถึงการกระทำพฤติกรรมผลงานที่ไม่ดี ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ใช้เพื่อการตำหนิว่ากล่าวหรือบอกถึงความไม่พอใจผลงานการกระทำนั้นๆ

1.1.1) การตำหนิผู้ฟังอย่างตรงไปตรงมา เป็นการตำหนิผู้ฟังอย่างตรงไปตรงมาประกอบด้วยการใช้คำหยาบ คำที่มีความหมายในทางลบและการใช้อ้อยคำสบประมาทผู้ฟังด้วย

1.1.2) การตำหนิผู้ฟังโดยการใช้ความไม่สุภาพกับการลดน้ำหนักความรุนแรง เป็นการตำหนิผู้ฟังโดยการใช้ความไม่สุภาพกับการลดน้ำหนักความรุนแรง หมายถึง การที่ผู้

วิจารณ์ตำหนิผู้เข้าแข่งขันที่กระทำพฤติกรรมบางอย่างไม่เหมาะสมและเป็นข้อเสียที่ต้องแก้ไขโดยใช้ถ้อยคำตำหนิที่แสดงการลดน้ำหนักความรุนแรง

1.2) การสั่งให้ผู้ฟังกระทำหรือหยุดการกระทำบางอย่าง เป็นการที่ผู้พูดกล่าวถ้อยคำที่มีความหมายแสดงอำนาจเหนือผู้ฟัง เพื่อให้ผู้ฟังกระทำสิ่งที่ดีและหยุดหรือแก้ไขการกระทำบางสิ่งบางอย่างที่ผู้พูดเห็นว่าไม่ดี ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม เพื่อให้ผู้ฟังรู้ตัวและนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง แก้ไขการกระทำที่ไม่ดีเหล่านั้น การกล่าวเช่นนี้อาจทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้เพราะอาจไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเองหรืออาจไม่ได้ยอมรับว่าสิ่งที่กระทำนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ดีก็ได้

1.3) การย้ำความผิด เป็นการกล่าวถึงความผิดพลาดของผู้วิจารณ์ซ้ำๆ เพื่อย้ำความผิดที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องรุนแรงและไม่ควรเกิดขึ้น ทำให้เห็นข้อเสียต่างๆ ที่ชัดเจนขึ้น นอกจากนี้การย้ำความผิดยังหมายถึง การกล่าวข้อบกพร่องที่เคยเกิดขึ้นในอดีต แต่ผู้ฟังยังไม่ได้แก้ไขให้ดีขึ้น ข้อผิดพลาด ข้อเสียต่างๆ ยังไม่ถูกแก้ไข และยังกระทำผิดแบบเดิมซ้ำอีก เป็นการชี้ให้เห็นพฤติกรรมที่ไม่ดี ความผิดพลาดซ้ำๆ ย้ำเตือนใจให้ผู้ฟังยังรู้สึกผิด ซึ่งทำให้ผู้ฟังรู้สึกเสียหน้าได้

1.4) การนำผู้ฟังไปเปรียบเทียบกับผู้อื่น เป็นการที่ผู้วิจารณ์กล่าวถึงความสามารถหรือผลงานของผู้ถูกวิจารณ์มาเปรียบเทียบกับผู้อื่นที่ทำได้ดีกว่า เพื่อให้ผู้ฟังรู้ว่าตนเองมีข้อเสีย ข้อไม่ดีหรือข้อบกพร่องอยู่

2) กลวิธีความไม่สุภาพแบบอ้อม พบ 5 กลวิธี

2.1) การแนะนำให้ผู้ฟังรู้ว่าตนเองมีข้อผิดพลาด เป็นการแนะนำให้ผู้ฟังรู้ว่าตนเองมีข้อผิดพลาด หมายถึง การกล่าวแนะนำให้ผู้ฟังรู้ว่าตนเองมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นหรือแนะนำให้เห็นสิ่งที่ควรทำ ที่ผู้วิจารณ์เห็นว่าผู้เข้าแข่งขันมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม มีข้อผิดพลาดในผลงานหรือการกระทำ การใช้กลวิธีนี้จะทำให้ผู้ฟังรู้ตัวว่าตนเองยังมีข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไขอย่างไรบ้างและอาจช่วยชี้แนะแนวทางให้ผู้ฟังปฏิบัติตามเพื่อนำมาแก้ไข ปรับปรุงให้ผลงานหรือการกระทำนั้นดีขึ้น ทั้งนี้ผู้พูดไม่ได้พูดถึงความผิดหรือข้อบกพร่องนั้นโดยตรงไปตรงมา แต่ก็ทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้เพราะ ผู้ฟังก็จะสามารถตีความรับรู้ได้ว่าเป็นการกล่าวถึงความผิดพลาดเกิดขึ้น หรือมีข้อเสีย ข้อบกพร่องบางอย่างที่ควรแก้ไข

2.2) การประชดประชัน เป็นการประชดประชัน หมายถึง การใช้ถ้อยคำนัยผกผันเพื่อโจมตีหรือผู้เป็นเป้าหมายเจ็บใจ เช่น การกล่าวชมแต่ไม่ได้รู้สึกชื่นชมหรือพอใจในการกระทำของผู้ฟังนั้น เป็นการละเมิดเงื่อนไขความจริงใจ เพื่อแนะนำความเกี่ยวกับข้อบกพร่องของผู้เข้าแข่งขันซึ่งทำให้เสียหน้าได้

2.3) การใช้สำนวนที่มีความหมายในทางลบ เป็นการใช้นามที่มีการนำผู้ฟังไปเปรียบให้มีความหมายไปในทางลบหรือเห็นภาพที่ไม่ดี

2.4) การอุปโลกน์ให้เกิดความตลกขบขัน เป็นการนำผู้ฟังไปเปรียบในทางดีหรือไม่ดีก็ได้แต่ภาพที่ออกมาทำให้ผู้ฟังกลายเป็นเรื่องตลกขบขัน

2.5) การกล่าวโทษผู้อื่นหรือสิ่งอื่น เป็นการใช้อถ้อยคำที่ผู้พูดกล่าวถึงข้อผิดพลาด ผลงานหรือการกระทำที่ไม่ดีไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสมของผู้ฟัง โดยโทษว่า ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นนั้นเป็นผลมาจากการกระทำของบุคคลอื่น หรือสิ่งอื่นที่ไม่ใช่ความผิดของตัวผู้เข้าแข่งขันโดยตรง

3) กลวิธีความไม่สุภาพแบบยั่วล้อ พบ 4 กลวิธี

3.1) การแนะนำข้อบกพร่องด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง เป็นการกล่าวถึงความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องของผู้ฟังด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง

3.2) การกล่าวถึงการกระทำที่สื่อในเรื่องเพศ เป็นการใช้ถ้อยคำที่มีความหมายกำกวม คำพวนที่ทำให้ตีความหมายไปในเรื่องเพศได้

3.3) การสร้างพุดผิดด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง เป็นการกล่าวสร้างถึงข้อเสียข้อบกพร่องต่างๆ ของผู้ฟังจากนั้นจึงเปลี่ยนเป็นเรื่องอื่นโดยบอกว่าสิ่งที่กล่าวก่อนหน้าผิด

3.4) การใช้คำหยาบด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง เป็นการใช้คำหยาบ คำไม่สุภาพกล่าวกับผู้ฟังด้วยน้ำเสียงที่เล่นที่จริง

4) กลวิธีเสริมความไม่สุภาพ พบเพียง 1 กลวิธี คือ

4.1) การใช้คำอุทานที่แสดงความรู้สึกในทางลบ เป็นการใช้คำอุทานเพื่อเสริมการแสดงอารมณ์ไม่พอใจของผู้พูด

5.1.3 หน้าที่ของกลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตีโชว์

ผู้วิจัยพบว่า การใช้กลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตีโชว์มีหน้าที่หลัก 2 ประการ คือ ประการแรกเพื่อชี้ให้ผู้เข้าแข่งขันเห็นข้อบกพร่องของตนและนำไปปรับปรุงแก้ไขและประการที่สองเพื่อสร้างสีสันในรายการ ให้ผู้ชมติดตามและวิพากษ์วิจารณ์ผู้วิจารณ์ ทำให้รายการสามารถสร้างกระแสความนิยมให้ผู้ชมได้ติดตามชมรายการมากขึ้นด้วย

5.1.4 การปรากฏร่วมของกลวิธีความไม่สุภาพ

ส่วนสุดท้ายผู้วิจัยได้นำเสนอผลงานศึกษาการปรากฏร่วมของกลวิธีความไม่สุภาพผู้วิจัยพบลักษณะที่น่าสนใจ 2 ประการ คือ ประการแรกผู้วิจารณ์มีการใช้กลวิธีความไม่สุภาพหลายกลวิธีร่วมกันในการวิจารณ์ และประการที่สองผู้วิจารณ์มีการใช้ทั้งกลวิธีความไม่สุภาพร่วมกับการลดน้ำหนักความรุนแรง

1) การใช้กลวิธีความไม่สุภาพหลายกลวิธีร่วมกัน ผู้วิจัยพบการใช้ความไม่สุภาพหลายกลวิธีใช้เพื่อทำให้การวิจารณ์มีสีสันความน่าสนใจและกลวิธีที่ใช้ถ้อยคำรุนแรงกดดันให้ผู้เข้าแข่งขันนำคำแนะนำไปปรับปรุง ข้อบกพร่องเพื่อพัฒนาตนเอง

2) การใช้กลวิธีความไม่สุภาพที่ปรากฏร่วมกับการลดน้ำหนักความรุนแรงที่ใช้เพื่อไม่ให้เกิดการวิจารณ์รุนแรงเกินไปและเพื่อพยายามรักษาความสัมพันธ์ระหว่างกันของผู้วิจารณ์และผู้เข้าแข่งขันซึ่งสอดคล้องกับบรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์และการตีความและไม่ขัดกับบรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์ในสังคมไทยมากขึ้นไปที่เน้นเรื่อง “ความเกรงใจ” และ “การรักษา

การปฏิสัมพันธ์” (smooth interpersonal relation) ระหว่างกันทำให้บรรยากาศในห้องบันทึก รายการมีความราบรื่นไม่เคร่งเครียดจนเกินไป

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

นอกจากผลสรุปข้างต้นที่ทำให้เห็นถึงองค์ประกอบการสื่อสารและกลวิธีความไม่สุภาพ ในรายการเรียลลิตีโชว์ภาษาไทยแล้ว จากผลการศึกษามีประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการอภิปรายข้อสังเกต ที่น่าสนใจเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

5.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างฉากของทั้งสามรายการ คือ รายการทรูอะคาเดมี่แฟนเทเชียร์ (True Academy Fantasia) ปีที่ 6 รายการเดอะสตาร์ (The Star) ค้นฟ้าควัดาว ปีที่ 6 และ รายการเดอะดีไซเนอร์ ปีที่ 1 (The Designer) คือ ห้องบันทึกรายการซึ่งจัดเตรียมไว้ โดยใช้ฉาก และเวทีเดียวกันตลอดจนจบการแข่งขัน อีกองค์ประกอบหนึ่ง คือ ผู้ร่วมเหตุการณ์ที่อยู่ในรายการ ไม่ว่าจะเป็นผู้วิจารณ์ ผู้เข้าแข่งขัน พิธีกรและผู้ชมในห้องบันทึกรายการและผู้ชมทั้งที่ติดตามรายการ ผ่านทางโทรทัศน์ ลักษณะความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น นอกจากผู้ชมที่ติดตามชมผลงานของผู้เข้าแข่งขัน ที่ตนชื่นชอบแล้วยังสัมพันธ์กับผู้วิจารณ์ด้วย เพราะลักษณะการวิจารณ์ที่จะกล่าวทันทีหลังจาก ผู้เข้าแข่งขันแสดงผลงานเสร็จ ผู้ฟังทั้งผู้เข้าแข่งขันและผู้ชมก็จะรอฟังคำวิจารณ์กล่าวถึงภาพรวมของ การแข่งขันทั้งดีและไม่ดี ผู้เข้าแข่งขันจะได้กลับไปปรับปรุงแก้ไข ส่วนผู้ชมก็จะแสดงความเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยเกิดการวิพากษ์วิจารณ์ต่างๆ ที่ตามมาและการออกอากาศแพร่ภาพผ่านทางโทรทัศน์ ผู้รับสารอยู่ในบริบทของสังคมไทยดังนั้นจึงต้องระมัดระวังและต้องคำนึงถึงบรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์ ที่ต้องเน้นเรื่อง “ความสุภาพ” “ความเกรงใจ” และการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลวิธี ความไม่สุภาพที่เกิดขึ้นแม้จะแตกต่างไปจากการปฏิสัมพันธ์โดยทั่วไปในสังคมไทย แต่เมื่อพิจารณา จากวัตถุประสงค์ของรายการแล้วเป็นรายการที่ต้องการสร้างความสามารถเพื่อให้ผู้เข้าแข่งขันมี ศักยภาพเพียงพอที่จะออกมาประกอบอาชีพต่อไปได้ วัตถุประสงค์และบรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์ เอื้อให้มีการปฏิสัมพันธ์ที่ไม่สุภาพแต่ก็เป็นการใช้เฉพาะในรายการซึ่งอยู่ในกรอบการปฏิสัมพันธ์ เฉพาะ เมื่อพิจารณาบรรทัดฐานการตีความจะเห็นว่า “ความไม่สุภาพ” ที่เกิดขึ้น แม้จะไม่สุภาพ แต่ก็ เป็นความหวังดีมุ่งให้เกิดผลดีต่อตัวผู้ฟัง (ผู้เข้าแข่งขัน) กล่าวคือ ความไม่สุภาพที่เกิดขึ้นในรายการ เรียลลิตีโชว์เป็นกลวิธีที่มีส่วนช่วยสร้างพลังขับเคลื่อนให้ผู้เข้าแข่งขันเกิดแรงบันดาลใจพัฒนาปรับปรุงตนเอง ขณะเดียวกันคำวิจารณ์ก็ต้องสร้างความบันเทิงด้วย การวิจารณ์ที่ตรงไปตรงมาอาจมีผลให้ผู้วิจารณ์ ถูกวิพากษ์วิจารณ์จากสังคมไทย ทำให้รายการเกิดกระแส “talk of the town” มีผู้ชมติดตามชม ซึ่งก็จะยิ่งช่วยสร้างรายได้จากการขายโฆษณาให้รายการมากขึ้น กล่าวโดยสรุป กลวิธีความไม่สุภาพใน รายการเรียลลิตีโชว์เป็นปรากฏการณ์การใช้ภาษารูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจในสังคมไทยปัจจุบัน

5.2.2 ผู้วิจัยเห็นความสัมพันธ์ของกลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตีโชว์เทียบได้กับ การใช้ความไม่สุภาพที่ปรากฏในวัฒนธรรมอื่นในสังคมไทยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว เช่น การใช้ภาษา เพื่อแสดงการตำหนิของคนไทย ของนุชนารถ เพ็งสุริยา (2549) วัฒนธรรมการบริภาษของ

วิสันต์ สุขวิสิทธิ์ (2547) และวัจนกรรมการตักเตือนในภาษาไทย : กรณีศึกษาครูกับศิษย์ของ สิริธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ (2549) ทั้งสามงานวิจัยนี้พบการใช้กลวิธีความไม่สุภาพที่ปรากฏในการใช้ ภาษาเช่นเดียวกัน แต่ในงานวิจัยทั้งสามผลการวิจัยพบว่าผู้พูดที่ใช้การตำหนิ การบริภาษ และการตักเตือนในภาษาไทยจะเลือกใช้กลวิธีความสุภาพมากกว่ากลวิธีตรง เช่น จากงานวิจัยของ สิริธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ (2549) ที่กล่าวถึงผู้พูดซึ่งอยู่ในฐานะ “ครู” ซึ่งกลวิธีการตักเตือนของครูจะ เน้นเรื่องความสุภาพเพื่อรักษาหน้าและสัมพันธ์ภาพมากกว่าเลือกวิธีกล่าวตักเตือนแบบตรงไปตรงมา อย่างไรก็ตามแม้ว่าการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์จะพบการลดน้ำหนักความรุนแรงที่ปรากฏ ร่วมกับการใช้กลวิธีความไม่สุภาพแต่ก็เพื่อไม่ให้ขัดกับบรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์ในสังคมไทย มากเกินไป การใช้กลวิธีความไม่สุภาพในการวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ที่เกิดขึ้นได้อาจไม่ได้มุ่งใช้ เพื่อโจมตีในความผิดของผู้ฟังโดยตรง แต่ด้วยเพราะรายการมีบริบทเฉพาะ ฉากที่เกิดเหตุการณ์ การสื่อสารเป็นรายการโทรทัศน์ที่มีการถ่ายทอดสดผ่านเครื่องรับโทรทัศน์ทั่วประเทศไทย ดังนั้น ผู้วิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ใช้กลวิธีเดียวกับครูตักเตือนศิษย์แล้ว การตักเตือนหรือการสอนที่ เรียบง่ายและถ้อยคำที่เน้นเรื่องความสุภาพอาจทำให้รายการไม่น่าสนใจเมื่อเทียบกับการพูด แบบตรงๆ และใช้ถ้อยคำรุนแรง ซึ่งทำให้การวิจารณ์ในรายการเรียลลิตี้โชว์ก็เป็นส่วนหนึ่งของ “การโชว์” ผู้วิจารณ์มีหน้าที่หนึ่งเพื่อสร้างความบันเทิงและสร้างความสนใจให้แก่ผู้ชมมากกว่ารักษา หน้าของผู้ฟังที่เป็นผู้เข้าแข่งขัน

5.2.3 จากรูปแบบของรายการที่เน้นสร้างความบันเทิง ผู้วิจัยพบว่า ผู้วิจารณ์มีการใช้ภาษา เพื่อเพิ่มความน่าสนใจในการวิจารณ์ด้วย เช่น การใช้คำสแลง หรือ ภาษาวัยรุ่น การตั้งฉายา การแทรกมุกตลก เป็นการใช้ภาษาที่ช่วยสร้างสีสันให้แก่การกล่าววิจารณ์มากขึ้น รวมทั้งการสร้าง บุคลิกเฉพาะตัวของผู้วิจารณ์ด้วย กล่าวคือ ผู้วิจัยพบว่าบางรายการมีการสร้างบุคลิกของผู้วิจารณ์ เช่น ในรายการเดอะสตาร์คันฟ้าคว้าวาวปีที่ 6 ผู้วิจารณ์บางท่านเน้นการพูดตรง สั้น และมักใช้ คำไม่สุภาพ และบางคนก็มักใช้กลวิธีความไม่สุภาพแบบยั่วล้อเพื่อสร้างความสนุกสนานในการกล่าว วิจารณ์ส่วนรายการเดอะดีไซน์เนอร์ก็พบว่าผู้วิจารณ์บางคนมักจะใช้กลวิธีความไม่สุภาพแบบตรง นอกจากนี้จากการเก็บข้อมูลของผู้วิจัยพบว่า ยังมีการสร้างสีสันและความบันเทิงโดยการพูดโต้ตอบ กันไปมาระหว่างผู้วิจารณ์ด้วย

5.2.4 ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่า บางครั้งอาจจะจงใจเลือกผู้เข้าแข่งขันผู้ที่เป็นเป้าในการวิจารณ์ เพื่อสร้างความสงสารและเรียกร้องความเห็นใจจากผู้ชมซึ่งจะมีบางส่วนไม่เห็นด้วยและคอยสนับสนุน ผู้เข้าแข่งขันคนนั้นให้ได้เข้ารอบต่อไปได้ ผลกระทบหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากการกล่าวคำ วิจารณ์คือ เมื่อผู้วิจารณ์กล่าวด้วยถ้อยคำรุนแรงหรือใช้ความไม่สุภาพแบบตรงไปตรงมามากๆ

ในการกล่าววิจารณ์ ผู้ชมบางกลุ่มที่คอยติดตามและให้กำลังใจผู้เข้าแข่งขันคนที่ถูกดำเนินคดีก็จะกล่าวโต้ตอบผู้วิจารณ์ ดังที่ปรากฏในเว็บไซต์หรือเว็บบอร์ดต่างๆ ในสังคมไทย เช่น ในเว็บไซต์กระปุกดอตคอม หรือในพันทิป (ภุมรินทร์ แดงนุ้ย, 2552) และจะมีผู้มาคอยแสดงความเห็นตอบโต้ทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย นอกจากนี้บางคนนี้อาจไม่เคยชมรายการนี้มาก่อน แต่เมื่อเห็นกระทู้ที่มีคนโต้ตอบกันหรือกล่าวถึงมากก็อาจจะรู้สึกอยากชมรายการว่าเป็นอย่างที่คุณอื่นพูดถึงหรือไม่ จนเกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์กันในสังคมไทยอย่างหลากหลาย

ตัวอย่าง กรณี ผู้เข้าแข่งขัน หมายเลข 7 เกรซ-นวกชมน ณ ชื่นครองธรรม จากรายการ เดอะสตาร์คันทรีฟ้าคำดาว ปีที่ 6

ตัวอย่างที่ 205 ดิฉันก็ยังยืนยันเหมือนเดิมว่าควรจะไปประกวดนางสาวจักรวาล (ผู้ชมและผู้เข้าแข่งขันหัวเราะ) และก็นี่หรือ คือการที่ครอบครัวเธอพยายามผลักดันให้ทั้งร้อง ทั้งเต้น นี่เรียนเต้นมาแล้ว นี่เรียนเต้นมาแล้ว แค่ว่าติดมือ ติดนิ้วเนี่ย ยังระดับประเดิดเลย (ผู้วิจารณ์ทำท่าติดนิ้ว) ต้องขอให้คำเนี่ย มันประเดิดประเดิด บอกไม่ถูก เวลาคุณเดินไปเดินมาเนี่ยนะคะ หรือเดินไปเดินมา มันบอกไม่ถูก มันดูแล้วรู้สึกว่ามันสบายตา ไม่สบายอารมณ์ นึกออกมั๊ยคะ นี่ไม่ได้หมายความว่า ดิฉันไม่ชอบคุณหรืออะไร เรามองตามเนื้อผ้า ณ จุดนี้ มันบอกไม่ถูกอะนะคะ มันดูแล้วรู้สึกว่ามันสบายตา ฉะนั้นคุณต้องไปจัดการกับตัวเองใหม่ และจบ จบสุดท้าย ก็เป็นนางงามอะ นึกออกมั๊ย ท่าสุดท้ายที่จบก็เป็นนางงาม เป็นนางงามเลยทีเดียวนะ ดิฉันไม่รู้จะว่ายังไงแล้ว การที่น้องเกรซมาอยู่ได้ในตอนนี้เนี่ย ถ้าสมมติว่ามีดิฉันเป็นกรรมการคนเดียว คุณไม่มีทางอยู่ได้หนึ่งในแปดนี้หรอกคะ

(ม้า-อรณา กฤษฏี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์เปิดตัว, เพลง ไม่ใช่ ไม่ใช่)

จากตัวอย่างที่ 205 ผู้วิจารณ์ที่ชื่อ ม้า-อรณา กล่าวดำเนินผลงานและการแสดงของผู้เข้าแข่งขันโดยใช้ถ้อยคำที่ทำให้รู้สึกว่าผู้เข้าแข่งขันคนนั้นทำผิดพลาดและมีผลงานที่ไม่ดีมาก การใช้กลวิธีความไม่สุภาพอย่างหลากหลาย ทั้ง กลวิธีแบบตรง ในส่วนที่ขีดเส้นใต้ กลวิธีแบบอ้อมในส่วนขีดเส้นคู่ ในตอนท้ายผู้วิจารณ์กล่าวว่า ถ้าตนเองเป็นกรรมการตัดสินเพียงคนเดียวก็จะไม่ให้ผู้เข้าแข่งขันคนนี้เข้ารอบมาแต่แรกซึ่งผู้วิจารณ์กล่าวคำวิจารณ์โดยใช้ความไม่สุภาพดำเนินอย่างตรงไปตรงมาซึ่งเป็นถ้อยคำที่มีความหมายรุนแรงมาก และอาจทำให้ผู้เข้าแข่งขันเสียหน้าได้

ตัวอย่างที่ 206 พี่ไม่เข้าใจว่าชาตินี้เธอไปทำกรรมอะไรกับใครไว้ คนดูเค้าถึงเกลียดเธอทั้งประเทศ เธอเป็นคนที่หน้าตาดี เป็นคนที่สวย เป็นคนเดียวในเดอะสตาร์ที่สร้างประโยชน์ว่า

“พี่ว่าหนูสวยมั๊ยคะ” ให้คนจำได้ ใครจะทำแบบเธอได้ (ผู้ชมหัวเราะ) ฉะนั้นขอยกย่องความสามารถนี้เลย ทำไมคนชอบที่จะเห็นว่าเด็กที่มีความกล้าแสดงออกเป็นเด็กก้าวร้าวในประเทศเรา พี่ไม่เข้าใจว่าทำไมคนที่บอกว่าสวยแล้วสวยจริง มาบอกว่าตัวเองเป็นอย่างนั้น เทย์! นี่คือความจริงของประเทศเราซะที่ ว่า เด็กผู้หญิงคนหนึ่งที่มีความตั้งใจ มีความพยายาม แม้จะไม่เก่ง แต่สู้ด้วยความพยายามสิครับ เรามาดูเด็กที่พยายาม จากเดินไม่ได้มาเดินได้ เดินได้ในที่สุด นั่นคือเกรซครับ ทำให้ได้นะเกรซ

(โจ้-สุธีศักดิ์ ภักดีเทวา, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์เปิดตัว, เพลง ไม่ใช่ ไม่ใช่)

จากตัวอย่างที่ 206 เป็นการกล่าววิจารณ์ต่อจากตัวอย่างที่ 205 ของผู้วิจารณ์ที่ชื่อ โจ้-สุธีศักดิ์ ภักดีเทวา ผู้วิจารณ์กล่าวถึงผู้ชมที่ไม่ชอบผู้เข้าแข่งขันคนนี้ว่า “คนดูเค้าถึงเกลียดเธอทั้งประเทศ” และกล่าวให้เหตุผลคัดค้านคำพูดนี้ว่าในความเป็นจริงผู้เข้าแข่งขันคนนี้น่าสงสารแม้จะไม่ได้เก่งมากแต่ก็เป็นคนที่มีความตั้งใจและพยายาม ซึ่งอาจมีผลให้ผู้ชมเห็นใจและช่วยกันโหวตผู้เข้าแข่งขันให้อยู่ต่อไปในสัปดาห์หน้า

ตัวอย่างที่ 207 ดิฉันจำได้เวลาไปงานวัดเนี่ย ก็เห็นไอตุ๊กตาที่เค้าเสียบไม้ แล้วก็ห้อยมาขายเหมือนๆ เลยเนี่ย ขายคู่กับไอป่องแปง (ผู้ชมหัวเราะ) แล้วไอที่พัดลมอะไรอย่างเนี่ย ก็น่ารักสวยงามดี ร้องไปเหนื่อยไปเป็นอะไร ไหนบอกว่าซ้อมแล้วแข่งแรง ไอ้ท่อนที่ร้อง โด เร มี (ผู้วิจารณ์ร้องเป็นเพลง) อะเรเนี่ยนะ มันก็โอเคพอฟังแต่พอเป็นท่อนธรรมดา เค้าเรียกว่าท่อนอะไรนะ เออ มันดูมันเออ เหนื่อยๆ แบบบอกไม่ถูกเลยอะ หนูควรจะหาทางตัวเองได้แล้วแหละ มันเป็นหนทางสุดท้ายและ และมันก็น่าจะเหนื่อยพอสักทีและ กับสิ่งที่ทำมา ไม่ใช่ว่าไม่มีความพยายาม ไม่ใช่ว่าไม่มีโอกาส ไม่ใช่ว่าจะไปไม่ได้ ทุกสิ่งทุกอย่างมันเป็นไปได้ แต่ว่าเราจะไปตั้ง ไปดันทุรัง ดิฉันว่ามันเหนื่อยแล้วก็เสียเวลาเปล่าๆ ก็ลองไปคิดดูก็แล้วกัน

(ม้า-อรนภา กฤษณี, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 4, เพลง โดเรมี)

จากตัวอย่างที่ 207 ผู้วิจารณ์ใช้กลวิธีความไม่สุภาพอย่างตรงไปตรงมาในส่วนที่ขีดเส้นใต้ และใช้กลวิธีแบบอ้อมในส่วนที่ขีดเส้นคู่ กล่าวถึงข้อบกพร่องของผู้เข้าแข่งขันว่าร้องเพลงได้ไม่ดี แม้จะพยายามแล้วก็ตามแต่อย่างไรความพยายามนั้นก็ช่วยทำให้การร้องดีขึ้น ซึ่งย้ำว่าผู้เข้าแข่งขันควรไปหาอาชีพอื่นทำจะดีกว่า

ตัวอย่างที่ 208 สงสัยเกรซจะเหนื่อยเพราะคำพูดพี่ม้า เนอะ พี่ว่าเหมือนกับสโนไวท์จะตายไม่เห็นเหมือนตุ๊กตาวัดเลย น่ารักจะตาย เออ (ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ดและปรบมือ) แล้วก็สิ่งหนึ่งที่ทุกคนไม่เคยพูดไม่เคยกล่าวคือ เพลงโดเรมีมันเป็นเพลงที่ยากคนก็จะเข้าใจว่าเป็น

เพลงตลกและง่าย แต่ในทางกลับกันเกรซเอาเพลงที่ยากมาพิสูจน์ แล้วก็มองไม่เห็น
ว่า มันจะไปว่าหนูทำไม นึกไม่ออก เธอมันนางเอกบ้านทรายทองจริงๆ เลยนะ
แม้ว่าหม่อมพรรณนารายจะตำเธอเท่าไร เธอก็ยืนหยัดและคว่ำบ้านทรายทองมา
ให้จงได้ ขอให้เธอโชคดีจะ (ผู้ชมส่งเสียงกรี๊ด)

(โจ้-สุธิตศักดิ์ ภักดีเทวา, เดอะสตาร์ 6, สัปดาห์ที่ 4, เพลง โดเรมี)

จากตัวอย่างที่ 208 ผู้วิจารณ์กล่าววิจารณ์ต่อจากตัวอย่างที่ 207 ในส่วนที่ทำตัวหนาเป็นการแสดงเหตุผลโต้ตอบผู้วิจารณ์ที่ชื่อ ม้า-อรนภา ที่กล่าวตำหนิผู้เข้าแข่งขัน ซึ่งน่าจะทำให้ผู้ชมในห้องบันทึกการรู้สึกพอใจจึงส่งเสียงกรี๊ดและปรบมือให้กำลังใจผู้วิจารณ์และผู้เข้าแข่งขัน เพื่ออาจแสดงความเห็นด้วยว่าผลงานของผู้เข้าแข่งขันคนนี้ก็ไม่ใช่ว่าจะไม่ดีขนาดนั้น และส่วนที่ขีดเส้นใต้คือ การให้เหตุผลของผู้วิจารณ์เพื่อแสดงให้เห็นว่าการที่ผู้เข้าแข่งขันร้องเพลงนี้ได้ไม่ดี เพราะเป็นเพลงที่ยากซึ่งต้องชมผู้เข้าแข่งขันที่กล้านำเพลงยากมาร้องแม้ว่าจะทำได้ไม่ดีก็ตาม ซึ่งผู้วิจารณ์กล่าวชมมากกว่าจะมองในด้านลบ และผู้วิจารณ์ได้กล่าวเปรียบผู้เข้าแข่งขันกับผู้วิจารณ์ที่ชื่อ ม้า-อรนภา ว่าผู้วิจารณ์ที่ชอบตำหนิผู้เข้าแข่งขันว่าเป็น “หม่อมพรรณนาราย” ซึ่งเป็นตัวร้ายที่จะคอยใส่ร้ายและกลั่นแกล้งผู้เข้าแข่งขันที่เป็นนางเอกในละครเรื่องบ้านทรายทอง ซึ่งสุดท้ายนางเอกก็จะได้บ้านทรายทองไปครอง เพื่อปลอบใจผู้เข้าแข่งขันว่า แม้จะถูกตำหนิต่อว่าแต่ถ้ามีความพยายามและอดทนก็จะทำให้ประสบความสำเร็จได้ เพื่อให้ผู้เข้าแข่งขันมีกำลังใจในการพัฒนาตนเอง

ผู้วิจัยพบว่า จากตัวอย่างที่ 205 และ 207 จะเห็นว่า ผู้วิจารณ์ที่ชื่อ ม้า-อรนภาจะกล่าววิจารณ์ผู้เข้าแข่งขันที่ชื่อ เกรซ ในแต่ละสัปดาห์ ผู้วิจารณ์ไม่เคยกล่าวชมผู้เข้าแข่งขันคนนี้เลย แต่ผู้เข้าแข่งขันคนนี้ก็อยู่ต่อมาถึง 4 สัปดาห์และขณะเดียวกันหลังจากที่ ม้า-อรนภา กล่าวตำหนิก็จะมีผู้วิจารณ์ ชื่อ โจ้ ที่จะเป็นผู้วิจารณ์ที่มีบุคลิกเป็นคนใจดี และจะไม่ค่อยตำหนิผู้เข้าแข่งขันโดยใช้ถ้อยคำรุนแรงและจะเป็นคนหนึ่งที่คอยปลอบใจเมื่อมีผู้วิจารณ์คนใดตำหนิผู้เข้าแข่งขันอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งจะคอยกล่าวโต้แย้งและให้เหตุผลสนับสนุนให้กำลังใจผู้เข้าแข่งขันคนนี้เสมอ จากตัวอย่างที่ 206 และ 208 ซึ่งก็มีผู้ชมบางส่วนก็แสดงความเห็นด้วยว่าผู้วิจารณ์ที่ชื่อ ม้า วิจารณ์รุนแรงเกินไป และมีกลุ่มแฟนคลับที่ช่วยกันโหวต ตลอดจนการสร้างเว็บบอร์ดวิพากษ์วิจารณ์คำวิจารณ์ของผู้วิจารณ์ที่ชื่อ ม้า ซึ่งก็มีผู้ชมบางส่วนยังเห็นใจและอยากให้กำลังใจผู้เข้าแข่งขันคนนี้เพิ่มมากขึ้น

5.2.5 ผู้วิจัยพบว่าสังคมไทยยังอาจไม่ยอมรับความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตีโชว์ที่ใช้ความไม่สุภาพที่ปรากฏการใช้ถ้อยคำวิจารณ์อย่างตรงไปตรงมา หรือ ถ้อยคำที่รุนแรง ตัวอย่างจากบทความของ เพชร มาร์ ที่ตีพิมพ์ในนิตยสารสยามดาราออนไลน์ (สยามดารา. (ผู้จัดทำ)) ผู้เขียนถามเพชรว่า “แต่คนไทยรับ ไม่ค่อยได้กับการพูดตรง” และ เพชร ได้ตอบว่า “มันน่าแปลกมัยที่เราพูดตรงๆ แต่มันน่าแปลกสำหรับสังคมไทย แต่เวลาผ่านไปเรื่อยๆ คนก็เริ่มเข้าใจ” สะท้อนให้เห็นค่านิยมและความรู้สึกของคนไทยต่อการชมรายการเรียลลิตีโชว์ที่มีการใช้ความไม่สุภาพในรายการแม้ว่าคน

ไทยในสังคมไทยปัจจุบันอาจจะรับไม่ค่อยได้และมีกระแสวิพากษ์วิจารณ์เพชร มาร์อย่างรุนแรงแต่เพชรก็ยังแสดงความเป็นตัวเองและเชื่อว่าเวลาผ่านไปสังคมไทยก็จะค่อยๆ เข้าใจและรับได้มากขึ้น ความไม่สุภาพที่เกิดขึ้นในรายการเรียลลิตี้โชว์จึงถือได้ว่าเป็นรูปแบบใหม่ของรายการในประเทศไทยที่อาจมีคนไทยบางกลุ่มที่มองว่า การวิจารณ์เช่นนี้ขัดกับบรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์ในสังคมไทยแต่ทางรายการก็แสดงให้เห็นว่า ไม่ได้ใช้ความไม่สุภาพมากเกินไปทำให้อยู่ในขอบเขตที่คนไทยจะยอมรับได้ ตัวอย่างจาก รายการเดอะคาเดมีแฟนเทเชียร์และรายการเดอะสตาร์คันท้าดาวที่จัดต่อเนื่องกันถึง 10 ปี ทำให้เห็นว่า คนไทยยังชมและสนใจรายการเรียลลิตี้โชว์อย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ศึกษาวิธีการความไม่สุภาพในบทสนทนาในชีวิตประจำวัน

5.3.2 ศึกษาวิธีการความไม่สุภาพในบทสนทนาที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ เช่น การฝึกทหารไทย การสอบปากคำผู้ต้องหาของตำรวจ การซักพยานในศาล บทความวิจารณ์การเมือง

รายการอ้างอิง

- กมลวรรณ ปกรณ์ขจรนาวิน. (2549). *กลวิธีการถามในปริเฉทการสัมภาษณ์รายการ "ถึงลูกถึงคน"*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษดาพรรณ หงส์ลัดดารมภ์ และ ชีรนุช โชคสุวณิช. (2551). *วิจัยปฏิบัติการศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทิมา หวังสมโชค. (2549). *กลวิธีการสื่อสารมวลชนในละครตลกสถานการณ์ของไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์เพื่อการสื่อสาร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2542). *หน้าที่อุปถัมภ์จากมุมมองผู้พูดภาษาไทย วารสารภาษาและวรรณคดีไทย*, 16 (ธันวาคม), 249-268.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2553). *เอกสารประกอบการเรียนวิชาการวิเคราะห์ภาษาไทยตามแนววิจัยปฏิบัติการศาสตร์ 2201783*. สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2555). *เอกสารคำสอนรายวิชา 2210 783 การวิเคราะห์ภาษาไทยตามแนววิจัยปฏิบัติการศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง)*. ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2556). *วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนวภาษาศาสตร์ : แนวคิดและการนำมาศึกษาวาทกรรมในภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทรงธรรม อินทจักร. (2553). *ความสุขภาพ ความเกรงใจ และวิจัยปฏิบัติการศาสตร์ปลดพันธนาการ*. วารสารภาษาและภาษาศาสตร์, 29 (1 กรกฎาคม - ธันวาคม 2553) : 17- 39.
- นถวร สันตมนัส. (2547). *การตอบรับคำชมในภาษาไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นพวรรณ พันธุมธธา. (2544). *คลังคำ*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- นพวรรณ พันธุมธธา. (2551). *ไวยากรณ์ไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นุชนารถ เพ็งสุรียา. (2549). *การใช้ภาษาเพื่อแสดงการตำหนิของคนไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์เพื่อการสื่อสาร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บ้านเมือง. (ผู้จัดทำ). (2551). *ข่าวAF5* [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.rt9.com/tag/AF5/> สืบค้น 20 สิงหาคม 2551.
- ปนนดา เลอเลิศยุติธรรม. (2549). *การศึกษาความสุขภาพในการขอร้องและการปฏิเสธในการติดต่อธุรกิจทางจดหมายในภาษาไทยตามแนววิจัยปฏิบัติการศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัทมกร ป่าสิงห์. (2550). *พฤติกรรมการสื่อสารวิธีการรวมกลุ่มและการมีส่วนร่วมของกลุ่มแฟนคลับรายการเรียลลิตี้โชว์ ในเขตกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษารายการ อะคาเดมี่แฟนเทเชีย ปี 1-*

3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท (สื่อสารมวลชน) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปานทิพย์ แสงสว่าง. (2546). *กลยุทธ์การสร้างความบันเทิงในรายการสนทนาบันเทิงทางโทรทัศน์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัฒนพันธุ์ วงษ์พันธุ์. (2551). *ศุภชัย เจียรนวนนท์ เรือลลิตี CEO ล่าฝัน-ปั้น TRUE*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- พิชญาณี ภู่อระกุล. (2546). *การใช้ประโยชน์จากการหลอมรวมสื่อและเครือข่ายบนเว็ลด์ไวด์เว็บในรายการอะคาเดมี่แฟนเอเชีย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภูรินทร์ แดงนัย. (2552). *การสื่อความหมายด้วยการสื่อสารเกี่ยวกับการสื่อสารในรายการทัศน์ ทูรอเคาเดมี่ แฟนเอเชีย ฤดูกาลที่ 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 : เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554*. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- รุ่งอรุณ ใจชื่อ. (2549). *วัจนกรรมการแสดงความไม่พอใจในภาษาไทย : กรณีศึกษานิสิตนักศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลลภา จิระติกาล. (2550). *การใช้ภาษาโน้มน้าวใจในโฆษณาเครื่องสำอางสำหรับผู้ชายในนิตยสารผู้ชายปี 2549*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจินต์ ภาณุพงศ์. (2538). *โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์ไทย (พิมพ์ครั้งที่ 14)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รามคำแหง.
- ศิริพร ภัคดีมาสุข. (2553). *เอกสารประกอบการเรียนวิชา ภาษากับวัฒนธรรม รหัสวิชา 2201607*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไศรยา วิมลสถิตพงษ์. (2549). *กลวิธีทางภาษาในการวิจารณ์การเมืองทางอ้อมในบทความความคิดเห็นทางการเมืองในหนังสือพิมพ์ไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สยามดารา. (ผู้จัดทำ). (2555). *จากเบื้องหลังสู่คอมเม้นเตอร์ "เพชร มาร์"* [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : (อ้างถึงใน <http://www.siamdara.com/music.html>) สืบค้น 25 มีนาคม 2557.
- สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์. (2549). *วัจนกรรมการตักเตือนในภาษาไทย : กรณีศึกษาครูกับศิษย์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริลักษณ์ หุ่นศรีงาม. (2544). *การศึกษาประโยคภาษาไทยที่มีคำว่า "ทำไม" ทางด้านนอร์มศาสตร์และวัจนปฏิบัติศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุธาสนี่ พลอยขาว. (2551). *วัจนกรรมการแสดงความไม่พอใจในกระดานสนทนาทางอินเทอร์เน็ต*.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธาสนี่ โพธิวิทย์. (2547). *กลวิธีการแสดงความคิดเห็นโต้แย้งในภาษาไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อคิน รพีพัฒน์. (2542). *คำ : ร่องรอยความคิด ความเชื่อไทย*. ใน สุวรรณ สภาอนันท์ และ เนื่อง
 น้อย บุญยเนตร (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2550). *ภาษาศาสตร์สังคม*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่ง
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรยา จินตพานิชการ. (2548). *เรียลลิตี้ฟิวเจอร์*. กรุงเทพฯ: กั้นตนา พับลิชชิ่ง.
- อรวิ บุญนาค. (2550). *กลวิธีการใช้ภาษาแสดงความผิดหวังต่อผู้ฟังที่มีสถานภาพต่างกันในประเทศไทย :
 กรณีศึกษานิสิตนักศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษร
 ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิศเรศ ดลเพ็ญ. (2544). *การศึกษาการให้คำแนะนำในภาษาไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุปกิตศิลปะสาร, พระยา. (2544). *หลักภาษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนา
 พานิช.
- Austin, J. L. (1962). *How to do things with words* Oxford University Press.
- Brown, P., & Levinson, S. (1978). *Universal in language usage : Politeness
 phenomena*. London: Cambridge University Press.
- Brown, P., & Levinson, S. (1987). *Politeness : Some Universals in Language Usage*.
 Combridge: Cambridge University.
- Culpeper, J. (1996). "Toward an anatomy of impoliteness". *Journal of Pragmatics* 25,
 349-367.
- Grice, H. P. (1975). *Logic and Conversation*. [ed. By Peter Cole and Jerry Morgen].
Syntax and Semantics 3, 41-58.
- Hymes, D. (1974). *Foundations in Sociolinguistics : An ethnographic approach*
 Pennsylvania: The University Press.
- Leech, G. (1983). *Principle of pragmatics*. London: Longman.
- Panpothong, N. (1996). *A pragmatic study of verbal irony in thai*. (PhD Dissertation),
 university of Hawaii.
- Saeed, J. (1997). *Semantics*. cambridge, MA.: Blackwell.
- Searle, J. R. (1969). *Speech act*. London: Cambridge University Press.
- Thomas, J. (1995). *Meaning in Interaction : an Introduction to Pragmatics*. New York:
 LongmanPublishing.

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวจันทิมา สว่างลาภ เกิดเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ.2530 ที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) จากภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในปีการศึกษา 2553 และได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย ที่ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2553

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY